

Д Ж О Н Б И В Е Р

«NEW YORK TIMES» ОЙЛАНЦА БЕСТСЕЛЕРИЙН АВТОР

АЛУНАН ДОГ

Деле болчу безаман алу муха латор яра.

Хьоме доттаг!

Вайн тоьлла денош х'инца а х'алха ду. Дала, Цуьнан деган т'екхайкхар а хезна, т'аккха Цунна х'алха сийлаллехь лелар долу, халкъ Шена лардина. Кху халкъо билггал бакъдолу тешачийн васт леладо шеца – шеко йоцуш Цунна муьт'ахь хиларца Цуьнан аз хезачийн. Уьш ц'ена а, бехдаза а Цунна х'алхах'уьттур ду, даггара алух догучу дегнашца.

Иза царех эмгаралле волуш санна, иштта уьш а Цуьнга эмгаралла йолуш хир бу. Шен халкъехула Цо дайначу а, х'аллакьхуьлуш долчу а адамашна Шен сийлалла гойтур ю.

Сийлалла — иза чекхваллалц д'аэхарна ларар ду. Со доллучу дагца, шу Цуьнан ч'аг'онна т'ехь а лаьтташ, Цо Шен нилмат а луш, Цуьнца толам хила ницкъ а луш, ган лууш ву.

Везачу Эло шуьца а, доллучу дуьненарчу баьччанашца а кху дахьийтарца дагавалар дага т'едиллина сунa. Т'аккха иза сан беамца а, дог эцарца а цхьаьна т'еэцийша. Оьрсийн маттера т'етоьхна г'ирсаш маьхза чубахарна а, хьовсарна а **MessengerX.com** сайтехь а, **MessengerX** юххедилларехь а т'екхочийла долуш бу. Цара шу а, аша шайх г'айг'ла беш берш а шайн хьовсийна хиларе а, синан лакхалле олалле а, делаллин дагалацаме а чу бовла г'ло а деш, ч'аг'идийриг хиларх теша со.

Дала леррина Кьобалвинчуьнца волу, шун ваша,

Джон Бивер
JohnBevere@ymail.com

MessengerX

Messenger
INTERNATIONAL

АЛУНАН ДОГ

Деле болчу безаман алу муха латор яра.

Д Ж О Н Б И В Е Р

A Heart Ablaze, Chechen, by John Bevere

© 2026 Messenger International

MessengerInternational.org

Originally published in English as A Heart Ablaze

ISBN 978-0-7852-6990-8

Additional resources in Chechen by John and Lisa Bevere are available for free download and video streaming at

MessengerX.com and on the **MessengerX App**

To contact the Author: JohnBevere@ymail.com

This international leadership seeding edition of the A Heart Ablaze book has been produced in collaboration between Thomas Nelson and Messenger International.

This book is a gift from Messenger International and is
NOT FOR SALE

«Алунан дог» Джон Бивер, нохчийн маттахь

Copyright © 2026 Messenger International

MessengerInternational.org

Юьхьенца арахеца ингалсан маттахь, «A Heart Ablaze» цлеран кӀел.

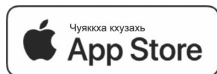
ISBN 978-0-7852-6990-8

Джон а, Лиза а БивергӀаьргара нохчийн маттахь кхин тӀе болу гӀирсаш

MesstngerX.com-н кхайкхорехь а, **MesstngerX** юххедилларехь мах ца луш
чудаккхарна а, къамел дарна а тӀекхочийла долуш бӀ.

Авторан контактни электронни адрес: JohnBevere@ymail.com

ХӀара книга — «Messenger International» динан гӀуллакхдарера совгӀат ду,
тӀаккха иза ЙОХКА МАГОШ ДАЦ.

App Store Apple Inc-ан йохка-эцаран марка ю, иза США-хь а, кхечу пачхьалкхашкахь а

регистраци йина ю. Google Play а, логотип Google Play а Google LLC-н йохка-эцаран марка ю.

ЧУЛАЦАМ

ДЕШХЪАЛХЕ	V
1. ЙИЦЛУН ЙОЦУ СУЪЙРЕ	1
2. КІЕЛХЪАРДАХАРАН ІАЛАШО	17
3. МИСАР-МАХКАРА АРАДОВЛАР	31
4. ВЕЗАЧУ ЭЛАН СИЙЛАЛЛА	43
5. ЛАМ ТІЕ БОЪДУ НЕКЪ	63
6. ЛАДУГІУ ДЕЛА	75
7. ДОГ-ОЙЛА Я ЛААММИЙ?	91
8. КОНТРКУЛЬТУРА Я СУБКУЛЬТУРИЙ?	109
9. КІЕЛХЪАРДОХУ НИІМАТ	127
10. ХАЛА ДЕНОШ	149
11. ДЕШИ А, ДУХАРШ А, ХЪАКХАР А	163
12. СУНА МИЛА ВЕЗА... ..	189
13. ЧОХЪ ЕЗА ЦІЕ А ЙОЛУШ	203
14. ЦАРНА ЦУЪНАН ЮЪХЪ ГУР Ю	221

ДЕШХЪАЛХЕ

Хара книга — билггал бакъдерг долчу гездар ду. Дуккха болчара билггал бакъдерг лoughу, делахъ а цунна дуьхьалиттаделча, цара иза длатотту, тергал ца до я шайна келдаладо. Иштта терго, вайн тлаьхьенгахъ гучу а яьлла, харцонехъ бехъелла йолу юкъаралла кхоьллинчу, ирчачу халонийн бахъана хилла длахьоттина. Иийсас цкъа лардина ца ла цунах Шен бераш, тлаккха кхин дла а лардеш а ду.

Тиларо уггаре а бакъйолчу халонех цхьаннан сурт хлоттадо шех, хлунда аьлча цуьнан олаллехъ верг, даггара лелаш волчуха, теша дела. Иштта яздо Пахлала тлаьхьара денош гойтуш Тимапига долчу Дахьийтарехъ: «Хлунда аьлча адамаша нийсачу хьехамашка ладуглур доцу хан тлейоглур ю. Шайн-шайн лаамашка а хьоьжуш, шортта хьехамчаш шайна гонах гулбийр бу цара, шайн лергашна хаза лууш дер-дерг цаьрга дийцийта. Билггал бакъболчу хьехамах дла а бирзина, туьйранашкахъа боьрзур бу уьш» (2 Тим. 4:3, 4). Грекахойн маттахъ «туьйранаш» (бт. 4) бохучу дашах иштта «харцдерг» бохучун маьнхъ пайда оьцу. Нагахъ еххачу хенахъ харцдерг билггал бакъдолуш дерг санна луш хилча, дуккха берш цунах шайн дахар охьадила кийча хир бу.

Ткъа Дезачу Йозанашкахула ма-дарра билггал бакъдерг

деача, дуккха болчара иза Іосалла долуш санна діатотту. ПахІала схъахъедора адамаша хъекъале хъехар тіеоьцур дац бохуш. Цкъа суна цхъана кхайкхорхочо олуш хезнера: «Вайн динан тобанашкахъ гучудуьйлу хъехарш, телефонан справчникера схъаоьцуш дац, аьлла. Уьш Дезачу Йозанашкара схъаоьцуш ду». Цо и дерриге хъехарш Делан Йозанашкара схъадохуш ду, цундела цаьрца хъекъале хетарг доццушихъ, уьш шуьйрра діасадаьржина ду, бохура.

Кицанийн авторо, иза хъалххе дуьйна гуш, хІара яздина: «Шайш ціена бехаш бу моьтту нах а хуьлу, ма-дарра аьлча, шайн боьхучух уьш ціан ца бинехъ а» (Киц. 30:12). Кху книги тіехъ вайна, и дешнаш вайн тіаьхъенах а хъакхалуш хилар, хуур ду.

Нагахъ билггал бакъдерг синхаамашна тамехъ долуш а, атта тіеэцалуш а делахъара, дерриге адамаш хІинцале тоххара неІ а тоьхна, и долчу девлла хир дара. Іийсас дерриг а кхечу тайпана лаьтташ хилар кхетадо: «ХІунда аьлча хІора вон дечунна серло ца еза, иза серлонга а ца воьду, шен вон гІуллакхаш гучу ца далийтархъама. Ткъа Делах долчу бакъдолчуьнца вехаш верг серлонга волу, ша деш долу гІуллакхаш Делан гІоьнца деш хилар гайтархъама» (Яхъьа 3:20, 21). Билггал бакъдерг Делах кхоьруш волчунна бен ца деза.

Цу дийно а, сахъто а вайна хъалха чолхе хаттарш хІиттадо. Динан тобанашкахъ иштта дукха тешаш берш даггара богуш стенна бац? Вай массови хаамийн гІирсашка а, гІишлошна а, рекламина а, Инжил діасадаржоран чот йоцуш дукха болчу гІирсашна а миллиардаш долларш чудохку, амма дуккха болу керстанаш кху дуьненан дерриге там хиларш довза лаамца а, хъарца а къийсам стенна латтабо? 80 процент сов керла тіебизинарш юха а бодане юха стенна боьрзу? Къилахъ болчаьрга кІелхъардовларх лаьцна даре дар муха дало, оццу хенахъ хийцабелла боцуш а буьсуш? Цу дерриге

хаттаршна жоп хIара хиларх теша со: иза Деле даггара безам ца хиларна хуьлуш ду.

Нагахь вай вешал хьалха хиллачаьрга хьовсахь, вайна юккъехь къаьстташ башхалла гучуер ю. Пирлуна кертась шен дахарехь цо мел даьккхинчу дерригенах мах бала дезна доллушехь, Муса Дела лаха меттахваьккхинарг хIун дара? Ярми-ЯхIус а, Ешал-ЯхIус а, кхин болчара а, царна халонаш а, тIаьхьабевлла лелар а бен дахьаш доцу, дешнаш кхин дIа а стенна кхайкхадора? Хьалхалерчу динан тобанийн иймандерш Инжилан дуьхьа шайн долалла а, аьттонаш а, тIаккха ур-атталла шайн дахарш а охьадахка хьуьнар долуш стенна бара? ХIун дара хьалхалерчу Динан тобанна хьийзоран а, Iожаллин а кIелахь майрра кхайкхамаш бар луш дерг, хIинца дукка а болчу иймандолчийн бухенгара кьийсам церан шайн репутациона юкьалаьцна хилча? ТIаккха юха а жоп Делан цIергахь кьайладолуш ду.

Вайна Везачу Элера цIе оьшу, тIаккха иза, даггара долчух хьогах хин волчу, муьлххачунна а тIеюссур ю. Иза дуьхьало йоцуш йогIур яцахь а, вайх дуккха берш хIинца хесторца логгец буьзна а болуш, хийцамаш тIеэца кийча бу. Хьалхалерра висарх болу кхерам даггара сагатдарх муьлххачу лазамал сов хуьлу. Иштта агIо дIалаьцна верг, хIуьа хилахь а, сийлаллин Веза Эла вовза лууш ву. Иштта адамаш Цуьнан даггара сийлалла шайн дахаре тIеэца кийча ду.

Бен дац шу хIинца Делаца муьлхачу юкьаметтигашкахь ду, Цуьнан сийлаллин цIе алсам гайтарна даим а меттиг ю. Нагахь шу шайгахь цIе хIинца дIаяйна яьлла аьлла хиларх кхоьруш делахь, майрра а хилий, дог ма диллалаш. Цо хIинцале ваIда дина:

Кагбалла боллуш болу эрз а кагбийр бац Кхо, дIаян гIерташ сийсах йогуш йолу милт а дIайойур яц, Ша, нийсо а йина, толам баьккхина валлалц. Маттай 12:20

Ма кѣинхетаме безам ло вайна Дадас! Ас дола до, кху книгано вайн хьолах долу даггара глайгла бар ваьшна клез-клезиг дїаделлархьама. Цо вайн аьттонел, вайн чохьарчу хьолах лаьсна дуккхазза а алсам сагатдо, тлаккха Цунна вай, ваьшна баккѣал хьаштдерг дийццал дукха деза.

Аса, кху книганах лаьсна санна, сайн дахьийтарех сагатдина дац кхин цкѣа а, цуьнан даггара долчо сан деган клоргенаш хьайина дела. Кху проекто, цуьнан билггал бакъволу Автор Мила ву глелехь кхета магийна. Со, шегахула Везачу Эло Шен дахьийтарш луш йолу, пхьегла бен яц. Аса, Цо кху книгехула деш долчунна, ерриг а сийлалла Цунна дїало. Шун дахарехь а сийлаллин цѣ латайойла цо, тлаккха шу хїнца кхин цкѣа а хьалхалера ма хуьлийла. Вайн гездарал хьалха дола дер вай:

Дада, Іийсан цлеран дуьхьа, ас хїара книга йоьшшушехь, Хьайн Синан юкѣараллица дийцахьа соьца, доьху Хьога. Со билггал бакѣдолчух ца кхоьру. Суна и довза лаьа. Ас и тїеэцча, Хьан сийлахьчу цларо сан дог латадойла. Хьуна дезаш дерг суна дезархьама а, Хьуна цадезаш дерг цадезархьама а, цуьнан ницкѣо дїахьулвойла со. Ас иза йоьшучу хенахь, суна цкѣа а доцуш санна, кѣаьсташ, Іийса гуш хилийтархьама, сан блѣьргаш дїабеллахьа. Со, Иза гайтина Делан Дош а, Билггал бакѣдерг а хиларна, кѣера ву. Ас хьалххе баркалла боху Хьуна, кху книгера Хьан дахьийтарехула сан дахаре доглун долчу, хийцадаларна тїера. Амин.

ЙИЦЛУН ЙОЦУ СУЬЙРЕ

*Дала Шен халкѣхъ, вайна хІинца а гина йоцу,
чІоггІа а, цІеран даггара хилар а самадоккхур ду*

ХІара Кѣилбаседерчу Королинехъ Фейтвил-гІалахъ «Безаман весетан динан тобанехъ» дІабахъначу беаннах тІаххъара гулам бара. Сан хъалха а цигахъ хила дезнера динан гІуллакхдаран гуламаш а беш. Ийманехъ болчийн даггара хъогах хилар а, церан Деле болу безам а бахъана долуш гуламаша цигахъ даим а исбахъа стоьмаш бахъара.

ХІинца тІахъа хан яра, гулам тоххара чекхбаьлла хила безара. ХІетте а со адамаш дІахеца цахІуттура: суна чохъ цхъа кѣийсам хуьлуш бара. Кхайкхам аса кѣаьстташ а, кхетаме а бора, ладугІучара иза дог догІуш тІеоьцура. Амма гІуллакх чекхдаьлла цахиларан синхаамо дІа цатосура со. Дукхахъолахъ аса сайн гІуллакхдарш мисси кхочушйина хилар хаадаларца чекхдохура, кѣаьсттина иштта дІаеллаеллачу динан тобанехъ. Цу суьйранна дерриг а кхечу тайпана дара.

Цу кѣийсамна тІе, кеманехъ Фейтвилле новкѣахъ волуш, Дезачу Сино сайга шабар—шибар дина долу дешнаш дог-

ойланера ара ца довлура: «хлара гуламаш, ахьа кху динан тобанехь лайначарех уггаре а нуьцкъалнаш хир бу».

Сайн динан гуллакхдар дlакхехьаран шерашкахь со кху динан тобанехь ворхlазза я борхlазза хилла, тlаккха аса, шеко йоцуш, хила дезаш долу гуллакхдар уггаре маьне а, хийцаме а долчу список юкьадалор дара. Дагадогlу суна, кеманан борта тlехь волуш, ас оила яр: *«Кху гуллакхо дуккха а долчух лаьчна боху»*.

Кхайкхам бечу хенахь, суна суо тупике вахана волуш санна, хааделира. Гуламаш иштта нуьцкъала а ма ца нисбелла, ас сатуьйсуш санна. Сан уьш, цу динан тбанехь хьалха дlакхехьначу гуламашкахь хиллачу маьне гуллакхашца а, тоьшаллашца а, ца дустийла дацара. Аса сайна чохь реза цахилар ца магадар хаздаларца кьийсам бора, тlаккха хlетте а суна суо кхоччуш сайн динан гуллакхдарна тlегулвала везийла хаьара. Цу киртигехь со ма-хуьллу Делан гlолацар оьшуш вара.

Хеталора, Делан гергахь хилар цхьанхьа юххехь ду, тlаккха иза хlинцца-хlинцца дерриг а шен нуьцкъалаллица гуламна тlе охьадуссур ду, аьлла, амма цхьа-хlуьа делахь а, цу гуллакхна новкъарло еш дара. Зала чохь я кхузахь, я дlогахь, Делан гергахь хиларехь елха йолалуш йолу, адамийн къаьсттина тобанаш гучуюьйлуро, амма суна, Цунна тхоьгара дуккхазза а алсам дерг дезийла, хаьара. Ерриге а хьалхайогlуш хиллачу суьйренин атмосфера хийцацалуш юьсуш йоллушехь, кху гуллакхдарехь Везачу Эло Шен керладоккхучу гергахьхиларца тхо, иза хьалха хуьлуш ма-хиллара, хьакь долуш дийр дуйла, тешна вара со. Хlара гулам тlаьххьара бара, тlаккха кхинаг lалашонехь а бацара. «Дела кху адамех хьакха стенна цало те, Цунна и дан лууш хиларан, сан синхаам беллахь а?» — хоьттура аса сайга.

НЕКЪ БИЛГАЛБАЪККХИНА ДОЛУ, ДОВЗИЙТИНАРГ

Тлаккха суна парглате а, тийна а аз хезира — Деза Са дистхилира соьга. Цо суна, кху галин ерриге динан тобанаш сецош йолу, цхьа новкъарло хилар гайтира, оццу новкъарлоно динан глутлакх дарна а латкъам бора. Цу глутлакхо билггалчу этапехь динан тобанийн хьалакхиар сацадора, цу тлехийча, цара я барт бохар лара, я уьш динан а, стом ца луш а хуьлий длахуьттура.

Аса сайна довзийтинарг гуламца декъа ма-дикъи, динан тобанан луналхочо хьала а иккхина, сан дешнаш тлечлагидира. Кхул дукха хан йоццуш хьалха цо шен галин карарчу хенахь долуш дерг а, яханчу хенахь хилларг а теллинера, тлаккха цо сан дешнаш статистикица тлечлагидира. Цо къамел дешшехь, суна юха а Дезачу Синан аз хезира. Цо суна и новкъарло муха длайоккхийла ду гайтира. Луналхо дийцина ваьлча, цо юха а микрофон соьга схьаелира, тлаккха ас элира: «Хьоменаш, Дала и новкъарло шовзткъа дийнахь марха кхабаран гюьнца хлаллакхойла мегаш хилар гайтина суна».

Суна, гулбеллачарех хлораммо а оила йинчух лаьцнарг, хаззаза дисира: *«шовзткъа дийнахь юург а йоцуш?!»*

Ас кхин дла элира: «Хлара марха кхабар юург ца юуш ларца дихкина дац, долччул сиха цхьаннан а меца лан дезар дац. Цо, шуна Веза Эла леха новкъарло еш дерг, юхаозар тародлуьту. Хила мега, иза телевизор а, видео а, компютерни ловзарш а, газеташ а, туьканашкахула дласаидар а, телефонехула дехха къамелаш дар а иштта кхин долу хлума а ду».

Иза дан а ду ма-дарра долу марха кхабар. Вай тлех сих-сиха, Дела хазархьама, ваьшна мацалла хьейо, тлаккха оццу хенахь кхин дла а, дерриге а шайн марздалашца долу, гуттара санна долу дахар длакхоьхьу. Цунах марха кхабар ала мегар дац, цундела лахьадо вай иштта ладаме стоьмаш.

Ма-дарра долү марха кхабар шен тидам Далла теберзоран
лалашонца юхаозорехь ду.

Исраилан халкъ а сих-сиха юучух юхайизалора, ткъа
тлаккха цо Везачу Эле хоьттура: «Оха марха кхобу, Хьуна
хлунда ца го иза? Тхо клеизиг хилар гойту оха, цуьнан тидам
хлунда ца бо Ахъа?»

Дала Ешал-Яхлу пайхамарехула жоп лора царна: «Шаш
марха кхобучу дийнахь шайн лаам кхочушбо аш, кхечарна
а хала белхаш бар тедуьллу. Марха а кхобуш, аш девнаш
доху, эгла а оьглу, иштта буйнаш детташ лета. Лакхахь шайн
аз хазийтархъама, ца кхобу аш цу хенахь марха» (Еш. 58:3, 4).

Ас микрофон луналхочуьнга длаелира, вукхо сихха ша и
марха кхабар теоьцу аьлла длахьедира, тлаккха иза гуламе
вистхилира изза дар дехарца. Берриш а цхъааллехь Дела
леха реза хилира.

Шолгачу дийнахь, марха кхабаран чаккхе нийсса
клиранденна доглуш хилар къаьстира, сан расписанехь иза
мукъа дара. Ас цунах лаьцна луналхочуьнга хаййтира, вукхо
цуьнан иштта терго йира: «Со члогла воккхавийр вара, нагахь
хьо тхо долчу веача».

Тлахьадогьучу клиранийн дохалла оха зле латтор ца сацийра.
Марханаш кхобуш болчу доьзалшкара хлинца сагатден
тоьшаллаш дахка доладелира. Хьалха школехь халла ларош
хилла болу дешархой, шиннийн а, кхааннийн а метта, деаннаш
а, пхеаннаш а дан буйлабеллера. Кхиазхойн лелар дикка гполи
хиллера, цара баккхийчаьрга алсам ларам гойтура. Адамийн
марздаларш а, глудлакхаш а царна тлахь ницкъ болуш хилар
дойуш хилла длахьоттира. Зударша баккхийберца, церан
майранаш кхоччуш муха хийцабелла, дуьйцура. Дай Делан
Йозанаш ламоран урокаш длакхехъа а, шайн доьзалшца доланаш
дан а буйлабелира. Юкъаметтигаш тоелла длахиттира, и доцург

а, цхьаболчара догӀмийн тодаларш а лайнера. Адамаш Далла тедерза дуьйла ма-делли, доьзалшка хийцадаларш догӀура.

Суна иштта йуналхочуьнгара, динан тобанехь динан гӀуллакхдарш алсам нуьцкъала хилла дӀахӀуьттуш дуьйла а, хӀора гуламехь масех адам кӀелхьардуьйлуш хилар а, хиира. Динан тоба Делан дашана иштта муьтӀахьхиларан жамӀехь цуьнан декъашхойн практически ерриге а агӀонашкахь бакъхьара хийцамаш хилла.

СУНА ЦКЪА А ДИЦЛУН ДОЦУ, ДЕ

Ялх кӀира дӀадаьлча, 1996-чу шарахь, кхоалгӀачу ноябрехь, со юха а гулам дӀакхоьхьуш вара цу динан тобанехь. И де суна цкъа а дицлур дац. Йуьйранна йибадат дар доладале хьалха со храм чу ма-велли, суна чьохьха йолу атмосфера сатийсар чудолийтина йолуш хилар хааделира. Ийман долчийн дегнаш сан кхайкхамна кхоччуш дӀаделладелла дара.

Йуьйранна динан гӀуллакхдаран чаккхенгахь йуналхочо динан тоба суьйренан гуламе хьалхо схьаяре кхайкхира, доӀанехь шайн дегнаш кечдархьама. И доцург а, цо дай-наношка берийн динан гӀуллакхдар а иштта юкьараллин гуламехь хирг хиларан хаам бира; цунна цигахь, ялх шо кхаччалц йоцу, ерриге тобанаш схьагулъяла лаьара. И санна дерг цо хӀинца а дина дацара. Цо ур-атталла дай-наношна кхерам теси́ра, иштта а аьлла: «Нагахь аша я шун бераша и динан гӀуллакхдар тӀехдалийтахь, шун дерриг а дисинчу дахарехь дагахьбаллам буьсур бу». Цуьнан дешнаша вуно чоӀгӀа цецваьккхинера, ур-атталла декхарийла а хӀоттийнера со, амма аса вистцахила сацам бира, тӀаккха хӀинца и дарна дохко а цаваьлла.

Цу суьйранна зала чохь 1300 адам гулделлера. Со Везачу Элах кхерарх лаьцна хьохьуш вара, кхайкхам суьйранна исс

сахът гергга долуш чекхбала безаш бара. Со кѣамел деш волуш, аудиторѣ чохъ дуккха бераш доллушехъ, цецвоккху тийналла яра.

Кхайкхаман чаккхе хастамаш баран тобанан хѣлхаваѣллачо а, аса а текѣарехъ яѣккхира. Цу хенахъ суна Дезачу Синан аз хезира. Цо шабар-шибар дѣра: «Суна кху адамашна гѣуллакхдан лаѣа. Доеху Ас, магадехѣа Суна иза дан».

Со кхийтира, оха текѣарехъ хастамаш баран иллеш лоекхуш доллушехъ, Цунна тхоѣгара цхѣа кхин хѣума хѣла лаѣара. Ас гулам юкѣах а баѣккхина, эѣира: «Везачу Эло хѣинцца сан даге эѣира. Цунна вайна гѣуллакхдан лаѣа, цундела хѣинцца тийналлехъ а долуш, вешан тѣдам Цунна тѣбохуѣтур вай».

Кхин дѣа ѣолчу итт минотехъ я цунна гергга ѣолчу хенахъ, я кхузахъ, я дѣогахъ адамаш Делан гергахъ хѣларехъ меллаша доѣлхуш хѣлар хозѣйла дара. Арахѣара ѣолчу билгалонашца хѣара гулам ѣлх кѣира хѣалха хѣлладарех тера хеталуш бара, хѣетте а суна цхѣа схѣалацалуш ѣоцу башхалла хаалора тѣаккха аса хѣиламѣйн кхин дѣа хѣндолчу кхѣаре сатуѣйсѣра.

9.15 сахът гергга долуш тийналлин атмосфера цѣаѣххѣана хѣйцаѣѣира. Тѣехѣарчу моглѣршкахъ суна масех доѣлхуш долу дуткѣа аѣзнаш хезира. Хаа хала дацара — аѣхзнаш берѣйн дара. Суна аѣтту аглѣр тѣаѣхѣарчу моглѣршкахъ хѣехархошца цхѣаѣна 7-12 шо долу 150 гергга бераш дара охѣахѣйшина. Со, Дела царех хѣакхавала волавеллѣйла, кхийтира. Ас уѣш хѣалха бахка а кхѣйкхина, эѣира: «Бераш, Дела шух хѣакхалуш ву. Суна, Иза хѣакхавелла долу бераш, сцени тѣе хѣаладовла лаѣа».

Суна цкѣа а дѣцлур дац гѣнарг. Шуна моттиѣла ду, аса мелла а дѣстѣйна боху, амма нагахъ суна а кхин а 1200 тѣешаѣна а иза ца гѣнехѣара, со шуѣца реза хѣр вара.

Бакъдерг аьлча, тамаш а бу-кх соьга Дала цу суьйранна динарг дерриге а шен кхоччучу исбаьхьаллехь гайта аьтту хилахь, амма хетте а со и дан гюьртур ву. Долччул хьалха, билгалдаккха лаьа, хlara динан тоба иштта олуш йолчу консервативни динан тобанийн тайпанца йозуш ю. Дукхах болу цуьнан декъашхой, шайн эмоциш арахиттор тleоьцуш боцчу орамерчу векалех, я клелхьардовлар юкъярло йоцуш кху динан тобанехь тleэцна долчу, адамех бу. Церан lуналхо — тlехдика хьехархо ву, иза йистошна клелвахана а вац, тlехъевллачу эмоцих а, ажиотажах а уьдуш а ву.

Со берашка хьежа хloьттира, царех дукхахболчеран ворхланна тlера иттанга кхаччалц шераш дара. Уьш, белха а боьлхуш, со волчу хьалабовлура, царех дуккха а болчара шайн яххьаш куьйгашца дlакъовлура, ткъа цхьаберш халла когаш тlехь лаяттара. Платформина тlекхаьчча, цхьаберш голаш тle охьабегнера, церан ирахь латта ницкъ ца тоьа дела, амма дуккха берш мангало хьаькхча санна, дуьххьалдlа аркъялкетта охьабегнера. Уьш охьабегара, меттиг а ца къестош, дукха хьолахь вовшашна тle. Бляьрхих тlунделла бляьргаш долу вовшахтохархой царна цхьа-мухха а гlo дан гlертара. Цхьа минот я шиь дlаяьллачул тlаьхьа, суна пена юххехь доьлхуш долу, бlе гергга кегий бераш гира, цу тle церан догlмаш сауьйзуш дара. Уьш кхоччуш Делан гергахь хиларо хьулдина дара.

Тlаккха иза шина кхаа минотехь а доцуш, ткъа сахьтал сов дахделлера! Цхьаболчу ешархошна, ишттачу еххачу хенахь берийн маьхьарша а, узарша а карзахдийлар бен далор дац, аьлла, моттийла ду, амма уьш галбуьйлу: хуьлуш долчо гонаха болчийн дегнаш чохь дегадар даладора. Дукхахболу баккхийнаш, Дала берашца беш болу болх а гина, дуьххьалдlа билхира. Тlаккха оццу хенахь уьш шаьш а Делан

члогачу гергахьхиларо бузура. Дерриг а хуьлуш дерг Цуьнан гергахьхиларан йоккхачу тулгленан хьадарх тера дара, цунна тлаьххье кхин а алсам нуьцкъалниг йоглура. Бераш хинца кхин делха а цало, цаьрга мохь а цахьекхало, дегор а дац, аьлла, хетачу хенахь, тлаьхьайоглу тулгле йоглура, тлаккха дерриг а юха долалора кхин а алсамчу ницкъаца. Цхьацца хенахь сан корта Цуьнан гергахьхиларан йозаллина клелахь дуьххьалдла охьабьодура, тлаккха соьга иза ур-атталла хьала а ца бахийталора.

Суна цхьа жима йол хааелира, цуьнан ворхл шо сов хан яцара. Цо куьгаш меттаххьедора, уьш цлоро дlалаьчна долчуха. Цуьнан ерриг а бlаьрхих юьзна йолу юьхь лакха хьала хьажийна яра, тлаккха иза цхьа мохь хьобкхуш яра. Делан гергахьхилар цу берашна тlехь хилар ишттачу ницкъаца хаалуш хиларна, ур-атталла юьхьенца уьш цхьана низамехь дlахlитто гlиртина болу вовшахтохархой, юьстах бевллера. Уьш дуьххьалдла юххехь а лаьтташ, хьобжуш а, боьлхуш а бара.

Масех баккхийнаш бертал охьабегна lуьллур — меттаххьуьйш а боцуш. Вуьйш бегош лаьттара, бlаьрхиша кхоблинчу бlаьргашца хуьлуш долчуьнга а хьобжуш. Масийттаза со юяхьобжура тлаккха суна lуналхо гора: цуьнан юьхь куьйгашца дlакъевлина яра, иза воьлхуш вара. Цуьнан зуда ерриг а бlаьрхих а юьзна, хоран экъана тlехь lуьллур.

Тlаьхьа lуналхочо кехат яздинера соьга, цу тlехь цо шена хеттачу кепара яздинера цу суьйранна хиллачух лаьчна. Цуьнан отчото аса хинца дийцинарг дуккха долчунна тlехь юхадуьйцуш делахь а, суна иза мехала хета, кхин а цхьаннан тоьшалла долуш санна.

Кlиранан де, 3-гlа ноябрь 1996-гlа шо, и де суна цкъа а дицлур дац. Со, хlара Дела лаьттахь кхочушдан воллучун

билгало бен цахиларх, теша. Суьйранна Іамалъярехъ Джон Делах кхерарх лаьцна кхайкхам беш вара, ткъа тлаккха цо дІахьедира: «Вай Іийсана вешан дахаран ерриге а агІонашкахъ Олахо хилла дІахІотта маго деза, тлаккха хІинца вай кхоччуш Цунна муьтІахъ хила деза, вайн Олахо волуш санна».

Оха мелла а йолчу хенахъ Іамал йира, тлаккха Джона элира:

«Суна кхузахъ Дезачу Синан лелар хаало». Цу муьрехъ суна бераш а, кегийрахой а, тлаккха царна тІаьххье баккхийнаш а белха муха буьйлабелира хезира. Белха а боьлхуш, баккхийнаш алтаре бахка буьйлабелира. Тлаккха Джона элира: «Дела берех хьакхалуш ву, цара Везачу Элан нуьцкъала хьакхавалар лан деза». Цул тІаьхьа цо, шайна тІехъ Делан гергахъ хилар хааделла долу дерриге бераш, сцена йолчу хьалха арадовла кхайкхира.

Суна, бераш, дерриге бІаьрхиш а долуш, сагІдарехьа девдда доьлхуш гира, царна юкъахъ сан кхо кІант а, йол а яра; дериге бераш, голаш тІехъ лаьтташ я аркъалдийшана долуш, мохъ а бетташ, Іийсага кхойкхуш дара. Цхьаболчара куьйгаш а сеттош, уьш лестадора, Делан цІеро уьш дІалаьцча. СагІдарехъ уьш бІе гергга гулделлера, тлаккха Делан Са езачу меттехула чекхдолура. Со хьоьжура, бераш домино санна, вовшашна тІе охьадеттадала дуьйладелира, гонаха болчарех цхьа а царех хьакхалуш а, уьш тоьттуш а воццушехъ. Дийнна цхьаъ ах сохьтехъ (нагахъ мелла а нийса хилахъ, цхьа сахьт а, пхийтта минотехъ а, амма со цо яздинарг хийца ца хІоьттира) лаьттира тхо, Делан гергахъхиларехъ хьулделла а долуш. Іамалъяр дІадерзадале хьалха бераш а, дай-наной а вовшийн марабухкуш а, боьлхуш а бара: Дала церан дегнаш цхьаьнатоьхнера.

Цхьана итт шо долчу кІанта, ша лаьттахъ вижина Іуьллуш

волчу хенахь, бѣарса дойу кѣйн серлонан зѣанарш лакхара берриге цигахь болчана тѣ охѣетталуш яра, бохуш, дуьйцура. Зала чуьрачу а, хорехь болчу а масех баккхийчара изза бохура. Динан гѣллакх дѣакхехьар суьйранна 11 сахьт даьлча чекхделира, тѣаккха цхьа а хьалха дѣа а ца вахара. Бераш дѣадуьгучу хенахь, уьш хѣнца а доьлхуш дара.

Со хѣнццалц а доьзалскахь хиллачу хийцамех лаьцна тоьшаллаш схьаоьцуш ву: бераша тоьшаллаш а до, муьтѣахьхилар а гойту иштта кхин дѣа а. Іуналхо хиларе терра, сан тешна хиларца олийла ду, сан цѣа а, бераш а кхоччуш хийцаделла.

Хьоме Эл Брайс,
воккхаволу Іуналхо,
«Безаман весетан динан тоба»,
гІ. Файетвиль,
Къилбаседера Каролина

Оцу кѣанта бѣарса дойу кѣйн серлонан зѣанарш лакхара берриге цигахь болчарна тѣ охѣетталуш яра, бохуш, дийцинчо, сан тидам тѣозийнера. Хьабукъа пайхамаран тептар тѣхь яздина ду:

Веза Эла! Ахь мел диначух лаьцна хезна суна. Веза Эла!
Хьан гѣллакхашка ларамах вуьзна ву со. Тхан деношкахь
юха а дехьа уьш иштта, тхан заман чохь и гѣллакхаш
кхин а гучудахахь! Оьгѣзвахханчохь къинхетамалла
дагаийтахь. Дела Теманера схьавогІу, Везаниг а Паран-
ломара схьавогІу. Цуьнан возалло стигалш дѣахьуйо,
Цуьнан сийлаллах латта дузу. Цуьнан лепар малхан серло
санна ду. Ницкъ къайлабаьлла болчу Цуьнан куьйгах
зѣанарш юьйлу! Хьаб. 3:2-4

Со тлехтешна ву цу клантана дукхе-дукха хьалха цхьа цунах тера долчу хлуманах лаьцна Хьабукъас яздина хилла хилар хууш хилла хир дац, аьлла. Вайна вешан бляьргашца гина Юал-пайхамара бохуш хилларг: «...Тлаккха шун клентий а, мехкарий а, шайга пайхамаралла а доьссина, Делера болу хаамаш беш хир бу. Шун баккхийчарна Делера долу гленаш гур ду. Ткъа кегийнаш Делера долу тамашийна суьрташ дуьхьалхуьттущ хир бу» (Юал 2:28). Цу кланта хлинца Делан Йозанашкахь яздина долчух лаьцна, жимма а кхетам хиллане а хилла а боцуш, дийцина.

Вукху кланта клоршамалле длахьедира: «Нана, ткъа марха кхабар хлинца а чекх цадаьлла». Цуьнан дешнаш пайхамаралле хилла ца лара — цо кхузахь болчу дукхахболчеран лаам гайтира. Цу бераша дийначу Делан гергахьхилар зийнера, тлаккха церан дахарш кхоччуш хийцаделлера. Царна кху хьолахь кхин дла а диса лаьара, ткъа тлехкиъначунна тлехь сеца а ца сецаш.

Тлахьа, оццу суьйранна, луналхочун зуда Дезачу Йозанашкарчу, цу гуламехь хилларг хлун дара къасторхьама, шена Дала длайиллинчу, меттигца дагаелира тхьоца:

Амма Везачу Эло хлинца а боху: «Тледерза Суна цленачу даггара шаьш кхобучу мархица, дечу белхарца, тийжарца. Бедарш а ца этилош, шайн дегнаш этиладе.
(Юал 2:12,13, Делан Йозанийн шордина гочдар)

Цо и байташ йоьшучу хенахь, сан дог чохьхара догура. «Тледерза Суна» бохучу дешнаша ерриг динан тоба хлун дан хлоьттина ма-дарра схьагойтура. Адамаш Цуьнан дог леа дуьйладеллера. Уьш хлинца юхабевр бац.

Дала вай, бедарш а йоцуш, ткъа вешан дегнаш датло тлехайкхина ду. Суна хлинца оццул ийманехь берш а, динан тобанаш а гина, церан арахьарчу билгалонашца, хетара,

дерриг а низамехъ ду, аьлла, тIаккха хIетте а, хIара динан тоба санна, Делан дагна тIе цакхийнера уьш.

Бахъана стенца ду? Марханаш кхобийла а ду, доланаш даран гуламаш дIахIиттабойла а ду, дуьненан марздаларех юхаййзалоила а ду, и дарца, шайна тIе таме «духарш» духучуха, арахъара бакъахъараллина тIе а кхуьуш, амма оццу хенахъ къарлуш доцу дегнаш къайладоху цара. Уьш хIинца а шайн Iалашонашца бехаш бу, ткъа шайн уллорчарна гIуллакхдарца а доцуш. Дела, арахъара керсталлин дахаран васт гайтарал, вайн чохъарчу муьтIахъхиларо алсам тешаво. Юала иштта яздоо:

Лакхийша mala Цийон-лам тIехъ, дIахIоттадейша Далла марха кхабар, кхайкхийша халкъ динан гуламе. Схъагулдейша халкъ, базбейша и гулам, схъакхайкхийша къаной, схъагулбейша къонахий а, декхаш долу бераш а. Араволийла хIинца зуда ялийнарг ша вехачу хIусамера, нускал а арадолийла шен цIа чуьра (Юал 2:15, 16).

Iуналхочун зудчо кхин дIа мел йоьшу, сан даг чуьра цIе алсамюьйлуш дIасаяьржара. Делан Йозанашкахъ Дала кху динан тобано дан дезачун омра дар шовзткъа денал хъалха дуьйна дIаяздина дара. Пайхамараллин дош кхайкхийна долчу хенахъ, берриш а юкъарабахар доцуш — жимачунна тIера воккхачунна тIекхаччалц, баьччанашна тIера берашна тIекхаччалц — Везачу Элехъа а бирзина, Иза леха безаш бара. Цо кхин дIа йоьшура:

Цул тIаьхъа иштта хир ду: Аса Сайн Синан Iаь тухур ю дерриг а адамна тIе. ТIаккха шун кIентий а, мехкарий а, шайга пайхамаралла а доьссина, Делера болу хаамаш беш хир бу. Шун баккхийчарна Делера долу гIенаш гур

ду. Ткъа кегийнаш Делера долу тамашийна суърташ дуьхьалхӀуьттӀуш хир бу. Ялхошна тӀе, божаршна я зударшна делахь а, Сайн Синан лаь тӀухур ю Аса цу деношкахь (Юал 2:28, 29).

«Цул тӀаьхьа иштта хир ду» — и дешнаш суна сайн дахарехь цкъа хезна ца ла. Ма-дарра аьлча, аса лаккхара дуьнен чу валар лайначу хенахь дуьйна, суна, дуккха болчу динан гӀуллакхдархоша а, иштта дуьхьалдӀа болчу ийманехь болчара а сих-сиха Юал (2:28, 29) цитировать деш хилар, гинера. Цу байташкахь къамел кленташна а, йоларшна а пайхамаралла а деш, даккхийчу лаламаташца а, Дезачу Синан билгалонашца а цхьаьна долу гар гуш хиларх ду, делахь а дин кхайкхорехь а, дискуссишкахь а «цул тӀаьхьа» боху дешнаш гучадовлаза дуьсу. Амма нагахь пайхамараллехь цул тӀаьхьа цхьа хӀума хила деза бохуш хилча, тӀаккха цхьа мехала дерг цул хьалха а хилла хила деза-кх, ткъа билггал: турбанан кхайкхарна динан тобанан жоп, иза Далла гергахь хиларна чу догӀуш ду.

Везачу Эло нуьцкъалалле жоп ло, вай Цунна гергадогӀучу хенахь. Вай Цунна герга даха деза, Цо вай тӀекхойкхучу хенахь. Кхин цул клезиг маьӀне доцуш дерг, хенан гураш билгалдахар ду. Иза дуккха болчу ийманехь болчарна тоьаш доцург ду. ХӀара книга йоьшуш, шу кхетар ду, тешаш берш муьлххачу хенахь дола дарца Веза Эла волчу а богӀуш, Цуьнца уьйр хуьлийла доллушехь, Цо вай къаьсттинчу лалашонашна тӀе кхойкхуш йолу киртигаш а, дийнна хенан яккъаш а ю аьлла, хиларх теша со. Билггал тӀаккха хенан гураш билгалбахар уггаре мехала хилла дӀахӀутту, хӀунда аьлча, нагахь вай йиллинчу хенахь жоп ца лахь, вай, Цунна вайна дала лаьа, декъалалла тӀехдолуьйтур долу дела.

Цу хенахь тидам долччул хьалха муьтӀаьхьиларна

тлегулбина хила беза, ткъа вайн вешан лаамашна а, доьналлина а доцуш. Далла вайгахь муьтлахьхилар алсам мехала ду, цхъана хлуманах довларал. Суна, шайн доладаран луьргаш длакховлархъама, регулярни марханаш кхобуш а, суткехь 24 сохьтехь доланаш деш а йолу, динан тобанаш гина, ткъа церан декъашхой цу гуллакхан дуьхъа шайн набарх бовлу. Тлаккха хетте а, иза, Дала Шен ницкъ а, гергахь хилар а гайтаран, гаранти яц. Суна, айса кху коьртехь шуна йийцинчу динан тобанехь шортонца долуш дерг тоьаш доцу, динан тобанаш тлехдукха сих-сиха гина. Цу динан тобанашкахь тлехулара кеп ю, амма дийна дог дац.

Иза ала мегар ду къаьсттина болчу ийманехь болчарех лаьцна а. Суна, марханаш кхобуш а, доланаш деш а болчу дуккха болчарна, хетте а маьршо а, ницкъ а, Делаца юххера девзаш хилар а ца тоьаш хилар гора. Со, длогара дукха сагланаш дохуш бацахь а, амма Делан Сино дигарна муьтлахьалле дуьхьал бистхуьлуш болчаьрга хьоьжуш лара.

Цу ламалъярал тлаьхъа Файетвилера динан тоба Делан озе леррина ладуглуш хилла длахюьттира. Цхъаь ах шо дладаьлча иза шозза йоккха хилира. Хьаххийнчуьра, аса и динан гуллакхдар длакхехьна йолу зал, хинцца йина яьллера, тлаккха ах шо дладаьлча, церан алсамо адам чу тарлуш долу цла дарна тледерза дийзира.

Тлахьарчу беттанашкахь ас луналхочуьнца сих-сиха телефонехула къамел дора. Цо бохура: «Джон, тхан итт сахьт даьлча долалуш долу шолгла клирандийнан динан гуллакхдар, хинцца дийнахь шиъ-кхоъ сахьт даллалц дахло». Цхъана клирандийнахь цо соьга зле а тоьхна, цуьнан ур-атталла динан тобане шайн цла глаьхара, бохуш, деха дийзира, делахь а цхъа а меттах а цавелира — цхъаъа а длаваха лууш вацара, элира.

Дала Шен дош кхочушдира. И гуламаш оха дерриге тхайн дахарехь лайначарех уггаре а нуьцкъалнаш нисбеллера. Цуьнан Синца йолчу тхан юкъаметтигехула а, Цуьнан дигарна муьтлахь хиларехула а Цо Іалашоне диллинарг кхочушдира. Хинца кхо шо дїадаьлла тїаккха хинццалц а Іуналхочо тоьшаллаш схьаоьцу цу гуламера. Стоьмаш дисна. Цул тїаьхьа ас цигахь кхин а масех динан гїуллакхдар дїакхехьна, тїаккха хьалакхуьуш долчу даггара хиларе а, ма-дарра долчу Деле хьогах хиларе бен ца хьежна.

ХИНДЕРГ ХЬАЛХХЕ ХААДАЛАР

Цхьа шо хьалха со Малайзерчу Куала-Лумпурехь хиллера, тїаккха кїран чохь пачхьалкхехь уггаре а йоккхачу библейски школехь динан гїуллакхдар дїакхийхьира. Роглерчу бархїалгїачу гуламехь, ас хьалха шех лаьцна яздина лайна долчух чїогїа тера дерг зийра, амма иза пхиь я итт минотехь бен ца дахделира. Делан Са студенташна а, зала чохь хиллачу дуккха болчарна а тїедоьссинера. Иза, гуттаренна а сан дог-ойланехь лаьттан долу, кхин а цхьа динан гїуллакхдар дара. Шолгїачу Іуьйранна, со дола деш волчу хенахь, Дела вистхилира: «Хьо селхана хьежнарг, хьуна тїаьхьа дерриге дуьненахула гур ду, иза, Динан тобанехь хир долу, Сан Синан меттахдаларан тїаьхьарчарехь цхьаь хир долу дела». Цо, оцу Дезачу Синан леларо Динан тобанехь ма-дарра йолчу сийлаллин стоьмаш а деана, тїаьхьарчу ялта лахьорна кеч муха йийр ю гайтира суна. Дала Шен халкъехь, вайна хинца а гина доцу, чїогїа догу даггара хилар самадоккхур ду.

Со теша, хїара книга шун кара цахууш ца кхаьчна. Делан хиндерг гарца цо шуна чохь мацалла меттах а яьккхина, Дела дан волалуш долчунна, шун дегнаш кечдийр ду. Вай дуьххьалдїа Цуьнан шолгїа схьаварна кечдала декхарийлахь

ду. Векало Яхъяс яздора: «Даккийдерца, самукъадаьлла хир ду вай. Далла хастамаш беш, Цуьнан сийлалла ойур ю вай. ХIунда аьлча Iахаро зуда яло хан тIекхаьчна, ткъа Цо ялош ерг кечъелла» (Довз. 19:7).

Вай ду и Дала леррина Къобалвинчо далон долу нускал, тIаккха билггал вайна билгалъяьккхина ю Цуьнца цхьаьнакхетарна кечдаларехь коьрта роль. Суна кхин цкъа а шун ойла кху маьннина тIеяхийта лаь: вай ваьш кечдан деза. Цу чулаьчна ду юхавовшахкхетар. Цо иза вайн метта дийр дац! Иза Цуьнан кечваларна вайн жоп ду. Цо ниIмат ло, ткъа вай цIе тIеоьцу. Иза юьхьIаьржа йинчу а, кху дуьнено талхийначу а динан тобанна тIаьхьавогIур вац. Иза, шен дог даггара сийлаллин алуца догучу, цIеначу нускална тIаьхьа юхавоьрзур ву.

КІЕЛХЪАРДАХАРАН ІАЛАШО

*Дуъне а, дерриг а цу чохъ дийна долу хІума а
кхоьल्लीна волу Дела, вайца а, вайна юкъахъ
а ваха лууш ву.*

Суна сих-сиха, баьччанаша Делан гергахъ хилар шаьш ларах яз деш, *кхачар* олучу дашах пайда оьцуш хилар хезнера, хуьлийла иза хьалхарчу коьртехъ яздина, динан тобанехъ гІуллакхдарехъ хилла юкъара сингаттам, я ша юьхьша лайнарг. Делахъ а Делан вайца уьйр хила лаар *кхачарех* чулаьцна дац, Иза вайгахъ *даим а хилар* лобхуш волу дела.

Башхалла гайта магадейша суна: сан лулахой бу, сан дика доттагІий, тІаккха тоьал сих-сиха тайп-тайпаначу бахьанашна аса, уьш болчу хьошалгІа а лелаш, цаьрца хан йоккху. Амма хІора хьажа-хІотта вахарал тІаьхьа со цІа юхавоьрзу, со цигахъ Іаш волу дела.

Везачу Эло ийманехъ болчарна деллачу сийлахьчу сатийсарех цхьаь дагадоуьйтур вай хІинца. Царна юкъахъ

вехар ву Со, уьш болчохь лелар ву Со. Со церан Дела хир ву, ткъа царах Сан халкъ хир ду. (2 Коринтхошка 6:16)

Ма тамашена дешнаш ду! Дуьне а, цу чохь долу дерриг хIума а кхоьллина волу Дела, вайца а, вайна юкъахь а ваха лууш ву. Кху сатийсарна тIетовжарца, ПахIала яздо, «шу а дIахIиттош ду, Дела Шен Синехула Iаш волу меттиг хилийтархъама» (Эпа. 2:22). Иза Цо вайна ваIда динарг ду. Делахь а муьлххачу а сатийсаро Делан Йозанашкахь цхьаболу билламаш тарболуьйту, тIаккха нагахь уьш кхочушбеш бацахь, цуьнан ницкъ бов, амма Делан а доцуш, ткъа вайн вешан тешаме цахиларна тIехула. Дела харцлоьйла дац, делахь а ша адамо Цуьнан даша тIе сиз хьокхийла ду (хь. Мрк. 7:13), иза тергал цадина я харцхьадаьккхина. Кхуза иштта Дала вайца а, вайна юкъахь а ваха йина чIагIо а юкъайогIу.

ПахIала кхин дIа боху:

Цундела Везачу Эло боху: «Царна юкъара дIа а довлий, царах дIакъасталаш. Суна хьалха боьха долчу хIуманаш ма хьакхалойша, тIаккха Аса тIеоьцур ду шу. (2 Коринтхошка 6:17)

Кху хиламехь биллам, вай адамийн система йита езаш хиларехь чулаьцна бу. Дала, нагахь вай хIара дахь, Ша вай тIеоьцур ду боху. Цуьнга хьаьжжина, нагахь вай и ца дахь, Цо вай тIеоьцур дац. Стенна? Цу хаттарна жоп далархъама, вай, Дела цIена серло юйла а, тIаккха Цуьнца цхьа а бода боцийла а кхета деза. Къегина серло йолчохь бода хуьлийла дац.

Нагахь вай и тема кхин дIа кхиаяхь, Цуьнан серлоно Цуьнан сийлаллах лаьцна бохуш хилар гур ду. Делан Йозанашкахь Иза *сийлалла* йолуш ву ца боху; цигахь Иза

сийлалла ю боху (хъ. Іам. 19:2)! Адамийн система — бода бу, тІаккха боданехъ берш серлонгахъ ца хилало.

Дала омра до вайга: «Шаъш Далла лерина а хилийта, ціена а хила, хІунда аьлча Со, шун Веза Дела, ціена ву» (Іам. 20:7). Ша дІакъастор — кху дуьненца юкъаметтигаш хилар керстдар бохург ду. Керлачу Весетехъ векало Якъуба къаьстташ яздо: «Дуьненах шена доттагІа хила лууш верг Делан мостагІа хуьлу» (Якъ. 4:4, NLT (New Living Translation) — Ингалсан матте даьккхина Делан Йозанийн керла дийна гочдар. — *Билгалдаккхар гочдархочун*). Кхечу гочдарехъ иза кхин а кІоршама хезаш ду: «Дуьненца машар хоржуш верг, Далла мостагІ хилла дІахІутту» (NIV (New International Version) — Ингалсан матте даьккхина Делан Йозанийн керла дуьненаюкъара гочдар. — *Билгалдаккхар гочдархочун*).

Кипас, Далла Шен халкъ бехдаза ган лаьа, бохучунна кІел сиз хьокху. Цо яздо: «Мелхо а, шаъш а ціена хила, шайн лелар а ціена хилийта, шаъш Тіекхайкхинарг ціена ма-хиллара. Делан Йозанаш тіехъ аьлла ма ду: «Ціена хилалаш, хІунда аьлча Со а ціена ву» (1 Ки. 1:15, 16). Сийлалла — иза, харжа я ца харжа мега предмет яц. Дела вайца Іийр вац, нагахъ вай цуьнан биллам тергал цабахъ — ша адамийн системех дІакъастор. Делан Йозанийн вайн заманарчу гочдарех цхьанна тіехъ яздина ду:

Цундела Везачу Эло боху: «Царна юкъара дІа а довлий, царах дІакъасталаш. Сүна хьалха боьха долчу хІуманых ма хьакхалойша, тІаккха Аса тіеобцур ду шу. (2 Коринтхошка 6:17, THE MESSAGE (*Дахьийтар, Делан Йозанийн ингалсан матте вайн заманан гочдар. — Билгалдаккхар гочдархочун*))

Делан сатийсаран сийлалла — вайн Да хилар а, вайца а, вайна юкъахъ а вахар — боккъалла а, Дала уьш

кхочушбарна хлоттийначу, билламан мехалаллах ойла йойту. Пахлала, цу сатийсамийн маыналлина тлехь ойла еш, яздора: «Сан хьоме доттагий! Дала вайна и ерриге а члаглонаш йина дела, вешан догмаш а, синош а бехдеш мел долчух цанде вай» (2 Ко. 7:1).

Кху байташна чу оццул маына диллина хиларна, царех лаьцна сочиненийн дийнна томаш язъйойла хир дара. Делахь а дукхахболчу ийманехь болчийн длогара кхочуш кхетам бац цуьнан. Дуккха болчара уьш тлеэццане а цаоьцу, контекстах ца кхета дела. Пахлала Ширачу Весетехь Делан Ибраилан халкъе вистхилар цитировать до, тлаккха и дарца, Цуьнан вайн хьокъехь болу лаамаш Керлачу Весетехь а хийца цабелла хиларна, кел сиз хьокху. Дала аьлладу дешнаша, шайна чубиллина синан лакхалле ницкъ, вайна, цу сатийсаршна хьалха хилла долу ма-дарра дерг а, хиламаш а гича а, царех кхетча а бен, тлеоьцур бац.

Сурт хлоттор вай ваьшна, сценаристо а, режиссеро а, актера а кхиаре совйолуш а, кульминационни сценица чекхйолуш а йолу, леррина сюжет кечийна. Шу цу сценина меллаша тледалош, дуккха хиламаш хуьлу. Ерриге хала коллизеш ловш, чаккхенгахь шу синхаамех тлехдуьзна хуьлу. Хинца сурт хлоттадейша шайна, шуна изза сцена гуш ю, амма цул хьалха хилладу цхьа а суртхлоттар дац. Тамаша бу-кх цо шуна члогла латкъам бахь, нагахь вуьшта бан а бахь.

Цхьа иштта дерг соьца, со хинца а кхиазхо волчу хенахь, хиллера. Цкъа со тхайн хьешан чоьнна чу ваьллера, цу чохь сан йижарий а, дай-наний а цхьана फिल्ме хьоьжуш бара. Уьш кхоччуш сюжето хуьйдина бара, тлаккха дуьххьалдла экранох длахадабойла дацара. Цхьанна а ур-атталла со чу муха веара хаа а цаделира. Со нийсса, коьртачу турпалхочо кульминационни ала мегар долу дешнаш олучу хенахь,

хъаъжира екране. Сан йижарий билхира. Делахъ а сүна и дешнаш практически цхъа а маына долүш дацара. Ас ойла йира: «Хіун ду кхузахъ къаъсттина дерг?» Со длогара къаъсттина тидам беш вацара экрана тіехъ хуылуш долчун, амма берриге биснарш хьогалле ладугіуш бара, церан эмоційн дарц далаш долчу, коъртачу турпалхочун дешнашка.

Оццу агіонах пайда эційла ду вайн хиламехъ а. Дуккха берш, Ша Делан багахула схъааьллачу, кульминационни дешнашна тіе а кхочу, Дезачу Йозанийн и меттиг еша а йоьшу цара, амма цуьнан мехалаллина тіе цакхуыу уыш, хіунда аьлча уыш, хьалха хиллачу халонийн хиламех ца кхета дела. Везачу Элан дешнийн билггал бакъдолчу маыналлах кхетархъама, вай Цуьнан дешнашна тіедалаш хиллачу историх я сүьжетах кхета деза. Цу гіуллакхо масех корта діалоцур бу, тіаккха діадолорхъама, генна хьалха хиллачуьнга, Арадаккхар ціе йолчу тептаре хьовсур вай.

«ВАХАНА ХЬОЖУР ВУ»

Арадаккхар ціе йолу тептар Ибрахіман мисархойн тіаьхьенан дахарх лаьцна гайтарна тіера долалүш ду, уыш мисархойн лоллехъ лаьттинера деа біе шарахъ гергга. Юхьенца мисархой цаьрца дика бара, амма цхъа хан діаяьлча, исраилхойх леш хилира, ткъа мисархойн дикалла кхераме къизалла хилла хийцаелира.

Мусан схъавалар жуьгтийх дара, иза шеца кіизачу леларх кіелхъарваьлла вара, хіинца а жима бер долчу хенахъ пиріунан ціа схъа а веана, цуьнан йоі йолчохъ хьалакхийина волу дела. Шовзткъа шо долүш цуьнан пиріунан дераллах кхечу мехкашка діавада дезнера, хіара шен тайпанах болчаьргахъ гіодаккха гіоьтина хиларна тіехула.

Кхин а шовзткъа шо діадаьлча, Муса геннахъ гіум-аренгахъ

шен стунден даъхни дажош волчу хенахъ, Дела веанера цунна. Иза Синай лома тлехъ хилира, цунах кхин а Хъариб олу, «Делан лам». Дела йогучу колланахъ гучуваъллера. Мусас, колла йогуш, амма яьгна ца йолуш хилар гича, хлара дешнаш элира: «Теваха веза со оцу инзаречу хлумане хъажа. Колл хлунда ца йогу?» Муса тлеволуш Шена гича, Веза Эла кулла юкъара кхайкхира» (Ара. 3:3, 4).

Муса, Дела волчу герга вахархъама, ша воьдучуьра длавирзича бен, царна юкъахъ юкъаметтигаш цакхоллаелира. Далла, Муса Цуьнца уьйр хиларан дуьхъа, дерриг а шен глуклакахаш а, глайганаш а длатесна хилар магиннехъ, Иза цуьнга кхайкхира тлаккха цул тлаьхъа Шен Дашехула длавеллавала хлоьттира. Нагахъ Муса бен доцуш цу коллана юххехула чекхваьллехъара, Дала, хила тарло, дла а хилла, кхин цхъа а дош эр дацара цуьнга. Керлачу Весетехъ вайна дагадаийтар го: «Далла улло гло, Иза а шуна улло воглур ву» (Якъ. 4:8, Керла оьрсийн гочдар, кхин дла НРП).

Дуьхъалварна дуьхъара глукч яккха езаш верг мила ву — Дела я вай? Хлаъ, Дала тлеххойкху вай, амма дуьхъал хъалхара глукч билггал вай яккха еза, Цо улло а веана, Ша вайна хъалха длавеллархъама. Кху тлехъ ду кху книгин коьрта дахьийтар. Ма-дарра аьлча билггал кху чулаьцна ю вайн дахаран лалашо.

ДЕЛАН ПАРГІАТВАККХАРАН ІАЛАШО

Дала Ша Мусана дла а виллина, пирлунна тле а глой, Цуьнан лаам длаала омра дира цунна: Делан халкъ Мисармахкара арадала деза. Мисархойн паччахъан къарцаваларе а, нуьцкъалалле а ца хьоьжуш, Везачу Эло Шен нуьцкъалчу куьйгаца парглатъяьккхира Ибрахлман тлаьхъе, лаламаташ а, билгалонаш а гайтина.

Исраилхой мисархойн лоллера парглатбахар иза Керлачу Весетехъ вай къинойх парглатдахаран васт кхуллург ду. Мисар-мохк — дуьненан системин васт кхуллург ду, Исраил — динан тобанан васт кхуллург ду. Вай лакхара дуьнен чу девллачу хенахъ, вай кху дуьненан охьателорах а, деспаталлах а парглатдевлла.

Царна парглато хиллачул тлаьхьа, Мусас исраилхой стенга бигира? Динан глудлакхдаран хенахъ ас хлара хаттар дича, адамаша гуттура санна, жоп ло: «Сатийсинчу махка».

Хлетте а иза длогара иштта дац. Дала иза Хъариб я Синай лам болчу вигира. Везачу Эло Муса пирлуне хлара ала вахийтинера: «Длахеца Сан халкъ яьссачу арахъ Суна Ибадат дайта» (Ара. 7:16; 8:1, 20; 9:1, 13; 10:3). Цкъа хьалха Делана дуьхьал а ца кхеташ, шен тайпанан берш сатийсинчу лаьтта стенна ца бигна цо? Везачу Элана и ца лаьара. Нагахъ исраилхой цу лаьтта тле Цуьнан довзийтинарг а доцуш бевлলেখьара, цара цунах роглера цлушна корта бетта меттиг йийр яра.

Билггал и хилла динан тобанехъ тлаьхьарчу ткъе пхеа шарахъ келхьарбевллачу дуккха а болчу ийманехъ болчаьрца. Везачу Элан амал а, Іалам а толлучу метта, адамаш Делан сатийсаршна а, декъалаллашна а тедирзина. Цуьнан жамলেখъ, сийлаллин Дела вовзар леа а, Цунна глудлакхдаре а глертачу метта, тешаш берш кхачамечу лардаран кел глелехъ долу дахар леа хьовьдда. Дуккха а болчу динан глудлакхдархоша леррина, тобанаш тлейизайойла долу, бакъхьара дахьийтарш дагадохкуйт, амма уьш, вайна сийлаллин Дела ган гло ден долчу, члоглачу Јорадохучу дахьийтарна юххехула тлехбовлу.

Синай ломахъ Делаца вовшахкхетаро Мусан дахар хийцина. Иза, цуьнан халкъо а изза лан дезийла, кхийтира. Нагахъ иза хлетехъ йогу колла йолчохъ Везачу Элаца вовшах

ца кхеттехъара, цо, шен халкъ цуънан доларчу лаътта далорхъама, кълехъардахаран кампани длайолийна хир яра. Билггал и дан а глортинера иза къона волчу хенахъ, жамлехъ цуънан пирлунах длавада дийзира.

Вайн заманахъ дуккха берш динан глутлакхдархойн, церан шайн хъекъалера схъаболу, хлайтъаьлла кхайкхамаш хеза дела бен кълехъара цабуьйлу, амма Делера довзийтинчух а доцуш. Нагахъ вай вешан дахаре тлехайкхар а хилла, амма Везачу Элана, Цуьнга Ша гайталун долчу, Цуънан яьссачу аренан геннарчу латтанашка дало ца магадахъ, вай адамашна маършо маършонан дуьхъа лур ю. Ткъа вай адамаш, ваьш Шеца уьйр хиларна кхоьल्लीна Волчунна, тлелалоран лалашонца кълехъардаха деза.

Векалийн глутлакхаш книги тлехъ вай доьшу:

Мусана Мисарахъ долу дерриг а лилманаш ламийра. Иза дашна а, глутлакхна а доьналла долуш вара. Шен шовзткъа шо кхаьчча, вежарий болу исраилхой болчу ваха дагадеара цунна. Цигахъ волуш цунна гира мисархочо цхъана исраилхочунна ницкъ беш. Мусас, исраилхочуьнгахъа глор а даьккхина, мисархо вийра. Цунна моьттүра вежарий кхетар бу, Дала шаьш парглатдаха ша хъажийна хиларх. Амма уьш ца кхийтира. (Векалийн 7:22-25)

Мусас адамийн баланаш хъегар а гина, уьш байбан сацам бира. Цунна ша Делан халкъ парглатдаккхарна хъажийна вуйла хаьара. Иза цуънан дагчохъ дара, делахъ а Делан довзийтинарг доцуш, иза уьш шайн кхеле бига кийча вацара. Нийса лалашо йоцу баьччалла, кхоччуш баьччалла доццул, дуккхазза а кхераме хуьлийла ду. Муса лалашо йолу баьчча вара, амма иза кхоччуш дацара. Делан довзийтинарг доцуш цуьнга глорлечу хиламехъ халкъ шортонан лаътта даладойла

дара, амма кіелхъардахаран билггал бакъйолу Іалашо юьстах юьсур яра — Дела юххера вовзар. Цундела вигнера иза Везачу Эло генна глум-аренга — иза араваьлладу адамех хъакхаделла дог, меттахІотторхъама. Глум-аренгахъ цо дог дарца тІеобъцур дара Делан довзийтинарш. Цу кечваро аьтто хилийтира цунна иштта ала: «Вахана хъожур ву...»

Вай кхета деза: дерриг а «дика долчо», даггара гІуллакхдар кхиорна гІо дойла дац. Цхъана агІор, Мусана шовзткъа шо долуш шен халкъ паргІат долуш ган лиъна хилар дика ду, амма, вукху агІор, хІетахъ иза хІинца а цуьнан даггара гІуллакхдар дацара. Хъава тІеозийнарг дика а, вон а довзаран диттан билггал «дика» боху ах яра, ткъа «вон» бохург а йоцуш. «Зудчунна и дитт хаза хилар а, цунна тІера стоьмаш даа тамехъ хилар а гира. Уггаре а хазделира цунна цу дитто кхетам алсам болуьйтург хилар. Зудчо дитта тІера стоьмаш а баьхна, ша а биира, шена юххехъ волчу майрачуьнга а белира» (Дол. 3:6), тІаккха цо Делах тера хилла дІахІоттар зийра. Дика а, Делера хуьлуш ду а аьлла, хеташ дуккха хІуманаш ду, амма хІетте а гІуллакхна тІехъ уьш Цуьнан амалца а, Іаламца а дуьхьал догІуш ду. Делаца юххерачу юкъаметтигашка тІекхиъча бен, вайн кхел йойла дац дика хІун ду, ткъа вон хІун ду.

«ТІАККХА ШУ ША ВОЛЧУ ДЕАРА»

Мусас халкъ Мисар-махкара, вукхо Цунна глум-аренгахъ Іамал кхочуш ярхъама арадаьккхина, амма уьш Синай лам болчу сихха ца бахара. Цига боьдучу новкъо дукхахьолахъ итт-цхъайтта де дІалоцучу хенахъ, церан кхо бутт хан яја дийзира. ХІунда лийлира Дела иштта? Жоп дуьххьалдІа ду: Цунна церан дегнаш тедалийта хан яла лаъара, цаьрга Цуьнгара довзийтинарг схъаэца далийтархъама (дерриг а,

Мусаца санна, карладелира).

Исраилхой Синай ломан клаже ма-баьхкки, Муса уьш эццахь а битина, ломан боьххье, Дела волчу хьалавелира. Тлаккха Веза Эла лам тiera цуьнга кхайкхир: «Якъубан тlaьхьене, исраилхошка, дlаала...» (Ара. 19:3).

Дала Мусага хlун элира кхин дlа ешале хьалха, аса шун тидам, хlара дахьийтар хьанна хьажийна дара, тleберзо беза. Иза Ахларонна а, цуьнан кленташна а я Левин кленташна а бен хьажийна дацара. Делан дахьийтар Исраилан дерриге а халкъана хьажийна дара. Иза массарна а, гаранех а, доьзалех а, жимачунна тiera воккхачунна тleкхаччалц волчу, мисархойн лоллера парглатваьллачу, хlорранна а хьажийна дара.

Хlара элира Дала кхин дlа: «Шуна гина Ас мисархошна динарг, гина Ас, аьрзун тleмаш тleхь санна, шаьш Со волчу схьадалор» (Ара. 19:4). «Шаьш Со волчу схьадалор» бохучу дешнаша, шу стенан дуьхьа кхоьллина дара, кхетадо! Дала шу стенан дуьхьа кхоьллина а, тлаккха шу клелхьардахарна иштта ницкъаш тleбахийтаран а коьрта lалашо, Цунна шу Ша волчу дало лаарна чулаьцна ю!

Вайн и lалашо адамийн хиларан юьхьенгара дуьйна гойла ду. Дала дуьххьарлера стаг бешахь стенна дlанисвина? Адам дерригедуьненан парглатдаккхаран гlуллакхдар долорхьама кхоьллина вацара. Адам lедан-беша цо цигахь тleш а, стигал-баххьаш а дlахlитторхьама дlатарвина вацара. Хlан-хlа, Везачу Элас Адам, иза Цуьнца, дийначу Делаца, уьйр йолуш лелархьама дlатарвина вара цига. Цу уьйр хиларан процессехь стигал-баххьаш я динан гlуллакхдарш гучудовлийла ду, амма уьш, Дала шайн дуьхьа адам кхоьллина хиларан lалашо яц.

Лакхара дуьнен чу ваьлча, хьалхарчу ворхl шарахь тоьал йоккхачу динан тобане лийлира, тлаккха цигахь болх бан

а діахїоьттира. Цигахъ коьрточу маьїле Делан сатийсарш а, декъалаллаш а хїттош дара. Цигахъ хаза кхаъ кхайкхоран гїуллакхдар чїогїа кхиам болуш дара, ийманехъ болчара дерриг а дуьненахъ Инжил діасадаржоран Іалашо хїоттайора шайна хьалха, делахъ а церан дахьийтар Делан Пачхьалкх гїолехъ хиларна тїегулдина дара, ткъа Делан сийлалла йовзарна а доцуш. Дерриге дуьненара адамаш догїура тхан динан гїуллакхдаршка, динан тоба пачхьалкхан дозана арахъа а дика евзаш йолу дела. Баьчанийн дерриге адамаш кїелхьардевлла хилар гаре гїертар долуш дара. Динан тобанан дуккха а болчу декъашхойн дегнаш динан гїуллакхдарна догуш дара, со а вацара царна юкъараваьлла.

Со цу динан тобанехъ волчу шерашкахъ аса хїора Іуьйранна хьала а гїоттий, балха вахале хьалха цхьаъ ах сохьтехъ мел лахара а дола дора. Аса Деле байначарна а, хїаллакхуьлуш болчана а тїекхиорехъ а, цомгушнаш тобарехъ сайх пайда эцар доьхура. Аса мохъ беттара, Цо со йийсарехъ берш паргїатбахархьама, халкъашна вахийтахьара, бохуш. Аса юха-юха а доланаш дора цкъа сайна Цуьнан дешнаш хаззалц: «Джон, хьан доланашкахъ ницкъ бац!»

Ас ойла йира: «*Хїан-хїа, иза Делан аз дац. Иза мостагї бен хуьлийла дац*». Тїаккха хїетте а цхьана хїуманна сунa иза Везачу Элан аз дуйла хаьара. Со воьхна хьийзара: «Веза Эла, Ахьа ишттаниг мұха олийла ду соьга? Со адамаш кїелхьардийлархьама а, тодалархьама а, паргїатдийлархьама а доланаш деш ву. Иза Хьуна лууш дерриг ду!» Амма Далла сан дешнел гена гора. Цунна со Цуьнан билггал бакъйолчу амалх мел вон кхетара гора, тїаккха Цунна, и доцуш, ур-атталла аса адамаш паргїатдохуш хилча а, сан динан гїуллакхдаро со а, соьга ладугїучарах дуккха берш а жамїехъ porїехъ долчу цїушна Іамалъяре

балор бара, амма кху киртигехь динан тобанан пенашкахь.

Цо соьга элира: «Джон, керсталлин лалашо глудлакхдар яц. Ахь жинаш дlалехкийла а ду, цомгушниш тобойла а ду, адамаш клелхардовларе даладойла а ду тlаккха цул тlаьхьа хlетте а хьо жожжахати кхочийла ду». Тlаккха тlетуьйхира: «Яхlуда, Суна тlаьхьахlоьттина лелархьама, шен болх дlатеснера, цо цомгушниш то а бора, белларш ден а бора, жинаш дlа а лохкура, амма жожжахати кхаьчна». Цуьнан дешнаш ма-дарра сан дагах чекхдевлира.

Вай дагахь латто деза, ницкьах буьзна болу векалш Яхlуд-махкахула цомгушниш тобеш а, белларш денбеш а, жинаш дlалелхош а дlасабевллачу хенахь, Яхlуд а вара царна юкьахь (хь. Мат. 10:1-18). Ас сихха хаьттира: «Тlаккха керсталлин маьна стенца ду?» Жоп цу сохьта хилира: «Со юххера вовзарехь!» Тlаккха суна, Пахlала иштта аьлла хилар дагадеара, «Иза вевзичхьана», дерриг а хlума нехаш хета суна (хь. Пил. 3:8-10). Везачу Эло шабар-шибар дира сан даге: «Цу юххерчу юкьаметтигех даггара динан глудлакхдар кхуьур ду». Даниал пайхамаро иза кху дешнашца тlечlагlдира: «Амма шайн Далла тешаме болчара цунна чlоgla дуьхьало йийр ю» (Дан. 11:32).

Ийсас, бlаьрзечо бlаьрзениг вуьгуш велахь, ший а ор чу вуьжур ву, бохура (хь. Мат. 15:14). Иза, цкьа хьалха Везачу Элан амал а ца евзина, адамаш паргlатдовларе дига луучарна доглш ду. Билггал цундела иштта даггара дола дора Пахlала, хаарна вайн деган бlаьргаш серладахархьама (хь. Эпа. 1:18). Тlаккха билггал Цуьнан серлонгахь го вайна серло (хь. Заб. 35:10). Цуьнан довзийтинарг доцуш, вай бlаьрзе ду. Делаца юххерачу юкьаметтигашка ца баьхкинчеран, дика лалашонаш а, бахьанаш а хуьлийла ду, амма Делан довзийтинарг доцуш, цара кхин берш шаьш

доьлххучу, ор чу балор бу.

Хіара сан керсталлин дахаран хьалхарчу шерашкахь хиллера. Со лелаш хиллачу динан тобанан Іуналхочо Делан весетан декъалаллийн, и декъалдар деш Волчунна чул, алсам терго йора. Иза ерриге библейски канонаш леррина ларъян ґертара, делахь а цунна Делан амалах лаьцна довзийтар ца тоьара, цундела иза тлаьхь-тлаьхьа бале ґалатна гергавогІуа. Цкъа цо гуламна хьалха дІа а хІоттина, ша, шена бераш дина йолчу, шен зудчуьнца дІасакъаста сацам бина, аьлла, дІахьедира. Цо, нагахь иза цхьанна тамехь ца хетахь, вукхо шена кхин динан тоба каро мегар ду, аьлла, тІетуйхира. Тлаьхьа цо, динан ґуллакхдарехь дакъа лоцуш йолу, къона а, ницкъ болу а, сийлалла еза а зуда ялийра. Цуьнца йолу юкъаметтигаш цунна кхераме гура хилла дІахІоьттинера. Цуьнан динан тоба масех эзарна тІера масех бІенга охьаеьнера, дуккха болчу тешачийн кхолламаш хІаллакбина бара, адамаш динан тобанера гуттаренна а дІадаханера. Эххар а иза юха а дІасакъаьстира, тІаккха динан тобанан цІа цо ґалин олахошна дІадоьхкира.

Мусана, цуьнан дахар хийцинарґ, хІун ду хаьара, — иза дийначу Делаца вовшахкхетар а, Цуьнца юххера юкъаметтигаш а хилар дара. Цунна халкъ мича дига деза хаьара. Некъ нийсса декъалаллашка биллина бацара, амма и декъалаллаш Шегара схьадолуш Волчунна тІе боьдуш бара. Муса ша хІун Іалашонна кхоьллина ву кхеттера, цо, цкъа хьалха Делан дог довза дезаш хилар, кхетадора. Мусана Довзийтар Везачу Элан декъалдеш долчу куьйгара а доцуш, амма Дала цуьнга юхьа-дуьххьал аьллачуьнгара хилира.

МИСАР-МАХКАРА АРАДОВЛАР

*Тпаъхъарчу шина эзар шарахъ, динан тоба хиларе
терра, дерриг а вешан дIагIертар Цуънан шолгIа
схъаварна тIегулдадезарна жовпалла тIехъ хила а
хилла, тIехъ долуш а ду вайна!*

Дала исраилхой мисархойн лоллера кIелхъарбааьхнера, уьш Цунна тIебахкархъама а, Иза царна юкъахъ вахархъама а. Вайна иза Цуънан Мусага долчу дешнашкахъ гойла ду: «Царна хуур ду Со церан Веза Дела вуйла, царна юкъахъ Iархъама, уьш Мисарара арабаьхна волу. Со церан Веза Дела ма ву» (Ара. 29:46). Дагахъ латтаделаш, Цо хъажа-хIоттар а доцуш, ткъа цаьрца хилар лобхура.

Хинца хъовсур вай, Кипас Керлачу Весетехъ хIун боху (леррина ешалаш): «Цунна тIе дуьйла. Наха дIатесна болу дийна ТIулг бу Иза, амма Дала хаьржина а, Цунна гергахъ беа а болу. Шу шаьш а ду дийна тIулгаш. Шайх синан цIа дайта, цу чохъ динан дай хилархъама, Дала леррина къобалвинчу Iийсагахула Далла лууш долу синан сагIанаш

даха» (1 Ки. 2:4, 5). Дала хіусам лобху, векало цунах синан лакхалле ца олу, ткъа вайх — цу цийнан дийна тлулгаш олу, цу чохъ ваха лууш ву Иза.

Кипас Делан хіусам длахлотторехъ йолу вайн роль деза хиларца цхъатералле до. И ши кхетам цхъаьна стенна туху цо? Дериге адамех, емалдаран клел а ца боьлхуш, динан дайн бен Далла герга бахкийла дац. Динан дайн дуккха долчу билгалдаккхарех хьалхарчу меттехъ хіара ду: динан ден Далла гергавайла ду, Цунна тлуллаххдархьама (Яхь. 44:13, 15). И Волчу дахкар бохучун, вай Цуьнан хіусам хилла длахлитта дезаш хиларан, маьна ду. Вайн Цуьнан сийлаллин дегадаре кхерам туйсу, гергахъ хилар лан аьтто хила беза.

Кхин цкъа а Кипин хьалхара дахьийтар дладоьллур вай:

Дезачу Йозанашкахъ аьлла ма ду: «Ас Цийон-лам тлехъ охьабуйллу са болу, къастийна, беза тлулг. Муьлхха а Цунах тешаш верг юьхьаьржачу хіуттур вац». Иштта, Цунах тешачу шуна Иза деза жовхлар ду, ткъа ца тешачарна (Делан Йозанийн ингалсан гочдарехъ disobedient дашах пайда эцна — «аьлларгцадийраш». — *Билгалдаккхар гочдархочун*) глешлош еш пхьераша длакхоьссина тлулг цийнан сонан йистехъ коьрта тлулг, хилла, длахлоьттина». Кхин а: «Нах тасаболуьйтун болу тлулг бу иза, уьш охьаоьгун болу тарх а ю иза». Делан Дашна муьтлахъ ца хиларна тийсало — иштта кхоллам бу церан. (1 Кипин 2:6-8)

Тамашийна дешнаш хеза вайна кхузахъ. Кипас боху: «...шуна, ийман долчарна... ткъа аьлларгцадечарна». Цо *тешар а, аьлларгцадийриг а* боху дешнаш дуьхьалдаладо. Вайн заманан маттахъ вайга иза ца дало. Вайн заманыхъ *тешар* боху дош «муьтлахъхилар» я «муьтлахъ цахилар»

бохучу кхетамца цхъа а юкъара хIума долуш дац. Цундела дуккха болчу ийманехъ болчара лерган дуьхьиг дIа а ца уьйху муьтIахьхиларан. ХIетте а Керла Весет язdechу хенахъ, и дешнаш чIогIа дихкина дара вовшашна юкъахъ. Теша бохург Иза волуш хилар тIеэцна ца Iаш, амма кхин а Цунна муьтIахъ хилар ду. Кхечу дешнашца, нагахъ хьо тешаш хиллехъ, хьо Далла муьтIахъ хилла, ткъа цатешаран тоьшалла лацадогIарехъ хилла долу дахар дара. ПахIала яздо, Iийса, «Кхачаме хилла, дIахIоттийна вара Иза, гуттаренна а кIелхъардовларан хьоста хилира Цунах Цунна муьтIахъ болчарна массарна а» (Iеб. 5:9).

МуьтIахьхилар — кIелхъардовларан коьртаниг ду. Iийсас бохура: „Ва сан Веза Эла“ бохуш волчо Стигалийн Олалла тIелоцур дац. Цига кхочун верг стигалахъ волчу Сан Ден лаам кхочуш а беш, Цунна муьтIахъ хила веза (хъ. Мат. 7:21).

ЦУЬНАН IАЛАМАТЕЧУ СЕРЛОНГА КХАЙКХИНА БОЛУ, ПАЧЧАХЪАН ЛААМЕХЪ БОЛУ ДИНАН ДАЙ

Исраилхой шаьш тIекхайкхина долчунна тIехъ цкъа охъабетталора, цкъа тийсалора. Цара шаьш стенна хьовсийна долчу дешнашка лацадугIура. Кипас кхин дIа боху вайх лаьцна: «Амма шу къастийна тайпа ду, Паччахъан лаамехъ болу динан дай, деза халкъ, Делан долахъ дерш, боданера Шен исбаьхьчу серлоне Кхайкхинчун сийлахьчу гIуллакхех лаьцна шуьга дийцийтархъама» (1 Ки. 2:9).

Вай паччахъаллин динан дай а, деза халкъ а ду. Дела Паччахъ ву, Цуьнца — паччахъаллин олалла ду. Цундела, и волчу гIуллакхдархъама богIуш берш, паччахъаллин динан дай хила беза, хIунда аьлча паччахъаллениг бен Паччахъна гIуллакх деш а, Цуьнца уьйр йолуш а хуьлийла доцу дела!

Вай, Цуьнан динан дай, боданера Цуьнан инзаречу

серлонга тлехайкхина дара — дуьххьалдіа серлонга а доцуш, ткъа Цуьнан инзаречу серлонга! Делан сийлалла гойтуш долу масех дош ду, церан маьна вайна цхьа гуттара дерг санна, хилла дlахloьттина. *Іаламат* — царех цхьаь ду.

Сан терго *Іаламат хаза а, тамашена а, инзаре а* бохучу дешнех пайда муха оьцуш хиларо тleозийра. Делан Йозанашкахь царех чloгla сих-сиха Делах а, Цуьнан атребутех а, гlуллакхех а лаьцна ядечу хенахь пайда оьцу. Ойла ейша церан маьннина тlехь: *Іаламат хаза* — Іаламатех кхоччуш, *тамашена а, инзаре а* — цецдахар далош долу. Ша Іийса Іаламатениг цle яьккхина ву (хь. Еш. 9:6). Делахь а тахана адамаша цу дешнех гуттара санна гуш долчух а, хиламех а лаьцна язdechу хенахь пайда оьцу. Царна цхьа фильм тамехь хетачу хенахь, цара олу: «Исбаьхьа фильм ю!» Нагахь цхьанна баскетболхо муха ловзу тамехь хетахь, цо мохь туху: «Іаламате ловзархо ву!» Ткъа хlинца сут хlоттадейша, кlирандийнахь дечу динан гlуллакхдарехь кхайкхам бечо гулбеллачаьрга боху: «Дела Іаламате ву». Амма вукхарна и дош хlора денна хезаш долу дела, масала, телепрограмма дlаххоьхьуш волчо цхьа-муьлххачу супербаскетболистан ловзар гойтучу хенахь, уьш чекхбовллалц ца кхета кхайкхамчас бохуш долчун маьнах. Ас доla до, сан дахьийтаро кху декъе хийцамаш баийтархьама.

Кипас вай боданера Цуьнан Іаламатечу серлонга тлехайкхина ду бохучу хенахь, Делан амалан сийлаллах лаьцна яздархьама, цо чloгla нуьцкьалчу дашах пайда оьцу. Веа Эла — кхачаме серло ю, Цуьнца цхьа а бода бац. Цу сийлахьчу серлоно Цуьнан сийх лаьцна боху, адамийн дилха цунна герга догlийла дац.

Тlаккха юха а, Коринтхошка шолгlачу дахьийтарехь, 6-чу коьртехь яздина ма-хиллара, вай чекхдовллалц ца кхета

цу дешнийн маѳнах, ваѳш цѳран контекстах ца кхѳта дела. Арадовларе юха а дирзина, Делан сатийсаран масштабаш билгалѳяха гюѳртур вай — Шен халкъаца а волуш, цунна юкъахь хилар.

ВАЙ ВЕШАН ДУХАР ЦІАНДА ДЕЗА

ХѳалхабогӀучу коѳтехь вайна Мусас исраилхой мисархойн махкара арабахар гира, иза вайна тахана кху дуѳненах пагӀатдахаран васт кхуллург ду. Мисар-махкара цо уѳш, Синай олучу, Делан лам болчу бигира. Муса, халкъ ломан кӀажехь а дитина, Дела волчу ломан лакхенга хѳала велира, цигахь цунна Везачу Элан дешнаш хезира.

«Шуна гина Ас мисархошна динарг, гина Ас, аѳрзун тӀемаш тӀехь санна, шаѳш Со волчу схѳадалор. Нагахь Ас бохучуѳнга ла а дугӀуш, Соѳца бина барт аш ларбахь, массо а халкъашна юкъара шу Сан долахь долу жовхӀар хир ду, хӀунда аѳлча дерриг а Латта Сан ду. Шу Сан деза халкъ а хир ду, динан дайн пачхѳалкх а хир ю“. Муса! Ас аѳлла и дешнаш Исраилан халкъе ахь дӀахайта. (Арадаккхар 19:4-6)

ХӀинца вайна, Кипас и дешнаш мичара схѳаэцнера, хаѳа. Юѳхьенца уѳш берриге исраилхошка хѳовсийна дара. Дала и дешнаш деккъа АхӀаронна а, цуѳнан кӀенташна а я Левин гарана бен аѳлла дацара. Цо дерриге халкъе а, тӀаккха хӀорранга къаѳсттина а бохура, хуѳлийла иза стаг, зуда я бер: «Шу Со волчохь динан дайн пачхѳалкх хир ю». Гой шуна, Далла вай дерриш а Ша волчу дахка лууш вара, иза Мусас ма-дарра?

Везачу Эло Мусага элира: «Халкъана тӀе а гӀой, тахана а, кхана а кечде иза, Сан дуѳхѳа уѳш дӀакъасто. Нахе шайн

бедарш а йиттийта. Кхозлагичу дийнахь кийча хила а ала
цаьрга. Цу дийнахь дерриг а халкъана хьалха Веза Эла
волу Со Синай-лам тIе вуссур ву. (Арадаккхар 19:10, 11)

Цу шина байтан маьланан леррина анализ ян еза. Долччул
хьалха гойтуш болу хиламаш пайхамаралле бу. И дешнаш
Исраилан халкъана хилла а ца Iаш, амма вайна а хьовсийна
ду. Дала Мусага Ша ши де дIадаьлча халкъ долчу охьавуссур
ву аьлла. Цу хенахь Муса уьш цIанбан безаш вара, цу
юкъадоглура бедарш йиттар а.

Кипин ШолгIачу дахьийтарехь (3:8) вай доьшу: «Цхьа
хIума дицдан ца деза аша, хьоменаш, Везачу Элан цхьа де
эзар шо санна ду, ткъа эзар шо цхьа де санна ду». Ткъа хIорш
назмаалархочун дешнаш ду: «Хьуна эзар шо селханлера
де санна ду, буьйсанна ларийна хан санна ду...» (Заб. 89:5).
Делан цхьа де, вайн эзар шо санна ду. Ткъа хIинца хаттар:
мел генарчу хенахь беллачарна юкъара денвелла Iийса?
Жоп: ши де гергга хьалха. Вай ши де дIадала гергга дехаш
ду. Историкаша Иза вайн эрин 28 я 29-чу шарахь денвелла
хиларан тоьшалла до. Цу пайхамараллин расписаница
доглуш, вай Цуьнан юхаваран киртигна герга ду! Сихха
хаалуш хилла дIахIутту Дала исраилхошка аьллагунна
а, вайга бохучунна а юкъара зIе. ТIаьхьарчу шина эзар
шарахь, динан тоба хиларе терра, дерриг а вешан дIагIертар
Цуьнан шолгIа схьаварна тIегулдадездарна жопалла тIехь
хила а хилла, тIехь долуш а ду вайна. *Даздан* бохург хIун
ду? Даздан — «дIакъасто» бохург ду. Цунна дика масала,
паччахьан хIусамнана хила хаьржина йолу, зуда хуьлийла
ду. Иза паччахьан цIа ялор ю, цигахь цунна паччахьан
баьна ялхой ялхолла лелош хир бу. Царна тIедиллина
ду паччахьан хаьржинарг кечъяр. Иза хIинца, кхин болу
зударий санна, гуттара санна долчу дахарца ехар яц, иза

омранчина цланйина а, длакъастийна а йолу дела. Тлаккха нагахь санна иза муьтлахь йолуш нислахь, цуьнан цланъяр, цунна хин болчу озабезамашца дуьстича, клезиг мах хир бу. Иза паччахьца юххера юкъаметтигех, шайна кхечу цхьаннан а бакъо йоцу, гюли пайда оьцуш хир ю. Дерриг а паччахьан долахь дерг, цуьнан долахь хир ду. Паччахьо цуьнгара цуьнан метта сатуьйсург хлун ду? Иза цуьнан бен хила езаш яц. Кху масалло, Дала иштта бохучу хенахь, Цуьнан дагахь хилларг, исбаьхьа гойту: «Суна хьалха цена хила, хлунда аьлча Со, Веза Эла, цена ву. Ас кхечу халкъех длакъастийна шу, Сайн хилийтархьама» (Iam. 20:26).

Дала исраилхошна цланбаларна омра динчу хенахь, Цо ма-дарра цаьрга аьлларг хlara дара: «Ас шу Мисар-махкара парглатдаьхна, хлинца аша Мисар-мохк шайна чуьра длаэккхабе. И дарца аша кхоалгачу дийнан Iуьйранна шаьш Со варна кечдийр ду». Цо Мусана тIедиллира: «Нахе шайн бедарш йиттийта». Царна тIехь хлинца а мисархойн лаьттара мода юьсуш ма ярий.

Тахана а боху Везачу Эло вайга: «Ас хьо кху дуьненах паргIаваьккхина, хлинца ахьа а дIалалла хьайна чуьра дерриге а адамийн дерг! Цу гIуллакхо кхоалгачу эзар шаран Iуьйранна сатосуш Со схьаварна кечам бан аьтто бийр бу хьан». Вешан бедар цланъярца вай адамийн моданех кIелхьардовла деза. Дагадаийта ПахIалан дешнаш: «Сан хьоме доттагий! Дала вайна и ерриге а чIагIонаш йина дела, вешан догIмаш а, синош а бехдеш мел долчух цIанде вай. Деле болчу ларамах дуьзна а долуш, чекхдовллалц ваьш Цунна дIало вай» (2 Ко. 7:1).

Мусас исраилхошка шайн бедарш йиттарна омра динера, ткъа ПахIала догIмаш а, са а цIандарх лаьцна боху. Кхузахь суна шун терго, вай ваьш вешан цIандан дезаш хиларна,

къаьсттина тїеяхийта лаа. Везачу Элана хеттачунна дита мегар дац иза! Пахлала ца боху: «Тлаккха Иийсан цїийно шу деган а, синан а муьлххачу а вончух клелхьардохур ду, дуьххьалдіа Цуьнан безамах тешийша». Дала леррина Къобалвинчун цїийно къинах а, вончух а цандой те? Жоп иштта ду: шеко йоцуш хлаъ! Тлаккха хлетте а, вайна Дезачу Йозанашкахь гург ма-хиллара, вай ваьш а дакъа лоцу цу цандаран процессехь.

ХАРЦ ШИ КИРТИГ

Тлаьхьарчу бле шарахь динан тоба цандаран а, сийлаллин а аглонашкахь цкъа цхьана, цкъа вукху йистонашка кхуьссура. Хьахарчу йистонан аглончаша цланаллах тлехуларчу билгалонашца кхел йо. Нагахь зуда косметикех пайда оьцуш елахь, иза цїена яц. Нагахь цо гоьлел лакха йолу коч тле юьйхинехь, иза цїена яц. Ткъа цхьа-муьлхха а зуда лаьтта кхаччалц коч лелош а, месех кур бина лелаш а, косметикех пайда ца оьцуш я хаздарш ца лелош а хуьлийла ду, амма оццу хенахь чекх са галлал телхина хуьлийла ду! Ткъа боьршачу стеган ша цкъа а дастам а ца лелла я зударшца діаса ца къаьстина, бохуш, дозалла дойла ду, тлаккха оццу хенахь хьайначу хьажарца юххехула тлех мел йолучу зудчунна тлаьхьахьежийла ду. Иза цїена хилар дац. Иштта йист юьззина дилхана тлегулїина ю, ткъа цланалла дилхане терго йолуш хилла ца ла. Цу тлехула дуккха болу керстанаш законалле кхаьчна.

Шолгїа йист ткъоалгїачу блешаран эхангахь гучуяьлла. Иза доьзна ду, и адамаш тешна хиларца, кху дуьнено кхийдочух цара шаьш діакъасто дезар шайна тїедиллина ца хиларх а, Иийсах тешарш цїу-деланашна їамалъеш болчех къастам болуш бац, и къастам мацаха царна цкъа гечдина хиларца иза

доъзна дацахъ, бохучух а. Дукха хан йоццуш цхъана вевзаш волчу керстанийн сурт дуьллучунна хааделира: «Керстанаш психологашна тIе лела, кестанийн доъзалийн халонаш ю, керстанаш алкогольхой хуьлий дIахIуьтту. Ийманехъ болчарна а, ца тешачарна а юкъара цхъаъ бен йоцу башхалла стенна чулаьцна ю аьлча, вайн, керстанийн, вай дезаш а, вайна хIора денна гIо деш волчу а, вайн Кхоллархочух тешар хилар, ю». Иштта хъажар вайн вешан хъехаран бахъанехъ гучудаьлла, цо, вай ваьш кху дуьненах цIадарх жопалла хиларх кIелхъардаьхна ду, боху. Амма иза Дезачу Йозанаша хьоьхуш долчуьнца дуьхьал догIу. Кипас хьоьху: «Мелхо а, шаьш а цIена хила, шайн лелар а цIена хилийта, шаьш Текхайкхинарг цIена ма-хиллара...» (1 Ки. 1:15).

Билггал бакъдерг цу шина йистонашна нийсса юккъехъ лаьтташ ду. Адамийн Iаламаллина а, Делан долчунна а юкъахъ зIе кхоллаелча, сийлалла йогIу. Ийса — вайн цIаналла ю (хъ. 1 Ко. 1:30). «Боьха лаамаш кхочушбарх шайн догIмаш лардан деза аша, хIунда аьлча Делан лаам бу, Шен дуьхьа даз а дина, шу дIакъасто. Шух хIоранна а хаа деза, цIена а, шен сий лардеш а, Далла гергахъ боьхачу лаамех шен дегI цIена латто хIун дан деза. Кхечу къаьмнех болу, Дела ца вевза нах санна, нахаца леларан боьхачу лаамех дуьзна хила ца деза шу. Цхъана а хIуманна тIехъ шайн вешина хъарам долу гIуллакхаш лелош ямартло ма е, шайна са йолу агIо лосьхуш ма хила, хIунда аьлча иштта лелачарна массарна а Везачу Эло талзар до. Шуьга иза дIахъедеш баккъалла а боху оха, хьалха тхаьш ма-дийццара. Дала вай боьхачу лаамийн долахъ а доцуш, амма Шена хьалха цIена лелийтархъама хаьржина» (1 Та. 4:3-7). Ийсас вайна цIандаларна ниIмат ло, амма вай Цунна вовшийн хиларца жоп дала деза, Цуьнан ниIматехула ваьш вешан цIан а деш. Цу кепара вайн кху дуьненахъ дехийла ду, амма цунах тар а цалуш.

ТІАККХА ЦУЪНАН ЮЪХЪАНА ХЪАЛХА ДЕХАР ДУ

Дала Мусана халкъ цѣндарна омра дина. Бериш а кечбала безаш бара, кхоалгачу дийнахъ Веза Эла Синай ломара нийсса уьш болчу охъавосса везаш волу дела! Дала Ша Шен халкъана схъаварна а, Шен сийлаллехъ гучуваларна а юкъахъ нийсаллин хъаьрк хіоттийна! Хіуша! пайхамарехъ вайна Цуьнан сийлалла гучуяларна кечам барна вайна къастийна долу изза ши эзар шо го. Цо халкъе кхойкхура:

«Дуьйло, вешан Везачу Элана тѣдерза вай. Хіунда аьлча Цо вай лаза а дина – Цо вайна дарба а дийр ду. Цо йина вайна чевнаш – Цо уьш дѣа а йоьхкур ю. Цо ши де даьлча ден а дийр ду вай, кхозлагічу дийнахъ ира а хіиттор ду. Тіаккха дехар ду вай Цунна хъалхахъ». (Хіуша! 6:1, 2, НРП)

Ши де, ши эзар шо, дѣдаьлча, кхоалгачу эзар шерашкахъ Цо вай, Цуьнан юъхъана хъалха дехаш хилийтархъама, хъалаойур ду. Кхоалгѣа эзар шо — иза Дала леррина Къобалвинчун Паччахъалла тѣкхачар ду (иза, Цо Шен сийлалле динчу дегіехъ ван а веана, эзар шарахъ урхалла ден долу хан ю (хъ. Довз. 20:4)). Хіуша!а кхин дѣа боху Цуьнан схъаварах лаьцна:

Веза Эла вовзий вайна. Иза кхин а алсам вовза гѣрта вай. Цуьнан гучувалар, цїийѣелла Іуьйре санна, билггала ду. Керлачу дахарца вогїур ву Иза вай долчу, Іаьнан догїа санна, бѣаьста деанчу догїано латта тѣадор санна. (Хіуша! 6:3, НРП)

Цуьнан гучувалар Іуьйренан цїийяларх терра ду. Іуьйре цїийялар я малх хъалабалар хїора дийнахъ билггалчу хенахъ тѣедогїу. Тіаккха вай кхузахъ цхъа-хїуъа а хийца дуьйцийла доццуш ницкъ болуш дац! Малх хъалабер бу, вайна и лаахъ

а, ца лаахь а. Ийса Шен сийлаллехь вогуш ву, иза билггал бакъдерг ду, тлаккха цхъана а хлумане Цуьнан схавар сацадойла дац. Хаттар кхечуьнца ду: ВАЙ хир дуй те кийча? Израилхошна шайца дерриг а хлума низамехь ду, тлаккха уьш кийча бу а моьттурса, амма иштта дарий те иза ма-дарра аьлча? Цу дийнналц царна цкъа а ца гинера Цуьнан сийлалла. Царна Цуьнан даккхий лаламаташ а, билгалонаш а гинера, тлаккха царна цу чуьра пайда схьаэцар тамехь а хетара, амма хир дуй те изза Цуьнан сийлаллица? Хуьлийла дуй теша оцу дерриге лаламаташна юкъахь беглийла хеташ, оцу хенахь Цуьнан сийлаллина кийча а воцуш? Цхьалхадоккхур вай хаттарца дерг.

ВЕЗАЧУ ЭЛАН СИЙЛАЛЛА

*Везачу Элан сийлалла — иза дерриг а, Дела Дела
веш дерг ду. Ерриге Цуьнан башхаллаш а, олалла
а, ницкъ а, хъекъалалла а ма-дарра Цуьнан барам
боцу возалла а, сийлалла а билгалдохуш ду.*

Исраилан халкъана Дела гучувала ши де дуьсура. Барий те уьш кийча? Боккъал а тӀеэцний те цара Делан кийчахиларх лаьцна долу дӀахъедар я, нагахь Дала царна даим а Шен исбаьхьа паргӀатдохуш болу ницкъ гойтуш хилча, хӀета Цуьнан гучувалар хӀинца а дӀогара хьалхалерчух къасталуш хирг ца хиларна дегайовхо йолуш хилла те уьш? ХӀун хуьлийла ду те кхин а? ТӀаккха и доцург а, Цуьнан билгалонаша царна пайда бен ца бохьура. ХӀинца дерриг а кхечу тайпана стенна хила деза? Хено гойтур ду. Мусана гонаха болчарах цхьа-хьанна а, хила тарло, ша Сийлахьчу Веза Воккхучуьнца тӀех шех тешна волуш а, фамилярни а лелар ву моьттиний те?

Ши де дӀаделира. КхоалгӀачун луьйре тӀеера. Дерриг а гонаха доьлла доцуш тийна хеталора. Доллучунна ницкъ

кхочург охъавоссале хьалха Іаламехь йоцчу тийналло охъателo Іаткъам бора. Адамаша шайх тешна хилар алсам дойура. Ур-атталла, Делан халкъал, гонахарчу Іаламо Іолехь кхета а дора, цунна хаа а лора Цуьнан гергавар юххехь хилар.

Дуьххарлерчу зІаьнарша хедайора анайист, амма цхьа-хІуъа-делахь а гуттара санна доцург дара цу маьлхан хьалабаларехь. ЦІаьххьана, мичара йогІу ца хууш, лаьтта бодане марха охъаеара. Цу мархин ша гаро хІинца кхузахь болчарна кхерам боссабора, амма и гучуялале хьалха турбанан къорден аз хезаш дара. Цуьнан чІогІа хазар алсамдуьйлурa! Иштта нуьцкъала аз кхоллалун дерг хІун хир дара?

Марха лам тІе охъа ма-еъана, цу чуьра дуккха серлонан марсадаларш гучудевлира, цаьрца цхьаьна стигалан кьийкъар а дара. Ишттаниг халкъана хІинца а гина дацара: сецаш доцу стигалан кьийкъар кьеггинчу серлонашца цхьаьна догІура, церан кьеггинчу серлонна хьалха малх кхоьлина болчуха хеталора. Израилхой кхерабаларна бегийра: «Царна гуш дерг сел буьрса хиларна, Мусас ша а элира: «Со кхоьруш а, вегош а ву» (Іеб. 12:21).

Шен кхераваларе ца хьоьжуш, Мусас куьйгалла шен кара схьайицира:

Мусас халкъ, меттаматтара ара а даьккхина, ламанна кІел Делаца цхьаьнакхета дІадигира. Уьш ламанан кІажехь дІахІиттира. Берриг а Синай-лам кІуьро дІалаьцнера, Веза Эла цІергахь шена тІе воьссина дела. ЧІогІа бегош болчу цу ломах, пешара санна, кІур хьалаоьхураа. УьстагІан малан аз тІаьхь-тІаьхьа чІагІлуш дара. Мусас къамел дора, Дела цунна дуьхьал стигал къовкъарехь вистхуьлурa. (Арадаккхар 19:17-19, НРП)

ДЕРРИГЕ КХОЪЛЛИНА ДОЛЧО ЦУЪНАН СИЙЛАЛЛАХ ЛАЪЦНА БОХУ

Синай лома охъавоэссинарг дуьне дагадаийтина а, кхоъллина а Верг вара. Иза Цо Шен плелгашца дласадежкина цу чохь дерриге седарчий. Цо Шен хаарца а, хъекъалаллица а кхоъллина латта а, цу тлехь мел дерг а. Иза юьхьенца дуьйна абаденгахь ву.

Хинца масех шеран дохалла сан сагатдеш дерг, вай, ваьш глутлакх деш Волчуьнан сийлаллах кхетарх совцар ду. Ешал-Яхлу пайхамар сих-сиха воьрзу цу темина тле. Цо хаттарш до:

Шуна ца хаьара те? Шуна ца хезнера те? Шуьга юьхьенца дуьйна аьлла дацара ткъа?

Пайхамар глайглане ву, иза ца кхета, исраилхой Делан сийлаллах цецдуьйлучуьра стенна сецна. Цо длахеьдо:

Лаьттан гон тлехула йолчу ларш тлехь лаш ву Иза, адамаш цаьпцалгаш санна ду Цунна хьалха. Цо стигал дласаяржийна, дуткъа клада санна, чохь лан дина четар санна, длахлоттийна иза. Цо баьччанех хлумма а йоцург йо, кху лаьттан куьйгалхой тлепаза бойу. Уьш дла ма-дийгги, уьш дла ма-дий, цара орамаш ма-хийцци, Везачу Эло царна тле лаь туху, уьш маргал а дулу, ткъа мохо уьш, ча санна, длахеь. «Со хьаьнца вустур ву аш? Мила ву Соьга кхочуш?» – боху Везачу Дала. Шайн бляьргашца стигала хьалахьовсал! Хьан кхоъллина и дерриге а седарчий? Эскар санна цхьацца арадоккхучо уьш кхоъллина. Цунна церан хлораннан цле хаьа. Цуьнан ницкъ сел боккха хиларна, царах цхьа а вовш вац. (Ешал-Яхлу 40:22-26)

Дала Шен куьйгашца кхоъллина стигалш, шаршу санна, тле а озийна. Иза Шен шаца дуьне дуста хьуьнар долуш ву

(Еш. 40:12)! Секундехь мукъана а оила ян глортыйша: ша — иза нана-плелга тлера цлаза-плелга тле кхаччалц йолу юкъан йохалла ю! Тлаккха оцу барамца юсту Цо дуьненан шоралла а, лакхалла а, клоргалла а!

Шу мацца а цуьнан билггал бакъболчу бараман суртхито глиртиний те? Иза адамийн кхетаман дозанера арадолуш ду. Хила тарло, нагахь вай тлехула девдда дахаре мукъана а дуьненан масштабашца довза глертар дича а, Делан сийлаллах кхета гергадоглур ду. Илманчаша дуьненахь миллиардаш галактикаш хилар, тлаккха царех клорра а миллиардаш седарчех лаьтташ ю, аьлла, лору. Цу галактикийн барамаш, уьш воших длакъастош йолчу геналлин йохаллица буьстича, уьш длогара баккхий бац.

Малх ишттачу галактикех цхьанна чохь бу. Буьйсанна стигала хьоьжучу хенахь, дерриге дуьнене хьовсийла дац. Гуш йолу цхьаь бен йоцург, — иза Ча Такхийна Тача ю, иза а вайна гуш ерг цуьнан жимах долу дакъа ду, дукхах долу седарчий вайна оццул генахь хиларна, глирс боцчу блаьргаца уьш гойла доцу дела.

Иштта, ваьш дехаш долчу, галактикана тлера долор вай. Нагахь Малх ца лерича, вайна юххера седа вайна 4,3 серлонан шерийн геналлин йохаллехь бу. Хила тарло, шун хаттар кхоллалур ду: *серлонан шо бохург хIун ду?* Дерриг а дуьххьалдIа ду: иза серлоно шарахь беш болчу некъан юкъ ю. Серлонан чехкалла секундехь 300 000 километр гергга ю. Иза сохьтехь 1 миллиард километр гергга хуьлу. Дустар дейша цуьнан кеманан юккьерачу бараман чехкаллица, иза сохьтехь 800 чаккхарма гергга ю. Гуш ма-хиллара, серлонан чехкалла вуно йоккха ю!

Шуьга цу чехкаллин сурт шайга кхин а глоли хIоттадайтархьама, хуьлуйтур вай ваьш Маьлха тле

пассажирски авиалайнер тlехъ доълхуш хилар. Со волчу меттера лаьттан шаран вукху аглор йолчу Ази кеманыхъ тlемаваьлла ваха, сан 23 сахът гергга хан дlалоцу. Нагахъ со оццу лайнерца Малх болчу вахнехъара, цига кхача сунa 21 шо гергга дезар дара! Хlинца 21 шо юханехъа дагар а дина, цу хенан юкъан меттиган йохаллин сурт а хlоттадай, шаьш цу дерриге шерашихъ Малх болчу бен доълхуш цахиларан сурт хlоттадейша. Гездар машенахъ дар гlолехъ хеташ болчаьрга, ас эр ду, цу тайпанчу гездарна церан 200 шо гергга гlур ду, заправкаш ярна а, садаларна а сецар ца лерича а. Мел хан езар ю серлонна цу тайпана юкъан геналла чекхъяккха? Жоп дуьххьалдlа ду: борхl минот а ткъа секунд а бен.

Малх lадда а битина, герггарчу седане хьовсур вай. Вайна хlинца, иза Латтана 4,3 серлонан шо геналлин юкъ йолуш дуйла хаьа. Нагахъ вай Лаьттан а, Маьлхан а, герггарчу седанан а, масштаб лар а еш, жимйина модель хlоттаяхъ, тlаккха Латта вайн горчични буьрттигал болу барам болуш хилахъ, Малх 20 сантиметр диаметр йолу шар хир ю. Кху масштабаца догlуш Латта тlера Малхана тlекхаччалц йохаллин юкъ 24 метр хир ю. Цу масштабаца догlуш диначу кеманан и йохаллин юкъ 24 метр чекхъяккха 21 шо дезар ду.

Нагахъ Лаьттан Малхе иштта дозуш хилар хилча, вайн цlинцолг Лаьтта тlера герггахъ болчу седана тlе кхаччалц йохаллин юкъан суртхlотталой шуьга? Хуьлийла иза эзар метр, ши эзар, ткъа хила тарло, чаккхарма? Данне а дац! Герггахъ болу седа, вай горчични буьртигца дустуш долчу, Лаьттана 6,5 эзар чаккхарма генахъ бу! Цуьнан маьlна ду, нагахъ вай вешан горчични буьртиг Флорида штатехъ цхъанхъа Майамихъ охъабиллахъ, Малх цунна 24 метр дехъа хир бу, ткъа герггахъ болу седа, вай хаьржинчу масштабаца догlуш (нагахъ вай Вашингтон штатехъ йолчу Сиэтл гlалахула

сиз хъакхахъ), Тийначу океанехъ берда йистана эзар чаккхарма генахъ хир бу! Кеманехъ цу седана тлехача шовзткъе итт миллиард гергга шо дезар ду! Ткъа серлонна и йохаллин юкъ яккха 4,3 шо бен ца оьшу!

Гирс боцчу бларгаца буьйсанна гуш долу дуккха долу седарчий бленна тлера эзарна тлехаччалц серлонан шарна генахъ лаьтташ ду. Иштта, вай долчуьра 4 эзар серлонан шарна генахъ долу седарчий гойла ду (дагахъ латто деза, уьш вайн Галактикера герггахъ долу седарчий бен дац). Ас дагар дийр дац, царех хлоранна тле кхачархъама, мел хан еза кеманехъ дахча. Амма шу, вай долчуьра диъ эзар серлонан шо генарчу седане хьобжучу хенахъ, шуна ма-дарра аьлча, Ибрахлима Сарат ялийначу хенахъ, седа а битина, сацам а, лаглар а доцуш, 1 миллиард чаккхарма сохьтехъ чехкаллица йоглу серло, хлнцца Лаьтта кхаьчна хилар ду!

Вай Ча Такхийначу Тачанехъ долчу, вайн Галактикин седарчех лаьцна бохура. Вай, шайна юкъара йохаллин яккъаш дикка яккхий йолчу, кхечу галактикех ца хъакхаделла. Масала, вайна лулахъ йолу галактика Андромеда ю. Цу тле кхача 2,3 миллион гергга серлонан шо йохаллин юкъ ю. Ойла елаш цунах лаций. Оццул йоккхачу чехкаллица йолчу серлонна, и йохаллин юкъ чекхъяккхархъама, шиъ сов миллион шо дезар ду! Ткъа къамел вайна герггахъ йолчу галактикех лаьцна ма дара. Ткъа дуьненахъ уьш миллиардаш ма яй. Вайн хъекъале дlалацалур дуй те и дерриг а?

Ешал-Яхлус, Дала дерриг а и доккха дуьне Шен шаца дуьстина, боху! Дезачу Сино лелош волчу Сулимас, олу: «Амма, бакъдерг аьлча, йойла а дуй те Дела кху Лаьттахъ? Стигала а, я стигалан лакхенашка а ца тарлуш волу Хьо, хлокху ас дlахlотийначу Хьан цlа чу-м тарлойла а дац» (Сул. 8:27). Хlнцца суртхlоттадой аша шайна, Мила охъавоьссина цу лома тle?

«СО ХЪАНАХ ТАРВО АША?»

Везачу Элана клезиг долчу, кхечу хлуманашка хъовсийла а ду. Ешал-Яхлус, Цо терзана тлехъ лаьмнаш а оьзна, терзанан кеда гунаш дехкира, боху. Цо океанаш чуьра а, хлордаш чуьра а, лаьмнаш чуьра а хиш а, иштта кхин долчу хиш а Шен канаца дуьстинера. Цо хлордашна шайн бердашна юкъяра ара ца довла омра дина (Еш. 40:12).

Шуьга сурт хлотталой хлордийн берриг а ницкъан? Нагахь ши чаккхарма диаметрехъ йолу цхьа-муьлхха метеорит Тийначу океан чу Лос-Анджелесна а, Калифорнина а масех эзар чаккхарма дехъа охъайожахъ, цо айиначу тулгленан, Мексикана тлера Аляскина тле кхаччалц малхбузерчу ерриге хин йистошкара лаьтта тлера дерриге дийна долу хлума а, ерриге глешлош а хъаькхна дlаяха ницкъ хир бу! Тулглено берриге океанехула чекх а яьлла, иштта Азин масех пачхьалкх а дlахьокхур ю. Тlаккха хlетте а тулгле шен лакхаллица океанан клоргаллица юсталойла дац. Хlун хир ду те, нагахь океанан берриге ницкъ а, масса а адамашна тlехецалахъ? Дуьнненан океана чохь боккха ницкъ бу къайлабаьлла, тlаккха хlетте а Дала цуьнан хи Шен кераюкъца дуьстина, тlадамна тlера тlадамна тlекхаччалц!

МИКРОСКОПАНА КIЕЛАРА IАЛАМАТАШ

Дала баккхийчу барамехъ а, пропорцишца а долу инзаре хлуманаш кхоьллина, амма Иза иштта клезиг долчунна тlехъ а сийлахъ ву. Илманчаша дуккха шераш а тlаккха кхин а дукха ахча а дайина, дийна а, дийна йоцу а матери хиларан агlонех кхетархъама. Тlаккха хlетте а уьш хlинца а Дала кхоьллинчу хиламан кхетаран уггар юьххьехъ а бен бац. Дуккха а долчу хаттаршна хlинца а жопаш дац.

Дийна кхоьллина долчун ериге кепаш клеткех лаьтташ

ду. Клеткаш — иза адамийн организм а, орматийн а, дийнатийн а, кхин долу дийна долчу хлүманийн а дийна кибарчигаш ю. Ша шен инженерни ойла йолу, адамийн организм 100 000 000 000 000 гергга дийначу клеткех лаьтташ ю (сурт хлотталой шуьга цу терахьан?), церан цу тle дуккха а тайп-тайпана функциш ю. Шен хьекъалаллица Кхоллархоcho ерриге цу клеткашна шайн специфически задачанаш билгалъяьхна. Уьш кхуьуш а, дебаш а, тlаккха эххар тlаьхьа леш а ю, и дерриг а къаьсттинчу биологически расписаница хуьлуш ду.

Дуьххьалдlа болчу бlаьргана гуш йоцу клеткаш хlette а, адамана девзаш долу, уггаре кегий дакъалгаш дац. Уьш дуккха а цlинцlолг структурех лаьтташ ду, ткъа уьш шайн роlехь, кхин а сов кегийчу, атомаш олучу, структурех лаьтта. Ткъа шаьш атомаш кхин а сов кегийчу дакъалгех лаьтта.

Атоман барамаш оццул клезиг хиларна, кху преложенин чаккхенгахь хлоттийначу тlадам чохь, уьш миллиард сов ю. Ша атом практически есаллах лаьтташ ю. Цуьнан бухенгахь протонаш а, нейтронаш а, электронаш а лаьтташ ю. Протонаш а, нейтронаш а вовшашца ондда тасаелла а йолуш, атомна юккъехь микроскопически, амма оццу хенахь чордачу ядрох лаьтта. Электронаш олуш йолу энергин улхаш, ядрона гонаха хьийза серлонан чехконца. Тlаккха оцу микроскопически элементаша ерриге дийна а, дийна йоцу а матери кхуллу, тlаккха иза екъаяла а ца магадо.

Атомо шена ницкъ мичара ийабо те? Тlаккха дерриг а цу чохь дерг муьлхачу ницкъо сеца а до те? lеламчаша цунах атоман ницкъ олу. Кху lилманан термино, цаьрга шайга гайталуш доцург кхетадо. Дала Ша дерриг а Шен сийлаллин дашаца дlалаьцна ду боху (хь. lеб. 1:3). Тlаккха вай иштта доьшу «Цо массо а долуш дерг шен-шен меттехь лоттуьйту» (Ковл. 1:17).

Ткъа хінца цхъана минотана мукъана а ойла ейша цу дерригенна тлехъ. Вайна, Дуьненна чохъ тарлур воцу, Іаламате Кхоллархо го. Цуьнга дерриг а хлума Шен шаца дустало, тлаккха оццу хенахъ Цо латта а, цу тлехъ долу массо хлума а кхоччуш кхачаме кхоьллина хиларна, вайн заманан Іилмане хінца дуккха а шерашкахъ цуьнан къайленийн жимах долу дакъа а дІа ца деллало.

Шеко яц, Цуьнан кхолламан Іаламатех а, хьекъалаллах а лаьцна дуккха а книгаш язйойла ду. Кху коьртехъ со цу Іалашонна тІахъаваьлла вац. Сан задача стенна чулаьцна ю аьлча, ешархочун Цуьнан куьйгаша кхоьллинчо гІадвахар самадаккхар ю, цу гІуллакхо Цуьнан йоккха сийлалла кхайкхайо дела!

«МИЛА ВУ ХЬО, САН ДАГАЛАЦАМ ДЕШНАШЦА КХОЛОШ ВЕРГ»

Хінца шуна, Деле сонталле хлуманаш дийцинчул тІаьхъа, ураганан мехаца Ша Веза Эла охъавеанчу хенахъ, Аюбана хааделлачух, кхета атта хир ду:

Сан Іалашонаш хьекъале доцучу дешнашца кхулуьйтуш верг мила ву? ДІаехка хьайн гІодаюкъ, къонахчо ма-еххкара: Со хьоьга хаттарш дан воллу, ткъа ахъа Суна жоп ло. Мичахъ вара хьо, Аюб, Аса латта дІахІоттош? Схъаала Соьга, хьайн кхетам цу хлуманна тІекхиьнехъ. Мила ву цу лаьттан барам нисбинарг? Хьуна-м хууш ма ду иза! Мила ву цунна тІехула дустаран тІийраг дІасаяржийнарг? Стенна тІе хІоттийна дуьненан бух, хъан биллина цуьнан са нисбеш буьллүш болу тІулг, дерриг а Іуьйренан седарчаша цхъаьна эшарш лекхначу хенахъ, стигалара гуламан декъашхой

сакъералуш хиллачу хенахь? Лаьттан кийрара хиш апарилхинчу хенахь хлордана хьалхара кевнаш дла хьан кьевлина? Ас, духар санна, цунна тле мархаш ехкира, буькьачу боданна юккье иза дла а хьарчош. Ас иштта хлордана доза а къастийра, цунна хьалха догла тухуш йолу кевнан неларш а хлиттош. Ас цуьнга элира: „Хлокху метте кхаччалц схьабоглур бу хьо, амма кхузара сехъайовла йиш яц хьан курачу тулгенийн“. Хьан дахарехь ахьа цкъа а луьйренна омра диний, я луьйренан цийяларна цуьнан меттиг длахлоттийний? Ахь сатасарна шен йистошца латта дла а лоций, цунна тлера лесанаш охьакхисса аьлла, тледожийний? Луьйренан цийяларехь дерриг а латта, мухларна бухахь поппар санна, хийцало, лаьттан лакхенаш а, клоргенаш а, духар санна, гучуйовлий, длахиьтту. Сатасаро лесачу нахана безаш болу бода длаолоцу, иштта кхечу нахана ницкъбар цаьргара схьадоккху. Хьо кхаьчний хлорд схьаболучу меттигашка? Хьо леллий, клоргачу хийн къайленаш а толлуш? Южаллин кевнаш гайтиний хьуна? Эхартан кевнаш гиний хьуна? Лаьттан барам стенга кхочу хаьий хьуна? Схьадийца, и дерриг а хьайна хаахь. Серло ехачу метте муха кхочур ву, мичахь ду бода чохь лаш долу цла? Уьш хила безачу метте длабигалур буй хьоьга? Шайн хлусамашка уьш юхадерзоран некъаш девзий хьуна? Хьуна иза хууш хир ду-кх, хлунда аьлча хьо и хан тлехачале дуьнен чу ваьлла ву ткъа? Хьан дахаран денош вуно дукха ду ткъа? Лайн сов йолу хлума длаюьллучу чуваьллий хьо, гиний хьуна къора чохь йолу меттиг, Ас халачу заманна лерина латтош йолу, мостагла тлелатар я тлом баллалц. Муха кхача веза шена тлера стелахьштигаш дласаяьржаш йолчу меттиге я малхбалехьара мох лаьтта тлехула дласадаьржаш йолчу

меттиге? Хъан доху стигалахь догланна некъаш, иштта хъан дохку стигал къекъарца детташ долчу ткъесана некъаш, цаьрга даьссачу лаьтта тӀе а, адам доцучу аренна тӀе а догӀа даийта, эрна а, яьсса а аре хих лаборхъама а, бецашка зийдагаш тасийтархъама а? Вуй ткъа догланан да? Хъан деш ду тхин тӀадамаш? Хъенан кийрара араболуш бу ша, ткъа стигалара йис хъан йо? Хиш а, тӀулг санна, чӀагӀ а лой, дӀахӀуьтту, хӀорд а тӀехулара чӀагӀло. ВорхӀ Седа цӀе йолчу седарчийн куц хьӀьга цхьаьна дехкалур дуй? Орион цӀе йолчу седарчийн куьцан буржалш хьӀьга малдалур дуй? ХьӀьга арабаккхалур буй шен-шен хеннахь седарчийн гулам, иштта Нана-ча а, Чен кӀорнеш а цӀе йолу седарчийн куьцаш лело аьтто хир буй хъан? Хъий хьуна, стигалийн бакъонаш муха ю? Цаьрга лаьттана куьйгалла дайталур дуй хьӀьга? Мархашка хъайн аз айалур дуй хьӀьга, цигарчу хине хьӀо верриг а ваша а войтуш? Ткъесаш ахьа аьллачу метте дӀагӀур дуй, эр дуй цара хьӀьга: „Тхо кийча ду“? (Аюб 38:2-35, НРП)

Дала Шен къамел чекхдаьккхинчу хенахь, балане волчу Аюба элира:

Суна Хьох лаьцна хьалха дуьйцуш хезнера, ткъа хӀинца сайн бӀаьргашца гина ХьӀо суна. ХӀинца со айса аьллачунна дохковаьлла, цундела ченашна а, овкъаршна юккье а хиьна лаш ву. (Аюб 42:5, 6)

Аюбана и дерриге зераш тӀезгале хьалха, Дала, дерриге латта тӀехь и саннарг вац, аьлла. Везачу Эло дӀахьедина, и стаг бехваза а, нийсонан а ву, Делах кхоьруш а, вончух къехкаш а ву, аьлла. Аюбана Делан дош хезна а ца лаш, амма цо иштта цунна доьзал а, доттагӀий а ламийна. ТӀаккха хӀетте а, Веза Эла гича, цо къинхетам бар дийхира, ша сийлахьчу

Далла юххехь хlаллакьхуьлуш волу стаг бен ца хаало дела.

Ешал-Яхlу тешаме а, дика а вара, амма, бlарлагlехь Веза Эла а гина, мохь эккхийтира: «Къа ду сан! Хlаллакьхили со! Сан бага цlена яц, цlена баганаш йоцучу халкъана юкъахь lаш а ву со...» (Еш. 6:5). Делан сийлалло вайна Цуьнан ниlмат чохьъара оьшуш хилар дlадоьллу, и доцуш вай гуттаренна а хlаллакьхила хьаьхна долу дела. Цуьнан сийлалла вайн Цунах лаьцна суртхlоттадаларал дуккхазза а сов ду. Иза оццул сийлахь хиларна, Цуьнан тронехь абаденна лаьтташ долу маликаш ца совццуш сийлаллин дегорехь мохь бетташ ду: «Веза ву, Веза ву, Веза ву!» Иза ван а ву Шен сийлаллехь Исраилан халкъана хьалха лам tle охьавовьссинарг.

ТИЕКХАЧАЛУН ДОЦУ СЕРЛО

Хlинца цхьалхадоккхур вай, стенна юкъалаьцна ю те Делан сийлалла. Цхьаболчу керстанаша иза цхьа дохк, марха я цунах тера гучудалар долуш санна, гойту, тlаккха цара боху: «Ва, Делан сийлалла охьайовьссина кху гуламна tle». Делахь а ишттачу чlагlдаро доза туху Цуьнан lалашонна, тlаккха цунна, маьlна доцу дешнаша санна новкъарло а йо (хь. Аюб 38:2).

Цкъа-делахь, Делан сийлалла — цхьа марха тайпа хlума яц. Аша хаттар дойла ду: хlета Дезачу Йозанашкахь массанхьа а бохуг санна, Делан сийлаллах лаьцна бохучу хенахь, марха стенна ю? Делан цу юкъахь къайлавала деза, Иза оццул сийлалле хиларна, Цунна хьалха цхьа а латталур воцу дела. Нагахь Цо Шен юьхь дlайиллинехьара, гонахара дерриг а хlума цу сохьта хlаллакьхир дара. Мусана Цуьнан сийлалла ган лиьча, Везачу Эло чlогlла элира: «...Сан юьхь хьуна ган мегар дац, иза гина стаг дийна вуьсур вац» (Ара. 33:20).

lожалле долу дилха Веза Эла волчохь, Цуьнан сийлаллехь

латталойла дац. Иза д'аххоллуш йолу ц'е ю, цуьнца цхьа а бода бац (хь. Іеб. 12:29; 1 Яхъя 1:5). Пах'алала Іийсах лаьцна яздо: «...декъала а, Ша цхьаъ бен воцу Нуьцкъалхо а, паччахьийн Паччахь а, олахойн а Олахо а ву Иза. И цхьаъ бен вац Іожалла т'ейог'лур йоцург. Цхьа а адам т'екхочийла доцучу нуьрехь Іаш ву Иза. Цхьанна а адамна Иза гина а вац, цхьанна а адамна Иза гойла а дац. Цунна ду сийдар а, абаден олалла а...» (1 Ти. 6:15, 16).

Цхьа а лаьттара серло цу серлонца юсталойла дац. Сан цхьа доттаг' Алабама штатехь динан тобанан Іуналхочун г'уллакх д'аххоьхьуш ву. Масех шо хьалха иза динан тобанан г'ишло ечохь вара, т'аккха цигахь цуьнца бохам хиллера: лакхара хецаелла конструкцин йоккха деталь нийсса цунна т'е охьа а йоьжна, корта а буьйна, лаг а, букъсурт а кагдинера. И хилам хиллачу метте баьхкинчу «сихонан г'оьнан» лоьраша цуьнан валар констатировать а дина, дег'лана т'е шаршу теснера.

Х'ара истори суна цуьнгара шеггара хезна, тхо цхьаьна гольфах ловзуш долуш, аса цуьнга Іийсаца цхьаьнакхетарх лаьцна ма-дарра долчух лаьцна дийцахьара, аьлла, дийхира. Дерриг а цуьнан ловзар доцчу новкъа делира, дийца волавелча, иза вилхира, т'аккха парти чекхъяллалц воьлхучуьра ца сацавелла дела. Х'ара ду цо дийцинарг:

Джон, геннахь ч'ог'ла серло гира суна, т'аккха со сихха цунна гергаваха волавелира. Со цунна герга мел воьду, цуьнан эвсаралла алсамйуйлура. Серло оццул кьеггина а, к'айн а хиларна, соьга иза лаьттарчу цхьана а х'уманца юста цалора. Со халла хьежалора Іийсага. Кьеггина серло бахьана долуш, соьга Цуьнан юьхь ца къасталора, амма суна иза И вуйла хаьара.

Суна члогла кѣегина, тѣ ца кхачаваллал йолу серло бен ца гора. Цунна тѣхула Делан сийлалла бен яцара, тлаккха суна, цунах лаьчна цѣро бохуш, хетара. Суна сайн хлора клетка Иийсана хьалха ерзина яккхина хилар хааделира. Суна, Цуьнан серлоно со цѣанван волош хилар, хааделира. Цѣанвар муха хуьлуш ду хиларе терра, со Цуьнан аматаш къаьсташ ган волавелира. Цкъа хьалха суна Цуьнан бѣаьргаш гира. Цуьнан хьажар чекхсагаре дара, цо вегавар доуьйтура тлаккха оццу хенахь беамамах дуьзна а дара.

Цул тѣахьа Иийсас сан доттагичунна, цуьнан лаьттара болх чекхбаьлла бац, тлаккха иза юхаверза веза, аьлла, гайтира. Лаьттахь медикаша хинца цуьнан валар констатировать динера, тлаккха иза шаршуна клелахь луьллуш вара. Атта суртхиттадойла ду, ма ладоро дѣалаьчна хир бу гонаха берш, иза дѣгла чу юха а веана, меттаххьайначу хенахь. Тахана иза онддачу, клорггечу доланан стаг ву, тлаккха Делаца исбаьхьа уьйр хиларца вехаш а ву.

Пахлала, Иийса тѣкхочийла доцчу серлнгахь вехаш ву, тлаккха адамех цхьанна а Иза гина а вац, гойла а дац, бохуш, яздо. Назмаалархочо Веза Эла, обанна санна, серлонна юкъа хьаьрча, бохуш, кхайкхачо (хь. Заб. 103:2). Сан доттагичун Веза Эла гойла дара, иза цу муьрехь шен физически дѣгла чохь ца хилла дела. Пахлала цу тѣкхочийла доцчу серлонан ницкъ Дамасакхе воьдучу новкъахь лайна. Иштта дуьйцура цо цунах лаьчна паччахь волчу Агриппе: «Делкъахан хуьлучу хенахь, ва паччахь, тхо новкъа схьадоглуш, стигалара цѣххьана малхачул а члогла серло кхийтира. И серло тхуна гонах хлѣьттира» (Век. 26:13).

Пахлална Иийсан юхь ца гинера, цунна Цунах схьайолу серло бен ца гинера, иза делкъахенахь Герггарчу Малхбалехь бѣарсადойучу маьлхан серлонал кѣегина яра. Со Флорида

штатехъ шийтта шарахъ ваьхна, цунах кхин а маьлхан штат олу. Со оццул маьлхах воьлла хиларна, суна серлонах ларлун куьзганаш ца оьшу. Делахъ а, со тlехволуш Герггарчу Малхбалехъ нисвеллачу хенахъ, уьш доцуш ца лелавелира. Екъя, глум-аренан климат бахъана долуш, маьлхо цу меттигашкахъ дуккхазза а кьеггина серло ло. Иза бархl-исс сахът даьлча lуьйранна лайла дара, амма цхъайттанна тlера дийнахъ шиъ даллалц йолчу хенахъ, иза къяьсттина чlогlа кьеггина хуьлур. Тlаккха хlетте а Пахlала lийсах схъайолу серло кхин а кьеггина ю аьлла! Вай берашна уьш маьлхе ца хъежар хьоьху, вайн бlаьрса цуьнца ларор доцу дела, тlаккха цундела иза талха мегар долу дела. Хlетте а суртхlоттадейша шайна, шу, шаьш дехаш долчу меттехъ, делкъанна богучу малхе хьовса гlоьртар ду. Цуьнга практически хъежийла дац, иза мархано къяйлабаккхалц. Делан сийлалла дуккхазза а сов ю маьлхан кьеггина хиларал.

Юала а, Ешал-Яхlус а клел сиз хьокхура, тlаьхьарчу заманахъ Везачу Элан сийлалла гучуяьккхинчу хенахъ, малх цуьнца дустар дича, кхоьлина хир бу.

Хlинца оьгlазаллица а, йогучу дераллица а тlедогlуш ду Везачу Элан буьрса де. Лаьттах яьсса аре ян а, цу тlера къинош летиьнарш дlабаха а догlуш ду и де. Стилгаларчу седарчаша а, седарчийн тобанаша а шайгара серло лур яц. Ша хъалагlоттуш, малх кхоьлина хир бу, батто а шен серло лур яц. (Ешал-Яхlу 13:9, 10)

Ваьш екхначу буьйсанна кхерсташ лелачу хенахъ хlун го вайна? Дуккха седарчий. Амма lуьйранна малх хъалабаьлча хlун хуьлу? Седарчий кхин дац! Седарчий малх хъалаболучу хенахъ цхъанхъа дlа а довдий, тlаккха иза чубузучу хенахъ, юхадорзу ткъа? Хlан-хlа. Седарчийн

къагар — иза цхъа барам бу, ткъа маълхан къагар — иза, дуккхазза а алсам болу, кхин барам бу. Малх хъалаболучу хенахь, цуьнан къагаро дерриге седачий дӀахьулдо. Ийса лаьтта юхавизиначу хенахь, Цуьнан сийлалло маълхан къагар дӀахьулдийр ду, тӀаккха иза кхоччуш гуш хир бац, цо кхин дӀа а серло луш хир йоллушехь! Далла бу хастам!

Везачу Элан сийлалла муьлхха а кхечу серлонал сов хир ю. Иза кхачаме а, дериг а хӀума дӀахьулдеш йолу серло ю. Цундела иштта хир ду дерриге лаьттахь Цуьнан шолгӀа юхаваран хенахь

Тархашкахь долчу хьехаш чу а, лаьттарчу оьрнаш чу а дӀалечкӀар бу нах, Везачу Элах а, Цуьнан возаллин сийлаллах а кхерабелла, Иза латта дего веача.
(Еша1-Ях1у 2:19)

ДЕРРИГ А ДЕЛА ДЕЛА ВЕШ ДЕРГ

Делан сийлалла бохург хӀун ду? Цу хаттарна жоп далархьама, Мусан Деле, Вукхо цунна Шен сийлалла гайтахьара, аьлладу, дехарехьа доьрзур вай: «ТӀаккха Мусас дехар дира: «Хьайн сийлаллин нур гайтахьа суна» (Ара. 33:18).

Иврит маттахь сийлалла *кавод* дашаца билгалдаьккхина ду. Стронган библейски дошамехь иза, «цхъана хӀуманан йозалла, амма тӀедеана а, бакъхьара а маьница бен доцуш» санна, билгалдаьккхина ду. Цу билгалдаккхарна иштта исбаьхьалла а, шорто а, сий а юкӀадогӀу. Мусас доьхура: «Гайтахьа суна Хьуо ерриге а Хьайн исбаьхьаллахь». Леррина дешалаш Делан жоп: «Везачу Эло жоп делира: «Хьуна хьалхахула Сайн сийлаллин нур чекхдоккхур ду Ас (ингалсан маттахь «ни1мат» — *Билгалдаккхар гочдархочун*) хьуна хьалха Ях1ува боху Сайн цӀе а кхайкхор ю» (Ара. 33:19, НРП).

Мусас Деле ерриге а Шен сийлалла гайтар дехначул тлаьхьа, Везачу Эло жоп делира «дерриг а Шен дика» гойтур ду, аьлла. Иврит маттахь *дика* бохург *тов* бохучу дашаца билгалдина ду. Цуьнан «беркат а, дика а уггаре шуьйрачу маьнхь» маьна ду. Кхечу дешнашца, вайх цхьа а хума сецош дац.

Дала тлетуйхира: «тлаккха Сайн цле Веза Эла кхайкхор ю». Лаьттара паччахь тронни зала чу валале хьалха, кхайкхорхочо цуьнан цле длахьейо. Турбанаш ека, тлаккха иза ерриге шен исбаьхьаллехь зала чу волу. Паччахьан сийлалла гучуяьлла, тлаккха цуьнан кертахь массарна а галат доцуш, омранча мила ву хаьа. Хетте а нагахь изза монарх гуттара санна долу духар а дуьйхина, шен улле бевлларш а боцуш, галин урамашкахула дласаваьлча, гонахара адамаш, хила тарло, юххехула тлехдевр ду, иза вовза а ца вевзина, цуьнан тидам а ца беш. Ма-дарра аьлча, иза Везачу Эло Мусан дуьхьа диннарг дара. Цо бохура: «Аса Сайн цле а кхайкхор ю, ерриг Сайн сийлахьаллица хьовца юххехь дла а гIур ву».

Везачу Элан сийлалла Дала леррина кьобалвинчу Ийсан цIарах дIаеллалуш ю (2 Ко. 4:6). Дуккха болчара чIагIдо, шайна бIарлагIа хIоьттинера, царна Ийса веанера, тлаккха царна цуьнан юхь гинера, бохуш. Кхоччуш хила тарло. Амма Иза кхоччуш сийлаллехь гучу ца волура. ПахIала яздо: «Цкъа хIинца-м вайна дерриге а гийла гойтуш долчу куьзганехула санна го. Ткъа цу хенахь юхь-дуьхьал гур ду вайна» (1 Ко. 13:12). Иза вайх кхольнчу куьзгана дехьа кьайлаваьллучуха ву, адамех цхьа а стаг Цуьнан кхоччуш йолу сийлалла а гина, дийна вуьсийла доцу дела.

Ийса беллачарна юкъара денвеллачул тлаьхьа, мурдаш Цуьнан юхье хьовжура, амма Иза царна ерриге Шен сийлаллехь дIа цавеллавеллера. Ур-атталла ширачу

заманашкахь а цхьадолчу адамашна гинера Веза Эла, делахь а Иза царна ерриге а Шен сийлаллехь гучу цаволура. Веза Эла Ибрахимна гучуваьллера Мамра ножан хьун йолчохь, амма ерриге сийлаллехь а доцуш (хь. Дол. 18:1, 2). Якъуб тийсавелла Делаца, амма Важа цунна ерриге сийлаллехь гучу цаволура (хь. Дол. 32:24-30).

Нунин ЮшаI Ерихон-гIала схьаяккхале хьалха Везачу Элан юьхье хьежнера (хь. Юш. 5:13-15). Веза Эла цунна тIемалочун аматехь гучуваьллера. Нунин ЮшаI юьхьенца цунна хьалха лаьтташ верг мила ву ца кхийтира, цундела цо хаьттира: «Тхох ву хьо, я тхан мостагIех ву?» Дала жоп делира, Ша Везачу Элан эскаран баьчча ву, аьлла, тIаккха Нунин ЮшаIа шен мачаш дIаяха еза, иза дезачу лаьттахь лаьтташ волу дела. Дагадаийтийша, ас далийна долу, «сийлаллехь а воцуш», гуттарлера стаг санна, духар дуьйхина волчу, шен пачхьалкхехь гIалин урамехула воьдучу, паччахьан масала. Адамаш юххехула чекхдуьйлийла ду, иза вовза а ца вевзаш. Иза нийсса Нунин ЮшаIаца хилла хилам гойтуш дерг ду.

Иза доглуш ду Веза Эла денвеллачул тIаьхьа йолчу заманна а. Магдалера Марем, Ийсас шеца кIамел динарг, дуьххьарниг яра, тIаккха хIетте а цунна шега хабар дуьйцуьрг бешлелорхо ву моьттинера (хь. Яхьъя 20:15, 16). Векалша Ийсаца чIара биьнера хIордан берда йистехь (хь. Яхьъя 21:9-13). Ши мурд Ийсаца Iаммосе воьдуш вара, «Дала цу шина стагана Ийса ца вовзийтира» (Лак. 24:16). Цу адамашка Цуьнан гергахь хилар лалора, Цо ерриг а Шен сийлалла дIа ца йоьллу дела.

Кхунна бIостанехьа, динан Iилманхо волчу Яхьъяна Веза Эла синехь гинера, тIаккха цо лайнарг кхоччуш кIасталуш дара, Цуьнца хIордан берда йистехь юург юучу хенахь хиллачух, цунна Веза Эла ерриге сийлаллехь гина дела. Цо Иза иштта гойту:

И суна хезнарг хъенан аз ду те аьлла, со юхахъаьжира. Со юхахъаьжча, суна гира деших бина ворхI стогар. Ткъа оцу ворхI стогарна юкъахъ лаьтташ «адамийн клантах тера цхъаь» вара. Цунна тIехъ еха бедар яра, ткъа цуьнан некхана гонах хьарчийна деших дина доьхка дара. Цуьнан коьрта тIера месаш, тIаргIа а, ло а санна, кIайн яра. Цуьнан БIаьргаш а дара йогу алу санна. Цуьнан когаш пешахъ лалийначу, къегачу цIастанах тера бара. Чухчаринб гIовгIа санна дара Цуьнан аз. Цуьнан аьтту куьйгахъ ворхI седа бара. Цуьнан багара схьадолура шинна а агIор ира долу тур. Цуьнан юьхъ а, шен нуьцкъалаллин нуьрехъ болу малх санна, лепаш яра. Сайна и гича, велча санна, Цуьнан когашка вуьйжира со. Ткъа Цо, суна тIе аьтту куьг а диллина, соьга элира: «Ма кхера. Со ву Хьалхарниг а, ТIаьххьарниг а. (Довзийтинарг 1:12-17)

Цуьнан юьхъ, шен ницкъаца къегачу, маьлхах тера яра. Яхъъя муха хъежалора Цуьнга? Иза синца вара.

Везачу Элан сийлалла — иза Делах Дела веш дерг ду. Цуьнан аматаш: олалла а, нуьцкъалалла а, хъекъалалла а — цу дерригенах Делан барам боцу сийлалла лаьтташ ю. Цхъа а хIума къайладаьккхина а, сацийна а дац! Иза ван а ву, кхоалгIачу дийнахъ Синай лома тIе охъавоьссинарг.

Хиллий те кийча исраилхой? Стенца жоп делира адамаша Цуьнан сийлаллина? Хир дуй те кийча вай? Муха жоп лутр ду вай Цуьнан йогIун йолчу сийлаллина?

ЛАМ ТІЕ БОЪДУ НЕКЪ

*Дала вай Шен лам болчу тІекхойкху, вайна Иза
юххера вовзархъама. Цу лам тІе болу некъ — Везачу
Элах кхоъручун, даг чуъра кхоллаелла, сийлалла ю.*

Дуккха болу исраилхой, хила тарло, кхоалгачу
Іуъйренна шаъш кхоччуш кийча хилар хеташ хилла хир
бу. ХІетталц уъш Дала халкъана кІелхъардахаран даккхий
Іаламаташ деш хиларан теш бара. ТІаккха хІетте а царна
хІинца а Цуънан сийлалла гайтар ца гинера. Нийса кхетарий
те халкъ шен жоьпаллах?

Дерриг а халкъана стигалан къекъар а, цІеран алу а, кІур
туъйсу лам а гора, уъстагІан маІан аз а хезара. И сурт гича,
кхоъруш, генна а бевлла, хьоъжущ лаьттара нах. Цара
Мусага элира: «Ахъ дийца тхोъца, оха ладугІур ду, амма
Дала тхоъца къамел ма дойла, тхо ца далийтархъама.
(Арадаккхар 20:18,19)

Адамаш кхера а делла, тІехъа юхадевлира. Царна,
физически дуьненахъ хезаш долу, Делан аз хаза а ца лаъара,

сийлаллех кхачаме волуш Цунна гергахь хила а ца лаъара. Израилхой, хинццалц цхъана а кхечу халкъашна гина доцчу, даккхийчу лаламатийн тешаш хилла длахиттинера. Бевзий те шуна лам мукъана а дласабекъалур болу кхайкхамчаш, дийнна хлорд-м хъехор бацара вай? Мел бу динан глутлакхдархой доланаш а деш, цул тлаъхъа стигалара миллионаш адамаш дузорхъама стигалара тоъал бепиг охьадаийталур долуш? Специалисташа лерина, Израил-макхана тле, шиъ товарни поезд, 110 вагон хлораннан а йолуш, юзал манна охьайоглур хлора денна!

ЦУЪНАН СИЙЛАЛЛАХ ЮХАДОВЛАР

Хлетахълера халкъ хинцалерачу динан тобанах къасталуш клезиг хлума ду. Нагахь клелхъадовларх лаъчна аьлча, уьш Мисар-макхара арабевлла, ткъа иза лакхара дуьнен чу довларан васт кхуллург ду. Нагахь парглатонах лаъчна аьлча, хлета цара а парглатдовлар лайна шайна тлаъхъабевлла лелачарех. Оццунах лаъчна вай Керлачу Весетехь а доьшу: «Вай, боданан олаллех клелхъара а даьхна, Шен везаш волчу Клентан олалле даьхна Цо» (Ковл. 1:13, НРП). Ткъа Делан лаламатийн хьокъехь, хлета цара уьш тоъал лайна, тлаккха изза ловш бу хинцалера керстанаш а вайн заманан динан тобанехь.

Ткъа кхиаман хьокъехь лаъчна? Царна къилахь болчийн бахам хилира, иза Дала бакъахъарчийн когашка охьабиллира: «Тлаккха Шен халкъ Мисар-макхара арадаьккхира Цо, деших а, детих а йина хлуманаш цара длаъхъири» (Заб. 104:37). Ткъа хиллий те тодалар? Дезачу Йозанашкахь бохуш ду: «тайпанех цхъанна а стеган ког а ца тасабелира» (Заб. 104:37). Мусас кхоъ миллион ондда а, могуш а долчу адамашца битира Мисар-мохк. Шуьга сурт хлотталой те цхъа а цомгушниг а воцуш, ерриге больницаш яьсса йолчу, кхо

миллион халкъ долчу галин? Израилхоша лолла лайнера деа біе шарахъ. Сурт хлоттадейша шайна, цара пасахъан Іахар буучу хенахъ, ма Іаламаташ а, тодаларш а хуьлуш хилла!

Оцу адамаша тодаларшца келхъардийлар а, Іаламаташ а, Делера схъаболуш болу парглатдахаран ницкъ а зийна. ХІоразза а, Везачу Эло царна диканна Шен исбаьхъа ницкъ гойтучу хенахъ, уьш гІаддбоьлхура. Цара хелха а буьйлүш, Цуьнан сийдора, иза тахана динан тобанехъ хуьлуш ма-хиллара (хъ. Ара. 15:1, 20). Хъаште ду билгалдаккхар, уьш Цуьнан Іаламаташ гайтаро тІеийзабора, цара цу тІера пайда оьцу дела, амма уьш кхера а белла, кхуззахъ юхабевлира, Делан сийлалла гучуяьллачу хенахъ.

Іаламаташ гойтучу атмосферехъ бегийла хеташ а, баккхийбеш а болу, Делан сийлалла гучуяьллачу хенахъ чІогІа дискомфорт а хаалуш тІаккха ур-атталла юха а стенна бевлла те, уьш? ДүьххьалдІа цаьрга шайн къа Іаламатийн гонехъ къайладаккхалора.

Адамийн тобанаша Іийсага эр ду: «Дуккха а болчара эр ду Соьга цу дийнахъ: „Ва Веза Эла! Хъан цІарах ца бора оха Делера болу хаам? Хъан цІарах дІа ца лелхадора оха жинаш? Хъан цІарах ца бора оха дуккха а тамашийна белхаш?“ Ткъа Аса цаьрга эр ду: „Генадовлал Суна уллора, харц белхаш лелош дерш! Суна шу цкъа а девзаш ца хилла!“» (Мат. 7:22, 23). Тоба Делан Іаламаташца а, билгалонашца а евзаш яра, цхъадолчу адамашка уьш ур-атталла кхочуш а далора, тІаккха хІетте а шайн дахарехъ цара къа къайладоккхура. Амма цхъа а къа къайладоккхийла дац Цуьнан сийлаллехъ, цІеначу хиларехъ, Делан серлоно дерриге къайлахдерг Іорадоккху дела.

Керлачу Весетехъ Іийсас вайга боху:

Ас боху шуьга, Сан доттагий, стаг вен ницкъ болчух ма кхера, дегІ хІаллакдарал сов цуьнга кхин хІумма а далур

дац. Ас эр ду шуьга хъанах кхера веза: шу кхера деза стеган са схъа а эцна, иза жоьжахатин цлерга кхосса ницкъ Болчух. Билггала боху шуьга, Цунах кхера! (Лака 12:4, 5)

Хлунда боху Иийсас иза? Ишттачу дешнашна бух шина хъалхайоглчу байташках гучуболу, цигахь Цо вай Делах кхерарна тешадо: «Мел къайлаха дерг а гучудер ду, мел хьулдинарг а хоуьйтуш хир ду. Аша боданашкахь аьлларг серлонгахь хезар ду. Аша цла чохь цхъаьнга лере аьлларг тхевнаш тлера кхайкхор ду» (Лак. 12:2, 3).

Вай лаламехь доцчу лаламаташна юкъахь дехийла ду, чохь къа къайла а доккхуш, амма къинан Цуьнан сийлаллин серлонгахь дlалачкъийла дац! Адам а, Хъава а Деле ла а цадобгlна, Везачу Элан сийлаллах lедан-бешахь къайладаьллера. Хан ма ярий, и шиь Цуьнца цхъаьна дийнан шелонехь лелаш (Дол. 2, 3). Иийсас кхетадо: «Хлунда аьлча хlора вон дечунна серло ца еза, иза серлонга а ца воьду, шен вон гlуллакхаш гучу ца далийтархъама» (Яхьъя 3:20).

Мусас шен халкъ тlетадора: «Кхера ма кхера. Дела шу зен а, Шега болчу ларамах шу дуьзна а долуш, шуьга къа ца латадайта а веана ву». Халкъ геннахь лаьтташ дара, ткъа Муса Дела чохь волчу юькьачу мархина гергавеара» (Ара. 20:20, 21).

Хила тарло, шуна моьттур ду: *Муса бодане чу ваьлла ткъа, серлонга а доцуш?! Дагахь латто деза, Веза Эла оццул бlаьрса дайаре хиларна, юькьачу, боданечу мархина юкъахь къайлавала дезаш вара. Муса Делан серлонна гергавахара, дисина халкъ цунах дlадеддачу хенахь. Карлабаьккхинарг цле йолчу тептар тlехь Исраилан жоп кхин а чlогlа хезаш ду: «Вайн Везачу Дала Шен сийлалла а, возалла а схъагайтира вайна. Цуьнан аз цлерана юккьера схъахезнера вайна» (Кар. 5:24). Сурт хlотталой шуьга, хlун хир дара, нагахь марха иштта юькъа а, бодане а ца хиллехъара? Цуьнан гун агlоно*

иштта дегор дожадарна, цара Иза діакхоллучу цїераца нисвира, Иза боданечу мархина юкъахь воллушехь!

Мусас сихонца адамаш иракарахІттийра: «Кхера ма кхера!» Цунна вуьйш, даггара дахаран хьоста араленачу, Делан гергахьхиларе бовла лаьара. Цо цаьрга хаам бира, Дела уьш зен веана хилах лаьцна. Цо вай стенна зов те? Цунна вайн даг чохь къайладаьлларг хІун ду ган лаьа те? ХІан-хІа, Цунна хІинцале хууш ду. Цо вай, вайна ваьшна вешан даг чохь къайладаьлларг хІун ду хаархьама, зов. Израилхойн кІентий, уьш Везачу Элах кхоьруш бу я бац, кхета безаш бара. Нагахь цаьрца Делах кхерар делхьара, цара кхин къинош летор дацара. Къа вай Цунна генадовлучу хенахь гучудолу.

Мусас элира: «Кхера ма кхера», ткъа тІаккха, Дела, «Шега болчу ларамах шу дуьзна а долуш, шуьга къа ца латадайта а веана ву», бохучунна кІел сиз хьаькхира. Цо къаьсташ долу доза туьйхира Далла гергахь хиларх кхерарна а, Везачу Элах кхерарна а юкъахь. Муса Делах кхоьрура, ткъа адамашна шаьш-шайн дезара.

Делах кхерар —дуьненгахь доллучул дукха Иза везар ду! Цуьнан, ур-атталла хьелаша компромиссе вахар я Цуьнан Дашана муьтІахь ца хилар пайдехьа ду, бохуш доллушехь, Цунна муьтІахьхиларна кийча хиларан, маьІна ду. Ша-шен везачун, Делах кхерар дац, цундела билггал бакъдерг стенна чулаьцна ду аьлча, нагахь санна вай Делах кхоьруш дацахь, вай кхера а делла, Цунах діадовдур ду, Цо Шен сийлалла гайтинчу хенахь. Дагахь латтаделаш, важа адамаш Цуьнан сийлалла гергахьхиларх діадегддера, ткъа Муса, мелхо а, Цунна герга вахара.

Карлабаьккхинарг цїе йолу тептар Арадаккхар цїе йолчу тептрал дуккха шераш тІаьхьа яздина а, сатийсинчу лаьтта яла кечлуш йолчу, керлачу тІаьхьенна хьажийна а дара. Цундела яханчу хенан вайна бевзаш болу хиламаш кху

тептар тіехъ мелла а кхечу аглор язбина бу. Мусас адамашна, Делан сийлалла боданечу мархина юкъахъ гучуяьлладу хенахъ, хІун хилира, дагадаийтира. Тіаккха уьш Мусага цІогІа хьекха буьйлабелира: «Тіе а верзий, ладогІа вайн Везачу Дала хьайга мел бохучуьнга. Тіаккха тхоьга схьадийца вайн Везачу Дала хьайга мел дуьйцуш дерг, ткъа оха ла а дугІур ду, и дерриге а кхочуш а дийр ду“» (Кар. 5:27).

Царна Мусас ладогІа лаьара Везачу Эле церан метта, тіаккха цара, шаьш Далла лууш долу дерриг а кхочушдийриг хиларан, чІагІо а йора. Нагахъ церан шайна чохъ къа а, бода а лечкъаш бацахьара, церан Цуьнца Шецца уьйр хуьлийла дара. Дикачу дог-ойланаша даим ца даладо нийсачу жамІашка. Израилхой иштта лела цхьаъ ах эзар шарахъ гІиртинера, тіаккха цу гІуллакхо уьш Делан некъашкахула лела ца Іамийнера.

Царех тера болу керстанаш мел бу? Везачу Элан дош кхечаьргара тіеобций те вай, ткъа ваьш Делан ломана хер а луш? Вешан деган ерриге къайленаш ерзина йохучу, Цуьнан аз хаза кхоьрий те вай? Нагахъ тіех чІогІа гергадагІахъ, цхьа ваьшна къайлаха лардеш дита лууш долу, хІуманаш дІаделлалург хиларх кхоьру те вай? Нагахъ цхьа хІума къайленехъ дуьсуш хилча, вайн цунна дуьхьаллатта хьашт ца кхоллало. Вайна, ваьшна тамехъ долчуьнца, кьийсам латто ца лаьа.

ЦЕРАН УГГАРЕ БОДАНЕ ДЕ

Муса израилхойн жоьпана дог даьлла вара. Иза, халкъан Дела гергахъ хиларан хьогалла стенна яц, ца кхетара. Муха хуьлийла дара уьш иштта Іовдал? Муха хуьлийла дара уьш иштта бІаьрзе? Массара а Дийначу Делаца юьхьдуьхьал нисдалар дІа хІунда теттира?

Мусас берриге шен сингаттамаш Везачу Элан когашка

беара, хьал нисдаларе сатийсарца. Амма хьовсийша, цо и динчу хенахь, цунна а, Далла а юкъахь хлун хилира: «Везачу Элана длахезира шун дешнаш, соьга къамел деш аша аьлла долу. Цо соьга иштта элира: „Суна хезира хлокху халкъо хьобга аьлларг. Цара мел аьлларг дика ду» (Кар. 5:28).

Хила тарло, Муса цецваьлла хир ву Делан жоппах. Долччул сиха, цо ойла йина хир ю: «Тлаккха, уьш бакъ бу? Цкъа мукъана делахь а, амма ма-дарра бакъ бу!» Хила тарло, цо шен даг чохь цлогла тоьхна Деле: «Хлунда дац те церан Хьуна гергабахкийла, Хьуна Хьайна ма лабара иза?» Иза аьлла а ца волуьйтуш, Везачу Эло жоп делира, тлаккха Цуьнан дешнашкахь глайгла хаалора: «Эх!-х!ай, Соьга ларамах дуьзна а хилла, дерриге а Сан весеташ кхочушдан даим церан дегнаш делахьара, шайна а, шайн берашна а гуттаренна диканиг хилийтархьама!» (Кар. 5:29).

Везачу Элана уьш Цуьнан сийлахьчу лома а баьхкина, царна Иза ган лабара. Цунна Ша царна длавелла лабара, амма царна Цуьнан гергахьхилар лан мегар долу хлума ца тоьара, — цена кхерар. Тлаккха кхин дла вайна Цуьнан Мусага долчу дешнашкахь ира глайгла хаало: «Вало, длаала цаьрга: 'Шайн четарш чу юхадерза'» (Кар. 5:30).

Ма клоггера дог далар ду! Иза церан уггаре а бодане де дара. Дуккха болчарна, исраилхошна лаьржа де, церан сатийсинчу лаьтта довларна дуьхьало еш хамталлаш йинчу хенахь, я цара лалийначу деших старглин сурт хлоттийначу хенахь, деана аьлла хета. Хлан-х!а, сан дттагий, церан бодане де билггал цигахь, лам болчохь т!едеана. Нагахь цара цу дийнахь шайн дегнаш ц!андинехьара, уьш Цуьнан сийлалле гергахьхиларе чу бовлалур бара. Тлаккха, сатийсинчу лаьтта царна некъ д!акъевлина долу, я дашо старг!а яр а, я меттамотт болчохь хилла хамталлаш а хир яцара.

Тахана иза иштта актуальни ду. Адаман дахарехь уггаре лаьржа де иза йиезаргца меттахь нисвелча я шен хьаькаман ахча лачкьочу хенахь тIе ца догIу. Иза, цо адамийн лаамаш а битина, Цуьнца уьйр хилархьама, паччахьан керта вала Делера кхайкхар тIе ца эцча хуьлуш ду. Ткъа нагахь цо Цуьнан кхайкхар тIеэцахь, и санна долу лаьржа денош цуьнан дахаре цкъа а догIур дац.

Кьоначу стеган бале де, цо лаббалц малар мелча, я наркотикан маха тоьхча, я кьола дарна арестана кIел вахча тIекхочуш дац. Иза, кьона стаг, нийсархоша бохучунна тIе а тайна, Паччахьо Ша волчу кхайкхар тергал цадечу хенахь, тIедогIу. Арахьара дерриг а дIогара кхоьлина гуш дац, делахь а стигалш гIайгIане хуьлу, Делан тIекхайкхар дайдина тергал ца дича.

Дала исраилхошна шайн четаршна чу дерза омра дира, амма Цунах кхоьруш волчу стаге, Цо элира: «Ткъа хьо кхузахь Соьца виса. Ас хьоьга дIаэр ду массо а весеташ, парзаш, тIедехкинарш» (Кар. 5:31).

Муса, шена чохь долу, Делах кхерар хиларан бахьанехь, Далла хьалха латталора. Биснарш а цуьнца хуьлийла дара, нагахь Везачу Элах кхерарехь шаьш Мисарарчу моданах цIандинехьара. ТIаьхьо Мусас цаьрга элира: «Веза Эла ломахь йолчу цIерана юккъера юьхь-дуьхьал вистхилира шуьга. Ткъа со оцу хенахь Везачу Элана а, шуна а юккъехь лаьтташ вара, Везачу Эло бохург шуьга дIадийцархьама. ХIунда аьлча шу, цIерах шаьш кхерарна, лам тIе ца довлура» (Кар. 5:4, 5).

Исраилхошна шаьш Везачу Элан сийлаллин серлонгахь шайн дегнаш дерзинадохучу хьолахь дац моьттурса, цундела церан шаьш кхерамазаллахь хетачу, юхадовла дийзира. Делан серлоно, нагахь цара шайн дегнаш дIадилинехьара, гучуйолийла хир йолчу, муьлххачу а моданах паргIатбохур

бара уьш, амма царна шаьш хлинца долуш долчу духарца хила тамехъ хетара, тлаккха хийцамаш оьшуш бацара.

Жимма тлехъа юха а девлла, дерриг а хуьлуш долчун Делан хетарца сурт хлоттор вай ваьшна. Шен халкъ лоллера арадаккхархъама, Везачу Эло, билгалонашца а, инзаречу Іаламаташца а цхъаьна богIу, боккха болх бинера. Дезачу Йозанаша, Цо шен ондда куьг дIадаржийна хиларх, тоьшалла до. Цо халкъ дика дуьгуш а, кечдеш а дара Шен чаккхенан Іалашоне — уьш Ша волчу балор. Дала берриге исраилхошка, уьш Цуьнан динан дай хир бу, тлаккха Ша царна юкъахъ а хир ву, уьш Шен халкъ а хир ду, аьлла. ХIун безам балхор кечдинера царна Везачу Эло! Цо уьш Ша волчу балийча, берриш а дIабевдира!

Дела Да хилла дIа маца хIоьттина? Іийса дуьнен чу ваьллачу хенахъ хиллий те иза? ХIан-хIа! Цунна чохъ даим а Ден дог детталуш дара. Сурт хIотталоу шуьга шайна, хIун зийна цо, Везачу Эло гIайгIа барца адамаш, царна дIавеллавалархъама, Ша волчу далийна, ткъа уьш дIабевддачу хенахъ? Цара Цуьнан дог дохийнера.

СИЙЛАЛЛИН СЕРЛО

ХIинца, вайна Карлабаьккхинарг тептар тIера, халкъ лам болчуьра дIа стенна даханера кхеташ хилча, Дела лам тIе охъавеанчу метте юхадоьрзур вай. Халкъо Везачу Элах хердала сацам бинчу хенахъ, Цо динан дайн дIахIиттор долийра. Цо царна юкъара дериге халкъан цIарах, Цуьнан сийлаллин гергахъхиларе вайла долу, стаг харжа везара. Цо АхIарон хаьржира: «Везачу Эло цуьнга элира: «ГIой, нах болчу чувосса, юха АхIаронца хъалавала. Динан дай а, нах а Со волчу хъала ма бовлийта, Соьга шаьш хIаллак ца дайта»» (Ара. 19:24). Амма АхIарон Далла гергаван ца хIоьттира,

тІаккха иза массаърца цхьаьна юхавелира (хь. Ара. 20:21).

Дала юха а элира Мусага: «Хьо а, АхІарон а, Надаб а, АбихІу а, къанойх кхузткъе итт стаг а, Со волчу хьала а довлий, геннара Суна хьалха охьатала. Хьо-хьуо Суна улло вола, ткъа вуьйш гергахьа ма бахкийта. Халкъ хьайца лам тІе хьала ма даладе» (Ара. 24:1, 2).

Дала АхІарон а, цуьнан кІентий а, израилхойн къаной а хаьржира, царна юкъахь Нунин кІант ЮшаІ а вара. Везачу Эло АхІарон ломан боьххье ца кхойкхура, иза бисина израилхой болчу меттаматтал лакхахь йолчу басене бен хьалавала ца везара. Цуьнан Делах кхерар доцу дела, иза хІинца цкъа Везачу Элах дІаведдера, хІинца иза Цунна геннара бен корта тохийла долуш вацара. Тахана дуккха берш бу юкъан йохаллехь текъаш берш, иза кхерамазалле долу дела. Веза Воккхачу Далла текъаран шайн чоьхьара хьаштан тоам беш, уьш дегнаш цІандарх къехка.

Халкъана израилхойн Делан амат ломан басенгахь текъачийн бІаьргашца гира: «Цуьнан когаш кІелахь дезачу тІулгийн экъа яра, стигал санна, цІена а йолуш» (Ара. 24:10). Мэтью Генрин коментарихь, сан ойланца, цигахь хиллачун нийсса гайтар ду:

Царна Израилан Дела гира (бт. 10), ма-дарра аьлча, деккъа Делан сийлалла серлонехь а, цІергахь а къедаран тешаш хилира уьш, билггал аьлча, царна Веза Эла ца гира, ткъа Иза хІоьттина хилла меттиг гира (иштта яздина ду Септуагинтан тептар тІехь). Иза цхьа Деле герггахь долу хІума дара, амма Ша Дела вацара; царна гинчух, ур-атталла чекхдаьккхина васт дойла я сурт дуьллийла дацара, хІетте а уьш там хилла бара, Веза Эла ма-дара аьлча, цаьрца вара.

Адамашна серло бен ца гора, ткъа Цуьнан сийлалле гергахъ хиларе довла чудовлийла хинца царна діакъевлина яра. Ткъа Везачу Элаца юххера юкъаметтигаш хиларна догла, Мусана чохъ долу, Делах кхерар дара. Дала иза Ша волчу кхайкхира: «Со волчу лам тіе хъала а валий, кхузахъ саца» (Ара. 24:12).

Ма тамехъ хета сүна Дала Мусага бохург! Лам — иза, Везачу Эло Шен даггара ойланаш діайоьллу а, Шен некъаш гойту а къайле меттиг ю. Билггал цигахъ карайойла ду Цуьнан хазна. Ешал-Яхлүс діакхайкхадó вайга:

Ма сийлахъ ву лакхахъ іаш волу Веза Эла! Нийсо ярх а, бакъдерг лелорах а хъалаюзур ю Цо Цийон. Веза Эла халкъан заманашкахъ чіогіалла хир ю. Цо алссам клелхъардахар лур ду, хъекъалалла а, вовзар а луш. Везачу Элана хъалха ларамах дуьзна хилар — иза халкъан хазна хир ю. (Ешал-Яхлү 33:5, 6)

Везачу Элах кхераро догланó терра Дела вовзаран хазна діайоьллу. Кхечу меттехъ вай доьшу «Шен некъаш гайтира Цо Муса-пайхамарна. Шен гүллакхаш гайтира Цо Исаиран халкъана» (Заб. 102:7). Мусана Делан некъаш девзара, цо уьш лам тіехъ діадиллинера. Ткъа бисинчарна Дела, Цо церан дахарехъ динчу іаламаташца бен вовзийла дацара. Мел дукха бу тахана ийманехъ берш, Цо шайн дахарехъ деш долчу іаламаташца бен, Веза Эла ца вевзаш болу! Царна дегіаца долу тодалар хуьлийла ду, тайп-тайпана хъашташ меттахіиттор хуьлийла ду, ахчанца йолчу халонех чекхдуьйлийла ду, иштта кхечу халонашна жоьаш хуьлийла а ду. Тіаккха оццу хенахъ уьш, Цуьнан некъаш довзархъама, лам тіе хъала ца бевлла, церан лаамаш дуьненан хіуманашна тіегүлбина болу дела. Цаьрца Везачу Элан кхерар дац.

Дала вай, Цуьнца юххера уьйр хилийтархьама, лома хьаладовла кхойкху. Цу лома тIе болу некъ — Делах кхоьруш волчун дагах кхоллаелла, сийлалла ю. Цо къаьстташ боху вайга: «ПаргIат юкъаметтиг ю Везачу Элан Шега ларамах буьзначаьрца, Шен барт а Цо царна бовзуйту» (Заб. 24:14).

ЛАДУГІУ ДЕЛА

*Нагахъ хьо лам тІе водахъ, хьо хийцало. Нагахъ
хьо, АхІарон санна, кІажжехъ висахъ, хъан Делах
лаьцна суртхІоттар хийцало.*

Дала кху дуьненах паргІатдаьккхина халкъ, Цунна гергахъ доцчу шаьш-шайн тоам бен дахарца даха долалучу хенахъ, хІун хуьлу? Кху коьртехъ вайна цу гІуллакххо муха бохамечу жамІе даладо гур ду.

КХУЗАХЪ ДИСА, ТХО ШУ ДОЛЧУ ЮХАДАХККАЛЦ

Дала халкъ шайн четарш долчу ломан кІажже юхахъажийра. Муса а, АхІарон а, кхин кхуткъе итт къано а билггалчу лакхенга хъалабевлира, геннара Далла хъалха охъатаІархъама. Цхъа хан дІаяьлча, уьш текъарехъ болчу хенахъ, Иза цхъана Мусага бен вист цахилира, Цо цуьнга ломан лакхенга Шена гергаван омра дира. Мусас Нунин кІант ЮшшаІ схъакъастийра шеца басенгахула жимма лакха некъ бархъама, ткъа АхІаронна а, бисинчу массарна а доцца омра дира: «Тхойша вухаваллалц кхузахъ Іе. АхІарон а, Хьор а шуьца

хир ву, шен къасто дезаш гӀуллакх дерг царна тӀе гӀо» (Ара. 24:14). Цул тӀаьхьа Муса ломан лакхенга мархана юкъа вахара, иза цигахь шовзткъа дийнахь а, шовткъа буйсанна а ийра. Цу ерриге а хенахь Нунин ЮшаӀ къаной болчу гунна а, Муса волчу лакхенна а юккьерчу меттехь лаьташ вара. Дисина халкъ лахахь меттамотт болчохь, ломан клажжехь дара.

Вайна хьалха гина ма-хиллара, цкъа хьалха Мусаца ломан лакхенга вала АхӀарон тӀекхайкхина вара. Иза хӀунда ца вахнера цига? ДуххьалдӀа цунна Далла гергахь хуьлучул, адамашна юкъахь висар бегӀийла хийтира. Суна мичара хайй иза? Цунах лаьцна, иза Везачу Элан сийлаллах цкъа хилла ца Ӏачу, ведда леларо тоьшалла до. Кхин дӀа боху, Муса шовзткъа дийнахь ломан лакхенгахь воллушехь, АхӀарон меттаматта юхавирзина. Бисина къаной а иштта цунна тӀаьхьабахара!

Кху маттаматто суна цхьа хӀума дагадоуьйту. Цуьнца динан тоба юста мегар ду, иза Мисар-махкара (дуйне) паргӀатъяьккхина а, Везачу Элан ломан клажжехь лаьтташ а яра, амма иза Цунна гергахь хиларх тӀехгенахь ю, тӀаккха цуьнан дог Цунах къайладаьккхина а ду. Ас «дагадоуьйту» боху, хӀунда аьлча и дерриг а мисрхойн геннарчу лоллехь хиларан заманашкахь а доцуш, ткъа хӀинцца, вайна юкъахь, динан тобанехь гӀуллакхдаран ерриге кепаш а, Делаца йукъахь болх бар а долчу хенахь хуьлуш ду, ткъа ма-дарра долчунна тӀехь вай Цуьнан дагна генахь долуш нисделла. АхӀарон юхайизавора. Тахана вайх а мел бу билгал иштта леларш берш?

ДЕЛАН ВАСТ ХИЙЦАР

АхӀаронан масаллина тӀехь вайна, Делан ницкъаца адамийн лоллера клелхьараваьккхинчо, Цуьнан гергахьхилар керстдар го. И бохаме хиламаш муха кхуьура хьовсур вай.

Муса лам тіера чу ца вуссуш дуккха а хан яълча, халкъо, Ахларонна гонах а гулделла, элира: «Тхо Мисарара арадаьхначу Мусана хлун хилла тхуна ца хаьа, цундела, хьалха а ваьлла, тхо дладуьгун долу дела ве тхуна. (Арадаккхар 32:1)

Муса лам тіехь волу хинца цхьа де хилла ца Іара. Ломан клажехь цхьа а хлума хуьлуш дацара, тіаккха халкъ, Дала Шен жигаралла гойтуш ца хилча, массо а динан адамаша деш дерриг дан долиьра: уьш гуламе гулло. Тіаккха иштта гуламаш даим а Везачу Элан дуьхьа беш белахь а, цара Делан дагна тамехь боцу стоьмаш баьхьа, иза вайна кху книги тіехь кхин дІа гур а ду.

Адамаш, юхьенца Мусаца ломан лакхенга хьалавала хаьржина, амма иза ца дина волчу, Ахларонна гонаха гулделлера. Тіаккха цунна ломан цхьана билгалчу метте хьала а ваьлла, цигахь Мусага собар дан омра дина дара, амма цо иза а кхочуш ца динера. Халкъ и волчу стенна ийзадора те? ДуьхьалдІа цуьнан, царна лууш дерг лойла дара.

Ааронан хьалхаваьлларг хиларан похІма дара. Куьйгалла дар — иза Делера ду (хь. Рим. 12:8). Иштта совгІат долчу стагана йогІуш ю цхьайолу агІонаш, царех цхьаь кхин берш, магнито санна, тіеийзоран корматалла ю. Адамаш хьуна тіеийзор ду, хьо лам тіехь хиллехь а, ца хиллехь а! Цу гІуллакхо, стаге, Делан гергахь хилар хаалуш а доцуш, пхи эзар адам долу динан тоба мұха кхоллало, кхетадо. Ишттачу стага Делан совгІатех, Дала тіедиллинарг а доцуш, ткьа адамийн дерг кхочушдарна пайда оьцу. Иза иштта, Везачу Элан лаам хазархьама, ломан лакхенга ца волуш висна, делахь а шен совгІат бахьана долуш, дуккха а тіаьхьахІиттинарш хилла цуьнан. Меттадалош долу ойла ю, иштта дуй и?

Адамаша Ахларонна тїедиллира: «Хьала а глаттий, вайна хьалхаваьлла воглун волу, дела ве; вай Мисар-махкара арадаьхначу стагах, Мусах, хлун хилла ца хаьа дела». Цара ца элира: «Делан хьокъехь, Цунах хилларг хлун ду, ца хаьа». Царна Муса сийсаз а вина, дїаваккха лаьара.

Оригиналан текстехь церан дешнаш муха хезаш ду а хьаьжна, ас ойла йира, гочдархой мелла а дог эттїа хир бу церан маьїна дїадаларан тїехь, тїаккха цара *деланаш* (жимачу элпаца долалуш) бохучу дашах пайда эцна. Ширачу ивритан маттахь вайн *деланаш* боху дош *элохим* дашца билгалдаьккхина ду. Ширачу Весетехь цунах 2250-за гергга пайда эцна. 2000 хиламехь гергга иза, вай гїуллакхдеш Волчу, Берриге ницкїийн Далла хьажийна ду. Доладалар тептаран хьалхарчу коьртехь иза 32-за нислуш ду. Схьаоьцур вай хьалхара байт: «Юьхьанца Дала (*элохим*) кхоьллира стигалшший, латтий» (1:1). Кхузахь *элохим* боху дош Дела санна гочдина ду. Кху коьртан ерриге йисинчу меттигашкахь, вайн гочдарехь *Дела* боху дош лаьттачохь, оригиналехь а иштта *элохим* дашах пайда эцна.

250 гергга хиламашкахь Ширачу Весетехь *элохим* дашах харц деланийн билгалбахарехь пайда оьцу. Цу кепара, цу дешан маьїнах нийса кхетархьама, вайн иза контекстехь деша деза.

Ахларона дехар дечарна жоп делира: «Шайн зударийн а, кїентийн а, йоларийн а лергех йохку дашо чїагарш, схьа а яхий, со волчу схьая» (Ара. 32:2). Дерриге халкьо шайн лергара дашо чїагарш Ахларон волчу схьаеара. «Нехан карара уьш схьа а эцна, лала а йина, царах старгїин сурт дира цо, уьрсаца иза то а деш» (Ара. 32:4). Кху байтехь *то а деш* бохучу дешнашна оригиналехь *яцар* бохучу дашах пайда оьцу, цуьнан маьїна «кепа дотта» ду (Дошам Стронган).

Цо лалийначу деших старгін сурт хіоттийначу хенахь, адамаша цхьаьна гул а делла, мохь эккхийтира: «Хьо Мисарара арадаькхина, хьан дела ву хІара, Израилан халкъ!» (Ара. 32:4). ТІаккха юха а, *дела* боху дош лаятташ долчохь, жуьгтийн *элохим* бохучу дешах пайда эцна. Хила тарло, шу хІинца хуьлуш долчух кхета дуьйлалуш ду.

«Иза ган а гина, ша динчу суьртана хьалха сагІа доккху меттиг а кечийна, АхІарона дІахайтира: Кхана Везачу Элана лерина деза де хир ду» (Ара. 32:5). Кху байтехь *Дела* дош билгалдаккхархьама, кхечу дешах пайда эцна — *Иегова*, я *ЯхІува*. *ЯхІува*, Ширачу Весетехь уггаре а деза дош ду, — иза цхьаь бен воцчу билгал бакъволчу Делан юьхьша цІе ю. Цунах цкЪа а харц деланаш билгалбахарехь пайда ца оьцура, иза оццул деза хиларна, жуьгтийн книшканчаша цкЪа а иза кхоччуш дуьззина ца яздора, ткЪа дерриг а мукЪа аьзнаш юкЪара дохура. Латиницехь иза YHWH санна гуш ю. Цунах кхин а сийлахь еза тетраграмматон олу — хезаш луш доцу диъ элп. И цІе дуьххьалдІа ала мегаш дацара, Израилан дахарехь иза еза а, цІоналলেখь а ларъеш яра муьлххачу а емалдарх.

Шен духехь, АхІарона а, Израилан кленташа а лалийначу деших старгІа а йина, дІакхайкхийра: «ХІара ЯхІува, вай Мисар-махкара арадаьхна, цхьаь бен воцу, билгал бакъволу Дела ву!» Цара ца элира: «ХІара, Балал ву — вай Мисар-махкара арадаьхна волу». Цхьа кхечу харц деланашна тІе ца дохуьйтура цара шайн клелхьардахар. Цара цу стеран Веза Эла цІе йоккхура, Цуьнан сийлалла дашочу цІунан бараме охьа а доккхуш. Уьш кЪера бара ЯхІувас шайш клелхьардаьхна хиларна а, Мисархойн лоллера паргІатдаьхна хиларна а, Цуьнан тодаран ницкЪ а дацаре ца бора, амма цара Цуьнан сийлалла клезигийнера!

И СТАРГИА ША АРАЕЛИРА!

Цу ерриге а хенахь Муса лам тлехь вара, цунна дага а ца доглура лахахь адамаша и саннарг лелор ду бохург. Дала омра динера цунна: Кхузара чувосса сихло, ахь Мисарара арадаьккхина хьан халкъ телхина ду» (Ара. 32:7). Дела члогла оьглазваханера царна. Цо царех «Сан халкъ» а ца олуш, «хьан халкъ», элира.

Дала уьш «телхина», элира. Цу дешан метта синоним йолуш, кхин хандош дало мегар ду — мурбоьлла. Вай Везачу Элан ломан клажехь динан тобанах «ловза» дуьйлалучу хенахь, вай телха, Цуьнан дагна херлуш долу массо а хлума, доьхна а, хлаллакхилла а ду.

Тлаьхьа Дала Исраилах лаьцна эр ду:

Сан кьомера ши зулам даьлла: дийна хи чохь долу шовда санна волу Со а витина, цара шайна чохь хи соцуш йоцу йохийна глунаш яьхна. (Ярми-Яхлү 2:13)

Иза дахаран хьоста ду. Нагахь вай Цо вайна яханчу хенахь делларг сецо глертахь, тлаккха оццу хенахь, Цуьнан дагна генахь а долуш, динан тобанах ловзахь, вай лаха охьакерчар ду. Цундела Иийсас билгалдоккху: Соьца ван луург, шен „со“ бохург дла а теттина, хлора дийнахь шен баланийн мохь тле а лаьцна, Суна тлаьхьахлотта веза» (Лак. 9:23). Вай хлора дийнахь Цуьнан лома тле хьаладийла деза!

Муса ломан кложе охьа а воьссина, меттаматте вахара. Дашо старгин цлу а гина, иза члогла оьглазвахара. Цо Ахлароне хаттар дира: «Хлокху наха хьуна хлун дина, сел члогла кьа ахь кхаьрга латадайт?»

Ахларон бехказвийла волавелира: «Оьглаз ма глолахь, сан эла, — аьлла, жоп делира Ахларона, — хьуна ма хаьа, хлара

халкъ вониг дан атта дѣдоързийла. Наха соьга элира: „Тхо Мисарара арадаьхначу Мусана хІун хилла тхуна ца хаьа, цундела, хьалха а ваьлла, тхо дѣдуьгун долу дела ве тхуна“. Ас цаьрга элира: „Шайгахь долчара деши схьало“, – аьлла. Цара схьаделча, ас иза цѣрга кхоьссира, цунах хІара старгІа хилира» (Ара. 32:21-24).

«ТІаккха цунах хІара старгІа хилира». Шу тешар дарий цу дешнех? Вай хьалха деша ма дийшира, цо иза шен уьрсаца то а деш, дира аьлла! Ткъа хІинца иза харцлера. Дела дера воцчу хенахь Іехор, — иза цхьа гІуллакх ду, амма Иза чІогІа дарвелла волуш и дар — иза кхоччуш кхин ду.

Ас доІа дора кху меттигах кхетарх лаьцна: «Веза Эла, ма мотталахь, со цу стеган цІийх хьогах ву я и санна кхин дерг лууш ву, алий, амма со дуьххьалдІа ца кхета. Гуш лаьтташ и харцдерг дуьйцуш воллушехь, дерригенах кІелхьара муха велира-те иза, лаьтто дІаса а декъаделла, дІа муха ца къевлира-те иза? Ахь харцо ца гуш тІехъялийтар хуьлу-кх».

Везачу Элан жоппо инзаречу кепара Іаткъам бира сан дахарна тІаккха хІара книга язъян лаам хилийтира. Дала вайн заманан динан тобанехь хуьлуш долчун, кхоччуш керла кхетар дІадиллира суна. ХІорш ду Цуьнан дешнаш: «Джон, АхІарон ломан лакхенгахь ца хилла. Иза Соьца Муса санна, юххера вацара. Цундела цуьнан Сох лаьцна шен юьхьша сурт хІоттар иза хьалакхиьначу юкъаралло кхоьллина дара. Билггал и дара цунах хилларг».

Цул хьалха АхІарона дерриг а дахар (цуьнан дезткъа шо гергга дара) Мисар-махкахь даьккхинера. Иза цигахь хьалакхиьнера, цуьнан дай-наний цигахь дуьнен чу а бевлла, циггахь дІа а кхелхина. Цунна го беш мисархойн культура яра, цигахь дуккха шайна корта телош йолу объекташ яра. АхІарон ломан лакхенга ваьлла воцу дела а, Муса санна,

Далла гергахь а волуш, Цуьнца уьйр ца хилла дела а, цуьнан Яхлуван вастах лаьцна суртхлоттар юкъяраллин латкъаман клел кхолладелла. Ахларон Везачу Эле геннара хьежна, тлаккха цунна Цуьнан когийн клелош гина. Амма, и Мусас деш ма-хиллара, иза цкъа а Цуьнан герга ца воглура.

Ийсас Пачхьалкх гаран аьттонах а, цу чу довларх а лаьцна боху (Яхъя 3:3,5). Пачхьалкх гархьама, вай лакхара дуьнен чу довла а деза, вешан дахарехь адамийн долчух парглатдовла а деза. Амма иза хинца а дерриг дац, вай цу чу довла кхойкхуш ду. Пахлала Листрехь а, Иконихь а, Антиокихь а хинца клелхьарбевллачу божаршна а, зударшна а хьобхура: «...Вай лан езаш дукха халонаш ю Делан Олалла тле а лаьцна, Далла уллохь хилале» (Век. 14:22). Дала, клелхьардевлла адамаш, Цуьнан Пачхьалкхе кхачархьама, цара лан дезар долчунна кечдо.

Ахларон Мисар-махкара парглатваьккхина вара, иза лаккхара дуьнен чу валаран васт кхуллург ду, амма цунна Дела юххера ца вевзина. Иза динан тобанах ломан клажжехь ловзуш вара, цу бахъанехь цуьнан Везачу Элан вастах лаьцна суртхлоттар, ша хьалакхиъначу юкъяраллин деланийхойн суртхлоттаре охьадеана дара.

КХИН ИЙСА?

Керлачу Весетехь Пахлала иштта яздо цунах лаьцна:

Хлунда аьлча, гуш а боцуш, ткъа даим болуш болу Делан ницкъ а, Цуьнан Дела хилар а гуш ду, Дала дуьне кхоьллинчу хенахь дуьйна. Массо а кхоьллинчу хлуманах церан кхета таро ю, цундела оцу адамийн бехказадовлийла яц Дела царна ца вовзарна. Хлунда аьлча шайна Дела вевзашехь, оцу адамаша хьакъ мадду сий а ца дора Делан, Цунна хастамаш а ца бора. И даран

метта адамаш эрначу ойланашкахъа дирзинера, кхетам боцу церан дегнаш Iаржделлера. (Римхошка 1:20, 21)

Цара Иза Дела санна хъала ца ойу. Кхечу дешнашца, царна Веза Эла вевза, амма Цуьнан хъакъ долчул дуккхазза а клеизиг сий до. Израилхоша ЯхIува ПаргIатдохург ву аьлла, тIеэцна, амма Цунна Иза хъакъ долуш воллу, сийдар а, хастам бар а, сийлахьалла а ца дина. ХIетахъ дуьйна дукха хIума ца хийцаделла. ПахIала кхин дIа а боху керлачу весетан заманахъ бехаш болчу нахах лаьцна:

Цкъа а лийр воцучу Делан сийлалла цара хийцира цIушна Iамалъярх. И цIуш лийр долчу адамийн а, хьозанийн а, дийнатийн а, текхаргийн а куьцехъ бара. (Римхошка 1:23)

Цхъаъ бен воцчу билггал бакъволчу Делан васт цара цаьпцалгийн а, олхазарийн а, дийнатийн а, леш долчу адаман а васте охьадалийна. Вайн заманан малхбузерчу юкъараллаша олхазаршна а, биъ ког болчу хIуманашна а, текхаргашна а охъателар дой те? Дера ца до. Нагахъ вай лалийначу деших цхъа эса а дина, иза цIенна хъалха бай тIе диллича, адамаш дикка дуьйлур дара вайх, ткъа тIаккха дIахъедийр дара: «Аша иза лала а дина, цунах хаза хIуманаш а йина, гIолехъ дIаюхкур яра!»

Стенна Iибадат до те вайн юкъаралло? Жоп дуьххьалдIа ду — шайна, ткъа билггал аьлча — талхамечу адамна! Израилхой, дийнатийн а, сагалматийн а дашочу васташна текъара. Вайн заманан динан тоба, шена текъачу, аьлча а талхамечу адамна, юкъараллехъ ехаш ю. АхIарон а, къаной а ломахъ Делан сийлахьчу гергахъхиларх юхабевлачу хенахъ, цара Делан шайн васт кхоьллинера, цо, дийнатийн васташна текъачу, мисархойн юкъараллин Iаткъаман таммагIа леладора. Тахана, ийманехъ

берш Делан ломах юхабовлучу хенахь, телхаш воцчу Делан васт церан, вайн хинцалера юкъаралла текъачу латкъаман клел кхоллало — телхаш долчу адаман.

Хинца масех шарахь суна тлаъхьяялла изза цхьа оила лела, синехь кхоллаелла а йолу. Иза кху юкъалаьцна ю: вай ма-дарра волчу ийисана а доцуш, ваьш динчу вастана глукхадеш ду.

Вай Цунах Веза Эла а олу, Цуьнан клелхардохучу а, тодечу а, парглатдохучу а ницкъана кьера а ду. Ткъа вуй теша Иза стигланийн лакхенашкахь Дена уллохь бакъхъара аглор хиъна Волу ийиса, я вай вешан сибатехь а, вастехь а ву аьлла вовшахтоьхна, Веза Эла ву аьлла ийиса ву теша Иза?

АЪЛЛАРГ ДЕШ ВОЛУ ДЕЛА

Цлу-динах тешар — ламалъяран члогла бегийла кеп ю. Цлуно шайн кхоллархошна, царна лууш дерг ло, — церан дегнийн лаамаш, цара шаьш уьш дагабохкуьйтуш болу дела. Тлаккха оццу хенахь цо адаман цхьана лаккхарчу хлуманна текъа лаарна там бо. Нагахь цлунан авторш сексуальни талхарх буьзна белыхь, цо царна церан хъашташца доглу луналла лур ду. Везачу Эло члогла къаьстташ боху цунах лаьцна Ешал-Яхлу пайхамарехула: «Шена цхьа а пайда ца бахъан волу дела хъан вийр ву лалийна воьттинчу цлунах?» (Еш. 44:10).

Ахларона лалийначу деших старгла йинчу метте юха а дирзина, Израилан масаллина тлехь цхьалхадоккхур вай. Ахларона а, дерриге халкъо а дашо старгла, уьш Мисарара арабаьхна Волчу, Яхлуван васт долуш санна, тлеэцна. «Шолгачу дийнахь, хьалххе хьала а глевтина, дийнаташ дагоран а, бертан а сагланаш дехира цара. Юха, яа а, мала а охьа а хевшина, шайн самукъадаккха хьалаглевттира уьш» (Ара. 32:6).

Шолгачу дийнахь уьш Делан ломан клажжехь лаьттаху

шайн динан тобанан цийне гуламе бахара. Цара Яхлуван безамах а, сийлаллах а лаьцна дуьйцура. Цара саганаш дахьара, иллеш а олура, кхайкхамаш а бора. Церан Яхлувас, церан дегнашна тамехь долу дахьийтар деллера, иза церан лаамашца доглуш долу дела. Цул тлаьхьа уьш яа а, мала охьахийшира, тлаккха ловза хьалагиттира. Церан ловзар шайн дилханна там хиларца дара. Муса уьш болчу охьавуссучу ханна, уьш кхоччуш хецабелла бара (Ара. 32:25).

Цу сценарино вайна цю-динах тешаран ораме хьовса магадо. Иза бунт ю, тлаккха и Делан Дашо тлечлагдеш а ду: «...шен лааме а ваьлла, дуьхьалвалар цю-динах тешар санна ду» (Шам. 15:23).

Мисархоша цхьацца хлума а йой, цунна цле туьллура, ткъа цо, церан деган клоргенехь хууш ма-хиллара, Кхоллархочун лаамна дуьхьалболу лаамаш кхочушбора. (Дерриге адамашна юьхьенца дуьйна Цуьнан лаам бевза. Пахлала яздо: «Харцонаш а лелош, билггал долу бакъдерг къайладоккхуш болчу нехан лесаллина а, харцдолчунна а тле стигалшкара Делан оьглазло гучуйоккхуш ю. Иза иштта ду, хлунда аьлча Делах лаьцна хаа тарлуш дерг массарна а хууш ма ду, Дала Ша иза царна хаийтина дела» (Рим. 1:18, 19)).

Мисар-махкара арабевлла болу исраилхой, тиекьархойх клезиг долчуьнца къасталуш бара, делахь а вай хлетте а цхьадолу тлетохар дан деза. Исраилхошна Яхлува цле евзинера, тлаккха хлинца шайна тлехь Цуьнан ницкъ хьакхабалар а зийнера. Нагахь царна шайн глаттаме некъаш а дитина, Везачу Элан некъаш тлэца ца лууш хилча, царна шайн сий тедарна а, шайн хьар малдарна а тоьлла кеп — иза, церан лаамаш могуьйтун долу, Яхлуван васт кхоллар ю. Манипуляциш оццул юткъа а, исбаьхьа а йина хиларна, уьш йинчу адамаша, шаьш лелийначух отчет ца лора.

Пахлала Коринтерчу динан тобане длахьедо:

Амма со кхоьру, шен хилланца лаьхьано Iехийна йолу Хьава санна, Дала леррина Къобалвинчунна догцена а, даггара а тешаме хиларх мухха а шун хьекъалш ледийр дуй те аьлла. ХIунда аьлча аша самукъадаларца тIеобцу оха шуна хьехнарг а воцуш, кхин Iийса шайна хьобхуш верг. Иштта, тхоьгара схьаэцначу Синах а, хазачу кхоах а тера доцушехь, кхин тайпана долу са а, хаза кхаь а атта тIеобцу аша. (2 Коринтхошка 11:3, 4)

Суна тамехь хета Contemporary English Version (Вайн заманан ингалсан верси) гочдарера йоьалгIа байтан интерпретаци: «Оха шуна Iийсах лаьцна дийцина, тIаккха аша Деза Са тIе а эцна, тхан хьехам тIелаьцна. Амма аша цхьаболчарна кхечу Iийсах лаьцна кхайкхамаш бан магийна. ХIинца шу кхин дух тIеэца а, кхин хьехам тIелаца а кийча ду».

Нагахь вай, Делан олаллина дуьхьало еш долчу, кху дуьненах тардала лууш делахь, хIета вай хаа а хууш, ваьшна вешан дерриге духахьараллашна а, лаамашна а тIаьхьара аларш деш волу «вешан Iийса» кхолла кхерам болуш ду. Ваьш цунах кхеташ а доцуш, вай цхьа хьанех аьлларг деш волу, Дела кхолла кхерам болуш ду! Цу чохь къайладаьлла гуш долу харцдерг а доцуш, ткъа чIогIа дуткъа Iехор ду.

Тиларехь дехаш а долуш, вай ваьш ишттачу дешнашца тедо – «Iийса сан ДоттагI» я «Далла сан дог девза». Иза бакъду, Далла вайн дегнаш, ур-атталла вайна ваьшна чул а гIолехь девза. Амма дукха хьолахь вай, Цуьнан весетана дуьхьалдаьлла дерг бакъдархьама, олу иштта. Ма-дарра аьлча, цуьнан вай бунтахой хиларан маьIна ду. Вайн багано Цуьнан хIинца а сий до, амма вайн Везачу Элана хьалха болу кхерам адамийн весеташкара араболу. «Хьалдолчу Эло

элира: «Хіара халкъ баганца Суна тлехочу, маттаца Со лору цо, амма церан дегнаш Суна дукха генахь ду. Суна хьалха болу ларам адамаша Іамийна долу парз бен дац» (Еш. 29:13).

Вай Делан Дош а Цуьнан весеташ а, адамийн культууро кепаялийначу, вешан ойлаяран филтрехула чекхдоху. Вайн Делан сийлаллах долу суртхІоттар адамийн доза тоьхначу кхетарца кхоллалуш ду, ткъа Цуьнан дийначу Дашехула лам тІехь гайтинчу, Цуьнан билггал бакъдолчуьнца а доцуш.

ДИНАН ТОБАНЕХЪ АДАМИЙН ШИНА КАТЕГОРИНА ЮКЪАРА КІОРШАМЕ КОНТРАСТ

Масех масала дало магадейша суна. Цкъа цхъа зуда, соьга телефон а тоьхна, ша шен динан тобанерчу стагаца безаман зІе йолуш хиларна кьера хилира. Цуьнан майра керста дин долуш вацара, цо иза даим а емалйора цуьнан тешарна тІехула. Кхечу дешнашца, иза цунна тІаьхьаваьлла лелаш вара.

Цхъана ханна цу зудчо а, цу стага а шайн дегІаца йолу юкъаметтигаш совцийнера. Ткъа цуьнан «доттагІаша-керстанаша» майрачуьнца дІаса а къаьстина, оцу, и езаш волчу, дикачу керстане маре яхар хьехнера цунна, «машаре иза Везачу Эло кхайкхина» дела. Сан хаттар: муьлхачу «Іийсана» гІуллакхдеш бу цуьнан доттагІий? Дера хІета, Дена аьтту агІор хиьна Іаш Волчунна-м бац. Церан Делан васт, дІасакъестаршкахь бехделлачу, юкъаралло кхоьллина ду. Дукхахдолчу дІасакъаьстинчу адамаша и дІасакъаьстар юхьенца дуьйна Іалашо йолуш ца дина. Царна, шаьш шайна дезаран бухана тІедоьгІна долу, ирсен дахар дезара. Цара шайн партнерашца барт беш дина долу весет, церан шайн ирсана новкъарло ца ечу хенахь бен, ницкъ болуш ца хуьлу царна.

Зудчо шен хьолан хьокъехь соьга хьехар дар дийхира.

Цунна, ма-дарра аьлча, ша шена дагадеанарг чаккхенга далорхьама, лидерера бакъо яккха бен ца лаьара. Морально и цуьнан майра ямартхо вацара. Ас цуьнга, Далла дласакъастар ца деза, элира, дласакъастаро ши адам хIаллакдо дела а, гIело ярх дуза дела а (Мал. 2:16, Вайн заманан гочдар). Керлачу Весетаца доглуш, Везачу Эло зудчунна майрачуьнца дласа цакъастар тIедуьллу, ткъа нагахь иза дласакъастахь, марехь йоцуш йиса еза (хь. 1 Ко. 7:10, 11). Зудчо леррина ладуйгIира соьга, делахь а тIаьхьа сунa, иза хIетте а майрачуьнца дласа а къаьстина, кхечуьнга маре яханийла хиира. Хила тарло, иза ирсе ю, амма иштта шашь хаалуш бара ломан кIажжехь болу нах а, уьш болчу Муса охьаваллалц!

Суна, Делах кхоьруш болу зударий, шайн Делан дог хиларна, ийманехь боцчу шайн майранашца бракехь буьсуш хилла, дукха масалш девза. Цара дахарера деккъа там хилар ца лобхура, ткъа гIуллакхдан лаьара. ЖамIехь, шайн зударшка а хьобжуш, дуккха а болу майранаш дохко а бевлла, Везачу Элана тIебаьхкина. Сан тIетохийла ду, цхьаберш зударша царна тIера дуккха а шерийн дохалла доланаш деш хиларна а, уьш царна дикаллин масалш хиларан бахьанина бен, кIелхьара ца бевллера.

Кхоччуш кхин хьал нисделлера, шен дахар Далла дIадиллина йолчу, кхечу цхьана зудчун дахарехь. Зудамараллин масех шо дIадаьллачул тIаьхьа, цо, шен майра гомосексуализмхо хилар къастийра. Цул тIаьхьа итт шаран дохалла цуьнан дахар ирча Iаламат хилар дагадоуьйтура цунна. Цкъа майра сексуальни амал дайарна тIехула лаьцна вара. Воккхахволчу кIантана телефонехула да лаьцна вуйла хиьнера.

Зудчо ца соццуш шен майрачуьнца тIера доланаш дора. Хьал кхоччуш ца лалун хилла дIахIоьттича, цо Деле ша

дласакъаста я ма къаста, аьлла, хаьттира. Везачу Эло жоп делира: «Хъан дерриге а библейски бух берг ду цуьнца дласакъастарна, тлаккха нагахь санна ахьа и дахь, Ас декъалийир ю хьо. Амма ахьа дла а ца йоьдуш цунна тлера доланаш дарца кыйсам латтабахь, Ас иза парглатвоккхур ву, тлаккха хьо шозза дукха декъалийина хир ю». (Везачу Эло даим ца олу иштта зуда-мараллин ямартлонийн хиламашкахь.) Цунна йиса а йисина, кыйсам латтор гюлехь хийтира, цу гуллакхна хан йийзира. Жамлехь цуьнан майра исбаьхьачу кепара парглатваьккхина вара, тлаккха тахханалц а хинца пхийтта шаран дохалла цу маьршонехь ву иза. Хинца иза, адамашка беамаха а, кхинхетамаха а вуьзна волу, динан тобанан воккхахволу луналхо ву. Аса и волчу динан тобанехь кхайкхамаш бинера, тлаккха сан ала деза, цуьнан зуда — суна сайн дерриге дахарехь дуьхьалкхетначарех уггаре а тоьллачу Делан гуллакхдархойх цхьаь ю.

Муьлханиг яра оцу зударех лам тлехь а хилла, хийцаелларг? Важа, Дезачу Йозанаша цуьнга Делан лаамах лаьцна къаьстташ боххушехь — майрачух дла ма гю, Ийса цунна маьршо яла хьуьнар долуш хиларх а ца тешна, майрачуьнца дласакъаьстинарггий? Вукхуьнан чога библейски бух бара дласакъастарна, амма цунна шен бакъонах пайда эца а ца лиъна, шен майрачун дахарна тлера кыйсам латтор гюлехь хийтира. Ийсас, лаьтта а веана, вайна тлера валархьама, ерриге Шен бакъонаш охьаехкира! Муьлханиг яра цу шина зудчух Далла гергахь? Стенна? Шолганиг юкъарло йоцуш Делан лам тлехь хиллера!

Ийманехь волчун дахарехь ши хлума хуьлийла ду: цо шен дахар Ийсан вастаца доглуш длахлоттадо, Веза Эла а волуш аьллачу, Делан Дашана ша хийцавар а магош, я цо ша Ийса шена клел валаво, шен деган лаамашна клел. Нагахь

хьо лома хъалавалахъ, хьо хийцалур ву. Нагахъ хьо, Ахларон санна, кѳажжехъ висахъ, хъан Делах лаьцна долу суртхѳоттар хийцалур ду.

Муса, шовзткъа дийнахъ Делаца хиллачуьра, лам тѳера охъавоьссича, иза кхин стаг вара, цуьнан юьхъ къегаш яра. «Карахъ бартбаран ши экъа а йолуш, Синай-лам тѳера чувуссучу хенахъ, Мусана ца хаъара шен юьхъ серлаяьлла хилар, Дала цуьнца къамел дина дела» (Ара. 34:29).

Шен майрачунна тѳера къийсам латтийначу зудчунна, ша Везачу Элана хъалха меланна цѳена ю ца хаъа. Хѳоразза а, аса цуьнца къамел дечу хенахъ, суна Дала иза тѳаьхъ-тѳаьхъа алсам хуьйцуш хилар го. Цунна шех серло йолуш хилар хаа а цало. Иза боккъал а цѳоналlexъ лелачу массарна а догѳуш ду. Дезачу Йозанаша ма-бохху, «Зовкx ду Цунна тѳебирзинчаьргахъ, уьш серлабуьйлу» (Заб. 33:6). Шен хъажар Цуьнга хъажо хъуьнар дерг, иза Мисар-махкара схъаэцначу деган лаамех паргѳатваьлларг ву. Ишттачу стеган цхъа лаам бен бац — сийлаллин Дела вовзар.

Иштта, вай ваьшка цхъа лараме хаттар дан деза: вай стигалшкахъ Дена аьтту агѳор хиъна Іаш Волчу, Іийсана гѳуллакx деш ду, я вай вешан юкъаралло некъийн а, лаамийн а васт кхоьллинчу, кхечунна гѳуллакx деш ду?

ДОГ-ОЙЛА Я ЛААММИЙ?

*Вай берриге вешан лаамаш
ЖІарана муьтІахьбан беза.*

Дерриг а вай хІинццалц дийцаре диллинарг, — иза хьаьжжина бохучу дешан дешхьалхе бен дац. Уэбстеран дошамо цунна хІара билгалдаккхар ло: «амалшкахь а, ойланашкахь а я Іедалан кепашкахь а цхьаьнадарна тІекхиар». Делан Дашо боху: «ХІокху дуьненан ойланашца ма лелалаш, амма шайн хьекъал, метта а даладайтина, Деле карладаккхийта» (Рим. 12:2).

Деза Са вайга хІун ала лууш ду, Іоли кхетархьама, оригинале доьрзур вай. Хьаьжжина боху дош билгалдаккхархьама грекахойн маттахь алсамо чухоамечу сускематизо бохучу дашах пайда эчна. Стронган дошамо иза кху кепара билгалдоккху: «изза амалш кхечу дешнашца тІеэцар, оццу шаблонна кІелдогІуш дІахІиттар (дехьадоккхучу маьІнехь)». Вайнан дошамо хІара билгалдаккхар ло: «цхьа-муьлхха а предметан кеп я го кхечуьнца богІуш балор». Шина а дошамехь цхьа-

хлуъа а дерг цхъана кхечуънца доглуш долчу кхолладаларан дагадеанчунна клел сиз хьокхуш ду.

Ахларона, шена деанчу деших, старгин куц «далийна». Тлехула деш дерг чохъарчу долуш долчун сурт охъар бен дац. Цуънан са Мисар-мехкан латкъаман клел кхолладелла дара, цунах иза ган а гуш, клелхъаваьлла вацара, тлаккха цунна чохъ дерг, эххар а арахъа даьллера. Иза мисархошка хъаьжжина вара, тлаккха, вай хьалхабоглучу коьртехъ къастийна ма-хиллара, иза, кхоччуш гуш ду, Муса санна, хийцавала а, Делан исбаьхъачу гергахъхиларе ван а лууш вацара. Тлаккха халкъ Ахларонан масалина тлаьхъахлюьттира. Дала царах лаьцна аьлла:

Мисар-махкахъ йолуш ша долийна долу нахаца лелар ца дитира цо. Иза къона йолчу хенахъ божарий буьйшура цуьнца, цуънан куьг тохаза йолу накхойн юьхьигаш луьйдура цара, шайн хъайна хилар цунна тле а дассадора. (Яхъазкхиал 23:8)

Дошамашца доглуш, хъар бохучу дешан термера лаам боху маьна ду. Делан Йозанийн ингалсан матте гочдаро клел сиз хьокху цу маьнина: «тлаккха шайн къилахъ болу лаамаш тлеленабора цунна». Лаам — иза дерриге адамийн меттахдоху ницкъ бу. Вай даим а цуьнца доглуш хир ду.

ЛААМАШ А, ДОГ-ОЙЛАНАШ А ЦХЪАЪ ДАЦ

Лаамаш а, дог-ойланаш а — кхоччуш башхалла йолу хлуманаш ду, дуккха берш уьш иза маьна долуш хиларх тешаш боллушехъ. Шун члогла дика а, Далла тамехъ йолу а дог-ойланаш хуьлийла ду, амма уьш шун даггара болчу лаамашца цхъаьнабоглуш ца хила мега. Цхъадолчу адамаша, шашь кху дуьненан латкъаман клелара ара а девлла, кхоччуш

Делехъа дерза лууш ду, бохура соьга, амма хӀинццалц цара иза ца дина. ДуьххьалдӀа церан дог-ойланаш даггара болчу лаамашца йогӀуш яц. Якъуба аьлла ма-хиллара, «Амма хӀора а шен харц лаамаша зуьйш ву, цара иза, Ӏеха а вой, дӀалоцу» (Якъ. 1:14). Лаам — иза, адамо, цуьнан дог-ойланаш меланна дика хиларх доьзна доцуш, хоржуш болу, некъ бу. Билггал цундела кхин дӀа боху Якъуба: «Шаш Ӏеха ма дайта, сан хьомсара вежарий» (Якъ. 1:16). (Дера, *лаам* бохучу дешан бакъьара маьланаш а ду, амма вайн хиламехь, вай харцъьарачуьнга бен хьовсур дац.)

Дала а доцуш, амма комедианто бен, олийла дацара: «Йилбазо дайтира соьга иза». Йилбазе ийманехь волчуьнга цхьа-хӀуьа а дайталур дац. Иза зер бен хьуьнар долуш дац, амма лууш доцчуьнца цхьана хӀуманца зийна хуьлийла дац. Нагахь ийманехь болчарна кокаинан барам я ЛСД дӀахьединийхьара, цара иза, цхьа а секундана ойлакарчар доцуш, сихха карстадийр дара, царна и боьха хӀума ца оьшу дела, кхузара догӀу, кху агӀонгахь зер царна кхерам болуш дац. ХӀетте а дуккха а болчу ийманехь болчара, исраилхошка терра, уьш хӀинца а кӀелхьарбевлла боцчу хенахь, адамийн системо Ӏамийта тӀебоьгӀна болу, лаамаш ца битина. Билггал цундела уьш цара дӀатесна доцчу хӀуманашна тӀехь зерашна кӀелтеӀа.

Вай вешан лаамаш ЖӀарана муьтӀахьбан беза. «Амма шаш Дала леррина кьобалвинчу Ӏийсан болчара шайн хьарам лаамаш, шайн боьхачу ойланашца, жӀарах дӀатоьхна» (Гал. 5:24). Дала вайн метта цхьа а хӀума дийр дац, вай массо а хӀума ваьш дан деза. Вай Цуьнан ниӀмат доцуш ларор дац, амма делахь а гӀуллакх хӀетте а вайна тӀехь ду! Вай, ЖӀаре бехкина боцчу, муьлххачу а харцъьарчу лаамашца зийна хуьлийла ду. Кху дуьненан законашца лела лаам битанза, вай атта дуьнен чу охьашаршийла ду, иза исраилхошца хилла ма-

хиллара. Билггал цундела кѣра хуѣлу Пахѣлал: «Суна-м ца лаѣа цѣхана а хѣуманна тѣхѣ дозалла дан, вайн Везачу Элан, Дала леррина кѣобалвинчу Ийсан, жѣарах дѣатохаран тѣхѣ бен! И жѣара бахѣана долуш хѣара дуѣне суна дѣадаѣллера, тѣа со а кху дуѣненна дѣаваѣллера» (Гал. 6:14).

Цѣа, Калифорнерчу динан тобанехѣ дохкодовларх лаѣцна болчу кхѣйкхамал тѣаѣхѣа, луналхочо со делкѣе ян чу а кхѣйкхина, шен юѣхѣша тоѣшаллица дагавелира соѣца. Кѣлхѣарвалар тѣеэцарца, цо, ша хѣалха воѣхкуш хилла долу дуккха кѣинош, дацаре дира. Делахѣ а цуѣнга дийнахѣ шишша пачка сигареташ озар ца дѣтаделира. Цо соѣга элира: «Джон, со Дезачу Йозанашкахѣ ма бохху, сигарет озарх кѣлхѣарвалархѣама, дерриг а дан гѣиртира. Ас доланаш а дора, марханаш а кхобура, Дош даре а дора, кхечара сайна тѣера доланаш дар а доѣхура. Тхо долчу богѣуш болчу кхѣйкхам бочара сцена йолчихѣ дола дар доѣхучу хенахѣ, со даим а дола дан араволура. Со сайн даггара даре а деш, кѣлхѣардовларх лаѣцна дола дар доѣхуш вара цаѣрга. Иштта кхин дѣа а шина шарахѣ дѣадахара».

Цѣа, кѣийсам латторан ши шо дѣадаѣллачул тѣаѣхѣа, динан тобанехѣ хаза кхѣа кхѣйкхоран цѣхана гуламехѣ цу стага шеца доттагѣ валийнера. Доттагѣа кѣлхѣарваѣлла вацара, иза а иштта цѣгаѣркана тѣевирзинарг вара, цо а дийнахѣ шишша пачка узура. Цу суѣйранна цо дохкодовларна тѣекхѣйкхарна хетарг элира, тѣаккха кхѣйкхамча цунна тѣера дола деш волуш, цунна исбаѣхѣа кѣлхѣарвалар хилира, иза цу сохѣта оцу марздаларх паргѣатвелира.

Динан тобанан куѣйгалхочо кхин дѣа бохура: «Джон, со воккхавера сайн доттагѣчух тѣакккха оцу хенахѣ дог доѣхна а вара. Аса доттагѣа цѣа ваха новкѣа а ваѣккхина, цуѣнан

кѐлхъарваларан хъокъехъ сайн даггара воккхавер гайтира. Тѐаккха ас цѐа а веана, Деле элира, ма чѐогѐа дог доьхна ву со, аѐлла. Со сайн чѐьнна чохъ хиъна Іаш а волуш, дог далхош вара Цуънга, иштта а бохуш: „Веза Эла, ас доланаш а дора, марханаш а кхобура, ерриге динан тобанна хъалха а, тхо долчу воѐлуш волчу хѐорра а динан гѐуллакхдархочунна а хъалха муьтѐахъ а хуьлура, ткъа Ахъ со хѐетте а паргѐат цаваьккхира. Тахана ас сайн доттагѐ валийнера, тѐаккха Ахъа иза сѐихха кѐлхъара а ваьккхира, сигаретех паргѐат а ваьккхира. Ахъ со хѐинццалц паргѐат стенна ца ваьккхина те?“»

Тѐаккха цо соьга схъахайтира: «Джон, ас и аѐлладчу хенахъ, Дала соьга жоп делира, тѐаккха сан Иза, хъо санна, хозяйла дара. Суна ца хаъа, сайна Иза муха хезира, чѐхъарчу я арахъарчу хазарца, амма со тешна ву, иза И вара. Аса: „Дела, Ахъ со сигаретех паргѐат стенна ца ваьккхина?“», —аѐлла, мохъ тоьхначу хенахъ, суна Цо соьга чѐогѐа олуш хезира: „Хъуна хѐинца а уьш еза дела!“»

Динан тобанан куьйгалхочо иштта чекхдаьккхира шен дийцар: «Аса, цу муьрехъ куьйга лаьцна йолчу сигарете а хъаьжна, юьстах йиллира иза. Хѐетахъ дуьйна со царех кхин хъакхалуш а вац!»

Шина шарахъ сов Іуналхочо шега а, гонаха болчаьрга а мел чѐогѐа лаъа цунна паргѐатвала, бохуш дуьйцура, тѐаккха хѐетте а иза цуънан даггара болу лаам ца хилла, иза дог-ойла бен ца хилла. Цундела иза, цуънан дешнашца кхел йича, цунна ца лууш долчунна, иштта чѐогѐа тѐеийзабора. Тѐаккха Дала цуънан ма-барра болу лаамаш гучубехира. Иза царна дохко ма-велли а, шен вон марздалар ЖІаран кѐажже диллича а, Делан нѐлмато кхоччуш а вина, паргѐатваьккхира иза. Цуънан паргѐатвалар цунна а, Далла а юкахъ вовшардам хиларан бахъанина хилла.

Хіара масала юкърло йоцуш исраилхошна санна, иштта, тахана динан тобанехъ долчу, дерриге а адамийн хъажаршна а, марздаларшна а доглуш ду. Дагадаийта: Израил — иза Динан тобанан васт кхуллург ду. Дала аьлла, исраилхой мисархошца нахаца лелачуьра совцуш бацара, «уьш цаьрца кьоналlexъ длабуьйшуш хилла дела а, шайн хъайнахиларна там беш хиларна а». Адамашка дерриг а шира дерг ладдиталур дара, амма и дан ца лиира.

КХУ ДУЬНЕНАН ЛААМ

Мисар-махкара арабевллачу массарех а, Муса цу мехкан юкъраллин а, политикин а дахарца шен дахар чогла дозуш волу, цхъаь бен воцург вара. Иза пирунан цлахъ хъалакхиьна а, мисархойн хъекъалаллина лемина а вара, берриге цуьнан доттаглой мисархой бара. Бисина цуьнан тайпана нах Мисар-махкахъ бехаш хилlexъ а, хлетте а длакъаьстина а болуш, шайн диаспорехъ лелара. Мисархойн юкъралло царна кьиза гелло йора, Муса цу хенахъ цуьнан хьолех а, хъекъалаллах а стоьмаш бууш вара. Церан Мусас пайда оьцуш йолу бакъонаш а, гюли дерг а дацара. Цундела нагахъ цунна Мисар-махкаца вовшахкъаста чолхе ду бохуш верг мила хилlexъ, ишттачу нахах хъалхарниг Муса хила везара. Хлетте а дог малдалар а деана, цкъа а дладаьллачуьнга сатийсар даг ца деара цуьнан, оццу хенахъ Израилан кхечу кентийн кест-кеста Мисар-махка юхаберза болу лаам кхоллалора.

Тахана вай Голливудера а, профессионаьни спортера а, политикера а арабевллачарна, я светски системица чогла йозуш йолчу муьлххачу а аглонашна, Жіарах лаьцна долчу дахьйтаран иралла мелла а длашардан глерта. Царна вай духадийлар а до, дуьненан марздаларшна я некъашна бехказдийларш а карадо. Вай деш дерг царна бохамна а

бен ца доьду, амма цхъана а пайденна долчунна ца хуьлу. Вай адамашна Хаза кхаь мелла а «кӀеда» кхайкхийча, и дарца вай царна Везачу Элан лома боьду некъ кьовлу. Цара керстанийн дахар чогачу энтузиазмаца доладо, ткъа хилаза ца долучу хьалхалерчу дахаре юхадерзарца чекхдоккху. Ур-атталла уьш кхоччущу дуьнен чу юха цаберзахь а, цара шайна, Дена аьтту агӀор хиъна Iаш Волчуьнца цхъа а юкъяралле хIума доцу, «Iийса» кхуллу. Адамийн кӀелхьардовлар даре дойла а, Дела вовза лаам гойтийла а ду, амма и дерриг а, уьш юха дуьнен чу тӀеийзочу чохьхарчу меттаххьерашца дуьхьал догӀуш хир ду. Уьш, кху дуьненца хьаьжжина хуьлчу, динан ийманехь берш хуьлий хийцало.

Исраилхоша Дела вовза а, Цуьнца даха а лаам балхабора. Шуна хьалхабогӀучу кортошкара дагадогӀуш ма-хиллара, Везачу Эло, халкъана лома тӀехь Шен сийлалла гайтарал хьалха, Мусана, Ша адамаш Ша волчу схьадалийна хиларх, царна хаам барна омра динера, тӀаккха, нагахь уьш Цуьнан озе ладугӀуш а, Цуьнан весет лардеш а хилахь, Цо царех динан дайн пачхьалкх йийр ю, аьлла. Мусас лам тӀера охьа а воьссина, Делан билламаш схьахьебира. Церан жоп иштта дара:

Юха а веана, къаной а гулбина, Везачу Эло шена тӀе диллинарг цаьрга дӀаэлира Мусас. Дерриг а халкъо, цхъа барт а хилла, элира: «Везачу Эло бохург дерриг а кхочушдийр ду оха». Халкъо аьлла дешнаш Везачу Эле хаийтира Мусас. (Арадаккхар 19:7, 8)

Церан жоп даггара дара, делахь а вайна, цул тӀаьхьа хIун хилира, хаьа. Уьш юхабевлира, тӀаккха Делан сийлалла церан дегнашкахь а, хьекъалшкахь а хийцаделира. Цара шайн дог-ойланаш бен ца гайтинера, ткъа, хьалхалерра бисина а, шайна чохь Мисар-махко хьалхара меттиг

дїалоцуш болу а, даггара лаамаш бацара. Церан лаамаша царна Везачу Элана гергабахка новкърло йора.

ДИНАН ТОБАНЕХЪ ИЙМАНЕХЪ БОЛЧИЙН ШИНА КЕПАН ВАСТ

Мусан санна, мисархойн юкъраллица оццул йуькѡа зїенаш йоцу израилхой, Мисар-махка юха стенна ийзабора те? Кху дуьненца чїоггїа вихкина верг, долччул кїезиг цунах воьзна стенна вара?

Башхаллах кхетархьама, вай шина масалан талларца мукѡа хир дац. Вайна хїнцалера динан тоба шина группанах лаьтташ юйла гур ду — Мусах тера болчех, шолгїаниг — израилхошца дустар дан мегар дерш а. Вай, тахана дуккха болу ийманехъ берш дуьнен чу юха стенна гїерта, оццу хенахъ кхин берш, оцу системица алсамо чїоггїа боьзна боллушехъ, кхин юхаберза ца лууш хиларх, кхетар ду.

Бїешерийн дохалла израилхой мисархойн гїелоечарех паргїатдахар доьхуш доланаш деш бара. Уьш сатийсинчу лаьттах сахьийзаш бара. Тїаккха эххар а Дала царна паргїатдохург велина — Муса. Везачу Эло аьлла: «Тїевахана, иза мисархойн їазапах кїелхьара а даьккхина, цу махкара арадоккхур ду Ас. Дикачу а, боккхачу а, шуьрех а, мазах а дуьзначу токхечу, каналанхойн а, хьетахойн а, эмархойн а, перезахойн а, хьаьвихойн а, явсайхойн а махка дїадуьгур ду Ас Сайн халкъ» (Ара. 3:8). Тїаккха Дала, пирїун Цуьнан халкъ дїахеца тешорхьама, дешнаш а, билгалонаш а елира цунна.

Делан дешнаш пирїуне дїадалархьама, Муса еккхийначул тїаьхьа шовзткѡа шо дїадаьлча Мисар-махка дуьххьара юхавеанера. Амма цо цкѡа хьалха шен тайпанан нах болчу а вахана, Делан паргїатдахаран їалашонах лаьцна хаам бира цаьрга. Дезачу Йозанашкахъ, цара и керланиг тїе муха

эчна, яздеш ду: «Халкъ тийшира. Израилхошна хиира, шайн баланаш а гина, Везачу Эло шайн глайга бойла. Цунна хьалха гора а хиттина, суждана бахара уьш» (Ара. 4:31).

Сурт хлотталой шуьга шайна, мухачу синхаамаша дїалаьцна хилла уьш хїетахь? Доллучу дахарехь уьш леш хилла. Церан дайш а, дедайш а, ден дедайш а иштта леш хилла. Парглатдовларх а, шайн доларчу лаьтта а долу сатийсар деа бешаран дохалла тїаьхьенгара тїаьхьенга багахула луш дара. (Дустар дарна, Цхьаьнакхетта Штаташ шиь ах бешарахь лаьтташ ю.) Тїаккха хїнца царна шайна хьалха шайн клелхьардохург гуш ву.

Церан даккхийдер вуно доккха дара. Халкъана Мусас муха їаламаташ дора гора, цундела уьш цуьнан дешнех лууш тешара. Ас суртхїоттадо, уьш муха боьлхуш хилла а, мохьхьокхуш хилла а хиларан, иштта а бохуш: «Ма їаламате хаам бу! Эххар а їза хилла даьлла! Дела вай парглатдахархьама веана!» Уьш Делан сий дан а, хастамаш бан а буьйлабелира тїаккха эххар тїаьхьа Цунна хьалха охьа а таьїна, їамальеш дїахїиттира.

Мусас, шен халкъана юкьара ара а ваьлла, пирїун волчу а вахана, Везачу Элера їза дахьїтар дїакхайкхийра цунна хьалха. Цо Делан їарх ома дїра: «Дїахеца Сан халкъ». Амма пирїуно Делан халкъана охьатаїор чїагїдарца жоп делира. Цо, цара хїора денна дуккха ян їзаш їолчу кїбарчїгашна деза ча, кхїн ца дала буьра дїра. Хїнца церан дїїнахь болх а беш, ткьа буьїсанна ча гулдан дезара. Кїбарчїгїїн дукхаллїн барам царна лах ца бїнера, ткьа царна ча далар сачїїнера. Цу кепара, Делан паргїатонах лаьцна долчу дешо церан халонаш а, баланаш хьегар а чїагїдїнера.

Израїлхїїн терго тїаьхь-тїаьхьа хїїцаяла їоїаелира. Уьш Мусана реза цахїлар гайта буьйлабелира: «Дїтахь тхо

парглат, тлаккха пирлун волчу лелар а тоьар ду, ахь вайна воха дар бен ца хуьлуйту». Уьш, Мусас царна дуьххьара парглатдахарх лаьцна хаам беанчу хенахь, масех де хьалха Далла ламальеш хилла долу, изза адамаш дара.

Дала уьш эххар а Мисар-махкара арабаьхча, пирлунан дог юха а дарделира. Цо исраилхойн лорраха шен темалой а, тоьлла гудалкхаш а яхийтира. Шайна текхуьуш дийнна эскар хилар а, цхьаннххьа дладовдийла цахилар а гина (хьалха Цен хлорд бу), уьш юха а хамталлаш ян буьйлабелира: «Хлара хир ду ца бехира оха хьоьга вай Мисарахь долуш? „Дитахьа, дацийтахьа тхо мисархошна“, – ца бехира оха? Мисархойн лоллехь хилар гюле дара-кх тхуна, яьссачу арахь лечул» (Ара. 14:12).

«Лоллехь хилар гюле дара-кх тхуна». Ма-дарра аьлча цара бохург хлара дара: «Оха, ахьа, Дала иза дар тедуьллу, бохуш дерг, стенна дан деза, и дича тхуна воха бен хуьлий длахуттуш ца хилча? Тхан хьал чолхе хилар бен ца хилла, ткьа гюли ца хилла». Дукха сиха шайн хьалхалера дахар хинцалерчуьнца дуста кхиссалора уьш. Халонаш гучу ма-евлли, цара сихонца юхадерзар доьхура. Церан шайн хьашташ Делан лаам кхочушбан лаарал лакххь лаьттара. Царна, церан шайн хьаштех дуьзначу дахарехь, Делах хьогах хилар ма ца тоьара!

Дала хлорд дласабийкьира, исраилхой, екьачу меттехула санна, цунах дехьабевлира, тлаккха царна шайна тлахьабевлларш хин буха бахар гира. Уьш юха а Цунах теша а тешна, Делан кьинхетам хесто буьйлабелира хелхарш дарца а, хастамаш барца а. «Ахларонан йишас, Делера болу хаам бечу Марема, шен жима вота схьайцира. Цунна тлаьххье, жима вотанаш схьа а эцна, баккхийберца, халхаршца арабевлира берриг а кхиболу зударий» (Ара. 15:20). Сурт

хлотталой шуьга, хелха а буьйлуш, жима вотанаш етташ болчу, миллион зударийн? Ма хастам бар ду иза!

Исраилхой чloggla тешнера, тлаккха цхьана а хlумане уьш билггал бакъ новкъара бахалур бацара. Уьш, кхин цкъа а шайн Цуьнан къинхетамах шеко хирг хилар могуьйтург ца хилах, тешна бара! Амма царна шайн дог ца девзара: дог-ойланаш — хlаъ, евзара, даггара лаамаш — хlан-хlа. Porglpa зер доgly, тлаккха исраилхошна юха а хамталлаш а еш, шайн тешна цахилар карадо. Хlинца кхо де дlадаьлча уьш леткъамаш бан буьйлабелиа, хьостана чуьра хи мерза а доцуш, къаьхьа ду, бохуш (хь. Ара. 15:22-25). Церан ойланаш Мисар-махкахь церан хиллачунна, ткъа церан хlинца, Делан гlум-аренгахь, доцчунна тlе юхайирзира.

Кхин а масех де дlаделира, тлаккха исраилхой юург ца тоарна леткъамаш бан буьйлабелира: «Мисар-махкахь Везачу Эло тхо дайинехь гlолехь дара» (хь. Ара. 16:1-4). Цара Цуьнан лааммна дуьхьал шайн леткъамашкахь Везачу Элан цlе хьехайо. Ма динан хьожа етталуш ду иза! Гой те шуна церан шалхалла?

Уьш кхин дlа а иштта лелара, церан хамталла кульминацига кхиьалц. Везачу Эло уьш Паран гlум аренга а балийна, Ша царна ваlда дина долчу лаьтте хьовсархьама, хlора гаранах цхьацца а волуш, шийтта баьчча вахийтар тlедиллира Мусана. Баьччанаш Каналан махкахь шовткъа дийнахь lийра, тлаккха царех иттаммо сингаттаме хаамаш беара: «Цу халкъана дуьхьалдовлалур дац вай, хlунда аьлча иза вайл ницкъ болуш ду» (Лел. 13:32).

Шийттаннах цхьаъ, Килаб, хаддош бисинчарна дуьхьалваьлла воллушехь (Нунин Юшаl цунах дlакхийтира), берриге гулбелларш вончу хаамех таса а белла, белха а, хамталлаш ян а хlиттира, тлаккха иза ерриге буьйсанна кхин

дја а хилира. «Массара а гловганах ехира, буьйса дјаяллалц доьлхуш Іийра халкъ. Мусана а, Ахларонна а реза бацара нах. Цара цу шинга бохура: «Мисар-махкахъ я кху яьссачу арахъ тхо деллехъара! Везачу Эло тіамехъ даја далийна тхо кху махка? Тхан зударий а, бераш а мостаглашна кхочур ду. Мисара юхадахча гІолехъ дацара вайна?» (Лел. 14:1-3). Цара, шайна тамехъ доцчу хьелашца Іиттадалар хилча, даим а хамталлаш йора. Дерриге то ма-делли, уьш Цуьнан Дош лардан буьйлалора, шайна Иза оьшуш хиларан гар а деш. Нагахъ муьтлахъхиларо цаьргара дегІана хала долу лелар тіедуьллуш хилча, израилхой хамталлаш ян буьйлалора. «ГІолехъ дацара ткъа тхуна» — кху дешнаша церан дегнийн даггара долу хьал гойту, «шун багара муха дер ду диканиг, шу шаьш зене нах хилча» (Мат. 12:34). Церан дахаран Іалашо, хьелаша охьаталоран клел аьллачу, дешнашкахъ а, леларехъ а къаьсташ гуш ю. Уьш шайн дуьхьа бехаш а, кхоччуш шайна тіегулбелла а бара, ткъа Делан дагна тіехъ а доцуш.

КХИН ХІИЛЛА

Муса шен халкъах къасталуш вара. Пачхьалкхехъ лаккхарчу хьоле тіекхиьча, цунна Мисар-мехкан дерриге диканел Делан халкъаца цхьаьна зераш лар гІолехъ хийтира. Израилхоша шайна халонаш ца хоржура. Мусан, царех къасталуш, адамна кху дуьненахъ лууш мел долу хІума долуш вара, делахъ а цо и дерриг а дја а теттина «Дала леррина Къобалвинчун сийсазвар шена доккхаха хьал лерира Мусас Мисар-мехкан хазнел а. Иза шена лун долчу совгІате хьоьжура» (Іеб. 11:26).

ГІело яр диц а дина, Израилан халкъана Мисар-махка юхадерза лиира. Царна, шайн цигахъ хилла долу, ткъа Делан зеран хенахъ, кхузахъ, яьссачу аренгахъ, шайна тоьаш

доцург бен, дага ца доглура. Мусас, мелхо а, шена халонаш хаържира, «иза шена лун долчу совглате хьоьжу дела».

Стенна юкъадалийна ду те совглат далар? Дала царна динчу, схьахьедарехь. Веза Эла исраилхошна диъ бие шо хьалха дина долу ваьда кхочушдан дезаш вара. Иза царна сатийсина латта дала воллуш вара. (Иза исраилхойн гарашкара шийтта талламча латте хьовса бахале хьалха хиллера. Адамаш хинца а и латта леха глерташ дара.)

Везачу Эло Мусага элира:

Хьо а, ахьа Мисарара арадаьккхина халкъ а кхузара длагло. „Хьан тлаьхьенашна лур ду Ас иза“, – бохуш, Ибрахимна а, Исхьакхана а, Якъубана а члагло йинчу лаьтта тие гло хинца. Ас хьуна хьалхадаьккхина Малик а дохуьйтур ду, каналанхой а, эмархой а, хьетахой а, перезахой а, хьаввихой а, явсайхой а лохкур а бу. (Арадаккхар 33:1, 2)

Сатийсинарг кхочушхилар хинца царна хьалха дара. Деа бешарахь хийрачу махкахь лоллехь лаьттинчул тлаьхьа, церан баьччане цу хьолан шорто йолчу лаьтта довлар схьахьедеш дара. Амма кху схьахьедарехь кхин а цхьа хлума дара. Дала кхин дла бохура: «Шуьрех а, мазах а дуьзначу токхечу лаьтта тие кхочур ду шу. Со шуьца воглур вац, новкъахь шу хлаллак ца дархьама, хлунда аьлча шун халкъ члогла аьрха ду» (Ара. 33:3).

Дала Мусага аьлла, вукхо ваха а вахана, исраилхой Цо лур ду аьллачу а, цара бешерашкахь сатийсинчу, лаьтта балабе, иза тлаьхьалонна дитархьама. Дала ур-атталла маликех цхьаь цаьрца цхьаьнадаьлла дахийта а ваьда динера, ткьа Ша цаьрца ца ваха сацам бира.

Цунна Мусас сихонца терго йира: «Нагахь Хьо-Хьо тхьоьца

вогӀур вацахь, тхо кхузара ара а ма дахахь» (Ара. 33:15).
Цуьнан жопехь жимма шеко я ойла хийцаялар дацара.
Иза ойла ца еш, дуккха бегийла дацарш дахьачу, декъачу
лаьттахь вуьсур вара, Делан гергахь хилчхьана. Цунна,
шортонехь кемсаш кхуьуш а, хин хьостанаш долу а, дуккха
хаза ценош долу а лаьттахь хилар ца оьшура, Делан гергахь
хилар цигахь дацахь.

Со воккхавоь, исраилхошна Дела воцуш сатийсинчу лаьтта
бовла аьтто бина ца хиларна. Цара даим а царна новкъахь
дуьхьалнислучу халонашна хамталлаш йора, Мисар-махка
юхадераран кхерамаш а туьйсуш; нагахь церан Дела воцуш
Мисар-мохк хоржийла хиллехь, хӀета долччул сиха, уьш
там хиларца реза хир бара, шортонан латта хила, маликан
тӀедалар а долуш. Шайна совгӀат, церан дегӀана долччул дукха
тоам беш дерг, лорура цара. (ХӀара, хӀинцалера адамаш дехаш
дерг а ду — «ХӀун хир ду сол гӀоли?»)

Мусана Делан гергахь хилар доцу сатийсинарг хӀумма
а доцург дара. Везачу Элан ишттачу схьахьедаро дуккха а
паргӀате дахар далар хьахадойла делахь а, цо дӀатеттира
иза, цу сатийсарехь, цуьнан дог стенна детталуш ду,
бохург, доцу дела. Долччул дукха Муса Дела вовза хьогах
вара: «Ткъа нагахь Хьо суна резавелахь, Хьайн ойланаш
хайтахь суна, Хьо суна вовзархьама а, Хьо суна кхидӀа
резахилийтархьама а. Дагадайтахь хӀара къам Хьайн
долахь долу халкъ хилар» (Ара. 33:13).

Цо ца доьхура латта а, бахам а, ларам а я кхин долу
лаьттара мехала дерг. Иза, и дерриг а Мисар-махкахь хила
а хилла, цара даггара там бар дохьуш цахиларх кхеттера.
Мусас Делан гергахь хилар доцуш сатийсинчу лаьтта
вахар тӀе ца эцначул тӀаьхьа, цуьнан дог тийжира: «Хьайн
сийлаллин нур гайтахь суна» (Ара. 33:18).

Мусас члоггla сацам тleийцира. Иза цхъаъ бен доцчу совглатна тleглертара — Дела вовзарна. Дуьненан диканех юхаозавалар цо вуьшта Делан сийлаллин совглатца дуста хъакъ долуш ца лорура. Билггал Мусас кху дуьненан дерриге диканаш дита сацам бина дела, иза, цигахъ, лам тlехъ, Далла герга вахавелира. Ткъа бисинчаьрга и цададелира: Мисар-махкара лаамаш хlинца а царна чохъ бара. Шайн дегнаш чохъ цара шаьш кху дуьненах дlа цакъастийнера, тlаккха иза, цаьрга Делан дерг дуьненан долчух дlа цакъастадаларца чекхделира.

Нагахъ хьо дуьне а, Дела юххера вовзар а лууш хилахъ, хъан Цунах лаьцна долу суртхlоттар харцхъадер ду. Хьуна хlинца Дела а воцуш, ткъа кхин lийса вевзар ву. Израилхошна Делан парглатдахар дезара, амма царна иштта, шаьш арадевллачу, махкахъ хилла долу диканаш а дезара. Цундела цара «Мисар-махкахъ долийна долу, шайн харцхъалелар ца дитнера». Израилхой кху дуьненан долахъ бара, Мисар-мехкан лаамаш царна чохъ кхоллабелла бара, тlаккха, Дала Шен нуьцкъалчу куьйгаца уьш цигара арабаьхна боллушехъ, цара Мисар-мохк шайна чуьра дlаэккхоран сацам тle цаэцнера.

ДАХАРАН lАЛАШО

Чохъхара бахъана а, дахаран lалашо а — и яра Мусана а, Израилан халкъана а юкъара къасторан фактор. Муса Деле дlаглертара, тlаккха Иза вовзархъама, цо муьлхха а мах лур бара. Израилхоша шайна гlолехъ дерг лохура. Нагахъ Делан некъашца лелар гlолехъ хилар гуш делхъара, цара даккхийдерца уьш тleоьцур дара, амма иза иштта ца хиларна, уьш алсамо пайдехъа хетачо, тleийзабора. Дела вовзаро вай даим а, ваьшна хила луун долчу, кхин а гlоличу дикане даладо, Дела — кхачаме Безам болу дела. Делахъ а и

хаар вайн деглан хъекъална даим ца хуьлу гуш.

Мусана Дела Иза Дела хиларна везара, ткъа исраилхошна Дела, Цуьнан царна далийла долу дела везара. Нагахь Цо деш дерг, церан лаамашца цхьаьнадоглуш ца хилча, уьш шаьш алсам пайдехъа лоручунна тегерта буйлалора. Исраилхойн хъежар кху дуьненан хъежарел а, лалашонел а клезиг къасталуш дара. Яхьяс яздора: «Хлара ду дуьнен чохь мел долу хлума: къилахь болу лаамаш хилар, адамийн цхьана хлуманна блаьрган хьагам хилар, адамаша шайн долчух а, шаьш динчух а куралла яр. Ткъа стигалахь волчу Дегара дац уьш – кху дуьненара ма ду и дерриге а» (1 Я. 2:16).

Дуьненахь болчара, церан синхаамна там беш берш а, саготта берш а лобху я хьал члагдан гю до. Билггал иштта бехаш бара исраилхой, тлаккха, Далла муьтлахьхиларо цу сохьта пайда балар ма-хьаххин, уьш баккхийберца Цунна муьтлахьхуьлура.

Мусас а, Израила а тахана динан тоба хуьлуш йолу адамийн ши тоба гойту. Царна юкъарчу йоккхачу башхалло динан тобанехь къастош долу сиз хьокху, цхьана аглор даггара Делан ламалъярхой бу, вукху аглор — Ийсах Олахо олуш, амма ма-дарра долчунна тлехь шайн дахарехь хьалхара меттиг шайна длахьовзош берш бу.

Хинца вай, Ийсас Керлачу Весетехь хлун аьллера, алсамо къаьсташ кхетийла ду:

Тлаккха, нах а, Шен мурдаш а тле а кхайкхина, Цо элира цаьрга: «Совца ван луург, шен „со“ бохург дла а теттина, шен баланийн мохьа тле а лаьцна, Суна тлаьхьахлотта веза. Хлунда аьлча шен са клелхьардаккха лууш верг сих вер ву, амма Сан а, Делера болу хазачу кхоан а дуьхьа шен са дlalучо иза клелхьардоккхур ду. (Марк 8:34, 35)

Вайн лаамийн а, хъайна хиларийн а чаккхенан далар, жлоро билгалдоккху. Жлара схъаэцнарш, Дела — тешаме а, бакъахъара а, безам болу а Кхоллархо а, Веза Эла а хиларх теша. Царна, дерриг а дийна дерг Цуьнгара хуьлуш дуйла, ткъа дерриг а Цуьнца доцург, билггал бакъдолу дахар доцуш дуйла, хаъа.

Мусана дерриг а и доккха сурт гора, Израилна ша бен ца гора. Муса, Дела веза вуйла, тлаккха Цунна гергаваро дуьненан хлуманых муьлххачу а гарехь кхоччуш длатасар тледуьллуш хиларх, кхийтира. Иза, шен «со» бохург длатасарца, ша Дела вовзарна тлекхуьург хиларх кхийтира. Пахлала а иштта хьалхалоттадора шена и сурт, тлаккха вайна, цо шен дахаран лалашо шина динан тобане вистхиларехь муха билгалйоккху, гойла ду:

Суна-м ца лаъа цхъана а хлуманна тлехь дозалла дан, вайн Везачу Элан, Дала леррина къобалвинчу ийсан, жларах длатохаран тлехь бен! И жлара бахъана долуш хлара дуьне суна дладаьллера, ткъа со а кху дуьненна длаваьллера. (Галатахошка 6:14)

Делахь а суна пайденна ду аьлла хеттарг Дала леррина Къобалвинчун дуьхъа эрна хилла лору аса. Цул сов, кхидолу массо а хлума эрна хета суна, хлунда аьлча дерригенал а деза ду сан Веза Эла волу, Дала леррина къобалвина ийса вовзар. Цуьнан дуьхъа со массо а хлуманых ваьлла. Кхидолу массо а хлума кхелли хета суна, Дала леррина Къобалвинчуьнца уьйр йолуш со хилийтархъама а, Цуьнца цхъаьна хилархъама а. (Пилапхошка 3:7, 8, НРП)

Тлаккха Пахлал лехацавелла. Цунна ца оьшура кху дуьнено кхийдориг, ткъа цо лун болчу дагна там барца а, сан яларца

а доъзнарг дитар, хlумма а доцург хиллера, мехала долчу
Дала леррина Къобалвинарг кхоччуш вовзарца а, Ша билггал
долу Дахар Волчу Цуънца а дуъстича.

КОНТРКУЛЬТУРА Я СУБКУЛЬТУРИЙ?

*Вай дуьненан ламасташца а, суртхиттаршца а
лела дезаш дац, я кху дуьненара нах лелааш санна,
лела а ца деза.*

Везачу Эло Ша лам тлехь гайтинчу хенахь, халкъ ца латтаделира. Хлетталц цара шайн Цуьнга глертарх длахьедора, амма ма-дарра долчунна тлехь иза длогара иштта дацара. Шайн дегнашкахь уьш Мисар-махкаца дласа а ца къаьстинера, цуьнан некъашца лела лаамаш а ца битинера. Амма царна, шен амат мисархойн ламасташца а, хьесапашца а тера волу, дела длахьевиначу хенахь, цара иза башха ду, аьлла, сацам бира, церан хинца дела а, церан даггара лаам — Мисар-мохк а болу дела. Хинца церан шайн дладаханчух дласа ца къастийла а, тлаккха оццу хенахь Яхлуван дола даран клелахь хуьлийла а дара!

Кху дуьненан синах дуьнен чу девлла ламастийн а, хьесапийн а цхьа масала карадойла хилла ца Ia. [Иблисах олу «хлаваан ницкъийн элана» (Эпа. 2:2), иштта «кху

дуьненан харцдела» (2 Ко. 4:4)]. Нагахь вай, Дела волчу гергадахкаран дуьхьа, уьш дитар гIоли ца дахь, хьалха я тIаьхьа, кху дуьненахь паччахьалла деш долчу, синан Iаткъаман кIел юха чукерчар ду. Дала тIедуьллу: «Шаш хьалха Ийначу Мисар-махкахь хилларг а, хIинца Ас шаш дуьгучу Каналан-махкахь лелош дерг а ма леладелаш, церан ламасташ а тIе ма эцалаш» (Iам. 18:3).

Вай дуьненан ламасташца а, хьалхахIиттаршца а лела дезаш дац, я кху дуьненара нах лелаш санна, лела а ца деза. ПахIала кIел сиз хьокху кхунна: «ХIокху дуьненан ойланашца ма лелалаш, амма шайн хьекъал, метта а даладайтина, Деле карладаккхийта» (Рим. 12:2).

Делан Пачхьалкхан а, кху дуьненан а некъаш диаметральни дуьхь-дуьхьал ду. Ша Ийсас, царна юкъахь гармони хуьлийла дац, боху: «Дуьненна шаш ца дезалахь, хаалаш, шул хьалха Со а дуьненна ца везна хилар. Шу кху дуьненара делахьара, цу дуьненна шу, шайнаш санна, дезар дара. Амма шу кху дуьненан долахь дац. Ас шу дуьненна юккъера схьахьржина долу дела, ца деза шу дуьненна» (Яхьъя 15:18, 19).

Ийсас вай харжа а хьаржина, кху дуьненах дIакъастийна, тIаккха Цо, билггал цундела дуьненна вай ца дезаш хилар, кхетадо. Бакъал иштта дуй те иза? Наггахь битам кхоллало, динан тобано, кхузахь Дала леррина Къобалвинчун дешнашкахь нийсса цахилар къайладаьлла хиларан тешалла дархьама, тIаьхьара ткъа шо дайина. Вай массо тайпана хIума дина, нахах долархьама. Вай вешан кхетамехь тешара, кху дуьненарчу адамашкахьара вай къобалдар деана а ца Iаш, Ийса къобалвар а доуьйтур ду вай, бохучух! Делахь а Везачу Эло къабсташ боху, дуьненна вай, нагахь вай цуьнан долахь хиларан хиламехь бен, дезар дац боху. Вай, ваьш тардала данне а ца дезачун, долахь хила гIерташ дара?

ХЪАЛХАЛЕРА ДИНАН ТОБА ВАЙН ЗАМАНАРЧУЪНЦА ЮСТАРЕХЪ

Аса хъалхалерчу Динан тобанах лаьцна йоьшучу хенахь, коьртачу декъехь вайн эрин шолгӀачу а, кхоалгӀачу а бле шерашкахь хиллачу, йоккха башхалла карийна цунна а, вайна а юкъахь. Цу заманан керстанийн коьрта къаьсташ хилар, цара кху дуьненах дӀакъастийна дахар дӀакхोьхьуш хилар дара. Цъханнан а церан гонехь, дуьнено кочатуьйсун долу ламасташ а, кепаш а я некъаш а карадойла дацара. Уьш кхоччуш къасталуш дара царна гонаха йолчу юкъараллах, кхоччуш кхин агӀонаш а, мехалаллаш а дӀалаьцна долу дела. Делан Дашо баккъал а кхиадора церан дахарш.

Ийманехь боцчара керстанех, вуьйш, цкъачунна бехаш берш санна, шайн юкъараллашна чохъа бехаш бу, бохура. Уьш дегӀаца беларь а, шайн дилхалахь ца лелара. Уьш дӀахӀиттинчу ледалшна муьтӀахь бара, амма оцу хенахь шайн юьхьша дахарца цу ледалел сов бара. Церан популярни самукъадаккхарийн а, баккхийн спортан кьийсамийн а, иштта юкъараллахь тӀеэцна кхин йолчу самукъадаккхаре мероприятийн а хьашташ клезиг дара. Цу заманан ийманехь болчарна берриш а безара, амма берриш а царна тӀаьхьабевлла лелара. Уьш лахбора, амма шайн лахбарехь царна сийдар хуьлура. Ткъа уьш цабезачарна, шайн цабезаман бахъана ца кхеталора.

Вайн заманахь, вай ца дезачарна, шайн цабезамна даккхийн бахъанаш леха ца деза. Кхул хъалха хъалхалерчу Динан тобанах лаьцна аьлла долу дешнаш, хӀинцалерчу керстанийн жимачу декъах бен пайда эцийла долун дац. Вай динан гӀуллакхдаран берриге барамашкахь дуккха долчу девнийн тешаш хилла дӀахӀуьттун. И сингаттаме хиламаш вайн

дилханийн лаамийн бахъана долуш хуълура. Баьччанаш хилла а ца lаш, амма дуьххьалдla болу тешаш берш бу кху дуьненан хьашташца бехаш а, цуьнан хазнина а, там хиларшна а тleбирзина. Вай ваьшна кхоччуш гlеххьа долу хlума лору, кху дуьнено лoьхуш йолчу оццу фильмашна а, самукъадаккхаршна а билеташна роlехь латтар.

Киприан, шовзткъа шо долуш шен дахар lийсана дlаделла волу, чlогlа хьалдолу римхо вара. Цо, шена Дала леррина Къобалвинарг карорна оццул воккхавеш хиларна, берриг а шен бахам а, ахча а oьшучарна дlасадекъна. Тlаьхьа иза динан тобанан хьажархо хилла дlахlоьттира. Хlара яздора цо:

Цхьаь бен доцу тешаме синтем хилар а, цхьаь бен доцу ондда а, чlогlа а, хийцалур доцу а лардар, ша кхоччуш дуьненах дlакъасталун волчу а, тlаьххьара сатуьйсийла дерг чоглачу лаьтта а кхоьссина, шен хьажар лаьттара стигалшка хьаладахийтинчуьнга бен догlийла дац (Делан ломехьа)...

Кху дуьненал сов Волчунна, кху дуьненчуьра схьадолуш дерг лехийла а, луийла а дац. (Киприанас Донатига яздинчу кехата тlера, дакъа 14)

Дуьххьарлера керстанаш, хlара дуьне а, важа, шаьш нислун дерг а, вовшашна мостагlий хиларх тешара, цундела шинненан доттагlа хуьлийла дац. Якъуба хаддош дlахьедо: «Тешам боцурш! Хlара дуьне дезар Делаца мостагlалла хилар дуйла ца хаьа шуна? Дуьненах шена доттагlа хила лууш верг Делан мостагlа хуьлу» (Якъ. 4:4).

Цо, кху дуьненан марзонаш лoьхучу тешачарех, телхинарш стенна олу? Телхинчун весет цхьаьнца ду, амма юкъаметтигаш цо кхечаьрца лoьху. Вай, тешаш дерш хиларе терра, Делаца барт бина, хlета вайна кху дуьненан уставашца

а, ламасташца а, некъашца а лела стенна лаба те? Вай кхоччуш, Везачу Элан озабезам дуьхьа мисарара лаамаш бита ца лиьначу, ширачу исраилхой тарлойла хуьлийла-м дац те?

КОНТРКУЛЬТУРА СУБКУЛЬТУРИНА ДУЬХЬАЛ

Хьалхалера динан тоба контркультура йолуш суртхлуттуш яра. Тахана динан тобанан доккхаха долу дакъа субкультуреь ду. Башхалла стенца ю? *Контркультура* — иза, шен дахаран васто коьрта мехалаллаш а, юкъараллан глехьа лелар а тle ца оьцу я шаьш царна дуьхьалхиттош йолу, адамийн тоба ю. Церан дахаран урхалла деш кхоччуш кхин аглонаш ю. Хьалхалера динан тоба цунна исбаьхьа масалин глуплакхдеш ю. Кипас керла тleбирзинчаьрга боху: «Келхьардовлалаш хloкху телхинчу адамех» (Век. 2:40). «Дахьийтарийн» гочдарехь цуьнан дешнаш кхин а чloгла хезаш ду: «Дlадовдалаш ницкъ маб-бу, дlадовдалаш цу цомгушчу а, сонтачу а культурах!»

Субкультура, бloстанехьа ю, — иза, хlинца а ерригеюкъараллин культурин дакъа а долуш, билгал йолу адамийн тоба ю. Цъадолу къастаман аматаш а долуш, уьш йисинчу юкъараллица чloгла бозуш бу. Динан тоба тахана цу билгалдакхарна кleйloглуш ю. Вай ваьшна ярлыкаш тleлетайо «лакхара дуьнен чу ваьлла» а, «келхьарваьлла» а, бохуш. Вай тобанех я кружокех дlакхиета: хаза кхаь кхайкхочийн а, кхоччучу Инжилан а, харизматическичун а, деноминационничун а иштта кхин дlа а. Амма вай тlех чloгла дозуш светски юкъараллица дихкина ду.

Вайн юкъаралло кхоччуш башхачу хьашташца долу адамаш юкъадалош ду шена. Нагахь, шена тlехь америкахойн хьашташ а, дахаран васт а гойтуш йолу график хloттийча, цъхана чаккхенгахь йистера либералаш, ткъа

вукхунхъа — консерваторш нислур бу, ткъа царна юкъахъ — дуккха а вариациш хир ю. Йистера либералаш болчохъ, вайна, чам боцуш духар духуш а, ур-атталла божарша а, зударша а вовшийн догӀу духарш лелош болу, рок-седарчий гур бу. Цу адамаша кхоччуш лартӀахъдоцу дахар дӀакхохъу, къайлах я гуш товш доцург до. Цъаболчара басар хьокхий месаш Ӏарж а йой, чӀор кӀайдо. Вуьйш дуьххьалдӀа талхарехъ бехбелла. Вай уьш юкъараллин экстремалин дакъа лору, тӀаккха ийманехъ болчийн дукках долу дакъа царах тардала ур-атталла оила йолуш а дац.

Вукху йистехъ консервативни америкахой бу. И божарий а, зударий а, гӀеххъа дахаран васт дӀакхохъуш бу, ала мегар ду. Юкъараллин и дакъа кхоччуш «бакъахъара» гуш доллушехъ, хӀетте а иза, кху дуьненан элан Ӏаткъаман кӀел йолчу, юкъарчу культурица доьзна ду. Наггахъ иштта «дикалла» Делан уггаре а забар йоцу мостагӀ хуьлу. ДагадогӀий шуна, Хъавас дика хеташ дерг хаьржира, амма ма-дарра долчунна тӀехъ иза Делан некъашна дуьхьал долуш нисделира.

Шайн дахар кху дуьненах дӀакъастийна долу а, Делан Пачхьалкхан олалла юкъаметтехъ лаьтташ долу а, бакъболу тешаш берш санна, дехачу метта, вайх дуккха а берш консервативни тӀебирзинчу цатешачарех тарбелла бехаш бу. Вай кху дуьненах дац, олу, вайх дуккха болчарна иза теори бен, амма ма-дарра дерг доццушехъ. Дуьненца иштта доьзна хиларна вай цуьнан дозанащца цхьаьна лела дуьйлало.

Делан Дашо ийман долчарна «Муьлххачу а зуламах ларлолаш», бохуш, хьоху (1 Та. 5:22) тӀаккха теша а до: «Стом ца лучу боданечу гӀуллакхашна юкъа ма гӀерталаш, мелхо а, уьш гучудахалаш. ХӀунда аьлча цара къайлаха лелош дерш дийца а эхъ долуш ду» (Эпа. 5:11, 12, НРП). Амма тидам тӀебохуьйтий те вай цу дӀахъедаршна?

Тахана киноиндустрис шайн фильмийн рейтингаш хиттайо. Консервативни америкахошна санна, дуккха болчу тешачарна, PG-13 (цуьнан, 13 шарал клеизиг хан йолчу берашна магош цахиларан маына ду. — *Билгалдаккхар гочдархочун*) маркировка йолчу гуттарлерачу फिल्ме хъажарехь цхьа а эхье хлума ца го, цул совнаха, нагахь цу фильмехь я Дела емалвар а, я секс а яцахь. Делахь а оцу фильмех дукках ерш, цу чохь длогара дукха далла лер а, секс а яцахь а, ларам ца хиларх а, дераллах а, цабезамах а, хыйзорах а юьзна ю. Тлаккха дуккха болу ийманехь берш кху дуьненахь ойла ца еш ишттачу леларан кепашка хьоьжу.

Хинца сурт хлоттор вай ваьшна, вай PG-13 маркировка йолу изза фильм схьа а эцна, оцу пачхьалкхехь 1940-чу шерийн хьовсархошна гойтур ю. Муха хир ю церан терго? Дуккха берш дуьххьалдла гиначух ладор бу! Хлун ду хилларг? Юккьерчу PG-13 консерваторан магийначун дозанаш меттахдевлла, ткъа цаьрца цхьаьна динан тобанан дозанаш а меттахдевлла. 40-чу шерашкахь тешаш воцу вахархо юьхьаьржахлоттавойла дерг, хинцалерчу динан тобанехь дукках болчу тешачеран глеххьа дерг лоруш ду. Доьлхуш дуй те вай кху ерриге а хенахь Делан Пачхьалкхан некъашца, я вай Мисаран латкъаман клел кхаьчна?

Делан Пачхьалкхан некъаш а, стандарташ а хийцалуш яц, Веза Эла хийцалуш воцу дела. Дезачу Йозанаша, Цуьнца хийцаваларан ИндагI а дац, бохуш, кхайкхад. Везачу Эло вайна вочун Индаглах а клелхьардийлар тледуьллуш а, деланийхоша лелош дерг, ур-атталла хьахо а эхье ду бохучу хенахь, вай ахча а луш, ваьш дехачу, цу телхинчу тлаьхьено кхоьллина юкъаметтигаш а, уставаш а, ламасташ а гархьама, роле а хлуеттуш я цхьацца хлуманна клел куьйгаш а телаш, стенна лела те? Сан цхьана доттагIчо элира соьга, ша цкъа

чlogla доla деш вара, тlаккха Везачу Эло дераллица хоттуш хезира: «Сан халкъо, Сан куьйгех хьостамаш диттинчу, хlуманашца шайн самукъадахар стенна до?»

Самукъадаккхаран индустрин духийн самукъадаккхаран похlма дуй те? Дала Шен адамашкахъ лобхучу, стоьмех лаьцна хаьий те куьйгалхошна а, жобпаллехъ болчарна а? Хlета, духин къасторан совгlатна а доцуш, индустрин рейтингашна тlедиллина стенна ца la те вай? Тlахьарчу ткъа шарахъ, кху тlаьхьенан охlланех тарвалархъама, Дела хийцавелла ткъа? Шеко йоцуш, хlан-хlа! Нагахъ Делан стандарташ хийцаелла ца хилча, юккъерастатистически керстанан стандарташ стенна хийцаелла те? Ерриг а вайн дахаран кеп, Делан Пачхьалкхана а доцуш, ткъа массови культурахъ хьакхаелла йолу дела. Вай Мисар-мехкан лаамаш дlа цатесна. Иза дахаран ерриге а агlонашкахъ гуш ду — духарехъ а, месаш тоярехъ а, вай ахчанна а, бизнесна тlехъ а муха урхалла деш хиларехъ а, политикийн хьежарехъ а, кхин долчунна а тlехъ.

Хьалхалерчу Динан тобанан керстанаш деланийхойн юкъаметтигаш а, марздаларш а, шайн культурин самукъадаккхарш а юхатоха хьуьнар долуш бара, уьш Делан Пачхьалкхан некъаш лаьцна лаьттара. Иза хьогахйолу динан тоба яра, тlаккха бегlийла долчун а, там хиларийн а метта, шайн Кlелхьардохург вовза хьогах хилар хоржура цо. Царна гонаха йолчу культурин марздаларийн царна дукхахболчарна тlехъ олалла дацара, царна чохъ цхьаь бен доцу даггара хилар — Деле даггара хилар. Дерриге керстдаран дукха кlезиг мах бара царна Кlелхьардохург вовза деллачу сийдарца дуьстича. Уьш и тlеэцна а ца lаш, амма бехаш а бара цуьнца. Церан дахаран кепо церан могларшкахъ могуш низам кхуллура.

Тlаьхьа гучуевллачу цхьайолчу деноминацишца я

тобанащца къасталуш, хьалхалерчу Динан тобанан тешаш берш, вуьшта, цюналла низамийн некъашца а, уставашца а я хьелашца а ледале яло ур-атталла глерта а ца глертара. Уш дийначу хьехарх а, Сино лелорах а, бакъахьарчийн масаллах а, гүллакхдаран чюггачу сацамах а боьзна бара. Шайн цюналла арахьарчу низамаш лардарх йоьзна йолчу динан тобанаща, гуттара санна дукха динан законникаш кхуллу. Хьалхалерчу Динан тобано, бакъахьарчу дахаран хьоста хилла длахлуттучу, хийцаделлачу деган мехалаллина акцент йора. Гүллакхдаран арахьара агюнаш пайденна йоцуш лорура, нагахь цара адаман чохьара духехь дерг гойтуш дацахь.

ВАЙ ДАХЬАР ДУЙ ТЕ ВЕЗАЧУ ЭЛАН ВАЙГА ЭМГАРАЛЛА ХИЛИЙТА?

Тахана вай дуьне вешан ца телевиденихула а, видеохула а, журналашкахула а, газеташкахула а иштта кхин долчуьнца а чу доуьйту. Суна хюразза а халахета, берийн чохьнаш чохь пенаш тлехь спортахойн плакаташ я киноседарчийн сурьташ гича, я тешачийн цлахь голливудски артисташ тлехь болу журналаш я кхечу цюйн сурьташ гинчу хенахь. Хинцалерчу юкьараллина цюш болу божарий а, зударий а хьала стенна ойу вай?

Цюйх лаьцна бохуш, Пахлала схьахьедора: «Аша молийла ма дац шинна а кедара: цкъа Везачу Элан кед а чурьа, тлаккха жинийн кед а чурьа. Доийла ма дац аша цхьаьний Везачу Элан пхьор а, жинийн пхьор а». Кху адамаша дууш дерриг, даа стенна лаьа вайна? Векало тлетуху: «Вай дахьар дуй те Везачу Элан вайга эмгаралла хилийта?..» (1 Ко. 10:21, 22). Адабийн безамехь долчух дерг, вай иштта сиха довза лаам стенна хуьлу?

Хинца дуккха шерашкахь сан доьзал цхьана вевзаш волчу реслинган профессионални кьийсамхочуьнца доттаггалла лелош бу. Дела цуьнан доьзалх дуккха а йолчу тергонашкахь

хъакхавелла. Цуьнан зуда а, бераш а, иштта гергарчарех цхъаъ а хинца кӀелхъарбаьхна бу. Шена кыйсамхочунна хинца Хазачу кхоах лаьцна тхоьгара хезна тӀаккха цунна, Ийсана тӀаьхьахӀоттина вахархъама, мах бала безийла а хаьа, амма иза, и дархъама, дерриге а хӀума Цуьнан когашка охьадилла хинца а кийча вац. Цхъаболчу барамехь аса цуьнан догцӀеналлина тӀера ларам бо цуьнан, хӀунда аьлча динан тобанехь дуккха долчу адамаша, Ийсан дуьхъа дерриг а хӀума дӀатосу, алий, дӀахьедо, амма шайш аьлларг кхочуш ца до.

Наггахь, керстанийн коференцишкахь а, махкарчу динан тобанашкахь а айса синан лакхаллечу ницкъах лаьцна кхайкхамаш бечу хенахь, аса оцу кыйсамхочун вастах аллегорин агӀор пайда оьцу. Сан дуьххьалдӀа дог лозу, кхайкхам чекхбаьллачул тӀаьхъа, адамаша дог айадаларца суна тӀе а догӀуш, иза хӀун стаг ву те, хаа луучу хенахь. Суна мохь тоха лаьа: «ХӀунда бу шун и вовза лаам? Профессионални реслинге стенна хьоьжу те шу?» Іедалца воьзна хилар гучудаларна кхоьруш, со хаттарш даларх юхаозавелира. Хила тарло, со и дан дезаш вацара. Суна чӀогӀа дукхавеза и кыйсамхо, амма со, телевиденехь хӀотточу, цуьнан дакъалацарца йолчу шоуга ца хъажало, иза ерриг а боданан духах чуйоьлла йолу дела. Ас сих-сиха ойла йо: *ийманехь берш цуьнга синтеме муха хъежало? Мичахь ду те церан Делан гергахь хиларна эмгаралла?*

МЕТТАХДОВЛАРНА КХАЙКХАМ

Цхъайолу хан хьалха суна меттахваларан тӀекхайкхар хилира, цо сан хӀара книга язйаран гӀертар тӀечӀагӀдира. Цхъана динан тобанехь со Дела лехарх лаьцна кхайкхам беш вара. Динан гӀуллакхдар чӀогӀа дара, тӀаккха Делан ницкъ дуккха а болчарех хъакхабелира цу дийнахь.

Кханенна сан мукъа де плане хлоттийна дара. Со сүо волуш хаьхкина воьдуш вацара, ткъа зудчуьнца а, берашца а вара, тлаккха бехха некъ бинчул тлаьхъа тхан садала дезара. Цу динан тобанан йуналхочо берриге баьччанаш ша волчу тлехере хила кхайкхинера. Тхо пхьор а дууш, къамелаш деш дара, тлаккха цу къамелан дукхахдолу дакъа дукха хан йоццуш чекхдаьлладу динан гүллакхдарна а, Дела царех муха хьакхавелла хиларх а лаьцна дара. Уьйр хилладу тлаьхъа оха кино хьовса сацам бира. Цхьаммо шеца чIогIа гIараяьлла кассета еанера. Аса коьрта роль ловзош волу актер чIогIа похIме лорура, тлаккха, кассети тIехь PG-13 билгало хиллехь а, аса цу фильме хьажа лаам гайтира.

Фильм адам деран кьизаллечу сценица йолалуш яра. Цу гүллакхо со сакх хилийтира, амма аса кхин дIа хьажа сацам бира. Тлаккха цигахь кхин адам дераш ца хиллехь а, кхоччуш кхин дерг дара: летарш а, цабезам а, оьглазла а, къахьалла а, Iиехор а. Со фильме хьоьжучу хенахь, сан дагчохь синтем баран хаадалар алсамдийла доладелира. Ас ца соццуш ойла йора, кхул хьалха тхо Делан хIуманех лаьцна оццул дика дуьйцуш а, дахар а, серло а хаалуш а дара, ткъа хIинца тхо боданна дIаделладуш дара. Со сикхха кхийтира, оцу нахана инзаре тоьшалла хилла хиларх.

Коьртачу турпалхочо адам деран сцена дагайоуьйтуш кадраш гойтучу хенахь, чоьнна чу сан кIентех цхьаь веара. Иза Iадийна вара тлаккха синтем барца шен воккхаха волчу вешица нана йолчохь (иза фильм йолалушшехь чуьра араяьллера) тем хилар лаха дIахьаьдира. Иза, цуьнан да ишттачу фильме стенна хьоьжу, ца кхетара. Цо хаьттира: «Нана, иза-х боевик ма ю. Вайн да цуьнга муха хьажало?»

Фильм чекхъяьлладу хенахь, суна сүо сийсазваьккхина хеталора. Со, айса йоккха сонталла йинийла, кхетара. Цул

тіаьхьа аса баьччанашца Іодика йира. Шолгіачу дийнахь тхо хаьхккина діадахара. Ма діасакъастар дара иза! Сан зудчо сан кІентан коментарех лаьцна сайга дийцича, ас бехк цабиллар дийхира сайн зудчунна хьалха. Шолгіачу дийнахь аса кІенташка бехк цабиллар а дехна, сүо харц вара, элира цаьрга. Аса Далла дуьхьал а, царна дуьхьал а, баьччанашна дуьхьал а къа латийнера. Цара чІогІа кІинхетаме а хилла, гечдира суна, амма цу хиламах лаьцна хенахь ца дицдира.

Кхечу гіалахь тхо, тхаьш еххачу хенахь а, юххера доттагіаллица а дихкина долчу, цхьа мар-зуда долчохь севцира. Со кхузткъе итталгіачу шерийн чаккхенгахь хІинцца лакхара дуьнен чу ваьллачу хенахь, уьш сан дахарна чу а баьхкина, сан хьехамчаш хилла діахІиттинера. Доьзалан коьртехь верг яккхийчех цхьана университетехь талламаш баран гіуллакх діакхоьхьуш вара. Шен дахарехь цо дуккха берш Далла тіебалийнера, тіаккха дуккха а болчу студенташна Везачу Элаца болуш хьалакхиа гіо а динера. Иза Делан Пачхьалкхан Іаламатех лаьцна дийца дагадобхна хуьлура.

Сан кІанта цу шинга цуьнан да Іуналхочун ціахь хьоьжуш хиллачух лаьцна дийцинера. Жимма тіаьхьа сан зудчо цунах лаьцна соьга дийцинера. Сан баккхий доттагіий Далла хьалха ціена бехаш бу, цундела суна чІогІа эхье а, сингаттаме а хийтира, царна сан леларх лаьцна хиьна дела.

Со сихха доІа дан хІоьттира. Везачу Элас соьца чІогІа къаьсташ къамел а долийна, сан самаваларан киртиг тіекхаьчна хилар гайтира суна. Нагахь со цу мар-зуда долчу шинна сайх лаьцна хаарна холчухІоьттина хилча, сурт хІоттадойла дуй сан, Дала муха терго йо аса Цуьнан храм чу, аьлча а, сайна чу, бода буьтуш хиларан? Со кІорггечу дохковаларо діалецира. Далла хастам бу Цуьнан ниІматна а, кІинхетамаллина а, гечдарна а тіера!

КХЕТАР ЛУШ ДОЛУ ДОВЗИЙТИНАРГ

Везачу Эло хлокху дуьненах длакъаста жопалла вайна тледиллина хиларх долу Шен билггал бакъдерг суна гайтархъама, пайда эцна кху хиламах. Цуьнан довзийтаро, иза даим хуьлуш ма-хиллара, сан ойла яр а, дахаран васт а кхоччуш хийцира. Тлаьхъа, оццу клиранах, и билггал бакъдерг глелехъ гайтархъама, Везачу Эло, Ибрахлиман вешин клант волчу, Лутин дахарера масалах пайда оьцу.

Дала Ибрахлиманна шен мохк а, гергарнаш а, ден цла а дита омра динера, тлаккха сийлахъ халкъ а делла, иза декъалван вада динера. Ибрахлима иштта дан а дира, цуьнца цхъаьна цуьнан вешин клант Лутла а новкъавелира. Цу шина стеган хьомечу махкара аравалар, исраилхой Мисар-махкара арабовлар санна, клелхьардахарца дустийла ду. Ибрахлима довзийтинчунна тлаьхъахлосттина дитира цла, ткъа Лутин иштта довзийтинарг дацара. Ибрахлиман Мусан доллу бахъанаш дара, ткъа Лутла исраилхойн клентех тера вара.

Лутла Ибрахлиманца вахар, иза цуьнан Делан декъалалле чукхачар хилла длахлоттаран жамл дара. Ибрам цу хенахъ члогла хьал долуш вара, цуьнан дуккха а даьхни а, дети а, деши а дара (Дол. 13:2). «Ибрамна юххехъ волчу Лутин дуккха а уьстагий а, бежанаш а, длахлиттийна четарш а дара» (Дол. 13:5). Нагахъ важа шена са лосьхуш верг, Дела лосьхуш волчуьнца юххехъ вольдуш велахъ, цу шиннан юкъахъ конфликт хила бахъана хиланза ца долу, дилхано даим а синца кьийсам латтабо дела. Тлаккха кестта вайна го, «Ибраман а, Лутин а луй вовшашца кьийса буьйлабелира» (Дол. 13:7). Делан дог лосьхуш волу стаг хиларе терра, Ибрахлима шен вешин кланте элира:

Товш дац вайшинна а, вайн луйнашна а вовшашца кьийсадала, хлунда аьлча вай вежарий ду. Дласакъаьстар

ду вай. Хъайна луъу меттиг харжа. Нагахь хьо аьрру аглор глахь, со аьтту аглор глур ву, нагахь хьо аьтту аглор глахь, со аьрру аглор глур ву. (Доладалар 13:8, 9)

ИбрахӀиман дог Везачу Элехъа дирзина дара. Шена са хиларо кхин са цагатдора цуьнан. Дуьненан берриге бахамаш цунна хӀумма а дацара, хӀунда аьлча «Дела суртдиллархо а, гишлоярхо а волуш, ондачу бух тӀехь йолу гӀала схъаяре хьоьжуш Iара ИбрахӀим» (Iеб. 11:10). Цуьнан хъажар абаденна долчуьнга хъажийна дара, гӀолехь долу латта харжаран хаттаро цуьнан са цагатдора.

ХӀетте а, вайн заманахь кӀелхъарволуш волчунна, Делах хьогӀах хилар ца тоъа. Израилхойн кӀенташна санна, цара дуьненан пайда лобху, цуьнца шайн совгӀат го дела. ИбрахӀима, ЛутӀина шена латта харжаран бакъо йитина.

ДӀахъаьжначу ЛутӀина Йордан-хи догӀу ерриг а меттиг гира. (Иза дара Везачу Эло Седам-гӀала а, Iамор-гӀала а йохаяле.) Цу хенахь Йорданан тогли ЦӀолар-гӀалина тӀекхаччалц Везачу Элан беш санна яра. Мисар-махкахь санна, дика дара цигара латта. ЛутӀас шена Йорданан тогли хаьржира. И шиъ дӀасакъаьстира: ЛутӀа малхбалехъа вахара, ткъа Ибрам Каналан-махкахь висира. ЛутӀа тогли чохь йолчу гӀаланашна юккъехь ваха хиира. Седамана тӀекхаччалц дӀа а вахана, шен четарш хӀиттийра цо. Седаман бахархой чӀогӀа зуламе а, Везачу Элана хьалха къинош летийна а бара. (Доладалар 13:10-12)

ЛутӀас хаьржина латта, вуно таме гуш дара. Цуьнан тогӀенашкахь, цунна сурт хӀуттуш ма-хиллара, цуьнга сатуьйсун тӀехкхиар а, аьттонаш а бара. И латта цунна девзаш дара, иза ИбрахӀимца цунах чекхваьлла волу дела

(хь. Дол. 13:3). Хила тарло, цунна хаъара, «Седаман бахархой чога зуламе а, Везачу Элана хьалха къинош летийна а бара» (Дол. 13:13). Хила мега, иза цкъа хьалха «леррина хьожура» (ингалсан гочдарехь NLT) цу лаьтте, бохург, кхетадо цу глутлакхо. Суна хетарехь, цу хенахь иза цу лаьттан хьокъехь долу «цуьнгахьа» а, «дуьхьал» а дерг (дерриге декъалаллаш а, неалташ а) узуш хилла хир ву. Делахь а хазачу вахаре глертаро, Ибрахимехь долчу, Деле глертарал сов уьйзира. Цундела ца бира Лутлас цу лаьттахь долчу зулабийн тидам. Долччул сиха, цунна иза цунах хьакхалур дац моьттурса.

Суна хиета, Лутлас «шен четарш Седам-галина тлехачале длахиттийна» хир ду, телхинчу юкъараллина генохь виса лууш волу дела. Иза, вайн заманахь лелаш болу, дуккха берш санна, лелла. Цара иштта ойла йо: *сан дуьненан хлума клезигчу барамехь сайн дахаре тледуьтийла ду, амма оццу хенахь сан цуьнан ерриге а вончу аглонех юхаййзалоила ду, тлаккха, цу кепара, цо чуузур вац со*. Голичу хиламехь ишттачу ойланехь сецорех сонтанаш олийла ду! Билггал аьлча, цу тайпана долу кхетар сонта ду ала мегар ду! Дуьненан марздалар олу тлеййзош болу ницкъ бу. Нагахь шуна чохь цхьа-муьлхха а шайш-шайн дезаран лаам беллахь, дуьнено, эчиг бен тле цаййзочу, ткъа кхечу метатлашна цхьа а тайпана латкъам ца беш долчу, магнито санна, чуййзор ду шу.

Луттин Седам-галина арахьа виса лааман дог-ойла дика ю ала мегар долуш яра, делахь а тлаьхьа иза хлетте а ша гала кхелхина воьду (хь. Дол. 19:1-3)! Галано иза шена тлеозийра. Со тешна ву, Лутла галарчу дахаран глоти долчо тлеозийна хир ву. Оццу хенахь Керлачу Весетехь вай, цуьнан бакъахьара са, ценабоцчара лелош долу боьхха глутлакхаш гуш, эргаддуьйлурса, бохуш,: «Хлунда аьлча царна юкъахь иийна и Делан лаамехь волу стаг хлора дийнахь дагахь бала

лаьтташ вара, цу наха лело боьха гӀуллакхаш ган а гуш, царах дерг хаза а хезаш» (2 Ки. 2:8).

Суна цкъа а дицлур дац Дала сайна цу шина кӀиранахь дӀадиллинарг. «ледалца догӀуш доцу гӀуллакхаш гуш а, хезаш а» бохучу дешнаша дӀа цатосура со. Церан законехь доцу гӀуллакхаш гуш а, хезаш а волу ЛутӀа бакъахьарачу синехь лазап хьоьгуш вара.

Хила тарло, шун ойла гучуер ю: «*Суна законехь доцу гӀуллакхаш хӀора денна гуш а, хезаш а ду. Суна уьш балхахь а, школехь а, юкӀараллин меттигашкахь а гуш ду. Сан сино лазап муха хьоьгур дац ткъа?*» Везачу Эло жоп гайтира суна. Шу балха, школе я, шун хӀора денна йолчу гӀайгӀанашца йоьзначу муьлхха а кхечу метте доьлхучу хенахь, шуна шаьш шайн миссионерски аренга доьлхуш дуйла хаа деза. Дала шу боданехь серло хила дохуьйтуш ду. Шу, Дала леррина Къобалвинарг денваларх лаьцначу тоьшаллица, шаьш, хила тарло, цкъа а керстанийн динан гӀуллакхдаре гӀурбоцарна, тӀекхуьур ду. ТӀаккха шу кхин бакъоцахиларо хьийзор дац.

ЛутӀина шен там хиларан а, дика хиларан а дуьхьа харцхьара лелачаьрца вахар гӀолехь хийтира. Хьо, ийманехь верг а волуш, кӀилахь долчу гӀуллакхех юьзначу видеога хьоьжуш а, дуьненан дух чудоьлла долу, журналаш доьшуш а я, законехь доцург деш долчохь, самукъадалар лобхуш волчу а хенахь, цу гӀуллакхца ахьа хьайн бакъахьарчу синна баланаш хьегар хоржу. Амма цул оьшуш дерг хӀун ду, аша шаьш Везачу Элан лома дахкаран озабезамах доху.

СИННА САДАӀАР МИЧАХЬ КАРАДО ВАЙНА?

Хила тарло, шу дуьхьалдевр ду: «*Ийсага-м ма яалора юург кӀилахь болчаьрца*». ХӀаь, и бакъду. Иза, царна тӀекхиархьама, воьдура церан юкӀаралле. Изза вай а дан

деза. Амма Иза цига садалархъама а, самукъадаккхархъама а ца воьдур. Аша хоттийла ду: «Хіета бакъахъарчун мичахъ садоийла ду?» Ийса яьссачу меттигашка лелара (хъ. Мрк. 6:31). Иза, адамийн система генахъ йолчу, меттигашка бохург ду.

Хъалха суна пляжехъ садалар биезамехъ хетара. Хінца цигахъ цхъа хилар халла карадойла ду. Хінца дукхахйолу пляжаш садоуш болчарах юьзна ю, церан луйчу костюмаш ур-атталла чухула юхучу бедарел а тоьлла ю. Иштта садоуш болчеран дегнаш хъайна хиларан духах дуьзна ду. (Хъаште ду хаа, 1940-чу шерашкахъ ишттачу мини-бикинийн муха терго йийр яра те? Ийманехъ боцчу консерваторша, схъахетарехъ, шовкъ лайна хир яра! Суна законник я цхъа ширачу модера моттаргланча гуш хила ца лаъа, амма суна хъаште ду хаа, мел гена девлла кхетий те вай субкультури барамехъ кху дуьненна келдахана а долуш.) Хінца суна пляжийн метта лаьмнашка а, хъаннашка а я лаьмнаш долчу вахар гюлехъ хета. Цигахъ сан адамашна гена а ваьлла, сайн синна дика садалар карадойла ду.

Цхъаболчу тешачара самукъадаккхар а, садалар а дуьненан ламасташ а, іедал а алсамо гуш долчохъ стенна лоху те? Хіун гюли хета вайна — садоучу хенахъ Дела волчуьра діадахар я, Цуьнан машаре волуш хилар хаалойла долу, тийналла? Вайн хінца а кхетар ца хилла те, Дала лур ду аьлла долу Цунна уллохъ хилар, шаьш кху дуьненах діакъастийна, Цунна тіедерза ницкъ болчийн хирг хиларх?

КІЕЛХЪАРДОХУ НИІМАТ

*НиІмат бакъхъара ца хиларх а, дуьненан лаамех
а маърша ваха хъуьнар хилар санна, гойтуш ду.
Цу чулаьцна бу Далла хъалха цІоналlexъ вахаран
берриге ницкъ.*

Нагахъ Дезачу Йозанийн дакъа Шира Весет олуш делахъ, иза и ширделла боху маьна дац. Мелхо а, Іийсас боху: «Ма мотталаш, Со товрат тІера хъехамаш я пайхамарша яздинарш дІадаха веана. Со и хъехамаш дІабаха веана вац, ткъа уьш кхочушбан веана ву» (Мат. 5:17). Вайна муха хуийла ду, Цо хІинца кхочуш хІун дина, ткъа хІинца кхочуш деш дерг хІун ду, нагахъ Дезачу Йозанех кхеташ ца хилча? ХІинца, ваьшна Ширачу Весетера, Дела вайна юкъахъ ваха лууш хиларан, хъалха хилла истори дІайиллинчу хенахъ, ПахІала Керлачу Весетехъ аьллачуьнга юхадобързур вай:

Іийсах тешар доцучаьрца цхъана дукъа кІел ма лелийша. ХІун юкъаметтиг ю те бакъдолчунна а, харцдолчунна а юкъахъ? ХІун уьйр ю те серлонна а, боданна а юкъахъ?

Хіун барт бу те Дала леррина Къобалвинчунна а, иблисанаа а юкъахь? Хіун цхъаалла ю те тешаш волчунна а, тешаш воцчунна а юкъахь? Хіун цхъаьнадогӀург ду те Делан цӀенна а, цӀушна а юкъахь? Тхо дийна волчу Делан цӀа ма ду! Дала Ша ма-аьлла: «Царна юкъахь вехар ву Со, уьш болчохь лелар ву Со. Со церан Дела хир ву, ткъа царах Сан халкъ хир ду. (2 Коринтхошка 6:14-16)

Дала кхоъ къаьстташ долу сатийсар ло. Хьалхара: Иза вайца вехаш а хир ву, вайна юкъахь лелаш а хир ву. ШолгӀа: Иза вайн Дела хир ву. КхоалгӀа: вай Цуьнан халкъ хир ду. Иза, Керлачу Весетехь дӀаяздина долу, Цуьнан сатийсарш ду, амма уьш кхин а хьалха делла дара. ПахӀала, Дала исраилхошка хӀинца цкъа аьлла хилла Іаш доцург бен, дац юхабохуш. Цуьнан вайн хьокъехь йолу Іалашонаш хийцацалуш юьсуш ю. Цуьнан исраилхошка долу дешнаш иштта хезаш дара: «Шуна юкъахь лелаш, шун Дела хир ву Со, ткъа шу Сан халкъ хир ду» (Іам. 26:12). Цунна иза юьхьенца дуьйна лаьара.

Вай хӀинца къастийна ма-хиллара, Дала вайна юкъахь Шен сийлаллехь ваха лууш хиларх бохура. Дезачу Сино векал волчу ПахӀалехула изза дешнаш олу Керлачу Весетерчу тешачаьрга. Исраилхошца болчу хиламехь санна, кхузахь биллам бу:

Цундела Везачу Эло боху: «Царна юкъара дӀа а довлий, царах дӀакъасталаш. Суна хьалха боьха долчу хӀуманаш ма хьакхалойша, тӀаккха Аса тӀеобцур ду шу». «Со шун Да хир ву, ткъа шу Сан кӀентий а, йоларий а хир ду, – боху массо а ницкъийн Везачу Дала. (2 Коринтхошка 6:17,18)

И биллам Мусана а, исраилхошна а хьалха биллинчул цхъана а хӀуманца къасталуш бацара. Вай светски системех дӀакъаста деза. Нагахь вай Далла муьтӀахь хилахь, Цо вай тӀе

а оьцур ду, вайна хьалха Ша дла а воьллур ву! Біостанехъа болчу хиламехъ, вайн хин дерг, ширачу Израил-махкана хиллачул, кхин а сов бохаме нислур ду.

Дала Мусана халкъ даздарна омра дина. Нагахъ уьш Цуьнан дуьхъа длакъастахъ, Цуьнан сийлаллехъ латталур бу. И биллам юкъарло йоцуш вайх а хьакхалуш бу. Кхечу дешнашца, Дала вайга боху: «Ас паглатдаьхна шу кху дуьненах. Хинца дуьне длаэккхаде шайн гонахара!» Муьтлахъхиларо вай Цуьнан сийлаллина кечдийр ду.

Мусана тледиллар хиллера израилхошка «шайн бедарш цланъян езаш хиларх» хаам барна. Уьш шайна тлера Мисаран ерриге а мода длацланъян езаш бара. Изза вайга а бохуш ду: «Сан хьоме доттагий! Дала вайна и ерриге а члаглонаш йина дела, вешан догӀмаш а, синош а бехдеш мел долчух цанде вай. Деле болчу ларамах дуьзна а долуш, чекхдовлалц ваьш Цунна дӀало вай» (2 Ко. 7:1).

Вай сийлалла кхачаме яло еза, ваьш дилханан а, синан лакхаллечу духаран а моданах цан а деш. Израило санна, вай ваьшна тлера ерриге а мода длацланъян дезаш ду. Векало ПахӀала ца боху вайга Дала вай длацландийр ду я Іийсан цийно гӀайгӀа бийр бу вайн длацландарх лаьцна. Цуьнан дешнийн маьлна вайна алсамо кхеташ хир ду, нагахъ вай оригиналан матте дерзахъ. *Деш* бохучу дашаца догӀуш ду грекахойн дош *эпителио*. Тэйеран грекахойн маттан дошамо цунна хӀара билгалдаккхар ло: «чаккхенга дало шена тӀелацар, чекхдаккха, кхачамалле дало, дан я кхочушдан». Цу гӀуллакхо цандаран процесс муха йоло еза санна, иштта иза чекх муха яккха еза а, жьопалла тӀедуьллу вайна.

Дера, вай иза Делан ниімат доцуш цкъа а дийр дацара, ниімат — иза, Цуьнан билггал бакъдолчо тӀедуьллуш дерг кхочушдан, вайна делла хьуьнар ду. Цо вайна Делан

дешнашна муѣтлахъхила ницкъ ло. Хіокхо Пахіалан хіара дешнаш кхетадо:

Делаца цхъаьна къахъоьгуш долчу оха чіогіа дехар до шуьга, Делера шаьш тіеэчна долу дика эрна ма хилийтийша (2 Коринтхошка 6:1 (НРП)).

Цхъа хіума тіе ца эцар — шена чохъ долу цхъа пайденна дерг кхочуш ца дар ду. Эр вай иштта, со тіапломан кіажжехъ вехаш ву тіаккха цхъана исбаьхъачу дийнахъ, герггарчу 24 сохътехъ тіаплома хьалатохар хир ду, аьлла, хаам хеза суна. Транспорт йоцуш со хіаллакхир ву: тіаш цхъана суткехъ гена гіур вац. Сан сабіаьрзечу хьолах а хиъна, цхъана комаьршачу а, догдикачу а стага сан nei а тоьхна, суна шен машен а елла, цуьнан догіланаш а кхийдош, олу: «Хіара машен хьан ю. Хіинца хьо келхъараваьлла».

Со воккхавоь сайн келхъараваларна. Машина аса цкъа а оьцур яцара, сайн цхъа нахарт ахча доцу дела. Оцу стага дуьххьалдіа машен совгіатна елира суна, цу тіехъ хіинца со кхерамазалле метте вахалур ву.

Аса доттагіашка зіе а тоьхна, синтем байна дуьйцу цаьрга: «Со келхъараваьлла! Со лийр вац! Цхъана доглазамечу стага совгіатна автомобиль елла суна, цо со кху бохамна гена вуьгур ву. Ма дика ду иза, бакъдуй и?» Тіаккха аса сайн автомобильни некъийн тиша картанаш схъа а лохий, ур-атталла, автомобиль алсамо профессионаьни лелорхъама, лелоран пособи оьцу.

Хіетте а цу 24 сохътехъ со ціахъ вуьсу. Со машен чу а хиъна кхерамазалле метте діа ца воьду. Тіапломо со ціенаца а, машенаца а діахьокху. Суна, паргіатваларна некъ діабоьллуш болу гіирс белла бара, амма аса цу гіуллакхна воккхавер бен, цхъа а хіума юьхьарцалецира. Цул тіаьхъа, сан хьал девзачу

а, суна машен хиллийла хуучу а массара, эр ду: «Цунна автомобиль хиллера, амма цо иза тергал ца дира».

Нийсса иштта вай Делан ниѳмат а тергал ца до, Дала цѳоналলেখула вайна кху дуьненан цу гуранех маьрша долуш лела ницкъ лучу хенахь.

ДЕЛАН ЙОЗАНИЙН ДОЦУ НИИМАТ

Хѳинцалерчу динан тобанехь цхьа тиладалар ду, иза, тешачийн гонехь ниѳматах лаьцна цхьана аглор оьзна хьехам дѳасабаьржина хиларна тѳехула. Дукхахболчу хиламехь, ниѳматах дуьненан дахаран кеп бехказъяккхаран я кьайлаяккхаран аглонехь пайдаэца хѳиттина. Нагахь нийсса дѳаалахь, цунах эгоизме а, дѳилхалахь йолу а дахаран кеп бехказъяхарна пайда оьцу. Делан ниѳматан роль естош а, Цуьнан сийлалла а, бакъ-кхиэл а тергал ца еш йолу, тѳехдукха керстанийн тобанаш гучуевлла. Билггал бакъдолчух иштта кардинальни тѳерадовларо, Делан ниѳматах нийса ца кхеташ, тѳаккха цу кепара иза тергал ца деш йолу, тешачийн кьаьсттина катигори кхоьल्लीна.

Ниѳмат — иза деккъа цхьа кѳеллочкьийла хилла ца Ia. Хѳлаь, цо хьулдо, амма иштта цул дехьа а доьду: цо муьтѳахьхиларехь даха ницкъа а, аьтто а ло. Шен ломахь бинчу кхайкхамехь (Мат. 5) Иийсас цкъа юхааьлла ца Ia: «Шуна ма-хаьара, вайн дайшка аьлла хилла... Ткъа Аса боху шуьга» (ст. 21, 22). Корта чекхбалале цо и дешнаш кхин а доьазза юхаолу (байт 27, 28, 31, 32, 33, 34, 43, 44). Хѳун до Иийсас? Цо Мусан ѳедало тѳедуьллүш дерг цитировать до: «Шуна ма-хаьара, вайн дайшка аьлла хилла.» Тѳаккха Цо, Дала керлачу весетан ийманехь волчуьнгара хѳун сатуьйсү, боху: «Ткъа Аса боху шуьга.» Иийсас Мусан ѳедална ниѳмат а, билггал бакъдерг а дуьхьалдаладо.

Векало Яхььяс боху, «товрат-хьехамаш Муса-

пайхамарехула белла бара, ткъа Делера долу бакъдерг а, дика а Дала леррина къобалвинчу Иийсагахула деана ду» (Яхъя 1:17). Иийсас, вайна Делан ницкъан дакъа деш а, дийна доцчу законах маършо лочу а, нилматан мехалаллина клел сиз хьокху. Закон — иза арахъара доза тохарш ду, цу хенахь нилмат — иза чохъара хийцам бу. Сих-сиха сүна дуьххьалдла болчу тешачара а, иштта динан гүллакхдархоша а, цкъа мацах луьрачу законан охьатапорехь лаьттинчийн дахарна тiera белхар деш хилар хеза, ткъа тlaъхъа дайдаларе синош а дохуш, цара, ма доккха хlума ду нилматан клелахь а дехаш, ваьш оццул къизачу гүрехь латтош доцу, олу. Дика ду, со а воккхавоь кхин закона клел ца хиларна. Амма со, Делан сийлаллин стандарташ алсамо кледа хилла дlахlиттина дела, воккхавеш вац. Кхоччуш бlостанехъа. Сүна Цуьнан нилматан стандарташ кхин а лекха а, къиза а хилла дlахlоттар гира!

Иийсас Ломахь бинчу кхайкхамехь пайда оьцучу дустарийн дикка анализ ер вай.

Шуна ма-хаъара, вайн дайшка аьлла хилла: „Адам ма де. Хlора стаг вийна волу зуламхо кхелахочо жoьпе озор ву“. Ткъа Аса боху шуьга: шена уллорачунна оьглазвахана волу хlора стаг кхелахочо жoьпе озор ву. Стага шен вешина а „ловдал!“ аьлlexь, цунна коьртачу кхеташоно таlзар дийр ду. Шена уллохь волчуьнга: „Яьсса хlума!“ – аьлла, вистхилларг, жoьжахатин цlера хьалха а хlоттийна, жoьпе озор ву. (Маттай 5:21, 22)

Рака олучу дешан «баьсса корта» маьlна ду. Дала леррина Къобалвинчун заманахь жуьгташна юкъахь цунах сих-сиха цадашар гайтарна пайда оьцура. Нагахь адаман дералла, цо шен вешех хьекъалдоцург оллучу бараме кхиьнехь,

иштта стаг Іийсан дешнашца доглуш, жоъжахати кхосса хъакъ долуш вара. *Хъекъалдоцург* боху дош кхузахъ «эхъ доцу» маына долуш ду. «Сонтачара шайн дагахъ боху: «Дела вац». Ма телхина нах бу уьш, цара лелориг мел дегаза хлума ду. Диканиг дийриг цхъа а вац царахъ» (Заб. 13:1). Вешех ишттачу дашаца алар баккъал бехкевар лоруш дара. Цхъаннан а юххерчух ишттаниг олийла дацара, нагахъ цуьнан дералла цабезамехъа ца яълча. «Рака» я «хъекъалдоцург» дешнаш хинцалерчу «сан хьоьга цабезам бу» бохучу дешнийн цхъаьнатохарца дустийла ду, и олуш волу стаг, ма-дарра цу тайпана синхаамаш зуйш волчу хенахъ.

Ширачу Весетехъ стаг адам деран бехкевеш вара, нагахъ цо цхъаннан дахар діадоккхуш делахъ. Диканах дуьзначу Керлачу Весета тlехъ Дала цхъатерра лору адам деран къизалла а, шен вешига йолу дералла а: «Шен динан ваша цавезарг адам дуьйш верг санна ву. Ткъа шуна-м хаъа, адам дуьйш долчу цхъана а адаман Делаца долу дахар ца хуьлийла» (1 Я. 3:15).

Товрат-хъехаман кlел а волуш, адам дерехъ бехкевеш нисваларна, ахъа цхъанна хъайн урс Iотта дезара. Диканна кlел волуш, нагахъ хьо гечдеш вацахъ, біатиларна я цабезаман муьлххачу кепана хъайн деган урхалла магош делахъ, иза Делан нlмат хьоьца кхин цахиларан я ахъа иза тергалдеш ца хиларан тоьшаллин гlуллакх деш ду. Иштта, Іийсас нlмат цхъа доккха къайладаккхар санна гойту те, я Цо иза, вайна цlоналলেখъ даха аьтто луш болу, ницкъ санна діабоьллу те?

Хlара ду Везачу Эло далийна кхин а цхъа дустар:

Шуна хезний: „Нахаца ма лела“, – аьлла хилар? Ткъа Аса боху шуьга: нехан зудчуьнга ямарта ойланца діахъаьжначо шен даг чохъ зуда-майрачун юкъаметтиган тешаме хилар діадаьккхина. (Маттай 5:27, 28)

Ширачу Весетан заманашкахь нахаца леларехь бехкевар, деглаца ямартло йинчу хенахь тледужура. Цунна дуьхьал Керлачу Весетехь Дала, стага ур-атталла иза зудчуьнга шен дагчохь хьайначу *лаамца* бен хьоьжущ воцчу хенахь а ямартло еш хилар, лору. Товратан хьехамашна кӀел волуш ахьа иза деглаца кхочушдан дезаш дара, керлачу весетан ниӀматан кӀелахь хьуна хьайн дагахь *лаам* бен цахилар тоьаш ду! ТӀаккха, тера дуй иза вай тахана шена чохь дехаш долчу а, хӀинцалерчу динан тобанашкахь Ӏамош долчу а ниӀматах? Доккхачу кӀайладаккхарх я хӀетте а Дала деллачу цӀоналলেখь даха аьтто барах тера ду те иза?

Нагахь ниӀмат — иза кӀайладаккхар бен дацахь, тӀаккха, Ӏийса, Иза кхайкхам бан веанчу оцу ниӀматна дуьхьалваьлла хуьлу-кх. Амма и бакьду. Дорьшур вай: «ХӀунда аьлча массо а адамашна кӀелхьардохуш долу Делан дикалла гучуделира. Ӏесалла а, дуьненан боьха лаамаш а дӀа а тесна, собаре а, догцӀена а, суйпа а лелаш кху заманчохь даха хьоьху вайна оцу дикалло» (Тит. 2:11, 12). Дика, цатешарх а, дуьненан хьарех а маьрша даха аьтто санна, гойтуш ду. Цу чулаьцна ду Далла хьалха цӀоналলেখь хилар.

Ӏебархошка дахьийтаран авторо вай тӀекхойкху «баркалла а долуш, Цунна товш йолчу кепара Далла Ӏамал ян еза вай, ларамах дуьзна а, кхоьруш а долуш» (Ӏеб. 12:28). ТӀаккха юха а ниӀмат кӀайладаккхар санна а доцуш, амма, Делан лаамехь гӀуллакхдан аьтто луш болу, ницкъ санна, билгалдаьккхина ду. НиӀмат тергал цадаран жамӀехь адаман дог хийца цалуш дуьсу, тӀаккха иза кху дуьненан цӀенадоцчуьнгахьа доьрзу, цундела цӀоналлин стоьмаш — иза вайн кӀелхьардовларан тоьшалла ду.

КІЕЛХЪАРДОВЛАР ГІУЛЛАКХАШ ДАРЦА ДУ?

Цхъаберж дуьхьал хуьлийла ду: «Ткъа Делан Йозанашкахъ ма боху: „Ийсах тешна дела, Делан доккхачу диканца келхъардахна шу. Ткъа иза шуьгара дац. Иза Делан совглат ду“» (Эпа. 2:8, 9, юхадийцина авторо).

Хіаъ, и бакъду. Делан Пачхъалкх тлаьхъалонна хиллал шайн ницкъашца хьакъ долуш дехийла дац, вай массара къа а латийна, Делан бакъахъараллин стандартах дладевлла дела. Цхъаннан а, цкъа а Везачу Элана хьалха а хіоьттина, цуьнан гіуллакхаша а, сагланаш даларо а, я дуьххьалдіа къепалло а Цуьнан Пачхъалкх тлаьхъалонна йиса бакъо луш хилар длахъедойла дац. Вайх хіорра а къалатийна ву тлаккха Далла хьалха зуламхо ву. Вай дерриш а цхъа кхел хила хьакъ долуш ду — абаденна ціе йогучу Іомахъ дага.

Вайн догдохийла цахиларан хьолана Дала Шен нилматан совглатан юкъарлонца келхъадовларан совглат дарца жоп делла! Ткъа совглат болх бина доккхийла дац. Римхошка дахьийтарехъ (4:4) Пахіала чіагІдо: «Болх бечунна луш дерг, цунах къинхетам бар ца лоруш, цунна дладала леринарг санна дІало». Шу, келхъардахар хила я и эца хьакъ долуш хилархьама, тоъал бакъхъарачу дахарца дехийла дац. Дерриг а шайн дахар сагланаш даларна а, диканаш дарна а хьажадойла ду, тлаккха хіетте а и нилмат даккха а цалуш. Иза совглат ду, тлаккха и Ийсах тешарехула бен тІеиэцийла дац.

Вешан хьехам логически чаккхенга балор вай. ДагадогІий шуна, аса, хіинц-хінца хьалатоха кийчча болчу тІапламо кхерам туьйсучу а, шена совглатна машен еллачу а стагах лаьцна масала далор? Цуьнга иза ца эцалора, вайн турпалхочун цу гіуллакхна ахча дацара. Амма ур-атталла, цо и совглат схьаэцча а, цо цуьнан ницкъах пайда эца безаш бара. Нагахъ иза цхъа-мухха а мукъана а кхерамазаллечу

метте ваха гюьртинехъара, иза клелхъарвалалур вара. Изза ду вайн хьокъехъ а: вайх цхъаннан а ваьшна нилмат эцийла дац. Иза вайна, болх бина даккхалун доцу, совглат санна делла ду. Делахъ а вай цуьнан ницкъах пайда эца беза.

Цундела хьоьху Якъуба майрра ийманехъ болчарна: «Иштта ду тешар а, нагахъ цуьнца цхъаьна деш гуллакхаш дацахъ, иза делла ду» (Якъ. 2:17). Якъуб Пахлалан дешнашна дуьхьал вац. Цо цуьнан дахьийтар чекхдоккху я тадо. Цо клел сиз хьокху, вайн доттагла, клелхъарвалалур вацара, нагахъ машенан рулана хьалха ца хиънехъара, иштта, гуллакхашца тлечлаглдина доцчу, нилмат а болх ца бо. Тлаккха иза эрна тлещар хуьлу-кх.

Якъуба кхин дла боху: «Амма цхъаммо ала тарло: «Хъан тешар ду, ткъа сан гуллакхаш ду». Гуллакхашца доцуш долу хъайн тешар гайта суна, ткъа аса гуллакхашца долу сайн тешар гойтур ду хъуна» (Якъ. 2:18). Цо члаглдо, цлоналлехъ долу дахар — иза, адамо тешарехула Делан нилмат тлещна хиларан тоьшалла ду. Нилмат, цу кепара, Далла адамна муьтлахъила лаам а, хуьнар а ло. Цундела яздо Пахлала: «И дош бакъ ду. Цундела суна а лаьа оцу тлехъ хьо латта, Делах тешнарш дика гуллакхаш дарна тлехъ кхиамаш баха глертийтархъама. Иза дика а ду, адамашна пайдан а ду» (Тит. 3:8). Къар ца луш Делан Дашана муьтлахъ воцу динан ийман долчо, Везачу Элера ма-дарра нилмат тле ца эцна я эрна тлещна.

Якъуба клел сиз хьокху: «Гой шуна, стаг Далла хьалха бакъхуьлу шен гуллакхашца, тешарца хилла а ца лаш» (Якъ. 2:24). Ма дан а ду! Делан Йозанашкара и байт евзаш болу хаза кхаъ кхайкхораш а, харизматаш а длогара дукха ца хилар члаглдан майравер ву со.

Дукха хан йоцуш аса сайн кхайкхамех цхъаъ болийра, контекст а йоцуш, и байт ешарца. Ас и ешначул тлахъа, зала

чохъ белча санна діатер тідеара. Адамаш дерриг а хіума маьхза луш хиларан кхайкхамашка оццул марзбаларна, цу дешнийн маьнах кхетарна, царна цхьа хан йийзира. Дера, цул тіаьхьа ас царна и байт контекстехъ йийшира, амма цу ханна адамийн дегнаш хінца діаделладелла дара, тіаккха уьш соьга леррина ладуглуш бара.

Якъуба, Ибрахіман, тешаран ден, масаллех пайда оьцуш, діайоьллу и байт:

Шен гүллакхашца Далла хьалха бакъхилла вац вайн да Ибрахім, шен клант Исхьакх сагла доккхучу меттиган тіулгашна тіе а виллина? Гой хьуна, цуьнан тешар гүллакхашца цхьаьнадоглуш хилла, и гүллакхаш бахьана долуш и тешар кхачаме хилла. Делан Йозанашкахъ аьлларг кхочушхилла: «Ибрахім тийшира Везачу Элах, цундела Цо иза Шена хьалха бакъвина лерира», цунах Делан доттагла элира». (Якъуб 2:21-23)

ХІУН ЛОЬХУ ІІЙСАС ВАЙГАХЪ

Дукха хан йоццуш дола дечу хенахъ Везачу Эло, со вегавайтина долу, масех дош элира соьга, церан маьна, вайна дуккха а йолчу динан тобанашкахъ хьоьхучуьнца цхьаьнадоглуш дацара. Ас ур-атталла хаьттира Цуьнга, баккъал Цуьнан аз дуй те иза, аьлла. Амма Цо соьга аьлларг, Дезачу Йозанашкахъ ду.

Цуьнан дешнаш шуьга алале хьалха, сан шу хаттаран духехъ долчух кхето деза. Довзийтинарг тептаран юьхьенгахъ Іийсас ворхі динан тобанашка тайп-тайпана дахьийтарш дохьуьйту. Историно и динан тобанаш хилла хилар тіечлагдо, амма Дала уьш цкъа а Делан Йозанашна юкьадохуьйтур дацара, нагахъ уьш пайхамаралле

цахиллехъара. Кхечу дешнашца, и дахьийтарш тахана а актуальни ду.

Хьалхара, Везачу Эло доланехъ соьга аьлларг, иштта хезира: «Джон, тидам бирий те ахъа, Довзийтинарг тептар тӀехъ ворхӀ динан тобане хӀорранга а дуьххьарлера дешнаш хӀорш хиларан „Девза Суна хъан гӀуллакхаш“?» Аса и меттиг Довзийтинарг книги тӀехъ схьакарийра:

- Дуьххьарлера Динан тоба: *«Эпас-гӀаларчу динан тобанан малике дӀаязде... Девза Суна шун гӀуллакхаш»* (Довз. 2:1, 2).
- ШолгӀа Динан тоба: *«Симран-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде... Суна евза шун халонаш а»* (Довз. 2:8, 9).
- КхоалгӀа Динан тоба: *«Паргам-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде... Девза Суна иблисан...»* (Довз. 2:12, 13).
- ЙоьалгӀа Динан тоба: *«Иштта Тхьайтир-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде... Суна девза шун гӀуллакхаш...»* (Довз. 2:18, 19).
- ПхьалгӀа Динан тоба: *«Сардис-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде... Суна евза шун халонаш а»* (Довз. 3:1).
- ЯлхалгӀа Динан тоба: *«Палидалпи-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде... Девза Суна шун гӀуллакхаш»* (Довз. 3:7, 8).
- ВорхӀалгӀа Динан тоба: *«Лаудика-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде... Девза Суна шун гӀуллакхаш»* (Довз. 3:14, 15).
- «Девза Суна шун гӀуллакхаш» — Дела цу ерриге а динан тобанашка вистхилла долу дуьххьарлера дешнаш дара. Ас ойла йира: *ма гена девлла-кх вай Цо къаьсттина маьна дечунна а, Цо вайгахь лъьхуш долчунна а.*

Ас цу тіехъ ойла ешшехъ, Веза Эла юха а вистхилира соьга. Цуьнан дешнаша вегийра со: «Джон, тидам бирий те ахъа, Аса цу динан тобанех цхъаьнгга а ца элира: „Девза Суна шун дегнаш“?»

Ас ойла йира, ма дукха, къепе доцчу адамийн дахарца бехаш болу, динан керстанаш богІура со волчу консульцишка, тіаккха царех хІораммо а чІогІачу тешнахиларца шайн бехке цахилар схъахъедора соьга: «Везачу Элана девза сан дог!» — бохуш.

Іийса нийса долчух вайн дог-ойланашка а, лаамашка а я хааршка бен хьоьжущ хилла ца Іа. Иза вайн гІуллакхашка хьоьжу! Магадо те вай Делан нийматна вешан дахаршка цІоналла яр, я вайна иза эрна хилла?

ТЕШАР БОХУЧУ ДАШАХ ЦАКХЕТАР

Вай нийматан даггара долчу хъажийна хиларх чІогІа дІадерзаран бахъана, *дин* бохучу дашах нийса ца хъехарехъ юкъалаьцна ду. Вайн заманахъ цу дешан маьІна хъекъалан бартхиларе кхаччалц гатделла. Адамийн тобанаша къилахъ волчун доІа, Іийса волуш хиларх теша дела до. Уьш, шена чохъ дохкодовларна тіекхайкхар доцчу, хазарна тамехъ болчу кхайкхамал тіаьхъа гучуюьйлучу эмоційн Іаткъаман кІел боьлху. Амма уьш шайн дуьненан дахаран кеп дІа а ца тосуш, кхин дІа а дерриге дуьнено лотьхуш долчуьнга гІерта. Уьш кхин дІа а шайн дуьхъа беха, билггал бакъдоцчу, хъекъалечу а, эмоциональничу а кІелхъардовларх а тешаш.

Дезачу Йозанашкахъ *тешар* бохучу дешан Дала леррина Къобалвинарг волуш хиларх къерахилар хилла бен цаІаш, амма иштта Цуьнан лаамна а, Дашана а муьтіахъ хилар ду. Іебархошка дахъийтарехъ (5:9) вай доьшу: «Кхачаме хилла, дІахІоттийна вара Иза, гуттаренна а кІелхъардовларан хьоста

хилира Цунах Цунна муьтлахь болчарна массарна а...»

Тешар — муьтлахь хиларан маьна ду. Ибрахѳиман тешаран тоьшалла муьтлахьхиларан гѳуллакхашца догѳуш хиларехь чулаьцна ду. Цѳанваларна тѳекхайкхаран терго ярца, цо шен доьзал а, доттагѳий а, мохк а дѳатесна. Тѳаьхьа иза шен долу уггаре а мехала дерг сагѳина дала лууш вара: шен кѳант. Цхьа а хѳума, ур-атталла шен хьоме кѳант а, Далла муьтлахьхиларал сов дацара цунна. Иза билггал бакъдолу тешар дара. Цундела аьлла цунах «тешаш болчеран да» (Рим. 4:16). Гой те вайна иштта тешар вешан динан тобанехь? Муха ѳехалойла ду вайн иштта?

Нагахь ахьа, хьо теша бен, бохуш дацахь, иза хьо баккъал а кѳелхьарваьлла бохург дац. Цѳано хиларна муьтлахьхиларан гѳуллакхашца тѳечѳагѳдар доцу тешар, ма-дарра муха хуьлийла ду? Ладогѳийша кхин цкъа а Якъубан дешнашка: «Гой те шуна, адам тешарца хилла ца ѳаш, гѳуллакхашца а бакъдеш хилар?»

ХІОРА СОЬГА БОХУШ ВОЛУ:

«ВА САН ВЕЗА ЭЛА! ВА САН ВЕЗА ЭЛА!»

Вайна хаьа, бакъволу ийманехь верг дешнашца а доцуш, ткъа «сийлаллехь долчу стоьмашца» вевза (Рим. 6:22). Ийсас иза кху дешнашца кхетадо: «Иштта, харцпайхамарш церан гѳуллакхаша бовзуьѳту. Хѳора Соьга: „Ва сан Веза Эла“ бохуш волчо Стигалийн Олалла тѳелоцур дац. Цига кхочун верг стигалахь волчу Сан Ден лаам кхочуш а беш, Цунна муьтлахь хила веза» (Мат. 7:20, 21).

Хѳара дешнаш хѳинцалерчу, алсамо тѳекхуьийла долчу, матте даккха пурба лойша суна: «Шуна, баккъал волу ийманехь верг мила ву, ткъа мила вац, цо бохучуьнца а доцуш, ткъа Сан Ден лаамна муьтлахьхиларца хуур ду.

Хіорра: „Со керста ву, Ийса сан Веза Эла ву“, бохучунна, длабиллина хир бац стигалшка некъ, амма Сан Ден лаамна муьтлахъ волчунна бен».

Кхин дла Ийсас юха боху: «Дуккха а болчара эр ду Соьга цу дийнахъ: „Ва Веза Эла! Хъан царах ца бора оха Делера болу хаам? Хъан царах дла ца лелхадора оха жинаш? Хъан царах ца бора оха дуккха а тамашийна белхаш?“ Ткъа Аса цаьрга эр ду: „Генадовлал Суна уллора, харц белхаш лелош дерш! Суна шу цкъа а девзаш ца хилла!“» (Мат. 7:22, 23).

Вайн «хлинцалерчу хене ялийна» верси иштта хезаш ю: «Дуккха а долчу адамаша Со Веза Эла хилар даре а до, дохкодовларан доланаш а до. Царех дуккха а берш шаьш кхоччучу Инжилан керстанашна юкъахъ болуш лоруш а хир бу. Хлаъ, ур-атталла, Сан цларан дуьхъа лааматаш деш а, жинаш дладохкуш а хилла берш, ладийна хир бу цу дийнахъ девзинчо. Уьш Стигаларчу Пачхьалкхе чохъябовларе сатуьйсун бу, ткъа цуьнан метта царна хезар ду: „Дладовла Суна юххера, Сан Ден лаамна муьтлахъ ца хилларш».

Хлара сан ойла я дешнаш дац. Тамехъ дац кхета, хезаш Ийса Веза Эла хилар тлоцуш хилла болу дуккха берш, Стигаларчу Пачхьалкхе тлобитина хир бац. Хлаъ, ур-атталла, Цуьнан цларх жинаш дладохкуш а, лааматаш деш а хилларш а!

Цхьаболу Делан Йозанийн тидамчаш, Ийсас, Иза шайн даг чу тле ца эцначу адамех лаьцна бохуш хилар, тешалла дан глерта. Иштта тидар шен орамехъ нийса дац, хлунда аьлча, Ийсагахула килехъардовлар цкъа а даре дина боццаьрга, Цуьнан цлеран дуьхъа лааматаш дойла дац. Иза хлетте а дан глиртинчарех лаьцна, Векалийн гуллакхаш цле йолчу тептар тлехъ бохуш ду. Сакхавин ворхI кланта, вочу жинаша длалаьцна болчарна, Веза Эла волчу Дала леррина къобалвинчу Ийсан цле тлехайкха сацам бира. «ПахIала Шех

лаьцна дуьйцучу Иийсан дуьхьа арадала цу стагана чуьра», – олий. Изза дора жуьгтийн динан коьртачу ден Сакхавин ворхI кIанта а. Амма цкъа жино элира цаьрга: «Ас Иийса а кьобалво, ПахIал а вевза суна, ткъа шу муьлш ду?» – аьлла. И жин шена чохь долу стаг вежарех летира. Етта а йиттина, церан хIуманаш, этIош, дIа а кхийсина, царна тIехь толам баьккхира цо. Берзина, чевнаш йина а болуш, цу цIа чуьра аралилхира вежарий» (Век. 19:13-16).

Цкъа, 1980-чу шерийн чаккхенгахь, дола дечу хенахь, суна чIогIа ваставолуьйтуш йолу бIарлагIа хилира. Суна, сайна хьалха цкъа а гина доцу, чот йоцу дукха адамаш гира. Уьш стигалан коьвнехь чохьадовла кхайкхаре сатийсарехь, Везачу Эло иштта аларе ладобIуш бара: «Сан Дас декъалдинарш, шу тIедуьйла! Дуьне кхоьллинчу хенахь дуьйна схьа шайна кечдина, Сан Олаллехь долу дахар дIаэца» (Мат. 25:34). Амма цуьнан метта царна Цуьнгара иштта дешнаш хезар ду: «Генадовлал Суна уллора, харц белхаш лелош дерш! Суна шу цкъа а девзаш ца хилла!».

Аша хоттийла ду: «Нагахь санна Иийсана уьш бевзаш ца хиллехь, хIета цаьрга Цуьнан цIараца жинаш дIа а муха лелхаделла, Iаламаташ а муха даделла?» Жоп стенна юкъалаьцна ду аьлча, и божарий а, зударий а Иийса волчу шайн кIелхьардовларан пайда хиларан дуьхьа бен ца кхаьчнера. Цара Веза Эла КIелхьардохург санна тIеэцахь а (хьаххийнчуьра, Ибраилан кIентий санна), уьш кхи дIа ца боьлху — Цуьнан дагана тIаьхьа. Уьш, Цуьнгара цхьа хIуьа хуьлийла хиллалц, боьлху Цунна тIаьхьахIиттина. Цара Иза шайн пайдин дуьхьа лобху, тIаккха церан гIуллакхдаран юкъаметтехь безам а боцуш, ткъа шайн хьашташ ду.

Иийсан «Суна шу цкъа а ца девзара» бохучу чIагIдарехь грекахойн оригиналехь *девзара* боху дош *гиноско* бохучу

дашаца билгалдаьккхина ду. Шайн маьнех цхъанхъа цунах боьршачу стеган а, зудчун а интиман юкъаметтигаш билгалтъяхарехъ пайда оьцу (хь. Мат. 1:25). Иийсас ма-дарра боху: «Суна шу цкъа а юххера девзина дац». Мусана Дела юххера вевзара, ткъа исраилхошна Иза Цо церан дахарехъ динчу Іаламаташца бен ца вевзара. Гуш ма-хиллара, царна а, вайна а юкъахъ цхъа а башхалла яц.

Коринтхошка хьалхарчу дахьийтарехъ (8:3) вай доьшу: «Ткъа цхъанна Дела везаш велахъ, иза Далла вевзина». Хаар бохучу дашан меттехъ грекахойн текстехъ юха а *гиноско* бохучу дашах пайда оьцуш бу. Далла, Ша везаш берш бен, юххера ца бевза. Цара Цуьнан дуьхъа шайн дахарш охьадохку (хь. Яхъьа 15:13). И деш блчаьрга бен, Цуьнан Дош ларлур дац. Иийсас кху билггал бакъдолчунна тӀе гойту: «Со ца везачо Сан дешнаш а тӀе ца оьцу» (Яхъьа 14:24).

Иийсага болчу безамах лаьцна билггал бакъдолу тоьшалла дешнаш а доцуш, ткъа гӀуллакхаш ду, аьлча а вайн дахар. Яхъьас кхетадо:

Ткъа вайна Дела вевзина хиларан тоьшалла до вайна Цо тӀедехкина парзаш вай лардаро. Шена Дела вевза а бохуш, парзаш лардеш воцург харцлуйш а ву, цуьнца бакъдерг а дац. Ткъа Делан дош лардеш волчунна чохъ Делан безам билггал буьззина бу. (1 Яхъьас 2:3-5)

ЯхӀуд Иийсана тӀаьхьахӀоьттина. Хеталора, цунна Иза веза, тӀаккха цо дерриг а хӀума дӀа а теснера, Цунна тӀаьхьахӀоьттина вахархъама. ТӀаьхьабевлла леларш чӀагӀделлачу хенахъ, ЯхӀуда, дуккха болчу мурдаша санна, дӀацатеси́ра Иийса (хь. Яхъьа 6:66). Цо а жинаш дӀа а лӀохкура, цомгушниш то а бора, хаза кхаъ кхайкха а бора. Яздина ду, Везачу Эло, «Шен шийтта векал схъа а кхайкхина, Иийсас

царна ницкъ а, бакъо а елира адамашна чуъра дерриг жинаш
лахка а, цамгарех нах тобан а. Цо дlахъовсийра уъш Делан
Олаллех лаъчна кхайкхам бан а, адамашна дарбанаш дан а»
(Лак. 9:1, 2). Кхузахъ, Иийсас цхъайтта мурд вахийтинера ца
боху, Яхlуд а церан список юкъавахийтина волу дела.

Хlетте а юъхъенца дуъйна Яхlуд нийса доцчу бахъанаша
дlасавохуш вара. Иза шен некъашкахъ цкъа а дохко
цавуъйлур. Цуънан амал кху дешнашкахъ дlаеллалуш
ю: «Суна хlун лур ю аша, аса Иза шайн кара дlалахъ?»
(Мат. 26:15). Иза харцлера, (хъ. Мат. 26:25), цо Иийсан
динан гlуллакх дlакхехъарна лерина долчу ахчанах шен
lалашонашна пайда оьцура (хъ. Яхъъя 12:4-6), тlаккха и эхъе
список кхин дlахъойла ду. Цунна Веза Эла ца вевзина, ша
Цунна юххехъ кхо шо сов хан яьккхинехъ а!

Яхlудах тера адамаш тахана мел ду? Цара шаъш динан
гlуллакхдарна дlа а ло, хаза кхаъ кхайкха а бо, тlаккха,
схъахетарехъ, Дезачу Синах пайда а оьцу, амма хlетте а
царна Иза юххера ца вевзина. Берриг а церан болх шаъш-
шайн дезаран бахъанашна тlебоьгlна бу.

Иийсас хoътту: «Стенна кхойкху шу Соьга: „Ва Веза Эла!
Ва Веза Эла!“ тlаккха Ас бохург дан а ца деш?» (Лак. 6:46).
Кху байтехъ «Веза Эла» бхучунна грекахойн *куриос* боху
дош догlуш ду. Грекахойн Стронган дошамехъ цунна хlара
билгалдаккхар ду делла: «лаккхара олалла долу, олахо».
Иийсас кхетадо, дуккха а болчара Цунах Веза Эла эр ду,
амма ма-дарра долчун техъ Иза царна лаккхара олалла
долуш хъалхахlуъттуш хир вац. Церан дахаран кепо, цара
даре деш дерг, тlе ца чlагlдо. Цара Делан лаам, иза церан
дегнийн лаамна дуъхъал галморзахалла долуш ца хилча
бен, кхочуш ца бо. Нагахъ Далла уъш, церан лаамашца
цхъаьна ца богlучу новкъа бига лаахъ, цара шайн некъ

хоржу тлаккха цул тлаъхъа Іийсах кхин дІа а «Веза Эла» олу.

Дукхаъолахъ динан гІуллакхдаран кхиам терахъашца бен ца бусту. Ишттачу тІедахаро дуккха а болчаърга хІуъа а дойту, «керла тІебирзинчара» сценина хъалхара дехъадовлийла юъзчхъана, ткъа ша динан тоба — «килсе оъхучара» юъзчхъана. Цу тІекхиархъама, динан гІуллакхдархоша Іийса Кіелхъардохург санна кхайкхаво, амма Веза Эла волуш санна а доцуш. Церан къамелийн бухенгахъ: «Іийсана тІе а дуьйлий, кіелхъардовлар а, машар а, безам а, даккхийдер а, тІехкхиар а, кхиам а, могушалла а кхин сов дерг а схъазца!», боху, тІекхайкхар ду. ХІаъ, Везачу Эло Ша лур ду аьлла дина весеташ дерриг а кхочушдо, амма уьш хъалхадаьхна, ткъа ша Хаза кхаъ бацбина, дахарехъ хІуьттучу берриг баланашна сихха догІучу жоп даларна тІе дерзадо, стигалашкахъ билггал хин долчунна тІе далош долчу.

Ишттачу кхайкхамаша цхъа кхин хІума доцуш, къилахъ берш шайгахъа тІекхайкхар санна дерг ду. Царна дохкодовларх даьлла Далла тІекхайкхар ду хезаш: «Лойша Далла шанс, тлаккха Цо шуна безам а, машар а, даккхийдер а лур ду!» «КерлатІебирзинарш» тІеийзорхъама, вай дохкодийларна юххехула дехъадовлу. Иштта керлатІебирзинарш динан тобане богІу, амма уьш муха хъалхахІуьттурш бу? Іийсас Шен заманарчу динан гІуллакхдархошна тІе дералла йоссайора: «...ХІордана а, лаьттана а гобаккха кийча ду шу, цхъа стаг мукъана а шайгахъа ваккхархъама. И санна верг шайна карийча, цунах шайл шозза жоьжахатина пайдениг вой, дІахІоттаво аша» (Мат. 23:15). Деланийхочух керлатІевирзинарг ван чІогІа атта ду, амма цуьнан дог Делан долахъ хир дуй те, я цо сатийсарш бен лoughур дац? Вайна хІинца Мусана а, исраилхошна а юкъара башхалла гина.

Иийсас къаьстташ хьоьхура халкъана: «Собца ван луург, шен „со“ бохург дла а теттина, шен баланийн мохъ тле а лаьцна, Суна тлаьхьахлотта веза. Хlунда аьлча шен са келхьардаккха лууш верг сих вер ву, амма Сан а, Делера болу хазачу кхоан а дуьхьа шен са дlалучо иза келхьардоккхур ду» (Мрк. 8:34, 35). Нагахь хьуна са лардан «луур делахь», хьо цунах вер ву. Тlаккха Цо ца аьлла: «Сан дуьхьа синах вала лууш верг». Шен дахарх вала «лаар» хилар бен цахилар тоьаш дац. Иийса дика дог-ойланаш бен лехна ца la.

Хьалдолу жима стаг чlогlа келхьарвала лууш вара. Цо ма-дарра ведда Иийсана тle а веана, Цунна хьалха голашна тle а воьжна, абаден дахарх дийхира. Делахь а цуьнан эмоцин меттахвалар тоьаш дацара. Иийсас цунна жоп делира: «Цхьа хlума ду хьуна ца тоьаш» (хь. Мрк. 10:17-22). Жимачу стагана жlаран мах бевзича, иза гlайгlане дlахилира. Мухха делахь а цуьнан цlена хилар ларам бан хьакъ долуш ду.

Динан тобане ца лелаш долчу, эзарнаш адамаша келхьардовларан дерриге диканаш тleоьцур дара, нагахь цаьрга шайн дахарна тlехь контроль ларлурьелхьара. Муьлххачу кепара делахь а, уьш дуккха а болчу тешачара динан тобанехь тидам ца беш дуьтучух кхета. Далла гlуллакхдархьама, ахьа мах бала беза. Тешаш боцурш Делан хьокъехь цlена лела: царна и мах бала ца лаьа. Вукху агlор, lехабаларехь бехаш болу нах бу. Уьш динан тобане а лела, Иийсах «Олахо» а олу, Цуьнан олаллина муьтlахьхилар кхайкха а до, ткъа ма-дарра долчунна тlехь цунна муьтlахь ца хуьлу.

БАШХАЛЛЕ ШИ ХЬЕХАР

Со тешна ву, хlинца шу, Иийсас кхайкхочу нилматна а, вай тешачу нилматна а юкъахь йолу башхалла, гуш хиларх. Таханлера нилматах лаьцна болу хьехам ишттачу

тІекхайкхарца чекхболуш бу: «Іийсах теша, кѣилахъ волчун доланца дола а де, Иза шайн Кіелхъардохург хилар даре а де, тІаккха шу Стигаларчу Пачхъалкхе девр ду». ТІаккха шаьш шайх а, кху дуьненах а дІакъастар хъахош а дац. Динан тобане догІуш долчу адамашна, нилмато, вай цІоналলেখъ дахархъама, луш болчу ницкъах лаьцна цхъа а дош ца хеза.

Цхъа а цецволийла дац, иштта дине бахкарал а, цхъаьнабогІучу хъехамал а тІаьхъа керстанаш кѣилахъ болуш я муьтІахъ боцуш дахар Делан дерриге хІуманна гечдечу а, цІандечу а нилмато кхоччуш дІалоцуш хиларх теша буьйлалуш хилар. Иза хуьлийла дуй те вайн динан тобанашкахъ Делан цІе а, Цуьнан ницкъ а ца хиларан бахъана?

Ас сатуьйсу, аша хІара дахьийтар, иза кхолладеллачу оцу духехъ тІеобцуш хилар. Суна деза Делан халкъ, тІаккха динехъ берш, церан синош а санна, кхиамаш болуш хила лаьа. Билггал цундела хаало суна Цуьнан билггал бакъдерг кхайкхо дезаш хилар. Суна, хъехамо а, доктринас а хІораннан тешар а, дахар а индивидуальни кхуллуш хилар, хаьа. Амма, суна динан тобанашкахъ дуккха буьйда а, жимма мелачу хьоле а кхаьчна, Цуьнан цІе йоцу адамаш гучу хенахъ, сан дог лозу.

ПахІала Тимапина хьоьхура: «Хъайн лелар а, айхъа беш болу хъехамаш а ларбе. ХІара ас аьлла долу гІуллакхаш даим а де, хІунда аьлча уьш дарца ахъа хьо а кІелхъарвоккхур ву, хъайга ладоьгІуш берш а кІелхъарбохур бу» (1 Тим. 4:16). Вай леррина терго ян еза цу дІахъедаран. Харцхъадаьккхина билггал бакъдерг дика а, ур-атталла шеца хьекъале маьна гуш а хуьлийла ду, амма цо хъалха я тІаьхъа Іехадаларе далор ду.

Делан Дашан даггара долчо вуза а вина чІагІвийр ву хьо. Цо нийса оила яр харц йолчух къасто Іамор ву хьо. Харцхъадаьккхинчу билггал бакъдолчо хьо доллучу хІуманаш

воккхийла ду. Цундела Дала тIера цаволлуш тешадо вай, нагахь вай Цуьнан Дашаца нийса лела лууш делахь, вай цунна берриг тидам тIебахийта беза, бохуш. Кху коьртехь дIахьиедар санна, иштта иракарахIиттор а ду чулаьцна. ДIахьиедар: ниIматах лаьцначу харцхьехаме шаьш доллучу хIуманех ма дахийта, аша ниIмат эрна тIеэцна хиларан бахьанина. ИракарахIиттор: Делан ниIмат бахьана долуш, серладаьккхинчу дахарца даха магош болу, ницкъ бу. ТIаккха хуьлийла шуьца вайн Олахо волчу Дала леррина къобалвинчу Iийсан ниIмат.

MessengerX

Хлора денна дешарна шун юххедиллар

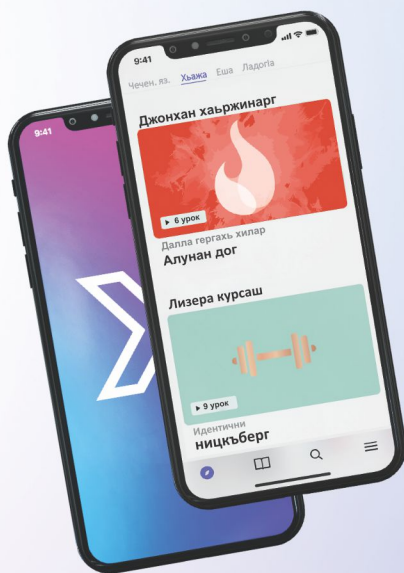
Дуьйцийла йоцуш маьхза!

Дуьххьалдла шайн мобильни
гирсана чу а яккхий, пайда эца
дуьйлало!

Я сайта тлехь веб-версих пайда эца:

MessengerX.com

130 + меттанаш, тIаккха иза хIинца а доза дац

Хьовса а хьовсий, материалаш 130 сов
меттанашкахь чу яккха.

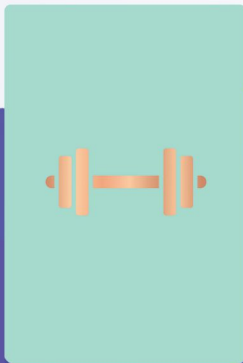
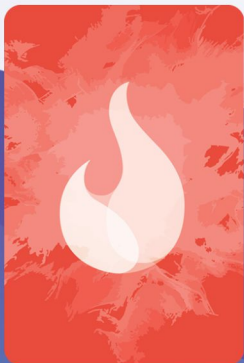
Материалех доттаглашца дага а довлий, дешаран
тоба дайолае.

Керла материалаш даим а тIекхеташ ю.

Хъовса. Еша. ЛадогІа.

Шайн хъовсийла а, ешийла а, ладогийла а долу, шайна юкъа курсаш а, электронни книгаш а, аудиокнигаш а, йоцца фильмаш а, и доцург а догІу, гІирсийн йоккха библиотека талла.

Уггаре а ларамечу агІонашкахъ кхиар

Довзал а, дика юкъаметтигаш а, шун дахаран Іалашо а, порнографех паргіат хилар а, шайн тешар чІагІдар а, Делан озе ладогІар а, бизнес лидералла а и доцург а санна, йолу теманаш талла!

Шун кхиарна тіе болу некъ

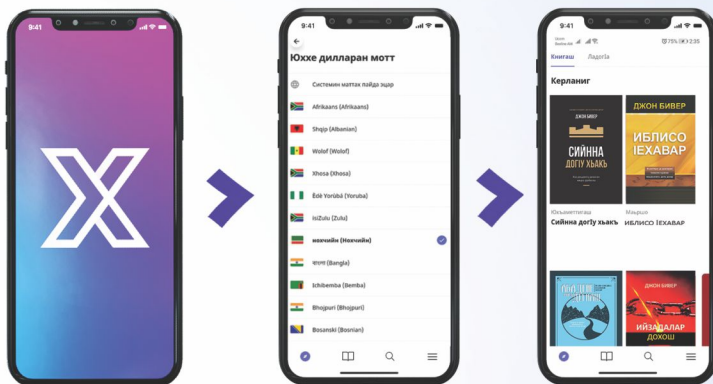
MessengerX-н Іалашо шуна дахарехъ шолгІа гІулч яккха гІо дар ю. Оха шуна кху некъа тіехъ диса гІо ден долу, дешаран некъ а, нуьцкъала гІирсаш а кечбина.

Шуна тамехъ хин йолу, алсам исбаьхъа функциш!

- Шуна кху материалащца дагадийла г1о ден долу а, ур-атталла дешаран тобанаш йоло а дуьххьалд1а а, атта а болу г1ирсаш.
- Chromecast а, AirPlay а шун безамечу смарт телевизорш чохъ хьовсарна.
- Шайн прогресс берриге а шайн г1ирсашна т1ехъ ларъе. Шайна тамехъ хетта материалаш шайн сихха т1екхочийла йолчу библиотекехъ латтае.
- Офлайне хъажархъама материалаш шайн г1ирсашна чу яха.
- Билггал аша лoughуш дерг карорхъама, хъекъале лехар а, фильтр а.
- Аудио книгийн рогааллин кортош а, Делан Йозанийн аудиош а, ур-атталла шайн маттахъ г1арадаккхаран эшарш а лекхийта автоматически!

MessengerX - 1-2-3, алар санна, атта ду!

- 1 App Store-па а, Google Play-епа а **MessengerX** юкхедиллар чу даккха
- 2 Учетни запись а кхоллий, шайн маттарчу юкхедилларх пайда эца
- 3 Шайна тамехь хеттачу глрсашка хьежа а хьежа, еша а еша, ла а догла, царех дага а дийла

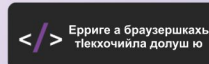
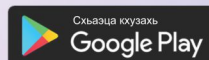
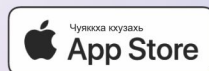
Дешархой хилла длахитта, дешархой бе

MessengerX-ан дакъа хиларе терра, аша тхуна гочдина глрсаш дерриге дуьненахула дласабала гю дийр ду.

Хлорра а хаа хьакъ долуш волу дела!

MessengerX.com

ХАЛА ДЕНОШ

*Цуьнга болчу безамера, цѣран даггара хилар дузош
йолу, цѣе схъайолу.*

Массо а адамца машаре хила, ткъа Далла
гергахь цѣна хила хьовса. Цѣеналла ца хилча,
цхъанна а Веза Эла гур вац. Къаьсттина
тидаме хила шайна юкъара цхъаь Делан
диканых дѣа ца къастийта, «къаьхъачу орамех
дѣавше маргіал хъала а даьлла, цуьнга дуккха
а нахана зен ца дайта.
– Іебархошка 12:14,15

Цѣеналла йоцуш цхъаннан а Веза Эла гойла дац.
Баккъал а теший те вай цу дешнех, я вайна уьш Делан
Йозанашкара цитата бен яц? Весет санна тѣе оьций те
уьш динан тобано, я уьш цунна, цу дийнахь а, сохьтехь а
тѣкхуьийла доцу, тешачарна даго ма-бохху дахаре гѣрта
гѣо деш бен йоцу, иракарахитто поэтически карчамал
сов дац те? Тѣаккха дагахь хѣун хуьлийла дара Іебархошка

дахыйтаран авторан, иштта яздарца: «Хьовсалаш, цхьаъ Делан ни́матах ца валархьама»? Цхьа-милла а, шех лавьцна дукках йолчу динан тобанашкахь тлаьхьарчу ткъе пхеа шарахь хьоьхучу, Делан ни́матах длаволийла муха хуьлийла ду? Хила тарлой теша, Веачу Эло дуьххьалдла ца! хилахь а аьлла, кхерийна вай, бохамех лардархьама? Дера ца кхерийна!

ХИЙЦАЛУШ БОЦУ ИЙМАНЕХЬ БЕРШ

Ас хинца хьалха богуьчу коьртехь аьлла ма-хиллара, чога дукха болчу тешачарна ни́мат, уьш кхоччуш герга хиллал муьтлахьхиларехь а, цоналlexь а леларан жоьпаллах парглатдоху доккха длаlechкхийла долуш санна, сурт хлутту. Амма лакхахь ялийначу Дезачу Йозанашкарчу байто, тешачийн иштта тешнахилар Делан Дашаца дласакъаьсташ хиларан тоьшалла до, Делан ни́матах дладалар цуьнан ницкъах пайда ца эцаран маьйна долу дела. Иза Делан ни́матан совглат эрна тle а эцна, хийцавелла воцуш висар ду.

Пахlална, тлаьхьарчу заманан дуккха болу динан тешаш берш хийцабаланза буьсург хилар, хьалххе дуьйна гуш дара. И зама гойтуш, цо, «хала хенаш» хир ю, бохура. Хьаште ду, Хазачу кхоан билггал бакъдолчунна тешаме хиларна тleхула шена тlулгаш диттина а, гложмаш йиттина а, буржалш тоьхна а, набахти чу хишийна а, шед йиттина а волчо, вайн зама, динлелоран маьршонан зама, хала хан ю алар. Пахlала, вайн зама хала хир ю, хlунда боху аьлча, Веза Эла волчу ийсах тешаш берш кхин дla а Деланал шаьш а, шайн ахча дезаш а, тleбирззина дуьненан там хиларш лoьхуш а хир бу бохуш, кхетадо дела. Цхьаберш курабевр бу, вуьйш баркалладoцурш хир бу, кхоалгla берш уллорчарна гечдечуьра совцур бу. Тешачарна юкъахь муьтлахь боцурш а,

цена боцурш а гучубевр бу. Цхъаболчара ша-шен контроль йойур ю, вуьйш шайн лаамехъ хилла дlахlуьттур бу.

Пахlала, иштта адамаш тlехула бен керстанийн дикаллин кеп йолуш хир дац, боху, «ма-дара аьлча, цара цуьнан ницкъ тlеоьцур бац» (2 Ти. 3:1-5, хlинцалера гочдар). Ишттачу адамаша, ахчане а, там хиларшка а болчу безамах а девлла, шайн безам Делехъа а, уллорчаьргхъа а берзорхъама, ниlматан ницкъ тlе цаоьцу. Уьш иштта сийсаза доллуш дуьсу, тlаккха Делан ниlмат цара эрна тlеоьцу.

Тlаккха Пахlала ишттачу хийцалуш боцчу «тешачарех», «даим а доьшуш а, тlаккха цкъа а билггал бакъдолчунна тlекхачалуш боцчарех» лаьцна дуьйцу (байт 7). Таханлерчу дийнахъ еккъа Америкехъ, ерриге адамийн исторехъ кхечу халкъашна юкъахъ ца хилла болу, оццул керстанийн хъехамаш бу. Миллионаш долларш дойу Хаза кхаъ книгашкахула а, аудио а, видео а кассеташкахула а, телевиденихула а, спутникови зlенехула а кхайкхабарна, дуккха а йолчу керстанийн динан гlуллакхаш дарна а, конференцишна а дойург ца аьлча а. Тlаккха хlетте а вай, Мисаран лаамех дlа цакъабстинчу дуьненан динан тобане хийцаделла. Пахlала дегlаца тlаьхъабевлла леларан хан хала хилар а доцуш, ткъа дуьненан динан тоба гучуйолучу, вайн заманах олу!

Цхъана гlуллакхдаре делкъе ечу хенахъ, суна сайн, миссионер волчу, доттагlчуьнгара цуьнан цхъана африкански, дукхах болу бахархой исламан дин лелош болчу, пачхьалкхе вахарх йолу истори хезира. Тахханалц цигахъ кхин дlа а керстанаш хьийзош а, бойуш а бу. Цо соьга, шен адамашца вовшахкхетарех лаьцна дийцира, уьш, шаьш хьийзор лайнехъ а, мелхо а, шайн махкахошна Хаза кхаъ кхайкхорна кхин а сов дог айаделла бара, бохуш, дийцира. Цу пачхьалкхехъ волуш, сан доттагlчо цу тешачарна

хлора дийнахь кхайкхамаш бора, тлаккха хлора дийнахь уьш болчу вьодучу новкъахь, керстанашна хьовсийна, адамаш ирхьухкучу глрсашна юххехула чекхволура. Цо соьга элира: «Джон, хьаште ду, мел америкахочунна луур ду динан тобане лела, нагахь уьш хлора денна адамаш ирхьухкучу, шаьш тлехь нисбала мегачу, глрсашна юххехула чекхбуьйлуш хилча?» Тлаккха цо, векало Пахлала аьлла долчу дешнех хезаш долу, дешнийн цхьаьнатохар элира: «Джон, Америкехь вайн, церан йоцу, динлелоран маьршо ю. Амма церан, вайн Америкехь йоцу, синан парглато ю».

Пахлала бохучуьнца доглуш, тлаьхьарчу заманан хала хенаш, безачарна тлаьхьабевлла леларна тлехула а доцуш, ткъа динан тоба дуьненан глайгланаша хуьйдина хир йолу дела йоглур ю. Хулийла дарий те иза, цу ерриге хенахь вешан парглатонах нийса пайда оьцуш доцу дела?

Цхьа конференци йолчу хенахь, цигахь ас кхайкхам беш а бара, со, дуккха хан йоццуш, цхьана юккьерчу азера коммунистически пачхьалкхера юхайирзинчу, йишина дуьхьал стоьла хьалха охьахиира. Керстанашна тлаьхьабевлла лелар цигахь иштта члаглделла хиларна, тешаш берш къайлаха гулбала безаш бара. Динан глуллакхдарш вовшахтухуш волу луналхо а, цуьнан баьччанаш а, арестан клел цкъа бахана ца лара. Амма туьрмехь цара Хаза кхаь кхин дла а кхайкхабора тутмакхашна, царех дуккха болчарна клелхьарбовлар хиллера. Хьаькамаш оццул дарбелла хиларна, баьччанаш а, луналхо а цхьаннан камераш чу хийшо буьйлабелира. Луналхочунна бюзза сов аресташ йинера, тлаккха юккьерчу барамехь иза туьрмехь волу итт шо сов хан яра.

Америкера йиша церан пачхьалкхе еанчу хенахь, дерриге а динан глуллакхдарш тийна чекхдевллера, тлаьхьарниг

доцург. Полицина тешаш берш мичахь гуллуш бу хиънера, тлаккха хехь берш ца хиллехъара, уьш берриш а хлетахь чубоьхкина хир бара. Шаьш дласадовлале хъалха, цара, йиша длаяхале, луьйранна цхъаьнакхета барт бинера. ШолгIачу луьйранна уьш гул а белла, дола дан хIиттинера. Цу йишас соьга элира: «Джон, сунa хаалора, билггал уьш бара сунa тIера дола дан дезаш, ткъa царна тIера со а йоцуш. Амма сунa Дала церан тешар лорур дуйла хаъара. Цу тIаьххъарчу гуламан чаккхенгахь, Iуналхо вилхира. Ас цуьнга цуьнан бIаьрхишан бахъанах лаьцна хаьттира, тлаккха цо, ша шен адамашна тIера кхоьру, элира. БIаьрхиш а долуш, цо кхетийра: „Со тхешан маьршонах кхоьру“».

Йиша чIогIа цецъаьллера. «Стенна кхоьру хьо маьршонах? — хаьттира цо. — Хьуна тIаьхъа толлуш а, тIаьхъабевлла лелаш а, хьо туьрме чувуллуш а ву. Сурт хIоттадехъа хъайна, хIун далур дара хьоьга а, хъан адамашка а, нагахь хьуна маьршо елlexъара?»

Тлаккха цо жоп делира: «Со кхоьру, нагахь кху вежаршна а, йижаршна а маьршо елла хилча, уьш материалисташ хилла хийцалур бу, дуьненан динехь берш хилла дIа а хIиттина, тешар дIатосур ду, Малхбузерчу динан тобанашкахь цхъаболчу тешачара санна».

Къуьйсийла дара ткъа кхуьнан Iуналхочуьнца, цуьнан Далла а, шен адамашна а тешаме хилар а гуш? Дарий те ишттаниг цунна Малхбузехъа дуьхъалнисбеллачарна доглуш? Вай лору, оцу цIеначара, къизачу тIаьхъадевлла леларх чекхбовлуш, хала хенaш зуьйш ю, амма, Дезачу Йозанашца доглуш, мила ву ма-дарра и хала хенaш ловш верг? ПахIала, хала денош билггал динлелоран маьршо а йолуш, амма дуьненан динан тоба хилла, хийцабеллачара сагатдеш хир ду, бохуш, яздо. Цо вайх лаьцна боху.

Амма динлелоран маършо хиларо ца тардалийтина вай кху дуьненах, цо, вай юстах дуьгуш долу, вайна чохь болчу лаамашна аьтто болу хьелаш кхоьллинехь а. Вайн баккъал йолу хало, иза ширачу Израилца хилла ма-хиллара, Делан сийлалле догуш долу даггара хилар ца хиларна юкъалаьцна ю. Израилхошца болчу хиламехь санна, и хало вайн там хиларера а, барам боцчу дилханан аппетите ийзорера а схьайолуш ю.

ДАЛА ЛЕРРИНА КЪОБАЛВИНЧУН ТІАЪХЪАРЧУ ЗАМАНАН ДИНАН ТОБАНЕ ДАХЪИЙТАР

ХьалхабогӀучу коьртехь вай Довзийтинарг тептар тӀера исторически ворхӀ динан тобане пайхамараллечу дахъийтарех доцца хьакхаделира. Дуккха а болу теологаш цу ворхӀ динан тобано дуьненан Динан тобанан юьхьенца дуьйна, вайн эрин хьалхарчу бле шерашкара, чаккхенга кхаччалц — Веза Эла шолгӀа юха валлалц, хронолигически хьалакхиаран некъан сурт хӀоттош хиларан ойланна тӀехь гуллуш бу.

Вайна Веза Эла схьаваран я де а, я сахьт а ца хаахь а, вайна и хан евзар ю. Дуккха а болчу илманчаша, вай Цуьнан юхаваран шарахь, я блешарахь дехаш хилар лору. Цундела тӀаьххьарчу, Лаодика-гӀаларчу динан тобане бина кхайкхам — иза вайна долу пайхамаралла ду: «Лаудика-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде: Иштта боху Ша Амин волчу, Дала кхоьллина долчун Хьоста Ша волчу, тешам а болуш, билггал бакъволчу Тешо» (Довз. 3:14).

Ийисас Шех Тешаме а, Даггара а Теш ву олу. «Тешаме» бохург, Иза диллина вогӀуш а, хаддаза а хиларан маьна долуш ду. «Билггал Бакъверг» — Цо билггал бакъдерг бен ца дуьйцу дела, и бакъдерг башха дагна тамехь дацахь а.

«Тешаме Верг» а, «Билггал Бакъверг» а цхъаьнатоьхча, Цо гуттара а билггал бакъдерг дуьйцур ду хъанна а, мухха а иза хетахь а, я цхъаммо ницкъ бахь а, бохург ду.

Харцтеш аьшпаш буттуш а, хъесталуш а хир ву. Шуна баккъал хаза дезаш дерг хозуьйтучу метта, цо шуна хаза лууш дерг бен дуьйцур дац. Цена воцу йохк-изцархо шун ахча бен оьшуш вац, цундела иза шуна тлаьхъаваьлла а, хъесталуш а хир ву, амма цуьнан чаккхенан лалашо — шуьгара цхъа хлума хилар ю. Динан тоба хиларе терра, вай «ура» бохуш тлеоьцу, ваьшка вайна тамехь дерг бен ца дуьйцу динан глүллакхдархой. Вайна вешан лерса тамечу исбаьхъачу кхайкхамашца бен марздан ца лаьа, тлаккха ваьшна баккъал а оьшу билггал бакъдерг тергал ца до.

Дера, лийсас те а до, метта а хиттадо, амма билггал бакъдерг тергалцадаран мехаца а доцуш. Цунна вай деза а деза, вайна геч а до, амма Цо иштта талзар а до, нис а до! Ладоглийша Цуьнан дешнашка: «Девза Суна шун глүллакхаш — шу я шийла а дац, я довха а дац. Я шийла, я довха делара шу» (Довз. 3:15).

Цо «глүллакхаш» боху, ткъа «дог-ойланаш» а доцуш. Жовъжахати боьду некъ дикачу дог-ойланашца биллина бу. Цунна церан хьолах лаьцна муха хаьий? Юха а жоп де санна къаьсташ ду: церан глүллакхашца, я хлуманаш дарца.

Шийла болчийн глүллакхаш дар, — иза гуш долу Далла муьтлахь цахилар ду. Цара шаьш, доцуш дерш ца гойту, уьш байна бу, царна цунах лаьцна хаа а хаьа. Царна Далла глүллакхдеш доцийла хаьа. Цара кхечу деланашна глүллакх до — ахчанна, бизнесна, шайна. Уьш хинцца долчу там хиларехь а, талхарехь а, бунтехь а бехаш бу. Иза къилахь волчун я ган а гуш телхинчун дахар ду.

Царна вукху аглор Далла бовха а, Цо хуьйдина а берш

бу. Ишттачу адамаша шаъш цандина, цундела уьш паргглат Цунна юххера гергахь хилало. Цюналла — церан цхьаь бен доцу даггара хилар ду. Царна и доцуш Веза Эла гойла доцийла хаьа. Иийсас церан дегнаш а, дерриге тар-дахар а дузу. Цу Цуьнга болчу безамера, церан даггара хилар дузош йолу, це арайолу. Уьш баккийберца муьтлахь хуьлу Цунна. Царна иштта шайн даггара долу хьал девза.

Иийсас тлаьхьарчу динан тобане, цуьнан хьал я довха а, я шийла а дац, бохуш, длаьхьедо. Тлаккха Цо кхин дла бохура: «Я шийла, я довха делара шу!» (Довз. 3:15).

Цу дешнийн маьна дуккха а шерашкахь длашершара сох. Иийсас динан тобане стенна боху: «Шу я шийла, я довха делахьара дика дара-кх»? Иштта стенна олийла дацара цуьнга: «Хьо йовха хила лаьа»? Цо цкьа а бакьдоцург а ца олу, хлума деста а ца до, цундела церан хинца долу хьал (цхьанхьа шийлачунна а, довхачунна а юккьехь ду) ур-атталла дуьххьалдла шийла долчул оьшуш а долуш. И берриге баккийн кьилахь берш а, ган а гуш телхинарш а «динан тобанера ийманехь болчарел», гилечу хьолехь хлунда бу?

Цу гулакхна жоп Везачу Эло кху байтехь ло: «Довха а, шийла а доцуш, шу мела хиларна, Ас Сайн багара а дладохур ду шу» (Довз. 3:16, НРП). Мела хилар — шийла хилархьама, тлех вовха хилар, тлаккха, вовха хилархьама, тлех шийла хилар ду. Ишттачу ийман долчун, бовхачарна юкьахь хаацалуш висархьама, тоьал йовхо ю, тлаккха иза, шийлачаьрца длаиэрхьама, тоьал шийла а ву. Мела ийманехь берш — уьш, гонаха болчарех тарбала корматалла ерш бу. Даггара Иийсана тлаьхьахиттинчарна юкьахь а болуш, уьш цаьрца длаиэло. Царна Деза Йозанаш а девза, цара эшарш а локьху, нийса дешнаш а олу.

Цхъаболу ийманехъ берш, уьш маларш муьйлуш а, сигареташ узуш а бацахъ а, хлетте а кху дуьненахъ болчарех цхъана а хлуманца къастацалуш ойла еш а, лелаш а бу. Уьш шаьш-шайн безаш берш бу, уьш, царна тамехъ я пайденна долчу хенахъ Далла муьтлахъ хуьлу. Ма-дарра долчунна тлехъ уьш шайн лаамаша метабдохуш бу.

Иийсас боху: «Ас Сайн багара а дладохур ду шу». Иштта цхъаьнадоглуш дерг стенна хаьржина Цо? Вайн вешан организмо тле ца оьцург длаеттадойла ду. Цкъа, масех шо хьалха, сан юккъерачу а, жимахволчу а кленташа делкъенна цхъацца гамбургер йиьнера. Цхъа сахът дладаьлча цаьршиммо и гамбургерш схъаеттийра, схъагарехъ, жижиг керла доцуш хилла. Церан организмо, цунна зене дерг тле ца ийцира. Важа «вон» гамбургер тлехула цхъана а хлуманца оцу цара хьалха йиьначу «дикачарех», къасталуш яцара. Ма-дарра аьлча, Иийсас боху: «Аса Сайн багара, схъаеттор бу уьш, шаьш долахъ бу а бохуш, ткъа билггал аьлча, иштта боцурш».

Я шийла а, я бовха а керстанаш шайн Делаца йолчу юкъаметтигийн хьокъехъ тилабаларехъ ца хуьлу, амма мела иймандерш хьарамлонгахъ бехаш бу. Царна шайн хьал ма-дарра иштта данне а дац моьтту. Уьш, шаьш Иийсан долахъ хиларх, теша. Цундела бу уьш, хуьлбаза болчу къилахъ болчарел, оьшучу хьолехъ. Къилахъ берш шаьш Далла глутлакх деш боцийла кхета, цундела царна тлеххиа аттахо ду. Мела ийманехъ болчара шаьш Далла глутлакх деш хилар лору. Цара нилматца клелхьардовлар даре до, оцу шаьш даре дечу, Везачу Элан нилматах шаьш длакъаьстинехъ а. Царна тлеххиа дуккхазза а чолхе ду. Нагахъ адамаша шаьш клелхьардевлла лоруш хилча, царна клелхьардахар оьшуш хилар ца го.

Кхин дла Иийсас ишттачу адамийн даггара долу хьал ма-дарра гойту: «Хлунда аьлча аша боху: "Тхо дехаш а ду, хьал

долуш а ду, тхуна оьшуш хlумма а дац''. Ткъа шу ца кхета шаьш ирс дайна а, декъаза а, къен а, блаьрзе а, дерзина а хиларх» (Довз. 3:17).

Иийса вистхулуш волчу динан тобанера адамаш, шайн бахамах а, церан хьаште хlумма ца хиларх а дозалла деш дара. Цара шаьш Делан декъалалла лоруш хиларца тедора. Девзий те вайна цу гlуллакхехь хlинцалерчу динан тобанан амат? Пайда оьций те вай маьршонах а, бахамах а Далла гlуллакхдаран кхиам хьалабаккхарехь? Я вай вешан маьршонга а, бахаме а ваьш lехо магадо те? Вайн заманан динан тобанехь дукках болчу тешаш болчаьрца тlаьхьарниг хуьлу.

Суна иштта дуккха Деле даггара безамца догуш долу а, цlоналле гlерташ долу а тешаме адамаш дуьхьал нисделла, амма ишттанаш клезигаха бу. Уьш, тlеман аренаш гина а, шайн мостагl вевзаш а болу, билггал бакъболу тlемалой бу. Церан даггара хилар церан стоьмашца гуш ду, ткъа дешнашца хилла а ца lаш.

Иийса мелачу тешачаьрга вистхуьлу: «шаьш хьал долуш хилийтархьама, цlергахь дахчийна деши эца шайна Соьгара. Кlайн духар а эца шайна, иза, тlе а дуьйхина, шайн эхье меттигаш дlахьульярхьама! Хьакхар а эций, иза блаьргех хьакха, блаьрса даийтархьама» (Довз. 3:18).

Цо вай Цуьнгара иза эца дезачунна клел сиз хьокху, схьагарехь, иза дуьхьалдlа Цуьнан Олахо хиларна къера хиларал цхьа хlуьа а сов хилар маьlна ду. Дагахь латтаделаш, динан тобано клелхьардовлар Цуьнан цlарехула кхайкхийна. Амма оццу хенахь цунна даггара ийманехь болчеран хила дезаш долу цхьа хlуьа делахь а ца тоьара. Амма Иийсагара цхьа-хlуьа а эцийла ду ткъа?

Дала вайга боху: «Бакъдерг лаха хьайна, цунах дlа ма къаста. Иштта хьекъалалла а, хьо lамор а, кхетам а лаха»

(Киц. 23:23, НРП). Ешал-Яхлу пайхамарехула Цо боху:

Ва дерриге а хьогах дерш, хиш тIе схьадуйла! Ва шайгахь ахча доцурш, схьадуйла, эца, яа! Схьадуйла, дети доцуш эца, ахча а ца луш, чагIар а, шура а эца. (Ешал-Яхлу 55:1)

Иийсан дешнашкахь санна, кхузахь, ахчанах эцалур доцу, цхьа хIуъа а дола даккхарх лаьцна бохуш ду.

ХIара дуьйцу Везачу Эло мурдашка Стигаларчу Пачхьалкках лаьцна: «Стигалийн Олалла мехала жовхIарш лобхуш лелачу совдегарх тера ду. Шена къаьсттина мехала долу жовхIар карийча, цо ша да мел волу хIума дIа а духкий, иза шен дола доккху» (Мат. 13:45, 46). Паччахьаллан билгало еш долу, деза жовхIар эца ахча тоьаш хилархьама, цу стага шен мел долу хIума дIадохка дезара. Кхечу дешнашца, Цунна а, Цуьнан гIуллакхна а гIуллакхдеш хилархьама, дерриг а хьайн дахар дIало бухахь хIумма а ца дуьтуш, тIаккха Цуьнан дуьхьа а бен ма ваха. ПахIала цунах лаьцна иштта яздо: «Иза массеран а дуьхьа велла, дехаш долу адамаш хIинца шайн дуьхьа а доцуш, амма, вала а велла, веллачуьра денвина волчун дуьхьа дахийтархьама» (2 Ко. 5:15).

ХЬЕКЪАЛЕНАШ А, СОНТАНАШ А

Иийсан цхьадолу кицанаш лакхахь хьахийначу темина лерина ду. Царех цхьана кицано Инжилан Маттайс дIаяздинчу декьехь 25-чу коьртехь хьалхарчу шийтта байто дIалоцу. Делан Пачхьалкх, стогарш схьа а эцна, шайн зуда ехна Стаг волчу, Иийсана дуьхьал арадевллачу, итт зудабераца дустар деш ю. Уьш берриш а йолстегарий бара, тIаккха цара а Цунах Олахо олура. Царех хIоррангахь, серло луш болу, стогарш бара. Цара, абаден дахаран совгIат тIеэцначеран билгало йо. Цара массара а, Цуьнан шолгIа

схъавар хилча, Цуьнца хила сатуьйсура. Ийсас Инжил ца хезначарех я Цунах ца тешачарех лаьцна ца боху. Кхечу дешнашца, Цуьнан дагахь берш шийланаш бац!

Иттаннах пхиъ зудабер хьекъале дара, важа пхиъ — сонта. Бекъабалар цхьабосса ду. Ийсас динан тобанан дикка долчу декъах лаьцна боху.

Хьекъаленаш сонтачарех длакъасториг хлун дара? Сонтачаьргахь стогарш бен бацара. Хьекъалечеран стогарш даим а летта латторхьама, кхин а, тлаьхьалонна дитина даьтта чохь долу, пхьеглаш а яра шайца. Буйса юккье яьлладу хенахь, Нускал далош Верг схьакхачаран хаам баран мохь белира, тлаккха зудабераш Цунна дуьхьал даха арадовла дезаш дара. Амма сонтачеран стогарш длабан болабелира. Тлаккха уьш сихха хьекъалечаьрга бистхилира: «Лойша тхуна жимма даьтта, тхан стогарш длабовш бу» (байт 8). Амма хьекъалечара жоп делира цаьрга: «Шуна иза дала тхан йиш яц, и даьтта я шуна а, я тхуна а тоам боцуш ца дисийта. Йохкархой болчу а глой, эца аша» (байт 9).

Суна кху кицанин дуккха тидарш хезна тлаккха хлетте а цуьнан билггал бакъдолу маьна суна хлетал-метал хилла дуьсу. Цкъа луьйранна, со цхьа волчу меттехь дола деш волуш, ас дийхира: «Веза Эла, доьху Хьоьга, гло дехьа суна кху кицанах кхета!»

Оццу дийнахь Дала, кицанан коьрта маьна хьекъалаллечу йолстегрийн *«Йохкархой болчу а глой, эца аша»* бохучу дешнашкахь юкъалаьцна дуйла, гайтира суна. Хлара сурт хлоттадейша шайна: итт йолстаг, пхиъ хьекъалаллениш а, пхиъ сонтаниш а бахаман глирсийн туькана боьлхуш хиларан. Сонтачара глопастана тле а боглий, ахча схьа а оьций, хлорраммо а йохкархочуьнга олу: «Длогарчу стогарех цхьаь лохьа суна. Суна клелхьярьяла

лаба. Суна жоьжахати яха ца лаба. Суна Делера декъалалла деза». Царех хлорраммо а, карахь богу стогарш а болуш, гIопастана дехъа а бовлий, олу: «Далла бу хастам, со кIелхъараялла!»

Хинца хъекъалаллечара йохкархочунна тIе а богIий, дерриге шайн ахча схъаоьцу. Цара шайн долахь дерг дIа а доьхкина, шаьш цунах даьккхинарг шайгахь гулделла долчунна тIе а тоьхна, схъадеана. Царех хлорраммо а йохкархочуьнга олу: «ХIара дерриг а соьгахь дерг ду, — берриг а сан-сайн болу мах бу. Кхин соьгахь хIумма а дац! Доьху ас, хIара стогар а лой, ткъа дерриге дисинчу ахчанах стогарна даьтта лохъа суна». Царех хIорра туьканара стогарца а, даьттанах юьзначу пхъегIица а арайолу.

Башхалла стенца ю аьлча, хъекъалаллечара дерриге шайн дахар кхоччуш дIаделла, ткъа сонтачара, царна хетачуьнца, кIелхъардовларна оьшшучул дерг бен ца делла. Церан дахаран дакъа тIаьхъалонна дисина. ТIаккха уьш стогаршца арабевлла а, церан серло гонаха болчарна гуш хиллехь а, цаьрга чекхдовллалц серло ца латталора. Кицанехь бохуш ма-хиллара, церан стогарш буьйса юккъеяьлча, дIабан буьйлабелира. Цундела боху Ийисас иштта сих-сиха: «Чекхваллалц сатоьхнарг кIелхъарвер ву».

Сонта йолстегрий сихха тIеоьшу даьтта эца туькана дIахъаьвдира, амма уьш уьдуш леллашехь, Зуда ялош Верг схъавеана. Цуьнан схъаваре кийча болу хъекъалалленаш, Цуьнца бракан тойне бахара, тIаккха царна тIаьхъа неI дIакъовлаелира. ТIаьхъара а даьхкина зудабераш схъакхаьчна. Цара аьлла: «Эла! Ва эла! НеI дIаеллахъа тхуна» (байт 11). Амма Цо цаьрга аьлла: «Аса баккъалла а боху шуьга: Суна шу ца девза!» (байт 12).

Дала юха а боху, Иза Олахо лоруш болчаьрга «Суна шу

ца девза». Мела болчу керстанаша шайн дахар кхоччуш дла ца делла. Шеко яц, билггал царна хьовсийна ду Иийсас хлара дешнаш: «Шен баланийн мохь схьа а эчна, Суна тлаьхьа ца хлоьттинарг Суна уллохь хила хьакъ долуш вац» (Мат. 10:38).

Вайна Жлара йоцуш дендаларан ницкъ схьахьебечу Хазачу кхоах стенна теша? Ишттачу Хазачу кхоо вай жимма мелачу тешаран хьоле далийна. Цо, вешан дегнаш чохь летта латта езаш йолчу, Делан цлерах даьхна вай. Вай дийна дерг деллачунна юкьахь лосьхуш хила тарлой те? Вайна Цуьнан, къаьстташ бохуш долу, дешнаш диц-м ца делла те: «Хлунда аьлча шен са клелхьардаккха воьлларг синах вер ву, ткьа Сан дуьхьа са дладеллачунна бакъдолу дахар карор ду» (Мат. 16:25, НРП)?

ДЕШИ А, ДУХАРШ А, ХЬАКХАР А

*Сийлаллин гІуллакхаш — иза вайн Делаца цхъаьна
ницкъ тІебахийтар ду.*

Ас иштта хъехам бо шуна: шаьш хьал долуш
хилийтархъама, цІергахь дахчийна деши эца
шайна Соьгара. КІайн духар а эца шайна,
иза, тІе а дуьйхина, шайн эхье меттигаш
дІахьульярхъама! Хьакхар а эций, иза бІаьргех
хьакха, бІаьрса даийтархъама.
— Довзийтинарг 3:18, НРП

Іийсас, Цуьнан дуьхьа дог алух догуш воцчунна, кхо хІума
эцар: деши а, кІайн духар а, бІаьргех хьокху хьакхар а. ХІора
декъе къаьст-къаьстина хьовсур вай.

ЦІЕРГАХЬ ЦІАНДИНА ДОЛУ, ДЕШИ

Пайхамаро Малъакис Веза Эла тІаьхьарчу деношкахь Шен
Динан тобанна тІе цІандечу цІераца охьавуссур ву, бохуш,

яздо: «Иза дети лалош а, цѧндеш а Верг санна охѧхуур ву. Цо левихой цѧнбийр бу, уѧш, деши а, дети а санна, лалор бу Цо, хила деззачу тайпана Везачу Элана лерина саѧланаш цаьрга дахийтархѧма» (Мал. 3:3, НРП).

Левихой боху дешнаш цо пайхамаралле паччахѧллечу базбинчаьрга хѧжийна ду (хѧ. 1 Ки. 2:9), цуьнан, вай хѧнца хѧлха кѧастийна ма-хиллара, Динан тобан маѧна долуш ду. Дера, пайхамарна Керлачу Весетан терминологи евзийла дацара. Цуьнан «керстанаш цѧнбийр бу» олийла дацара, иштта дешнаш хѧнца а хиллане а ца хилла делара. Дала Шен динан дай цѧнбаран процесс деши а, дети а цандаран процессаца дусту делла, вай дешин а, детин а амалх а, уѧш муха цѧнлуш хиларх а кхета деза. Иийсас долччул сих-сиха деши хѧхадора, цундела вай билггал цу металле хѧовсур ду.

Іаламехѧ деши тоѧал шуьйра дѧсадаьржина ду, делахѧ а иза даим чѧогѧ кѧезигчу барамехѧ нислуш ду. И металл цѧеначу кепехѧ наггахѧ карадойла ду. Цѧена деши кѧеда а, аѧхна а, мекха ца дулуш а, кхин долу издарш доцуш а хуьлу. Иза кхечу металлшца издинчу хенахѧ (масала, цѧастаца а, эчигца а я никельца а), кѧезиго аѧхна а, алсамо чѧогѧ а, мекхаллина тѧера а хилла дѧахѧттѧ. Ишттачу издарх лалам олу. Лаламехѧ цѧастан а, эчиган а, никелан а я кхин долчу металлан чулацам алсам мел бу, деши чѧогѧ хуьлу. Тѧаккха бѧостанехѧ, издаран чулацар кѧезиг мел ду, иза кѧеда а, эшаре а хуьлу.

Тѧаккха вайна сихха, Иийсас хѧѧххна йолу, параллель го: цѧена дог Далла хѧлха, цѧандаран процессах чекхдаьллачу деших тера ду. Цѧена дог кѧеда а, ховха а, аѧхна а ду. Пахѧлала, дог кѧѧнан Іехорах чѧаѧлуш хилар, схѧхѧедо вайга (хѧ. Іеб. 3:13). Делан некѧашна я олаллина муьтѧахѧ ца хиларан сурт хѧоттош долу, кѧа, — иза, вайн цѧена деших лалам а беш, вайн дегнаш кѧѧиза деш долу, шен доцу металл ду. Кѧедалла

цахиларо шена тлаъхъа экамалла ийзадо, цо вайна Цуънан аз хаза новкъарло йо. Халахетарна, динан тобанехъ дуккха а болу ийманехъ берш дика гар долуш бу, амма царна чохъ члоггIа а, къиза а дог ду. Церан дегнаш кхин Иийсана догуш дац. Мацах Деле цийбина богу безам, там хилар а, бегийла дерг а, са а бен ца лoughу, шийла а, ша-шен беа а безам хилла хийцабелла, иза цена хиларо тIехуьлuchунна аьтто беш хиларан тешнахиларх буьзна бу (хъ. 1 Ти. 6:5). Цу тайпана безам болчу адамаша сатийсарех са хилар бен ца лoughу, царна шайна и сатийсарш делларг Мила ву дицло. Iехабаларехъ а болуш, уьш дуьненах марзо оьцуш а, тIаккха цу тIе иштта стигалш хила дагахъ а бу. Динан тобанехъ уьш мела ийманехъ берш санна, хьалхахIуьттуш бу. ХIетте а Якъуба, цена керсталла «шаьш кху дуьненах сийсаздахаза лардар» маьна долуш хилар, дагадоуьйту (Якъ. 1:27). Иийса, цена а, таммагI доцчу а, айп доцчу а (хъ. Эпа. 5:27) кху дуьнено дегнаш беxдина доцчийн а Динан тобанна тлаъхъа воглур ву!

Дешин кхин башхалла цуънан окисленина а, мекхо даарна а дуьхьаллаттадаларан йиш хиларна юкъалаьчна ю. Дуккха а долчу, гонахарчу Iаткъамийн жамIехъ кхулучу, кхечу металлех къасталуш, цена деши, цхъана а арахьарчу Iаткъамашка ца хьоьжуш, къагар лардо. Латунь (цIастан а, цинкан а можо лалам), деших тера елахъ а, кхоччуш кхин йиш йолуш ю: иза сихха кхулу. Цу кепара, иза дешин арахьара билгалонаш бен, амма амал йолуш яц. Дешина юкъахъ издарш лекха мел ду, иза мекхо дааран а, дохаран а Iаткъаман кхерам хиларна кIел ду.

Вайн заманахъ светски система динан тобанан юкъахъ ешна дIаяьлла. Вайна цуънан марздаларш чохъадевлла, тIаккха вай кхола дуьйладелла. ХIинцалерчу динан тобанан мехалаллаш кху дуьненан мехалаллашца беxдина ду. Вай

вешан деглан аппетитан латкъаман клел доълху, амма цунах Делера декъалалла олу. Ваъш цу декъалаллашца хъалдолуш ду а моъттуш, вай экамаллах а девлла, цандалар оьшуш хиларх кхетачуьра севцца.

Малъакис, Ийсас, деши цандеш волчу пхьеро санна, Шен Динан тоба кху дуьненан латкъам барх цаннийр ю, бохуш, яздо. Цандаран процесехъ деших аьтта хлур бо, тлаккха иза флюс олучу хлуманца издо. Цул тлаьхъа и иэдинарг пеша а дуьллий, эсаречу цергахъ лаладо. Иза лела, тлаккха дерриге издаларш флюсаца цхъаьна тлехула хъаладолу. Масса дукха йолу деши, бухахъ дуьсу. Тлаккха дерриге издаларш я шлак (флюсаца издина долу цаста а, эчиг а), дладоху.

Хьовсийша, хлун боху Дала Ешал-Яхлу пайхамаехула: «Хъажал, хьо цанъярхъма Ас лалийна хьо, амма дети санна ца лалийна хьо. Ас зийра хьо баланийн кхерчахъ» (Еш. 48:10). Цо вай цандеш йолу пеш, — иза бохамаш а, халонаш а, баланаш а бу, ткъа деши а, дети а цандеш йолу, физически цле а йоцуш. Кипас иза кху дешнашца тлечлагдо:

Шу цунах даккхийдеш ду, хлинца клеззигчу ханна шайна тайп-тайпанара зер лан дезахъ а. Шун тешар зуьйш ду, ткъа иза дешил деза ду. Хлунда аьлча деши, царца дахчош делахъ а, замано талхош ду. Ткъа шун тешар, зен а зийна, бакъдолу тешар ду аьлла, хила дезаш ду, Дала леррина къобалвина Ийса веанчу дийнахъ шун хастам а, даздар а, сийлалла а хилийтархъама. (1 Кипин 1:6, 7)

Цандеш йолу Делан цле — иза зераш а, бохамаш а бу. Церан йовхоно вайн дахарерчу Делан амалх дерриге издарш а, цлена доцург а длакъастадо.

Со иштта хьобхучу деноминацихъ хъалакхиьна: дерриг а хьуна клелхьарвала оьшуш дерг, иза жима волуш хих

чекхваьккхина хилар а, динан гIуллакхдаран гуламашка лелар а, динан тобанан законашна тIегIертар а ду. 1979-чу шарахь, колледжехь студент волуш, аса кIелхьарвалар тIеэцначул тIаьхьа, со йобзна йоцчу динан тобане кхаьчнера, цигахь хьехар Делан декъалаллашна тIегулдина дара. Амма я цигахь а, я сан деноминационни динан тобанехь а цIоналлах лаьцна ца хьоьхура.

1985-чу шарахь, со доланехь Деле цIоналлах лаьцна баха волавеллачу хенахь, Иза суна жоп дала волавелира. Цу ханна сан цIанваларна чIогIа хьогалла гучуелира. Аса даггара сайн дахар цIандар доьхура Цуьнга. Масех бутт дIабаьлча Цо жоп делира. Иза оццу шеран декабрехь хилира. Везачу Эло аса сайн «ас» бохург дIа муха таса деза а, сайн жIара схьаэца а, Цунна тIаьхьахIоьттина лела а Iамор ву, элира соьга. Цо сан дахарехь цIанваран болх бийриг хилар гайтира суна.

Сингаттамо дIалаьцна волчу аса, Дела сан дахарера дерриг а цIена доцург дIадаккха воллуш хилар дийцира сайн зудчуьнга. Ас цуьнга иштта, Везачу Эло со паргIатвоккхун долчу, дерриге сайн зуламечу марздаларех лаьцна дIахайтира. Царех дукхахдерш оцу я вукху агIонгахь собаре цахиларна юкъалаьцна дара, уьш хIорш саннарш ду, сов юург а, дуккха а сахьташкахь телевизорна хьалха хиьна Iар а, тIаккха даим а там хиларш лехар а. Амма тIаьхьабогIучу кхаа баттахь цхьа а къаьсттина хIумма ца хилира. Ма-дарра аьлча дерриг а кхин а оьшуш хилла дIахIоьттира, сан дилха шозза тIекхетта долчуха санна.

Ас Везачу Эле хьаьттира: «Сан зуламе марздаларш дIа-м муххане ца девллера, ткъа кхин тIе а чIагIлуш стенна ду?» Цо жоп делира: «КIант, Ас хьо цIанвийр ву аьлла. Кху кирттигалц хьо иза хьайн ницкъаца дан гIертара. Хинца иза Ас дийр ду, амма Сайн кепара».

Цу муърера дуьйна дла сүна сайн дахарехь цкъа а гина доцчу хаздаларех чекхвийла волавелира со! Хетара, Дела сүна миллионаш чаккхармаш генахь ву, амма иза сүна хеташ бен дацара. Дерриге къайладаьхна долу аypаш гучудевллера, тлаккха церан орам цъхана дашаца цле йоккхийла долуш бара — эгоизм! Со сайн юххерчеран хьокъехь кlorшаме лелара. Наггахь аса зудчунна а, берашна а тle мохь хьоккхура цъха а бахъана а доцуш. Ас практически массо а хlуманна леткъамаш бора. Сүна уллохь хила атта дацара. Со добзалан а, доттагийн а, lуналхочун а хьокъехь лалур воцу стаг хилла дlахloьттинера. Ас церан, уьш сан синан баланаш хьегаран бахъана долчуха санна, терго йора. Цу тlехула уьш сох уьдуш дlахlиттира.

Эххар а со Везачу Эле кхайкхира: «Мичара йаьлла ерриг а и дералла? Ишттаниг хьалха соьца дацара!» Цо сүна, цlоналlex лавцна дуьйцуш долу, Дезачу Йозанашкара дешнаш гайтира, ткъа тлаккха сан хаттарна жоп делира: «Сан клант, деши цlандечу хенахь, иза циййинчу пеша дуьллу, тлаккха иза эвсарчу цlеран латкъаман клел лела. Тлаккха дерриге эдинарг а, шлакаш а тlехула йовлу».

Масаллина цо 14 карат деши долчу, сан тlодана тle гайтира. И хlун маьйна ду аьлча, цуьнан 24-х 14 процентни дакъа — иза деши ду, ткъа дисина 10 — кхин металлш ду. Аьлча а, чорда аьлча, хlара тlод 60 процент бен деши долуш дац.

Тлаккха Дала, дерриг а сан кхин дlа долу дахар хийцина, хеттарш дира:

— Тlод цленачу деших дина ду, аьлла, хетий те хьуна?

— Хlаъ, — жоп делира ас.

— Амма ма-дарра аьлча, иза цленачу деших дац, иштта дуй иза?

— Дера, цленачух дац, — элира ас.

Тлаккха Везачу Эло кхин дӀа элира:

— Хьуна цуьнца долу дерриге издарш гур дац, иза циййинчу пеша диллалц, амма иза уьш цигахь дац бохург дац.

— ХӀаъ, Веза Эла, — жоп делира ас.

Тлаккха Цо, сан даг чохь, бомба санна, иккхинарг элира: «Ас хьо Сайн цӀерга виллчинчу хенахь, дерриг а хьан цӀена цахилар ара хьа гучуделира. Хьо иза кӀайладаккха гӀиртинехь а, иза кераюккӀехь санна Суна хьалха нисделира. Харжар хьоьгахь ду. ТӀехула даьлла нисделчунна ахь йинчу тергоно, хьан хиндерг билгалдоккхур ду. Хьан кхин дӀа а дераллехь вехийла ду, хьайн хьолан бехк зудчунна а, доттагӀашна а, луналхочунна а, хьо шайца болх беш долчу адамашна а тӀе а буьллүш. Хьайн лелар бакъдеш, ахьа цӀенадоцчунна кхин дӀа а хьайна чохь хила магадо. ТӀаьхьа, марздаларш дӀадевлча, иза юха а кӀоргене кӀайладер ду. Я хьуна хьайна гур ду хьайна чохь цӀена доцург, дохковала а, гечдар деха а. Тлаккха Ас Сайн чами схьа а эцна, хьан дахарера муьлхха а цӀена доцург дӀадоккхур ду».

Дала вай вешан лаамна дуьхьал цӀандеш дац вай. ПахӀална иза хаьара, цундела цо яздора: «...Дала вайна и ерриге а чӀагӀонаш йина дела, вешан догӀмаш а, синош а бехдеш мел долчүх цӀанде вай. Деле болчу ларамах дуьзна а долүш, чекхдовлалц ваьш Цунна дӀало вай» (2 Ко. 7:1). Цунах лаьцна цо иштта Тимапига а яздора:

«Делахь а Дала дӀахӀоттийна болу онда бух чӀогӀа лаьтташ бу. Цунна тӀе дӀаяздина хӀара дешнаш ду: «Везачу Элана бевза Шен долахь берш». Кхин а боху: «ХӀора а, ша Везачу Элан ву бохург, зуламах кӀахка веза». Муьлххачу а доккхачу цӀа чохь дашо а, дато а пхьегӀаш хилла а ца лаш, дечигах а, кхийра поппарх а йина йолу пхьегӀаш а хуьлу. Царах цӀхьаерш дезачу гӀуллакхна лерина хуьлу,

вуьш ларамазчу гӀуллакхна лелош хуьлу. Иштта массо а вон долчух цӀанвелларг а хир ву лакхарчу гӀуллакхна хаьржина, язйина йолу и пхьегӀа санна. Иштта стаг а ма хуьлу шен Олахочунна тешаме а, пайден а, массо а дикачу гӀуллакхна кийча». (2 Тимапига 2:19-21)

Сийлалло Делаца цхьаьна ницкъ тӀебахийтар тӀедуьллу вайна. Цо ниӀмат ло, ткъа вай, вешан роӀехь, Цуьнга цӀандарх лаьцна деха лаам болуш хила деза. Иза и гӀуллакх дан вола ма-вели, вай Цуьнца муьтӀахь хиларан а, ладугӀуш хиларан а юкъярлонца цхьаьна къахьега деза. Сайн дахарехь суна тӀехулара кхачамбацарш бен ца гора: сов юург а, телевизор а, там хиларш а иштта кхин дӀа а, Везачу Элана оццу хенахь церан кӀорггера орамаш гора. Иза уьш цхьалхадаха волавеллачул тӀаьхьа, дуккха кхин кхачамбацарш гучубевлира. ЦӀанвалар — иза хаддаза а, цасоцун а тӀаккха дукха хьолехь лазама а процесс ю, амма цуьнан стоьмех лаьцна хууш, аса воккхаверца тӀеобцу иза.

ЦӀеначу дешин кхин цхьа бӀаьрла башхалла цуьнан чекх са гуш хиларехь ю. «Галин коьртачу урамера некъ цӀеначу деших бинера. Урамаш чекх са гуш долчу ангалих тера дара» (Довз. 21:21). ЦӀеран зерах чекхваьлча, хьо чекхсагун хуьлий дӀахӀутту! Чекхсагун пхьегӀано шена а доцуш, ткъа цунна чохь долчунна сийдар дохьу. Вай гӀолехь цӀандина мел ду, адамашна къаьсташ вайца ийса го. Далла хастам бу!

Шен дог даим а Дела лӀохуш волчу, Дауда корта туьйхира: «Ша латийна массо а кӀинош хьанна го? Сан къайлаха долчу кӀинойх цӀанвехьа Ахь со» (Заб. 18:13). Вайн синан мохь беттар хуьлийла иза. Нагахь вай Деле вешан дегнаш цӀандар дехахь, Цо вайн бӀаьргех къайладаьккхина долу цӀена цахилар а дӀадоккхур ду. Везачу Элана вайн даггара ойланаш а, дог-ойлана а евза, ур-атталла вайна

уьш хиларх лаьцна дагахь дацахь а. Цандаро хинца дика дерг кхачаме до, тлаккха вай ледара деш а, бехдеш а дерг цандо я дладоху. Билггал цундела хьехар до Иийсас вайн заманан динан тобаннна Цуьнгара, цераца цандина долу, деши эцар, вай, дуьнено лохуш долчуьнца а доцуш, ткъа абаденна дехаш долчуьнца хьалдолуш хилла длахиттийтархьама.

КІАЙН БЕДАРШ

Динан тобанна цандина деши эца хьехар дарца, Иийсас Цуьнгара кІайн духар эцар а длахьедо цуьнга, шен ерзина хилар длахьулдархьама. Царех гергга терачу дешнашца Дала икраилхой тебора Ешал-ЯхІу пайхамарехула:

Паттахьа Цийон, паттахьа! Ницкъ хьайна тІебухахьа!
 Ва Ярушалайм, ва еза гІала, хьайн исбаьхьа бедарш тІеюхахьа! Сунтваза верг а, боьха верг а кхин вогуру вац хьуна чу. Хьайна тІера чан дІаегаехьа, паттахьа, Ярушалайм! Паччахьан гІанта тІе охьахаахьа! Хьайн вортанна тІера зІенаш схьаяхахьа, ийисаре лаьцна Цийонан йоІ! (Ешал-ЯхІу 52:1)

Сионо хинцалера динан тоба васте ерзайо. Дала ца боху кхузахь: «Ас хьуна бедарш тІеюхур ю», — хІан-хІа, ахьа «хьайн исбаьхьа бедарш тІеюхахьа», боху. ПахІала а иштта доьху динан тобане: «Иштта долу гІуллакхаш лелочул, Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Иийсах тарлуш даха вай, вайн синан лаамаш муха кхочушбийр бара те бохуш, ойланаш а ца еш» (Рим. 13:14). И кхайкхамаш вайна хеза, хІунда аьлча, цхьаннан а Везачу Элана и кІайн духар доцуш, гергавогІийла доцу дела (Довз. 7:9). ХІетте а цу берриге а кхаа кхайкхамехь коьрта дерг хІун ду, духар вай ваьш духа дезаш хилар ду.

Тлаккха юха а нилмато аьтто бо вайн и духарш эца. Вайга ваьшка уьш ца дало, дерриг а вайн бакъахьаралла — беҳделла духар санна долу дела (Еш. 64:6). Амма, пайхамаро ма бохху:

Сайн Везачу Элах йоккхаш хир ю со, сан са хир ду сайн Делах доккхадеш. Цо клелхьардаккхаран бедарш юьйхина суна тле, Цо нийсонан оба суна тле хьулийна, зудаялочо динан дайн чалба коьрта тле тиллича санна а, нускало жовхларшца ша хазъян санна а. (Ешал-Яхлү 61:10)

Везачу Эло клелхьардахаран духарш а, дерриге кечдарш а ло, вайга ваьшка уьш цкъа а хаздалур дацара. Амма и дерриг а иштта эрна тлеизэцийла а ду. Нускало ша шен хаздан деза.

Хьалхахлоттор вай ваьшна хлара сурт: къен зуда ехна сийлахьчу паччахьан клантана. Иза кыйелла яра, цундела цуьнан ловзарна кечам барна хлүмма а дацара. Цуьнан телхигаш бен яц, ткъа паччахьан керта кхочийла, цунна тледуьйхина исбаьхьа духар хилча бен дладиллина хуьлийла дац. Боккхачу безамо меттахвохуш волчу, паччахьан кланта цунна еза коч а, цуьнца доглуш долу мехала хлүма эца оьшшучул ахча ло, цо и доллу хлүма ловзар долчу дийнахь тледухархьама. Делахь а нускало мах барна кечам бан ойла а ца йира, цул совнаха, цо и дерриге ахча шен юхахьараллина а, там хиларшна а дайинера. Даздаре хила деззачу духарца ца ярца, цо паччахь а, цуьнан клант а юьхьаьржа хлоттаво. Цунна дерриг а оьшу хлүма эца аьтту бина бара, делахь а цо иза тергал ца динера. Нускал ловзарна кечделла дацара.

Нагахь цо и ахча еза коч эцарна дайинехьара, паччахьца юххера гергарло хиларна дозалла дойла долуш хир яра. Тлаккха цуьнан олийла хир дара: «Цо тлеюьйхина суна хлара ловзаран коч». Цуьнан нилматан совглатехула, цуьнан

когашкара коърте кхаччалц духар духийла хир дара. Дезачу духарна дерриге ахча цуьнгара деана дара, амма билгал и яра шена коч а, кечдар а эчна, уьш тледуха дезаш.

ХIара масала чIогIа дихкина ду зуда ялош Верг юхаваран кечамбарца. Яхъяс шена гиначух а, хезначух а лаьцна яздо:

Даккхийдерца, самукъадаьлла хир ду вай. Далла хастамаш беш, Цуьнан сийлалла ойур ю вай. ХIунда аьлча Iахаро зуда яло хан тIекхаьчна, ткъа Цо ялош ерг кечъелла. Цо цIена а, лепаш долчу а дуткъачу кIадинан коч тIеюьйхина». (Ткъа и дуткъа кIади – Делан долахь болчара Цуьнан лаамехь дина долу гIуллакхаш бохург ду). (Довзийтинарг 19:7, 8)

БархIалгIачу байтехь *бакъхьаралла* боху дош грекахойн *дикайома* бохучу дашаца билгалдаьккхина ду. Стронган дошамо хIара билгалдаккхар ло цунна: «нийсонан гIуллакх». Вайнан дошамо иза иштта «бакъхьараллин гIуллакх, бакъхьараллан ма-дарра гайтар» билгалдоккху. Дала вайна, вай бакъхьара гIуллакхаш дархьама, делла ниIмат. Дезачу Йозанашца доглуш, цу гIуллакхаша, ловзаран той долчу хенахь, вай тIедухун долу кIайн духар эца магор ду вайна. Иштта, тергал ца дойла дуй ткъа вай и ниIмат? Нагахь бакъхьара гIуллакхаш вайн духар делахь, вайх дуккха берш йиллинчу хенахь ах берзина нислойла ду! Дуккха болу вайн заманан динан тобанера иймандерш ур-атталла шорташ я мини-юбка хиллал бакъхьара гIуллакхаш лахьадойла долуш бац, ловзарна долчу духарх лаьцна-м дуьйцур а дацара вай! ТIаккха юха а цу гIуллакхо Якъубан майрра чIагIдар кхета а до, тIе а чIагIдо (хаттаран кепехь аьлла долу): «Амма хаа лаьий хьуна, сонта стаг, гIуллакхашца доцу тешар эрна дуйла?» (Якъ. 2:20). ХIинцалерчу динан тобанехь иштта

билггал бакъдерг тлехтилийтар муха нисдалийтина те вай?

Даггара долу тешар гайтархъама, Якъуба ши масала даладо. Цо боху: «Гуллакхашца бакъвина вацара ткъа вайн да волу, Ибраһим, шен клант Исхъакх сагина а валийна?» Цхъаннан олийла ду: «Ткъа сунa-м вай ийманехъ хиларца бакъдина дара ма моъттура». Хlаъ, иза иштта ду. Амма Малхбузехъа ткъоалгlачу блешаран тlаьхъарчу иттаннаш шерашкахъ вайна хъоьхуш дерг, ийман а, нlмат а дац. Тешар шеца цхъа а хlума долуш дац, нагахъ догlуш долу гlуллакхаш дацахъ, ткъа Делан нlмат доцуш, уьш дуьххьалдlа хуьлийла дац. Якъуба кхин дlа боху:

Гой хъуна, цуьнан тешар гlуллакхашца цхъаьнадогlуш хилла, и гlуллакхаш бахъана долуш и тешар кхачаме хилла. Делан Йозанашкахъ аьлларг кхочушхилла: «Ибраһим тийшира Везачу Элах, цундела Цо иза Шена хъалха бакъвина лерира», цунах Делан доттагlа элира. Гой шуна, стаг Далла хъалха бакъхуьлу шен гlуллакхашца, тешарца хилла а ца lаш. (Якъуба 2:22-24)

Шолгlачу масалехъ Якъуба яздо: «Иштта, нахаца лела Рахъаб ша дина гlуллакх бахъана долуш Далла хъалха бакъхилла, бахкийтина нах тlе а лaьцна, уьш кхечу новкъахула дlа а хъовсийна. Цундела, шена чохъ са доцу дегl делла ма-хиллара, гlуллакхашца доцу тешар а делла ду» (Якъ. 2:25, 26).

Тешар — иза тешар данне а дац, нагахъ иза гlуллакхашца догlуш дацахъ. Вайн иза кхайкхадойла ду, Лаодика-гlаларчу динан тобано деш ма-хиллара, амма схъагойтийла дуй вай вешан довха гlуллакхаш, вешан тешар тlеclаgldархъама?

Ийсас итт йолстагах лaьцначу историл тlаьхъа дийцинчу, кхин а шина кицане хъовсур вай. Дагадаийтийша, зудаберех

лаьцна долчу кицанан маьна, сонтачара шайн дерриге дахар дла ца деллера ийисана, Цунах Олахо олуш хиллехь а. Уьш зуда ялийначу тоьйне тлебитина бацара.

Вукху кицанехь, генна гездар дан воллучу, хьал долчу стагах лаьцна къамел ду. Цу стага ийиса билгалво. Цо шен ялхой схьа а гулбина, цаьрга ахча делла, вукхара иза глуллакхна а диллина, цунна са хилийтархьама. Хлоранна а, цуьнан аьттонашца доглуш, билгалдина ахча кхаьчнера, тлаккха цул тлаьхьа хьолада длавахара. Шина ялхочо тлевирззина болх а бина, шайга делла долу ахча шозза сов далийтина. Ткъа, шена массарна чул клеизиг ахча делла волчу, кхоалгачо, ор а аьхкина, цу чу длаачкыйина и ахча, халонех клелхьарвалархьама. Цо, шех тешна шега деллачух пайда ца оьцуш, тергал ца деш дитина.

Дуккха хан длаелира, хьолахочо юха а вирзина, ялхошкара бинчу балхах лаьцна отчет ялар тедиллира. Цо, шайна тедиллина долчунна тлехь тлевирззина къахьегна волу хьалхара шиь хаста а вира, царна совглат а дира. Тлаккха, шена уггар а клеизиг дерг тедиллина волчу, кхоалгачо схьа а веана, схьахьедира: «Олахо, суна хьо, хлумма а доцчух цхьа хлуьа а хиларе сатуьйсун волу, луьра стаг вуйла хаьа, цундела ас кхера а велла хьан ахча лаьттах дладоьллинера. Хлара ду иза» (юхадийцина авторо). Тлаккха хьоладас цуьнга жоп делира: «Хьо вон а, болх бан кархдер доцуш а ялхо ву!» (Мат. 25:26).

Хьолдас цу ялхочух лай ву олу. Цо *тиекъархо а, хийраниг а, тлевенарг а* я *мостагI* а бохучу дешнех пайда ца оьцу. Цуьнан нилмат тлеоьцуш воцург, Цунна мостагI ву (хь. Рим. 5:10). Клелхьарвалар тлецаэцнарг, Цунна хийраниг я тлевенарг ву (хь. Эпа. 2:19). Делах тешаш боцурш, — деланийхой бу. Цу стагах цхьа а далийна долчу дашаца це ца яьккхинера, цул совнаха, иза ша олахочун ялхо вара.

Тіаккха Іийсас массаьрга олу: «Хіунда аьлча хіоранна а шен долчунна тіе кхин а сов лур ду, ткъа цуьнан дерг кхин а стамлур ду. Амма хіумма а доцучуьнгара цуьнан данне а доцург а дїадоккху» (Мат. 25:29).

Хьолахочун шен ялхошна тіехь йинчу кхелан юкъалацар стенца дара аьлча, цо, ша тіедиллинарг кхочушдаран хіораннан мах хадорехь дара. Кхел яр, уьш шайн хьолада волуш хиларх тешаш хилар билгалдаккхархьама, дацара. Шеко яц, кхоалгіа ялхо а иштта хьолада волуш хиларх тешаш хилла, цо цуьнгара тіедиллар схьаэцна дела. Тіаккха цунна иштта, цуьнан хьолада юхавогіур вуйла а хаьара, цундела цо кхерамазаллина ахча лаьттах доьллинера. Хіетте а ойланашкахь цо даим а цуьнан юхаверзар дїатоьттура. Ткъа и хиллачу хенахь, цо шена еллачу хенах пайда ца эцна, тіаккха бакъхьара гїуллакхаш а цуьнан ца хилла. Тіаккха олахочо малонча ялхочунна шен кхел йира: «Чукхосса и шех пайда схьабер боцуш волу ялхо Іаьржачу бодане. Цигахь белхар а, цергаш хьекхор а ду» (Мат. 25:30).

Кху кицано, духарех а доцуш, ахча юкъадилларх дуьйцуш делахь а, духехь дерг хийца цалуш дуьсуш ду: муьтІахьаллин гїуллакхаш кхочушцадар. Малонча ялхочунна йина кхел, Іийсас Лаодика-гіалара динан тоба ларъечух тера ю. Цу динан тобанан иймандерш берзина нисбеллера, церан гїуллакхаш (ткъа Цуьнан волуш хиларх тешар а доцуш) жимма мела хилла дела.

Іийсан хІара кица, Цо дерриге халкъашна тіехь йийр йолчу Кхелан хьокъехь ду. Цо, жалуюно уьстагіий гезарех дїакъастош ма-хиллара, цхьаберш вукхарех дїакъастор бу.

«Паччахьо Шена аьтту агІор болчаьрга эр ду: „Сан Дас декъалдинарш, шу тіедуьйла! Дуьне кхоьллиначу хенахь дуьйна схьа шайна кечдина, Сан Олаллехь долу дахар

діаэца. Иза шуна деш долу совглат ду, хіунда аьлча Со меца волчу хенахь аша Суна яа хіума елира, Со хьогах волчу хенахь аша Суна мала хи делира. Со араваьлла лелачу хенахь аша Со тіейцира. Со тіехь беркъя волчу хенахь аша Суна тіеюха хіума елира. Со цомгуш волчу хенахь аша Сан дола дира. Со набахтехь волчу хенахь шу Со волчу тіаьхьадаьхкира“. Тіаккха Делан лаамехь болчара Цуьнга эр ду: „Веза Эла! Хьо меца а волуш, оха маца елла Хьуна яа хіума? Хьо хьогах а волуш, оха маца делла Хьуна мала хи? Хьо араваьлла лелачу хенахь оха маца эцна Хьо тіе? Хьо беркъя ваьлла лелаш, оха маца йоьхна Хьуна тіе хіума? Хьо тхуна маца гина цомгуш я набахти чохь? Тхо маца ихна тіаьхьа?“ Паччахьо цьарга эр ду: „Аса баккъалла а боху шуьга: гіо оьшучохь хіокху Сан вежаршна, царах уггар ледара волчунна а, аша мел динарг Сан дуьхьа дина ду шуна“». (Маттай 25:34-40)

Ийисас кхузахь дегіаца цомгушчарех а, мецачарех а я тутмакхех а бен, бохуш хилла ца Іа. Цуьнан дагахь иштта синца ледара берш а бу. Везачу Эло гіуллакхдаран дукхах долу дакъа синца миска болчарна лорура. Цо синан мацалла ловш берш бузабора (хь. Мат. 5:6). Цо синан лакхалле хьогалла йолчаьрга хи молуьйтура (хь. Яхьъя 4:10). Цомгуш болчаьрга а, чубоьхкина болчаьрга а, Ийисас боху:

Везачу Элан Са дагца ду сан, хіунда аьлча Цо со къобалвина мискачарна хаза кхаь кхайкхо. Цо со хаам бан ваийтина: чубоьхкинарш парглат а бохур бу, біаьрзечарна серло а лур ю. (Лака 4:18)

Нагахь кичанехь Цуьнан дагахь дегіаца долу гіуллакхаш бен ца хиллехьара, шийтта векалан динан тобане баха дезар дацара: «...Делан дош діакхайкхор а сацийна, тхо хіума екъя

хиттича, нийса хир дац» (Век. 6:2). Амма цу гүллакхо цхъана а барамехъ деглаца глорасизачийн а, мискачийн а глайгла баран мехалалла клезиг ца дора — и аглонаш цхъатерра мехала ю.

Кхузахъ коьртаниг Иийсан тледахкарш кхочушдар ду. Иза вайн Устаз а, Веза Эла а ву, амма И кху дуьнен чу Цунна гүллакх дархъама я Шена там хиларехъ вахархъама ца веана. Иза, дуккха берш цланбарна, Шен дахар дладалархъама веана (хъ. Мат. 20:28)! Кху кичанехъ, совглат хилла болу цлена бакъхъарнаш, Иийсан масаллица шайн дахарш динан гүллакхдарна дладелларш бара. Церан гүллакхаш мела а доцуш, ткъа довха дара.

Тлаккха Шена аьрру аглор болчаьрга эр ду: „Гена довла Суна, Делан негалт хилларш! Иблисаний, цуьнан харцмаликашний кечийнчу жоьжахатин цлера юккъехъ ю шун меттиг. Хлунда аьлча Со меца волчу хенахъ аша яа хлума ца елира, Со хьогах волчу хенахъ мала хи ца делира. Со араваьлла лелачу хенахъ аша Со тле ца ийцира. Со цомгуш волчу хенахъ, я набахти чохъ воллучу хенахъ аша Сан терго ца йира“. Тлаккха цара Цуьнга эр ду: „Веза Эла! Тхуна Хьо маца гина меца а, хьогах волуш а, я араваьлла лелаш? Тлехъ беркъа волуш а, могуш воцуш а? Тхуна маца гина Хьо набахти чохъ? Тхо маца Ийна Хьан гүллакх ца деш?“ Тлаккха Паччахьо цаьрга эр ду: „Аса баккъалла а боху шуьга: аша гло оьшучохъ Сан цхъанна а вешина гло ца дина, царах уггар ледара волчунна а, иза Суна ца дина аша“. Тлаккха уьш цкъа а хедар доцучу талзарехъ хир бу, ткъа Делан лаамехъ берш хедар доцучу дахаре кхочур бу. (Маттай 25:41-46)

Цу шина тобанан адамашна юкъара башхалла, цхъаболчара хлума деш хилар, вукхара и деш цахилар яра.

Кхечу дешнашца, башхалла церан глүллакхашкахъ бен яцара. Совглат хиллачара шайна деллачу нилматца глүллакхаш а деш, дуьненна бакъхъара хлүманаш дар гойтура. Бехкебарна клел бахнарш шина тобанах лаьтташ бара: дуьххьалдла деланийхойх берш а, нилмат тле а эцна, цунах хлүмма а ца деш болу, ялхой берш а. Цара бакъхъара хлүманаш ца дина, тлаккха царна нилмат эрна хилла.

Наггахъ, Америкехъ даккхий динан глүллакхдарш длакхоьхьуш, аса, бохаме жьопаш хуьлу, хеттарш до аудиторига. Масала, аса, майранаш боцуш, шаьш бераш кхиош болчу nanoшка хъалагловттар доьху (гуттара санна, уьш дукха хуьлу), ткъа тлаккха цаьрга хотту: «Шун динан тобанан тешаш болчара клирандийнан гулам чекхбаьллагчул тлаьхъа, тле а боглий, мел сих-сиха олу шуьга иштта: „Хъайн берашца делкъе ян тхан цла ян ца лаьа хьуна? Тхуна хъан берийн да воцийла хаьа, тлаккха царна цхьаь мукъана а дика масала гар оьшу“». Дукхахьолахъ эзар адам долчу гуламера сан хаттарна бакъхъара жоп луш шина зудчул сов ца хуьлур.

Тлаккха ас кхин дла олу: «Нагахъ шун хлүманаш йуьттү машин я цхьа хийца амал доцу цлера цхьа кхин хлүьа йоьхча, тлаккха аша шайн динан тобанера цхьана доьзале гло дар доьхуш телефон тоьхча, оццу дийнахъ шуьга динан вежарий а боглий, и тоян гло ма до, иштта дуй и?» Уьш эхъ хетаре соьга хьоьжу, ткъа цхьаболчеран блаьрхиш гучудуьйлу, хлунда аьлча со церан дахарера уггаре а ирачу халонех хъакхавелла дела. Тлаккха юха а члаглдаре жьопаш дац. Кхечу цу тайппачу хаттарша а оццу жамле даладо.

Тешачарна хьалха вистхуьлүчу хенахъ, аса, адамийн глайгла бар луналхочун белшаш тледижа дезаш цахиларна, клел сиз хьокху. Луналхочун жьобалла «Делан долахъ берш кечбан дина дара иза, цаьрга Далла глүллакх дайта а, Дала

леррина Къобалвинчун дегі дlахlотто а» (Эпа. 4:12).

Тlаккха ас тема а хуьйций, гулбеллачаьрга хотту: «Гена йоццуш лаьттаху, туьрмехь тутмакхашна гlуллакхдеш мила ву шух?» Ерриге а йоккхачу аудиторера 5-8 адамал сов куьг хьала ца ойу. Ас юха а хотту: «Больницешка а, баккийчарна леринчу цlеношка а мила лела шух?» Жамl изза ду. Важа хаттар: «Мила ву шух урамашкахула хаза кхаь кхайкхош а, Делан Дош адамашна дlахьуш а?» Жоп хьалхалерра. Ишттаху жьопийн бахьана, 80 процент динан тобанера керстанаш дукха хьолехь шайн а, шайн доьзалийн а дьухьа бехаш хиларна юкьалаьцна ду. Амма оццу кепара тешаш боцуьрш а ма беха!

Делахь а хlорра бохург санна, куьг хьала ца айинарг, там хиларца lаламаташ дечу гуламе я пайхамаро церан бизнесехь кхиам хирг хилар дlахауьйтун долчу дlаэккхар ву. Цара бехха некь ловр бу, шалха барам декьалалла я цlиндалар хилархьама. Стенна? Доллучул хьалха, Иййсана алсамо эвсаре гlуллакх дархьама а доцуш, амма шайш шайна боккха пайда эца луу дела.

Дукха хан йоццуш со, йоккха аудиторина декьалаллах лаьцна хьоьхучу, гlараваьллачу телевизионни хаза кхаь кхайкхорхочун кхайкхаме хьаьжира. Цо декьалаллин мехах лаьцна дуьйцучу хенахь, адамаш леррина ладугlуш дара цуьнга. Уьш Делан ницкье мел даггара сатуьйсуш бу хаадала хала дацара. Цьхаберш ур-атталла шайн меттера ира а хlиттина, богучу бlаьргашца хьоьжура цуьнга. Делахь а суна синехь lазапе бала хаабелира, цьхана стага кхайкхамчан кара банковски чек йиллинчу хенахь. Иза «сагlа» дара. Аса, Векалийн гlуллакхаш тептар тlехь декьалаллина тlера ахча уухьучу, Кипех лаьцна ойла йира. Аса, кхайкхамхочо чек юхаеллачу хенахь, дайдаларе садаьккхира.

Со, дола дархъама, сихха суо велира. «Веза Эла, — хоьттурса аса, — суна чохъа бала хаабелира. Суна дагадогӀу, хӀун бахъанина ду, амма суна иза Ахъа кхетор лаъа».

Цуьнан тийначу а, эсалчу а озо элира сан даге: «Джон, царна даггара Сан ницкъ бе́за, амма церан бахъанаш нийса дац. Ницкъан адамашна маьналла хаадалар лойла ду. Цо царна олалла а, тешна хилар а я бахам ло, тӀаккха царна иза динан гӀуллакхдарна а доцуш, ткъа шайн кхиаме хиларна деза».

ТӀаккха сан ойланехъ, Кхел яран дийнахъ Ийисана хьалха лаьтташ долчу дуккха адамашка аьлла долу, Цуьнан дешнаш марсадевлира. Цара иза Веза Эла лорура, шаьш Цуьнан цӀарца Ӏаламаташ деш хилла дела а, жинаш дӀалохкуш хилла дела а, пайхамаралла лелош хилла дела а. Ткъа Цо цаьргахъа а вирзина, элира: «Генадовлал Суна уллора, харц белхаш лелош дерш! Суна шу цкъа а девзаш ца хилла!» (Мат. 7:21-23, юхадийцина авторо).

Везачу Эло кхин дӀа элира: «Джон, цара ца элира „Веза Эла! Веза Эла! Хъан цӀеран дуьхъа догӀура тхо туьрмешка, мецанаш бузабора, берзина болчарна бедарш юхура “». ЧӀеларца, тӀетайра со: «ХӀан-хӀа, цара и ца дира».

Цу дерригенехъ суна, динан тобанан дукхах долу дакъа хӀуттуш йолу, адамийн ши тоба гира. Царех йоккхаха йолу хьалхара тоба, динан тобанан гуламе лела, амма и адамаш шайн дахарца а дехаш, кху дуьненахъ кхиамаш лохуш ду. Важа тоба динан тобане гӀуллакхдарехъ кхиамаш лохуш лела. Кхин а, дуккхазза а кӀезиг йолу, кхоалгӀа тоба а ю, цуьнца богӀуш бу даггара Ийисан дуьхъа богуш берш, уьш Иза, цӀеначу дагца Цуьнан халкъана гӀуллакхдарца воккхавейта лууш а, байначарна тӀекхиа лууш а бу!

Адамаш! Динан тоба лелаш долу кхераме некъаш ца го те шуна? Ойла ейша, нагахъ дукхах долу адамаш динан

тобане а лелаш, кїранах цкѣа я шозза кхайкхамашка ла а дуглш, ткѣа тлаккха цла а доълхий, ерриг а йисинчу хенахь кхин дла шен дуьхѣа дехаш хилча, хлун духарш хир ду царна тедуьйхина Кхел ечу дийнахь? Иштта «тешаш берш» муьлххачу а тїетоьхначу динан глүллакхдаре тїеийзабойла ду, нагахь церан эгоизман дахарна пайда бохьун долу, хлума лур ду алахь. Цара шайн тоьлла корматаллаш а, ницкѣ а шайна са хиларна бойу. Дуккха болчарна нийса хлуманаш хаа а хаѣа, ала а олу, уьш арахѣара дика а, бала кхочуш а гуш бу, тлаккха оццу хенахь уьш Везачу Элан дуьхѣа ца беха. Хлун дийр ду цара Кхиел яран дийнахь, уьш, цара нїлматах пайда муха эцна хиларна тїера, отчет яла тїекхайкхинчу хенахь? Нислур бу те уьш берзина, я царна тїехь хїетте а бакѣхѣарачу (цїеначу) глүллакхийн духар хир ду те?

Пахїлала орцадоху халкѣе:

Цундела тхуна, догїмашна чохь долуш я царна чуьра кхелхина долуш, Везачу Элана тамехь дерг хилийта лаѣа. Хлунда аьлча вай дерриш а Дала леррина Кѣобалвинчун кхелана хьалха дїахїитта дезаш ду. Вайх хлораммо а ваьш кху дегїа чохь дехачу хенахь динчуьнга хѣаьжжина, дика я вон и делахь, доггїург схѣаоьцур ду. Везачу Элах кхерар хлун ду тхайна хаѣа дела, адамаш кхето гїерта тхо. Далла тхox лаьцна дерриг а хаѣа. Тхox лаьцна долу дерриг а шуна а хууш хиларе сатуьйсусуш ву со. (2 Коринтхошка 5:9-11)

Ойла йой те вай Везачу Элан Іаламатах лаьцна? Дийла-м ца дуьйлү те вай Цуьнан сийлаллина тїехь, Цуьнан Кхелах лаьцна бага дахана суртхїоттар а долуш? Даьссачу а, схѣалаца хлума доцчу а дешнех-м ца теша те вай? Цу дерриге а хаттарша, вай, мелачу керстанаша Іийсагара эца дезачу, кхоалгїачу хлуманна тїедаладо.

БІАЪРГАШНА ХЪАКХАР

Динан тобанна цландина деши а, кІайн духарш а эца хъехар а дина, Іийсас Цуьнгара, гуш хилархъама, біаъргийн хъакхар эца магадо. И дарбане хъакхар тера дара біаъргашна хъакха кечйинчу дуккха дакъош цхъаьнатоьхна йинчу бальзамах, дарба санна біаъргийн негІарш тіе хъакха езачу. Лаодика-гІала, иштта бальзамаш кечдеш йолчу, шен медицинаца гІараяьлла яра.

Меттигера бахархой ишттачу дарбанечу гІирсаца бевзаш болу дела, Іийсас, динан тоба синан лакхаллечу біаързе хиларх тояран хъашт долуш хилар кхеторхъама, цунах гайтаме масал долуш санна, пайда ийцира. Лаодика-гІалара динан тоба ма-дарра йолуш хиллехъ а, цуьнгахъа дерзаро пайхамаралле маьна дІакхоьхъу. Дуккха болчу теологашна иза Дала леррина Къобалвинарг юхаваран хъалхарчу муьрана догІуш хилар хета, аьлча а вайн заманна. Динан тобано дерриг а хІума гуш хилар чІагІдо, делахъ а Іийсана долуш долу хъал гІолехъ девза, цундела Цо боху: «Хъуо ирс доцу а, декъаза а, миска а, біаързе а, верзина а вуйла ца хаьа хъуна».

ПахІала иймандолчаьрга яздо: «Шун дегнашна тіера пардо дІадоккхийла Цо, шу тіекхайкхина долу сатийсар а, Шен нахана лур ду аьлла долчун хъал муха ду а, Шех тешаш долчу вайна чохъ лела барам боцу боккха ницкъ бохург хІун ду а шуна хайтархъама» (хъ. Эпа. 1:18). Серладаккха — къаьсташ ган магор, бохург ду. Вай иза Іийсас деш ма-хиллара, гуш а, тіеоьцуш а хила деза. Вайн иза кхочушдойла ду, нагахъ вай хан Цуьнан гергахъ долуш яккхяхъ а, Цуьнан Даше ладугІуш а, Цунна гІуллакхдеш а хилахъ.

И бух дІахІоттабен агІонаш бакъ болчу баьччанашна а йогІу. Дерригенах хъан баьчча санна, кхета Іамийла ду, нагахъ цунна гІуллакхдеш а, цуьнца хан йоккхуш а хилахъ.

Сан зудчо, тхан гӀуллакхдарехь кхечу хьаьнцца а чул, соьца уьйр йолуш алсам хан. Иза бакъйо́лу Делаца йолу зуда ю, иза, Дала декъалдинчу сан куьйга кӀел гӀуллакхдан а, сан зуда хила а ирс долуш ю. Иза сан командехь уггаре а тӀейирззина гӀуллакхдархо ю. Масазза нисбелла сан командерачу гӀуллакхдархоша со воцуш сихха сацам бан безаш болу хиламаш, тӀаккха хӀинццалц иза цкъа а галъяьлла яц, сан метта сацам барна тӀехь.

Мусана шен тайпана болчу нахаца чул, хенан дукхах долу дакъа Делаца уьйр йолуш даккхар гӀолехь хетара, тӀаккха жамӀ иштта дара: «Мусан бӀе ткъа шо дара и лечу хенахь, амма цуьнан бӀаьрса а ца телхинера, гӀора дӀа а ца даьллера цуьнгара» (Кар. 34:7). Иза иштта кхечарел дукха воккхавера, ша Везачу Элана гӀуллакхдеш хиларна, тӀаккха Дала цунах «Сан тешаме лай», элира (хь. Лел. 12:7).

Исраилхой, мелхо а, даггара богуш бацара Далла гергахь хиларца, царна Цуьнан декъалаллаш хила бен ца лаьара. Цара Цунна, шайна пайда хилар гучу хенахь бен, гӀуллакх ца дора. Цу кепара царна хӀуманаш Далла гуш ма-хиллара ца гора.

Галате суртхӀитташна тӀехула уьш даим а нисбарна кӀел боьлхура. Шийтта баьчча сатийсинчу лаьтта хьовса баханчу хенахь, церан хьолан ладаме хилар шен лаккхарчу киртиге кхечира. Юхабирзича царех иттаммо массаьрга а дийцира: «...Царна хьалха тхаьш цӀоз долуш санна хетара тхуна, церан бӀаьргаш чухула тхо а хетара иштта долуш санна» (Лел. 13:34).

Килабана а, Нунин кӀантана ЮшаӀна а хьал кхечу тайпана хьалхахӀуттура. Цара халкъе элира: «Амма Везачу Элана дуьхьал ма довла. Цу махкахь Ӏачу халкъах а ма кхера, цунах вайна ижу хир ю. Уьш ларбан цхьа а вац, ткъа вайца Веза Эла ву. Ма кхера царах» (Лел. 14:9). Оццу хьолан тӀеэцаран иштта башхалла мичара яьлла те? Нунин кӀант ЮшаӀ Делан гергахь

хиларан алух вогура. Иза бен, аьтту мел бу, Делан лома тIе хьала ца ваьллера (хь. Ара. 24:13).

ТIаьхьа, скини дIахIоттаяле хьалха, Мусас меттаматтана арахьа четар дIа а хIоттийна, гуламан цIа элира цунах. Веза Эла лоьхуш волу хIорра а, меттаматтера ара а ваьлла, гуламан цIа ван Iамийна вара. Дезачу Йозанашкахь вайна го, четарна тIе, Нунин кIант ЮшaI воцург, цхьа а тIе ца веанера (Мусан чохьхьа хуьлийла дара). Муса четар долчу воьдуш, дерриг халкъ шайн четаршна чу довллучохь, хьала а гIоттий, геннара суждане гIора. Цара лорура и стаг, амма, шайн даг чу довзийтар ца хилархьама, шаьш Цуьнан гергахь хиларе ца богIура. Дезачу Йозанашкахь бохуш ду, Муса меттаматта юхавогIучу хенахь, «ткъа цуьнан гIоьнча, Нунин кIант ЮшaI, гуламан четарна уллора цкъа а дIа ца волура» (Ара. 33:7-11).

Кхузахь ши хIума гуш ду. Хьалхара — Нунин кIант ЮшaI Далла гергахь хиларна чIогIа даггара вогура. Иза, Мусас деза четар дитинчул тIаьхьа а, цунна уллохь вуьсура. ШолгIа — Нунин кIант ЮшaI Мусан гIоьнча вара. Иза иштта Везачу Элан тешаме ялхо а вара, тIаккха цуьнан гIуллакхаш цуьнан тешарца догIуш дара. Мусан къаьсташ хьажар дара, Цо Делаца хан йоккху дела а, шен гIуллакхдарехь бакъхьара гIуллакхаш кхочуш до дела а.

Тахана дуккха болчу ийман долчара хан шайн «дола даран чохнаш» чохь йоккху, амма цара динан гIуллакхдар ца до. Шайн бIаьрзе хиларна тIехула, цара динан тобанна дукка зулам дахьа. Уьш, Делан Пачхьалкхе даггара стом ца бохьу, динан адамаш ду. Уьш гIуллакхдеш боцу дела, бIаьрзе бу. Делан Пачхьалкхо Везачу Элаца уьйр хилар Цунна гIуллакхдарца цхьаьна бен тIе цаоьцу.

Нунин кIант ЮшaI Муса санна, къаьсташ гуш вара. Цу шиммо хан Делаца цхьаьна йоккхура, тIаккха уьш Цунна

ялхой бара, дуьненна бакъхъара гуллакхаш а гойтуш. Ибраилхошна шаьш мостагӀчун фонехь цӀоз долуш а гина, мостагӀчун баьргаш чохь уьш а иштта цӀоз санна гуш бу, элира. Ткъа ЮшаӀа а, Килаба а мостагӀчун дуьхьало ян ницкъ бац аьлла, дӀахайтира. Царех хьанна гора нийса сурт? Шовзткъа шо дӀадаьлча, Нунин кӀанта ЮшаӀа оццу лаьтта ши талламча вахийтинчу хенахь, меттигерчу вахархойх волчу цхьаммо дӀахайтира цаьрга:

Тхуна хезна, шу Мисар-махкара арадевлла догӀуш, Везачу Эло шуна хьалхара Эрзийн хӀордан хи дӀадаьккхина бохуш. Ткъа иштта Йорданал дехьа Ийначу эмархойн ши паччахь Сихьон а, Iovla а аша хӀаллаквинийла а хезна тхуна. Цунах лаьцна тхуна хезча, тхан дегнаш шелделира, тхоьгахь цхьаьнггахь а шуна дуьхьало ян доьналла ца дисира, хӀунда аьлча шун Веза Дела лакхахь стигалахь а, лахахь лаьттахь а Дела ву. (ЮшаӀ 2:10,11)

Берриге а кхин болу баьччанаш кхоччуш тилабаларехь болчу хенахь, Нунин кӀант ЮшаӀа массо а хӀума нийса гуш вара. Кху хьоло, шен олахочун диканан терго ца йина волу, малонча ялхочух лаьцна кица дагадоуьйту суна. Хьолада юхаверззалц, цо цунах лаьцна, хӀумма а доццух цхьа хӀуьа а хиларе сатуьйсучу, къизачу стагах лаьцна санна, ойла йора. Цуьнан кхетар кхоччуш нийса дацара. Цул совнаха, цуьнан хьежаран гӀалате хилар, хан мел йолу, алсам далар бен ца хуьлура, цо олахочо тӀедиллина дерг кхочуш ца до дела.

Вай хьалха къастийна ма-хиллара, хӀинцалерчу динан тобанехь, шайн хьажар кхоьлина долу, адамийн ши тоба ю. Царна ЮшаӀна гуш ма-хиллара ца го. Хьалхарчу тобанна, Дела хила ма-деззара лосьхуш боцурш юкъабогӀу. Цара, Дела лосьхуш а, стигалара дахьийтарш царна дӀалуш

волу а, кхайкхамчин ларам бо. Амма уьш шаьш, Иийсаца цхьаьнакхетархьама, меттаматтера ара ца бевлла. Уьш хIокху тIекхайкхарх ца кхетта: «Меттаматтал арахьа Иза волчу арадовлийла вай, Цуьнан сийсазвар тIе а лоцуш» (Iеб. 13:13). Церан гIуллакхаш жимма мела йовхо йолуш ду.

ШолгIачунна, Иийса лосьхуш, амма Цунна гIуллакхдеш боцурш, юкьабогIу. Цара Иза шайна са хиларан дуьхьа бен ца лосьху. Цул совнаха, билггал уьш бу и Делан Iуналхошна долччул дукха корта лазар дохьуш берш! Церан «динан» я «синан лакхалле» лелар ду, делахь а церан гIуллакхаш жимма мела ду.

Ладогийша, Делан халкъ, вайна карладахар я цIндар ца оьшу. Вайна Реформаци оьшу! Карладаккхаро, хIинца долуш дерг бен, цIан ца до. Реформацино вай кхоччуш вешан дог-ойла а, дахаран кеп а хийцарна тIекхойкху. ТIехдукха тийшира вай, динан тоба халла мела долчу хьоле далийначу, тардинчу нIматах. Дуккха шерашкахь цхьа-хIуьа нийсадоцург хьехийла ду, эххар а иза билггал бакьдерг хетар ду. Ткъа тIаккха, билггал бакьдерг хезча, дIататта мегар ду иза, ур-атталла йистера дерг я тиладалар ду а аьлла. ТIаккха цIиндаро я самадаларо нийса доцу кхетар чIагIдар бен дийр дац. Вайн бIаьргаш, дерриг а хIума, Цунна гуш ма-хиллара, гуш хилархьама, дIадиллина хила деза! Назмаалархоcho бохуш ма-хиллара, «Хьовца йолчу серлонгахь серло го тхуна» (Заб. 35:10).

СУНА МИЛА ВЕЗА...

*Нагахъ вай Иийса юхавоглучу дийнахъ Цунах
терра хила лууш делахъ, вайх цхъа-хъаннан
хийцавала дезар ду.*

Вайна хьалхабоглучу коьртехъ хиъна ма-хиллара, Иийсас Лаодика-гIаларчу динан тобане Цуьнгара цIераца цIандина деши а, кIайн духарш а, бIаьргех хьокху хьакхар а эцар дIахьедо. ТIаккха Цо боху: «Сайна везарг, метта а валош, тIазарца нисво Ас. Цундела, дикане а кхийдаш, даггара Далла тIедерза» (Довз. 3:19).

Вайга безам хиларна бен вай Юрадохуш а, тIазар деш а дац Цо. Iебархошка дахьийтаран авторо ма-дарра яздо цунах лаьцна:

Делан кIентий долчу шуьга, шу иракарахIиттош, аьлла дешнаш диц-м ца делла шуна? «Сан кIант, Везачу Эло хьо нисварх ца вешаш ма хила, Цо хъайна дечу тIазарна гIайгIане а ма вожа. ХIунда аьлча Шена везаш верг, тIазар а деш, нисво Везачу Эло. Ша тIеоьцуш волчу кIантана етта а етта Цо. (Iебархошка 12:5, 6)

Talzar дар «нисдар я низаме далор», бохург ду. *Etta* бохучун, «талзар де», маъна ду. Ма-дарра аълча, етта бохучу дашаца цхъаьнадоглуш грекахойн *мастигоо* дош ду. Керлачу Весетехъ и дош ворхъазза бен нислуш дац. Ерриге а кхечу меттигашкахъ иза «сераца етта» бохучун маъланехъ пайда оьцуш ду. Дера, Стигларчу Дас саранах пайда ца оьцу, хлетте а Цуьнан талзар луьра хуьлийла ду. Цундела кху могланийн авторо иза ца дешаш ца дитар длахъедо вайга. Цхъайолчу хенашкахъ, аса Цуьнан нисваран уггаре хала киртигаш ловчу хенахъ, суна суо чохъара этлочу лазарх лийр ву, аьлла, хеталора, амма цу лазаман стоьмаша даим а пайда а бахъаш, сан даг чохъ керла цлоналлин цле латайора.

ДЕЛАН БЕРАШ

Делан уггаре а тешаме бераш нисдаран хъашт долуш ду. Дала цхъана кхечунна кхин дла а тилаваларехъ я нисданза долчу къилахъ ваха магадойла делахъ а, Цо цкъа а магор дац изза дан Шен кленташна а, йоларшна а. Цхъана а хъекъалаллечу а, берийн глайгла бар долчу а дас, шен доцучу берашца доьзна а доцуш, шен берех довлу галаташ тидаме ца оьцуш дуьтург ца хиларе терра, Везачу Эло а могуьитур дац Шен берашна, уьш хлаллакдийр долу гуллакхаш кхин дла а цара дар.

Talzar дар доцуш къилахъ дерш дан аьтто хилар — иза адам Далла генадаларан сакх хуьлуьйту хаам бу. Дезачу Йозанаша къаьстташ боху, Цуьнан нисдар лайна доцурш, законехъ доцу бераш ду, ткъа билггал бакъболу клентий а, йоларий а боцуш. Цара ала тарло Цунах тхан Да, амма церан Цуьнан уллоранаш ду шаьш бохург, уьш билггал даггара дохкобовларца доьзна дац.

Ас сих-сиха, Делан даг чуьра арадолучу, члоглачу дахьийтаршца къамел до, тлаккха цул тлаьхъа кхоччуш вовшашна дуьхьал маххадор хеза, ткъа билггала: цхъа-хъаьа

а Дегара нисвар тлеоьцу, ткъа цхъа-хъаннах а иза практически хъакха а цало, иза Делан бакъдолу бер доцу дела.

Цхъана доьзалехъ цунах тера истори хиллера. Цхъана кIиранан дийнахъ Iуьйранна со бунтах лаьцна кхайкхам беш вара. Кхайкхам вуно меттавалоре бара, тIаккха динан гIуллакхдаран чаккхенгахъ аудиторин ах сов адам дохкодовларна тIекхайкхарна дистхилира. Гулам чекхбаьллачул тIаьхъа со Iуналхочух а, цуьнан зудчух а дIа а кхетта, цаьрца цхъаьна динан тобанан цхъана декъашхо йолчо кхайкхарца делкъе ян вахара. Тхо шайга кхайкхина йолу йиша, гулам дIабоьдучу хенахъ, Делан Дашехула Везачу Эло иза Iорайохуш хилла хиларх дуьйцучуьра ца соцура. Дерриг а цу зудчун леларо Делаца юххера юкъаметтигаш хиларх тоьшалла дора. Дезачу Сино чIогIа тIаьхъало йоллуш болх бинера цуьнца. Оха къамел дечу хенахъ, цо дог дохарца элира соьга: «Динан гулам чекхбаьлча, сан йоIа элира соьга: „Оцу стага дуккха мохъ-м хьийкхира, ткъа цо дуьйцучух цхъа а пайда ца хили”».

Со цIа чу чохъа ма-велли, суна цу зудчун йоI ма-дарра кIелхъаряьлла йоцийла хааделира. Цуьнан ненан дешнаша сан кхерам тIечIагIбар бен ца дира. Веза Эла даггара везаш йолу, хIара зуда, цу Iуьйранна гуламехъ хилла болу дуккахберш санна, Цуьнан нисъярна муьтIахъхилира. Делахъ а, гулам дIабоьдуш цунна юххехъ охъахиьна Iаш йолу цуьнан йоI, хуьлуш долчунна декъах йоцуш юьсура, — иза цуьнан дахарехъ муьтIахъалла ца хиларан гуш долу тоьшалла дара. Цу дийнахъ со теш хилла дIахIоьттина долу, цуьнан дешнаша а, леларо а иза билггал бакъдолу Делан бер ца хилар тIечIагIдира. Амма нагахъ ас цуьнга хIетахъ, керста юй те иза, аьлла хьаттинехъара, цо шекойоцуш тIечIагIден жоп лур дара.

Дала Шечарна бен таIзар ца до. Цо вайца, цу зудчуьнца болчу хиламехъ санна, долччул хьалха Шен Дашехула

луьра къамел до. Нагахь вай ла цадоглахь, Цо, вай нисдар тлеэцархьама, бохамех а, баланех а пайда оьцур бу. Назмаалархочо яздо:

Къиза бала айса хьегале, дикка хьалха, со тилавелла вара, ткъа хӀинца Хьан дош лардо аса... Леррина Ахь йина йолу кхелаш бакъ юйла хаьа сӀна, Веза Эла, Хьо сӀна тешаме хиларна, талзар а дина Ахьа сӀна. (Забур 118:67,75)

ПахӀала Ден талзар дарх лаьцна яздо: «Цундела шух дуккахдерш гӀораз а, цомгуш а хуьлу, цхьаберш бала а ле. Нагахь вай ваьш зуьйш делахьара, Везачу Эло йийр яцара вайна кхел. Ткъа вайна тӀехь Цо кхел еш хилча, вай нисдеш долу талзар хуьлу вайна, дуьненах кхечаьрца цхьаьна вайна кхел йина ца хилийтархьама» (1 Ко. 11:30-32, НРП).

Далла вай Цуьнан талзар даран (я нисдаран) дешнех кхета лаьа. Цо вай мухха а хьалакхидахь а, цхьа а кеп, вай талзар дар ваьшна тӀехь зуьчу хенахь, тамехь хуьлийла дац. Иза лебархошка дахьийтаран авторо а тӀечӀагӀдо: «Иштта шайх лаьцна бохучара шаьш чубогӀу болу мохк шаьш лобхуш хилар гойту» (11:14). Далла вайн беркат хиларал, дуккхазза а алсам вайн хьал довза лаьа. Оццу дахьийтарехь авторо Везачу Эло вайна талзар до бохуш, яздо «Вукхара шайна дика хетачу агӀор клеизигчу ханна талзар дора вайна, ткъа Кхо – вайна пайда хилийта, вайга Шен возаллехь дакъа лацийта до» (12:10). Сийлаллин гӀуллакх — и ю кхиоран лалашо.

Векало ПахӀала кхин дӀа боху: «Цундела хьалаайа шайн охьадахана куьйгаш, чӀагӀье шайн малъелла голаш. Нийсачу новкъахула лела, астагӀа лелхарш гал ца бовлийта, мелхо а тобалийта» (леб. 12:12, 13). Куьйгаша, вай Везачу Элана хьалха дохьучу гӀуллакхдарх а, гӀуллакхех а лаьцна боху. Голаша вайн леларан я вайн дахаран кепан билгало йо. ЧӀагӀдар — иза хестор бохург дац, иза билггал бакъдерг

безамца алар ду. Ийса Лаодика-гіаларчу динан тобане вистхилла луьрачу длахьедаран а, таizar даран а дешнаша, иза ледара ца йина. Цо цунна, цунна чохь юха а ціе латалун дерг, лора. Цо цунна, иза Цуьнан ціоналлин декъашхо хилла длахіоттийтархьама, таizar дора. Дера, иза, нагахь тешачара Цуьнан нисдар тіеэцча бен, хуьлийла дацара.

Динан тобанехь ледарнаш гіо дарх стенна боху вай? Иза Іийсас деш ма-хиллара, кхайкхамаш стенна ца бо вай? Вай ма-хуьллу билггал бакъдерг оьшуш долчу хенахь, хіинцалерчу динан тобанашкахь барта олучу а, йозанан кепехь болчу а кхайкхамийн дукхах долу дакъа машарна а, тіехкхиарна а, ирсе хиларна а лерина стенна бу? Хіара ду Дала Ярми-Яхіу пайхамарехула цуьнан заманахь, мела болчу тешачаьрга кіеда а тамехь а долчу дахьийтаршца бистхуьлчу, кхайкхамчех лаьцна бохург:

Уьш Сан стигаларчу гуламехь хиллехьара, цара Сан дешнаш Сан халкъе длахкчийна а хир дара, цара и халкъ шен вочу некъа тіера юьстахдалийтина а хир дара, зуламе гіуллакхаш дечуьра сацийна а хир дара. (Ярми-Яхіу 23:22)

Адамийн дегнаш бакъхьара дерг лелорна тіедерзориг а, тіегіортториг а леладой те вай, вайн тіекхуьуш долчу чкъорана Веза Дела вовзийтархьама, я бакъхьарачу агіор хийцадаларе тіекхойкхуш доцучу кхечу дешнех іехало те вай?

МАШАРБИЙРАШ Я ДУЬНЕНАН МАШАРАН ГІАРОЛЕХЬ БЕРШ?

Іебархошка дахьийтарехь вай доьшу: «Массо а адамца машаре хила, ткъа Далла гергахь ціена хила хьовса. Ціеналла ца хилча, цхьанна а Веза Эла гур вац. Къаьсттина тидаме хила шайна юкъара цхьаь Делан диканах діа ца къастийта,

«къаъхъачу орамех дѣавше маргіал хъала а даълла, цуънга дуккха а нахана зен ца дайт» (Іеб. 12:14, 15). Хіара ду авторо боху хъалхарниг: «Массаърца а машар болуш хила гѣрта».

Іийсас цкъа а ца бохура: «Декъала бу машаран гѣролхой», — Цо бохура: «Декъалбина бу нахана юкъахъ машаре гѣуллакх лелорш» (Мат. 5:9).

Аша хаттийла ду: ткъа юй башхалла? Шеко йоцуш! Машаран гѣролхочо хѣуъа мах белла а машар латтабо. Цу кепара, конфронтацх кѣлхъарвалархъама, иза билггал бакъдолчуънца компромиссе воъдийла ду. Машаран гѣролхочо оъшучу муърехъ Везачу Элан дагчуъра арадовлу а, уъш хийцабала тѣкхойкхуш долу а дешнаш, Іийсас Довийтинарг тептар тѣхъ дукках йолу динан тобанаш тѣкхойкхуш ма-хиллара, дѣакхачор дац. Жамѣхъ адамаш шайн бегІийлачу хъолехъ дуъсу, царна цу хенахъ хийцамаш а, бакъахъаралла а оъшучу хенахъ.

Машарбархочо, мелхо а, даггара машар лъыху. Цу гѣуллакхна, нагахъ эшахъ, иза чѣогІа муълххачу а харц долчунна дуъхъаллаъттар ву, бакъболчу машарна тѣкхиархъама. Машарбархочунна цѣоналла еза, къа ца деза. Иза юхавер воцуш а, къинах гѣлат я ледарло ю а ца олуш, иза ша долуш ма-дарра, — къа ду, олуш верг ву. Къинна цабезам хилар Деле а, адамашка а болчу безамах кхоллалуш ду. Машарбархочун даггара болу лаам, адамашна гѣоли хин дерг лехарна юкъалаъчна бу, ткъа уъш ирсе бен берг а боцуш. Цо царна гѣо муха дийр дара бохучух лаъчна алсам ойла йо, ткъа царна там муха бийр бара бохучух а доцуш. Цуънан шена са хиларо са ца гатдо. Иза даггара долчу къинхетамаллина а, бакъонца ен кхиэлана а воккхавоъ. Цунна цѣоналла еза, тѣаккха цуънан дог цуънан дуъхъа догу, иза Везачу Элан дуъхъа догуш долу дела!

СИЙЛАЛЛИНА ТІЕКХИАРНА ГІОРАСИЗНАШ ЧІАГІБЕШ

Іебархошка дахьийтаран авторо вай ціоналле гіертаре кхойкху, «и йоцуш цхьанна а Веза Эла гур вац». Хьалхо вай, исаилхоша Далла гергадахкар даре деш хилла хилар къастийнера, ма-дарра долчуьнца иза даггара хьогаххилар доцу дешнаш а, дог-ойланаш а бен ца хиллехь а. Церан, Муса санна, Везачу Элана гергабахкийла дацара, уьш Мисарара тіаьхьалонна бисинчу лаамех паргіатбевлла боцу дела. Далла гергахь хиларо церан, царна юхьдуйхьал хьажа ца луу, ціена ца хилар дерзина доккхийла дара.

Іебархошка дахьийтаран авторо Везачу Эло дуккха а біешерийн дохалла Шен халкъе бохучунна тіе серло Іанайо. Ешал-Яхїу пайхамаро оццунна гергадерг яздо: «Андде шайн кїадделла куьйгаш, чїагїе шайн егош йолу голаш» (Еш. 35:3).

Ширачу Весетан заманан пайхамаро дїахьедо, голаш чїагї ма-елли, біаьрзечийн біаьргаш дїабеллалур бу, кьорачийн лергаш хаза дуьйлалур ду. Яьсса аре стом луш латта хилла хийцалур ду, тіаккха и дерриг а халкъ ціоналлин некъашкахь чїагїлур долу дела ду! Кхин дїа Ешал-Яхїус яздо:

Коьрта некъ а хир бу цигахь, цунах «Деза долчун некъ» эр ду. Хьарам берш цу новкъахула гїур бац, сонта берш цунна тіехь кхерстар бац. Делан новкъахула леларш бен, уьш бен цу новкъахула лелар бац. (Ешал-Яхїу 35:8, НРП)

Делан некъаш адамийн чул лекхаха ду. Цїена некъ — иза, абаден дахаре буьгу некъ бу, тіаккха Іийсан дешнашца иза готта а бу (хь. Мат. 7:13, 14). Хїокхо сийлаллин алсамо лакхарчу некъах лаьцна боху. Вай цу некъана, ваьш Цуьнан нисдарш дїадоьллуш а, тіеобцуш а хиллачу хенахь бен, тіекхуьйла дац.

Пайхамаро бохучуьнца доглуш, сонтанаш глур бац цу новкъа. Сонтаниг — иза, шен долара ойланаш а, дахар а хъекъалаллин барам лоруш верг ву. Кицанаш книги тlехъ, «Сонтачу стагана шен некъ дика хета», бохуш ду (12:15). Циггахъ вайна сонтаниг «шех тlех тешаш а лела», бохург девза (Киц. 14:16). Тlаккха юха а Кицанаш книгано схъахъедо вайга, «Сонта стаг хlуманех кхета лууш ца хуьлу — шен хъекъал дlагайта бен лууш вац иза» (18:2). Цундела сонтаниг тилаваларехъ вежа. Кицанашкахъ иштта бохуш ду, «сонтачу стеган сонталла – lехор ю» (14:8).

Лаодика-гlалин динан тобанан декъашхой тилабаларехъ бexаш бара. Уьш декъалбина хиларх а, кхиам болуш хиларх а тешара. Амма царна дахаран билггал бакъболу бахамш ца тоъара: амал а, бакъахъара лелар а, lийсан блъьргашца дахар гаран хъунар хилар а. Веза Эла цаьрга вистхилла долу тlехтохаман а, дlахъедаран а, хъехаман а дешнаш, вуно чlогlа хиллехъ а, динан тоба сонталлин некъах паргlат а яьккхина, цlоналлин новкъа хъажоран lалашо йолуш дара. lийсас цуьнан гlора дайна куьйгаш онда а дора, егочу голашна чlогlалла а лора.

СИОНЕ БОЪДУ НЕКЪ

Тахана нисвар тlе ца эцнарг, Делан сийлалле буьгуш болчу цхъаъ бен боцчу некъах вер ву. Сийлалла хила атта дац. Нисдаларан ериге процесс — цlандамар а, капарат а — дохкодовлар доцуш пайдeнна дац. Цу бахъанина боху lийсас Лаодика-гlаларчу динан тобане: «Сайна везарг, метта а валoш, тaлзарца нисво Ас. Цундела, дикане а кхийдаш, даггара Далла тlедерза» (Довз. 3:19).

Даггара дохковалар кхетам хийцабаларца а, шех даьллачу къине, и далийтaран бахъане хъаарца а доьзна

ду, цу дерриге тлаъхьалоне хьаъжна а ца лаш. Вай къинан тлаъхьалонна тлехула холчухлотта лемина, оццу хенахь цуьнан лаламца дла а ца къаъсташ. Иийсас динан тобанна тледуьллуш ма-хиллара эмгаралле хилар, — иза, ваьш долуш долчуьра, даггара Цуьнан сийлалле лаламе дехьадовла лаар, бохург ду. Нагахь вай Иийса схьаваран дийнахь Цунах терра хила дохкуш делахь (1 Я. 3:2), вайх цхьа-хьаннан а хийцавала дезар ду, тлаккха суна, иза Цо дан деза, аьлла, ца моьтту! Цуьнан хьалакхиоро а, нисдаро а бен Цуьнан вастаца доглуш хиларе даладойла дац вай.

Ешал-Яхлус, шайн сонталла дла а тесна, Делера нисдар тлеэцнарш иштта олуш хирг хиларна тле гойту «Везачу Эло клелхьарбаьхнарш юхабоьрзур бу, хазахетарца кхойкхуш Цийон-галаина чу глур бу. Гуттаренна а долу ирс церан кортош тлехь хир ду. Самукьадалар а, хазахетар а царна тлаъхьакхуьур ду, сингаттам а, узарш а царах длакьаьстар ду» (Еш. 35:10). Сион хьахор кхузахь члогла мехала ду.

Лебархошка дахьийтаран авторо дийна сурт дуьллу: «Шу герга ца даьхкина куьг юттал уллохь болчу а, цле летта богучу а ламанна а, лаьржачу боданна а, члоглачу махана а, локхучу маан озана а, деш долчу къамелана а. И къамел хезачара дехарш дора, кхин шайга дош ма алахьара бохуш» (леб. 12:18, 19). Кхузахь, вай кху книгин хьалхарчу кортошкахь хьовьсинчу, баланах лаьцна бохуш ду. Тлаккха юха а вайна адамаша Деле къамел сацийта дехар деш хиларан глайглане тоьшалла хеза. Цара Цуьнан нисдар длатеттира, цо церан дегнаш дерзина доху дела. Ма сонта хилла уьш!

Цапни-Яхлу пайхамаро Исраилах лаьцна иштта боху:

Делан озе ла ца дуглу цо, ша нисъяйтар тле ца оьцу. Иза Везачу Элана тле ца тевжа, шен Далла юххе ца глерта.
(Цапни-Яхлу 3:2)

Дала Шен бала кху дешнашца гойту: «Шун къомана Ас таIзар дар эрна хилла, исраилхой, хIунда аьлча наха шаьш нис ца байтина. Цоьстучу лoьмо санна, аша таррашца шайн пайхамарш хIаллакбина» (Яр. 2:30, НРП). Нагахь халкъ цIоналле гIерташ а, Делера нисдар тIеоьцуш а, шайн некъашкахь дохкодуьйлуш а хиллехьара, Иза волчу лам тIе хьаладалалур дара.

Тахана вайна цунах терра таро хьалхахIуттуш ю, вай, ган мегар долчу а, хьакхалойла долчу а лам тIе ца даьхкинехь а. Вай кхечу ломе даьхкина, ваьш Ешал-ЯхIу пайхамаро шена тIе хьовсийначу.

Амма шу тIедахана Цийон-ламанна, дийначу Делан гIала йолчу стигаларчу Ярушалаймана, эзарнаш маликийн. (Iебархошка 12:22)

Иза хIинца а лам тIехь ву, амма, Синай олучу, физически хаалун болчу а доцуш. И лам алсамо ма-дарра а, хенара а бу, цуьнан цIе Сион ю, тIаккха цу тIе вуьгуш болу цхьаь бен боцу некъ — иза цIоналлин некъ бу! Цу новкъа воьдурa Муса. Мисара шен даг чуьра дIа а лаьллина, цо, кийчахиларца, шайна чохь иштта Iорадаккхар долу, Делан дешнаш тIеийцира. Исраилхоша Деле къамел цадар дийхира, царна, церан дегнаш дерзина а даьхна, уьш Iорабахалун долу, Цуьнан дош хаза ца лаьара. Церан лелар — вайна схьахьедар ду:

Хьовсалаш, къамел Дечуьнгахьара дIа ма дерзалаш. Нагахь, Лаьтта тIехь къамел дечуьнга ла а доьгIна, уьш а кIелхьара ца бевлlexь, вай муххале а кIелхьардевр дац, стигалара къамел Дечуьнгахьара дIадерзахь. (Iебархошка 12:25)

Лаьттахь Дала къамел Синай лам тIера динера, тахана

Цо вайца стигаларчу Сион лома тіера кѣамел до. Ма дастадолуѣту дешнаш ду цу байта юкѣалаѣцна! Израилхой, шайн дахаре хѣихам а, нисдар а деана хилла хир долчу, Синай ломахѣ царна деллачу Везачу Элан дашах дѣа а бирзина, таѣзар ца дарх ца бевлла. Вай мѣххале а таѣзар дарх девр дац, нагахѣ вай ваѣшна хѣихам а, нисдар а дохѣуш долчу, Дала Сионера аѣлла долчу, дашах ца тасалахѣ.

Израилхошна Везачу Элан сийлаллин ша кѣоргера догѣуш долу дешнаш хаза ца лаѣара, тѣаккха церан, цѣна доцѣух дуѣзна долу, шайн дегнаш дерзина даха дезар долу дела. Уѣш юхабевлира, ткѣа тѣаѣхѣа, Муса лам тѣехѣ волчу хенахѣ, цара, царна хаза лууш дерг, — тамехѣ долу а, хестор хезаш долу а, дилханан аппетитана там беш долу а дешнаш, церан пайхамарехула дуѣйцун долу, шайн «Иегова» воѣттинера. Цу ерриге а хенахѣ Синай ломан лакхенгахѣ Муса Везачу Элан, иза хийѣош долу, даггара дош тергаме деш вара. Иза лам тіера охѣавоѣссинчу хенахѣ, цуѣнан юѣхѣ Делан сийлаллин серлонах лепаш яра.

Мусана Делан дашо хийѣавалар деана. Ткѣа израилхошка хѣажийначу дашо лам а, уѣш тѣехѣ лаѣтташ долу латта а дегийнера, тѣаккха уѣш кхера а белла, дѣабевддера. Кхин дѣа ѣебархошка дахѣийтарехѣ вай доѣшу:

Цу хенахѣ Цуѣнан озо Латта дегийра, ткѣа хѣинѣа Цо боху: «Ас кхин а цкѣа, Латта дегийна ца ѣаш, стигал а егор ю». «Кхин а цкѣа» бохучу дешнаша гойту дегалуш дерг (и ду кхоѣллинарѣ) дѣадаккхар, ца дегалуш дерг дисийтархѣама. (ѣебархошка 12:26, 27)

Ўйсан Ёорадохучу дешнаша егийнера Лаодика-гѣалара динан тоба. Цуѣнан декѣашхой шаѣш бегѣийла хеташ бара «шайн» керсталлехѣ. Дерриг а царна исбаѣхѣа хетара, делахѣ

а Везачу Элан дешнаша ластийнера церан бух. Дала кхин цкъа а ластор ю Шен Динан тоба, тлаккха дийнна халкъаш а. Ластийначу хенахь, дерриг а ондда бух боцу хлума хлаллакхуьлу, дерриг а делла дерг а, дика доцург а духу. Цул тлаьхьа дийна дерг а, цлена дерг а бен ца дуьсу. Дала вегорах кхоьруш верг бен, Делах ца кхоьру.

Ешал-Яхлус иштта боху цунах лаьцна:

Цийон-лома тлехь болу кьинош летийнарш кхералуш бу, леса нах бегош бу: «Вайх мила лалур ву дерриг а длакхоллучу цлерана уллохь? Вайх мила лалур ву йовр йоцучу цлерана уллохь?» Нийсонца а лелаш, бакъдерг дуьйцург а, харцо а лелийна, стагера хлума ца йоккхург а, кхаь эцарх шен куьг лардийриг а, адам ден барт беш ца хазийта лергаш длакховлуш верг а, зулам деш ца гайта блаьргаш длакховлуш верг а ву – иштта волу стаг лакхенашкахь лаш хир ву, иза къайлаваьлла меттиг лаьмнийн глап хир ю. Цунна бепиг а латтор ду, хих а хедар вац иза. (Ешал-Яхлус33:14-16)

Цо «Мисар-махкахь къилахь берш» ца боху, ткъа «Сионехь болу къилахь берш» боху. Цо и дешнаш динан тобанехь, Везачу Элах кхерар доцчу а, цлоналле глерташ доцчу а адамашна хьовсош ду. Уьш Делан ларбарна келахь бац, тлаккха Цо уьш билггал бегор бу. Амма кхерамо уьш, Везачу Эло Шен сийлалла гайтича бен, дладоцур бац! Ешал-Яхлун длакхоллучу абаден алунах долу дешнаш Далла доглуш ду.

Лебархошка дахьийтаран авторо корта кху дешнашца чекхбоккху: «Цундела вай, егалур йоцу пачхьалкх тлеоьцун дерш, Далла баркалла олуш хила деза. Баркалла а долуш, Цунна товш йолчу кепара Далла ламал ян еза вай, ларамах дуьзна а, кхоьруш а долуш, хлунда аьлча «вайн Дела массо

а хлума ягийна дйайоккхур йолу цле ю» (Іеб. 12:28, 29). Вайн Дела — дйакхоллуш йолу цле ю! Аса сайн книги тлехь Ширащу Весетера дуккха меттигех пайда эцнехь а, Везачу Элан нйматца со Делан Дош нийса кхето глерта, цуьнга Керлачу Весетан сатийсарийн серлонгахь а хьобжуш. Вайн Дела безам бу, амма Иза иштта дйакхоллу цле а ю.

Цуьнан сийлалле гергахьхилар гайтаре, вайх дуккха болчара хинццалц деш ма-хиллара, оила ца еш хила мегар дац. Иза инзардоху сий долуш хилар тлечлагдархьама, Іебархошка дахьийтаран авторо хлара яздо: Царна гуш дерг сел буьрса хиларна, Мусас ша а элира: «Со кхоьруш а, вегош а ву» (Іеб. 12:21). Иштта реакци, цунна Іийса муха гина хилла бохучу, векалан Яхьян тоьшаллица цхьаьнайоглуш ю: «Сайна и гича, велча санна, Цуьнан когашка вуьйжира со...» (Довз. 1:17).

ВАЙ СИЙЛАХЬ ХИЛИЙТАРХЬАМА

Далла вай, вайн хьекъалца тлехьа хала долчу, безамца деза. Амма цу безамо цхьана а барамехь Цуьнан цлена хилар клезиг ца до. Цундела боху вайга Іебархошка дахьийтаран авторо: «Дала вайна делла нймат лардийр ду вай, цуьнгахула дика дерг дарца а, Далла хьалха дегнаш дегорца а, кхерамах дүзарца а динан глүллакх кхочушдеш». Везачу Элан кхерамехь лелархьама а, Иза веза ма-хиллара, деза а хилархьама, Меланна оьшу те вайна Цуьнан нймат (хь. Іам. 19:2; Мат. 5:48; 1 Ки. 1:16)!

Вай хинца къастийна ма-хиллара, Делах кхоьруш а, цлоналле глерташ а верг бен, Цуьнан сийлаллечу гергахьхиларехь хуьлийла дац. Со кхин цкъа а, кху книгин шолгачу коьртехь Дезачу Йозанашкара цитата ялийначу, метте юхавоьрзур ву.

Хіун цхъаьнадогІург ду те Делан цІенна а, цІушна а юкъахъ? Тхо дийна волчу Делан цІа ма ду! Дала Ша ма-аьлла: «Царна юкъахъ вехар ву Со, уьш болчохъ лелар ву Со. Со церан Дела хир ву, ткъа царах Сан халкъ хир ду». Цундела Везачу Эло боху: «Царна юкъара дІа а довлий, царах дІакъасталаш. Суна хъалха боьха долчу хІуманах ма хъакхалойша, тіаккха Аса тіеобцур ду шу. Со шун Да хир ву, ткъа шу Сан кІентий а, йоІарий а хир ду, – боху массо а ницкъийн Везачу Дала». Сан хьоме доттагІий! Дала вайна и ерриге а чІагІонаш йина дела, вешан догІмаш а, синош а бехдеш мел долчух цІанде вай. Деле болчу ларамах дуьзна а долуш, чекхдовлалц ваьш Цунна дІало вай. (2 Коринтхошка 6:16-7:1)

ХІинца шуна исторехъ дериге хъалха хилларг девза. Шу, ерриг а контекст юкъах а йитина, драмин ерриге билггал бакъхиларан чаккхенгахъ бен тіе ца дирзина. Ас сатуьйсу, ерриге а ас йийцина йолу предыстори, шуна къаьстташ хилла дІахІоьттина хиларх. Нагахъ шуна Цуьнан сийлалла дуьненахъ доллучу хІуманал дукха езахъ, шун дог чІогІа даггара хиларх догур ду.

ЧОХЪ ЕЗА ЦІЕ А ЙОЛУШ

*Вай, Муса а, ЕшаІ-ЯхІу а, Ярми-ЯхІу а, ПахІал а
дуккха кхин берш а кхайкхина ма-хиллара, Цуънан
сийлаллин езачу цІераца дага тІекхайкхина ду.*

Дерриге Делан адамашна оцу я вукху кепехъ Цуънан нисдар оьшу, хуьлийла уьш шира пайхамарш я Керлачу Весетан векалш. Шеко яц, тахана а иза иштта актуальни хилар. Кхузахъ коьрта киртиг хийцаме йолу вайн терго ю. Дозалло вайна таІзар даран Делан кепаш тІеэца новкъарло йо. Цу кепара вешан бехк болуш вайна чохъ Цуънан сийлаллин балхо вайна пайда ца бохьу. Амма вай муьтІахъ а хуьлий, Цуънан таІзар дар тІелацахъ, вайна Цуънан аз хазарна а, алсамо къаьстташ гуш хиларан а корматалла хуьлу, цу гІуллакхо вай Цуьнца уьйр хиларехъ кхиаре далор ду. Хьабукъа пайхамаро яздо:

Іуналлина лерина йолчу бІаьвна тІе воглур ву со, чардакха тІехъ лаьттар ву со. Со хьоьжур ву Везачу Эло сайга эр дерг хаархьама а, ас-айса сайн латкъамах лаьцна хІун ала деза хьажархьама а. (Хьабукъа 2:1)

Кху стага, Делан нисвар тӀеэцалун йолу, меттиг карийна шена. Цунна, цу гӀуллакхо цунна Делан дог а, некъаш а гӀолехъ довза магор дуйла, тӀаккха цунах алсамо эвсара ялхо вийр вуйла а, хаъара.

ІУЗИ-ЯХІУ-ПАЧЧАХЪ ВЕЛЛАЧУ ШАРАХЪ

Ешал-ЯхӀу Делера, Цо шега хӀуъа аьлlexъ а, дерриг тӀеэца кийча вара. Цо яздора: «Іузи-ЯхӀу-паччахъ веллачу шарахъ лекхачу а, айаделлачу а Іаршна тӀехъ охъахиъна Іаш волу Хьалдолу Эла гира сунa. Цуьнан обанан йистоша дерриг а Делан цӀа хьаладуьзнера» (Еш. 6:1).

Масех шо хьалха, со Дезачу Йозанийн хӀара меттиг кхеторах лаьцна дола деш волчу хенахъ, Веза Эла вистхилира соьга. Со, Ешал-ЯхӀуна Веза Эла Цуьнан сийлалlexъ гина хиларх, ойла еш вара. Ас ойла йира: *Динан тоба Дала леррина къобалвина Іийса Цуьнан сийлалlexъ гучуваларан керла гар оьшуш ю.*

ТӀаккха сунa Везачу Элан аз хезира: «ХӀара байт кхечу дешнашна тӀера дӀайолалуш ю». Хьесап дан лиъна волчу аса, Делан Йозанаш схьа а эцна, дийшира: «Іузи-ЯхӀу-паччахъ веллачу шарахъ». Везачу Эло со саца а вина, элира: «Ешал-ЯхӀуна Со тайначу гарехъ гуш хилийтархьама, Іузи-ЯхӀу-паччахъ вала везара!» Цо кхин дӀа бохура: «Динан тобанна Сан вастан цӀена гар хилалал хьалха, Іузи-ЯхӀу вала веза!»

Ас ойла йира: *мила ву и стаг, Іузи-ЯхӀу, тӀаккха цунна а, Іийса гарна а йукъара дерг хӀун ду?* ТӀаккха ас Симфони схьа а эцна, дерриге цунна тӀетовжарш кара а дина, цуьнан дахарх лаьцна дерриг а карийнарг деша а дешна, эххар а ладаме довзийтар хилира сунa.

Іузи-ЯхӀу Дауд паччахьан тӀаьхьенах вара, иза ялхийтта шо долуш паччахьалла дан хиъна. Цкъа хьалха иза тӀевирззина

Дела лoъхуш вара. Шу а, хила тарло, иштта лелла хир дара, къоначу хенахъ дийнна пачхъалкхан коьртехъ дlахиттинехъ. Долччул а хила тарло, иштта жoъпалла шена тlеэцча, иза лаккхарчу синхаамех а, муьтlахъаллах а вуьзна хир ву. Дезачу Йозанашкахъ аьлла ду, «Деле болчу ларамах дуьзна хила дезар хъехна волу Закри-Яхlу волчу заманахъ lузи-Яхlу Дела лoъхуш лелара. Везачу Элехъа вирзина иза мел лела, Дала цуьнан аьтто болуьйтура» (2 Ше. 26:5).

lузи-Яхlу кхоччуш Далла тlетевжина хилар бахъана долуш, иза Цо беркате декъалвина вара. Цо плелаштамхща къийсам латтабора дуккха йолчу гlаланашкахъ толамаш а бхуш, иштта lаьрбашца а, меунитхошца а, аммонитхошца а тlемаш бора. Ширачу Израилна экономически хъал а, тlеман ницкъ а хилира. lузи-Яхlуc урхалла дечу хенахъ халкъ кхиаме хъалакхиа доладелира.

И кхиам цуьнан дахарехъ Делан нилматан белхан жамl долуш бара. Амма цхъа хlума хийцаделира. Муьтlахъалла хуьйцуш шех бlоболар деара: «Ша ницкъ а болуш дlахlоьттича, lузи-Яхlун дог шена бохамна кураделира. Шен Везачу Далла дуьхъал къа латийра цо, хlунда аьлча иза ша чувелира Везачу Элан цlа чу, цу чохъ хаза хъожа йогlу хlума ягорхъама» (2 Ше. 26:16).

lузи-Яхlун дог иза ледара волчу хенахъ а доцуш, ткъа иза шен ницкъан лакхенга кхаьчначу хенахъ кураделира. lузи-Яхlуна, ша дерриге пачхъалкхан гlуллакхашкахъ кхиаме, тlехкхиаме а хилар карийча, цуьнан дог Веза Эла лoъхучуьра сецира. Хинца цуьнга шеге урхалла далора, хlун дан деза а, муха дан деза а хаьа дела. Кхиам цуьнан коьртах кхийтира, тlаккха цо Дала вуьшта а дерриг а цо долиинарг декъалдийр ду, аьлла, сацам бира. Хlетталц иза декъалалле вара, муьтlахъаллехъ Веза Эла лoъхуш волу дела.

И дерриг а цхъана дийнахъ ца хилира, тлаккха изза хлорранца а хуьлийла ду. Дала ларвира со: «Джон, дукхах болчу охъабегначаьрца иза халачу хенашкахъ а доцуш, ткъа шортонан хенашкахъ хилла». Стенна? Вай баккхийчу кхиамашка хъалакхиъча, вайга Цо ваьшна дерриг а делла хиларан ма-дарра дерг гучуьра далийта атта ду.

Дуккха а берш лецира цу гуру. Келхъардовлар тлеэцарца, адамаш Веза Эла а, Цуьнан некъаш а довза хьогах хуьлу. Церан муьтлахьалла гуш ду, уьш Иза лобхуш а, Цунах кхоччуш тешна а болу дела. Уьш динан тобане мецачу дегнашца богу. «Веа Эла, сунa Хьо вовза лаьа!» Уьш Дала хьовсорна а, Цуьнан декъалаллина а муьтлахъ бу. Даггарчу эсалаллехъ цара кийча хиларца Цуьнан нисдар тлеоьцу, хъаьнгахула иза доглуш делахъ а. Амма, цара шаьш шайн зедаларехула а, кхиамашкахула а хаар а, ницкъ а гулбо, тлаккха церан терго хийцаяла йолало киртиг тлехлутту. Делан Йозанаш а доьшуш, Веачу Эле, Цо Ша а, Шен некъаш а дладеллар доьхучу метта, уьш цунах шайн хьехаман гирсах санна, пайда эца буьйлало, тлаккха шаьш тешаш долчух лаьцна бен деша а ца доьшуш. Цара стигалара Делан озе а, шайн луналхочун озе а ладоглар сацадо. И адамаш кепехъ дла а хлуьттий, белакъежа: «Хлан, хьовсур вай, хлун хаьа цунна цигахъ!» Уьш Дезачу Йозанашкахъ эксперташ хуьлий длахлуьтту, амма циггахъ кледачу а, муьтлахъ долчу а дагах бовлу. Дозалло арадоккху Далла глутлакхдаран нилмат лагдаларе доьду (хь. Якъ. 4:6).

И хало къаьсттина ира длахлоьсттина ю США-н динан тобанехъ цигахъ тешачарна тлехдукха хьехамаш длахьебеш хиларна. Коринтхошка хьалхарчу дахьийтарехъ (8:1) вай доьшу: «Вайн массеран а кхетам бу». Амма кхетам хиларо адам курадоккху, ткъа безамо иза синца члагдо». Безамо шениг ца лобху, цо шен дахар шен Везачу Элан дуьхьа а,

динан гјуллакхдан тлехайкхинчеран дуьхьа а охьадуьллу. Дозалло шениг динан маскин клелахь лобху. Дала, безам боцуш хилла долчу хааро, дозаллица чекхдолу.

Хинца Іузи-ЯхІу паччахьах лаьчна лараме хаттар дер вай ваьшка. Куралла цуьнан дагчу йобьссича, иза клезиг а алсамо дин долуш хилла дІахІобьттира? Жобпо инзарвоккху: иза алсамо дин долуш хилла дІахІобьттира! Цуьнан дог дозалле хилира, тІаккха иза ша корта тало храм чу вахара. Дозалла а, динан дух а вовшийн багара а йохуш доьду. Динан духо адаме иза муьтІахьаллехь ду аьлла, ойла йойту, арахьара иза синан лакхалле лела дела, амма ма-дарра долчунна тІехь цуьнан дозалле дог ду, ткьа цуьнан синан лакхалла харц ду. Дозалло стаг динан духан йийсарехь сецаво, иза, и шагахь хиларан кьера хила, тІехдозалле волу дела! Дозалла динан тобанехь говза хьулделла ду, иза динан харизматическин а, инжилан а я пятидесятическин а маскина тІехьа кьайладаьлла долу дела.

Іузи-ЯхІу билггал бакьдолчуьнца юьхьдуьхьал Іоттавелира.

Динан да Іазар-ЯхІу а, цуьнца Везачу Элан тоьлла волу везткьа динан да а вахара паччахьна тІаьхьахІобьтина. Цара, Іузи-ЯхІу-паччахьна дуьхьало а йина, цуьнга элира: «Іузи-ЯхІу, ахьа яго ца еза Везачу Элана лерина хаза хьожа йогІу хІума. Иза оцу гјуллакхна кьобалвинчу АхІаронан тІаьхьенах болчу динан дайн гјуллакх ду. Аравала Делан цІа чуьра, хІунда аьлча ахьа кьа латийна, ткьа иза Везачу Элана гергахь хьан сийнна хир дац. (2 Шерашкахь 26:17,18)

Цу майрачу адамийн бага Дала нисдаларан дешнаш дехкина, амма Іузи-ЯхІун тергоно цуьнан Делан даше цаларар хилар гайтира: «Іузи-ЯхІу чІогІа оьгІазвахара. Ткьа

цуънан карахъ яра хаза хьожа йогӀу хӀума чохъ ягош йолу пхьегӀа. ТӀаккха, иза динан дайшна оьгӀазвахча, цуънан хъаж тӀехъ дӀа ца йоьрзу чкъуран цамгар гучуелира. Иза хилира динан дайшна хьалххяхъ, Везачу Элан цӀа чохъ, хаза хьожа йогӀу хӀума ягочу кхерчана уллохъ» (2 Ше. 26:19).

Ӏузи-ЯхӀу дарвелира. Дозалло даим а ша бакъдо, ткъа ша-шен ларвар даим дераллица цхьаьна догӀу. Дозаллечо берриш а бехке бо, ша воцург. Ӏузи-ЯхӀус шен дералла динан дайшна тӀехийцира, амма хало дуккхазза а кӀоргенехъ хьулъелла яра — цунна шена чохъ. Куралло бӀаьрзе винера иза! МуьтӀахъ а хилла, цу нахехула Делан нисвар тӀеэцаран метта, цо дераллина шен дозалла дузо магийра. Цу тӀехула цуънан хъаж тӀехъ дӀа ца йоьрзу чкъуран цамгар гучуелира — цхьаннах а къайлаяккхалун йоцчу меттехъ. Чкъуран цамгар кху хиламехъ Ӏузи-ЯхӀун чохъара хьал тӀехула гайтар хилира, цуънан хьоста дозалла дара.

Иза тахана а актуальни ду. Ширачу Весетера чкъуран цамгар — иза Керлачу Весетехъ кӀинан васт кхуллург ду. Дуккха а болчу хиламашкахъ къа — иза, цхьа кхин хӀума доцуш, адам бӀаьрзе а дой, цунна Делера нисвар тӀеэца новкъарло еш долу, чохъа къайладаьлла дозалла гайтар ду.

Везачу Эло сан даг чу аьлларг а хезна, Ӏузи-ЯхӀун истори а ешна, со, дозалло вай бӀаьрзе деш а, вайна Ӏийсага хьежа новкъарло еш а хиларх, кхийтира. Вай Иза гуш хила деза, Дезачу Йозанаша, вай Цуьнга хьобжучу хенахъ, вай Цуънан вастах тало, боху дела: «Ткъа вай массара а дуьхьал пардо доцучу яххьашца, куьзгано санна, Везачу Элан сийлалла дӀагойту. Массо а хенахъ вайн сийлалла сов а йоккхуш, вай Цуънан васте хуьйцуьйтуш ду Делан Са долчу Везачу Эло» (2 Ко. 3:18).

Цуънан васте хийцадалархьама, вай Цуьнга хьежа деза,

цу гјуллакхо вайна дерриг а Цуънан бѣаьргашца ган аьтто бо дела. Ткъа дозалло керла гарна новкъарло йо, цу кепара цо вай бѣаьрзе а дай, тиладаларан кхерамечу гоне чу кхуьссу. Лаодик-гѣаларчу динан тобанан тешачарна шайн дозалла бахъана долуш, Ийса ца гора. Царна шаьш синехъ лела моьттурса, амма Везачу Эло Шен Јорадахарехъ, иза иштта ца хилар гайтира царна. Цуънан хуьйцу ницкъ боцуш, уьш кѣорггечу сацарехъ бара. Уьш керстанаш санна гуш бара, амма церан Ийсанчаьрца цхъаьнадогӀу гјуллакхаш дацара.

ВЕЗА ВУ! ВЕЗА ВУ! ВЕЗА ВУ!

Ешал-ЈахӀуна Веза Эла Шен сийлаллехъ гина. Вайна хаьа, цунна Иза синан лакхаллечу бѣаьргашца гина, цхъа а адам, Делан юьхъ а гина, дийна дуьсийла доцу дела. Везачу Элан Іаьршаш гича, Ешал-ЈахӀу уллохъ, серапимаш олу, даккхий маликаш ца гуш вуьсийла дацара. Цо яздина, царех хѣораннан а ялх-ялх тѣмаш дара, царех шиммо церан яххъаш къайлайохура.

Вовшашка кхойкхуш, бохура цара: «Веза ву, веза ву, веза ву массо а ницкъийн Веза Эла! Дерриг а латта Цуънан сийлаллех дуьзна ду!» Церан аьзнаша Делан цѣийнан нѣсагӀанаш егайора, ткъа цѣа кѣуьрах хъаладуьзира. (Ешал-ЈахӀу 6:3, 4)

Маликаша гимн ца локкхура. Цу байтерчу дешнашна ур-атталла адамаша сих-сиха цхъанаэшарчу озаца локкху, эшар язйина ю. Маликаша шайна гуш дерг гойтура, церан яххъаш дѣакъевлина йоллушехъ. Хѣоразза а, Цуънан сийлаллин керла агӀо гучуьлча, цара «Веза ву!», бохуш, мохъ беттара. Церан аьзнаш оццул чѣогӀа хиларна, стигалашкара цхъайолу гѣишлош его йолалора! Нагахъ шу цхъа-муьлхха а гѣишло

лаьттахь его глортахь, шуна и дан иштта атта доцийла гур ду, стигалш-м хьехор яцара вай. Маликаша цигахь эшар ца локхура, оццу хенахь ойла а еш: *со кху тронна уллохь лаьтта хlунца миллиард шо ду, вон хир дацара-кх хlара гlуллакх юкъах а дуьтуш, кхечу меттигашкахь хlун хуьлу хьаьжча*. Хlан-хlа, царна кхин цхьанххьа хила ца лаьара, Кхоллархо, Цуьнан кхоьллина долчул, дуккха а исбаьхьа а, тамашена а волу дела. Назмаалархочо аьлла, Делан нелсагlехь хилар гlолехь ду, Цуьнан гергахьхилар доцчу, исбаьхьачу гlишлошкахь вехачул (хь. Заб. 83:11).

Маликаша мохь стенна беттара: «Веза ву, Веза ву, Веза ву»? Билггал кхузза стенна дора иза? Иштта дешнийн пайда эцар жуьгтийн йозанийн амалца доглуш ду. Цигахь дешнаш юхаалар эмфазин я маьннин къасторг хиларан маьйна долуш ду. Вайна вешан маттахь дешан я дешнийн цхьаьнатохаран маьйналлина клел сиз хьакха луучу хенахь, вай масех кепех пайда оьцу. Вайн дош lаьржа йозанца а, пейозанца а, клел сиз хьакхарца а, даккхийчу элпашца яздина а я айдаран хьаьрк хlотторца къастадойла ду.

Оццу lалашонна жуьгтийн текстан авторо юхааларх пайда эцна. Дукха хьолахь юхаолу шозза. Масала, Иийсас божу: «Хlора Соьга: „Ва сан Веза Эла“ бохуш волчо Стигалийн Олалла тlелоцур дац» (Мат. 7:21). Ма-дарра аьлча Иийсас «Веза Эла» шозза ца олур, ткъа дуьххьалдlа и дош интонацица къастийна, и дара и авторна клел сиз хьакха луург.

Цхьана дешан кхузза юхаалар Дезачу Йозанашкахь наггахь бен lотталуш дац. Иштта пайдаэцаран масала вайна Довзийтинарг тептар тlехь гойла ду, малико лаьттан бахархошна тlехь кхелъяр дlакхайкхийначу хенахь. Цо бохура: «Декъаза хир ду шу!» (Довз. 8:13). Кху хиламехь юхааларан маьйна, хьалха хилла йолу кхелъярш, луьра хилла,

амма хин ерг, адам кхетийла долуш яц.

Мухха делахъ а Дезачу Йозанашкахъ Делан цъаъ бен йоцу къасталуш йолу агло цхъанхъа бен кхузза хъахош яц. Маликаша бохура: «Ницкъ, ницкъ, ницкъ!» Цара мохъ ца беттара: «Безам, безам, безам!» я «Тешаме, тешаме, тешаме!» Хлаъ, Дела нуьцкъала ву, Дела безам бу, Дела тешаме а ву, амма ерриге а йисинчу аглонел лакхахъ лаьтташ, цхъаъ бен йоцу, — Цуьнан сийлалла ю. Цу юкъалаьчна ду Цуьнан волуш хиларан дерриг а къагар. Кхечу дешнашца, цу юкъалаьчна Делан ціе ю!

БАЛАНЕ ДУ СУНА

Ешал-Яхлуна Дела ма-гиннехъ, цо ца аьлла: «Ох!, иштта хилла-кх Иза!» Цо бохура:

Къа ду сан! Хлаллакхили со! Сан бага ціена яц, ціена баганаш йоцучу халкъана юкъахъ Iаш а ву со, ткъа сан блаьргашна гина Паччахъ, массо а ницкъийн Веза Эла.
(Ешал-Яхлу 6:5)

Бала бохучу дашо хинцалерчу маттахъ хилла болу ницкъ байина. Цкъа мацах цунах Делан кхелан сийлахъ кеп гайтархъама пайда эцара. Хинца хъалха аьлла ма-хиллара, маликаша лаьттан бахархошна бала дIакхайкхийначу хенахъ, цара ма-дарра аьлла: «Ткъа Адамийн КIант, Делан Йозанашна тIехъ Цунах яздина ма-хиллара, кху дуьнен чуьра дIавоьдуш ву, амма декъаза ву-кх Цунна ямарта верг! Цунна дуьнен чу ца валар гIоле яра» (Мрк. 14:21). Нагахъ олура пайхамаро кхечу стеган дахаре *бала* боху дош. Долччул цецдоху, Ешал-Яхлу санна бакъхъарачу стага, иза шена тIелаьчна аьлла хиларо!

Шена кхел кхайкхорца, цо сихха бохура: «Хлаллакхили

со!» Кхузахь *хIаллакьхили* боху дош «массо а агIор а гIуллакх телхаш лаьтта», бохучу маьIнехь ду. Ешал-ЯхIу сийлахьчу Далла хьалхахIоьттинера. Дахарехь дуьххьара ма-дарра кхеттера иза, Дела Мила ву а, ша мила ву а. Цу сохьта дегалла яйнера. Шех а, адаман Iаламах а дерриг тешнахилар tIемадаьлла дIадахнера. Цул тIаьхьа хьекъало а, эмоциша а кхин билгалдоккхур дац цуьнан дахар. Нагахь цуьнца цхьа-муьлхха а куралла хиллехь а, цунах лар а ца йиснера. Ешал-ЯхIу Паччахьан тронни залан лаьтта бертал охьавуьйжира. Цуьнан дегIан хIора клетка егош а, кераюккьехь санна гуш а яра. Цо, мичахь кьайлавер вара те, бохуш, меттиг лобхура, амма шена меттиг ца карайора. Иза кхоччуш кхийтира шена Делан кьинхетамалла а, Цуьнан дика а чIогIа оьшуш хиларх, Ша дийна висийтархьама, оццул Веза Волчу, долуш мел долчун Эла Волчу Далла хьалха латтаваларх лаьцна-м дийца а ца оьшура!

ЦИАНДАЛАР, ГIУЛЛАКХДАР, КЪАЬСТАШ ГАР

Ешал-ЯхIуна, кхин а жимма Iахь, цуьнга сатохалур дац, аьлла хааделлачу хенахь, хIара хилира:

ТIаккха цхьа сирап-малик суна тIедеара. Морзахца сагIа доккхучу кхерчара схьаэцна, богуш болу кIега бара цуьнан карахь. КIега сан бетак а Iоьттина, цо элира: «ХIара хьан бетак хьакхабелла, хIинца хьан бехк дIа а баьккхина, хьан кьиношна гечдина». (Ешал-ЯхIу 6:6, 7)

Дала муьтIахь болчарна кьинхетамалла а, дика а ло. Богучу кIорано цIанвира Ешал-ЯхIу. ЦIанвалар лайначул тIаьхьа, цунна Делан аз хезира: «Мила вахийта Ас? Мила гIур ву Вайн дуьхьа?» (Еш. 6:8).

ЦIанвалар бахьана долуш, цуьнан Делан аз алсамо кьаьсташ хозийла хилира: «Мила гIур ву Вайн дуьхьа?»

Кхечу дешнашца: «Сийлаллин ціена гүллакхаш кхочуш хъан дийр ду?» Цу сохъта Ешал-Яхлун жоп хилира: «Со кийча ву! Со вахийтахъа» (Еш. 6:8).

Цунна Делан деган дешнаш хезара:

Ваха а глой, ала оцу халкъе: „Хезар ду шуна, амма кхетар дац шу. Хьобжур ду шу, амма маына къастор дац аша“.
(Ешал-Яхлун 6:9)

Дала халкъалахъ бевзаш болчу пайхамарех а, Дезачу Йозанийн устазех а блаързенаш а, къораниш а олу. Цаърга дла цадалалора Цо бохург, царна Цуьнан дешнаш къаьсташ ца хеза дела.

Везачу Эло боху, амма адамашна хезий те Иза? Кху байташа сан сүна чlogla юххера волчу доттагичуьнца хиллачу цхъана къамелах лаьцна дагадоуьйту сүна. (Хьалха аса иза сайн книги тlехъ колледжехъ сайн хьехархо хилла волуш санна хъахийна вара.) Цкъа со тlехволуш цуьнан гlалахъ вара, тlаккха иза аэропортехъ сүна дуьхьал веанера. Со цига дlавале цо ойланаш а еш, доланаш динера. Блаърхиш а долуш, цо соьга схъахайтира: «Джон, Дела дуккха дерг ала лууш ву Америке, амма Цунна Ша дlахезан берш ца карабо». Цуьнан дешнех сан дагчохъ даггара цlе летира, сүна, сүо Везачу Элан эвлаяэх цхъаъ хилла дlахlоттархъама, хlинца а гена вуйла, хаъара. Сүна сlххха Ешал-Яхлун дагавеара. Дала иза цlан ма-виннехъ, Цуьнан аз цунна къаьсташ хилла дlахlоьттира тlаккха, дуьххьалдlа Делан агlонаш а йоцуш, Делан деган лаамаш кхайкхо корматалла гучуелира. Аса, иза тхан пачхьалкхехъ Дезачу Йозанашкара билггал бакъдолчун агlонех лаьцна дийца корматалла йолуш адамаш цахилар бохург дац, аьлла, ойла йира. Хаттар кхечуьнца ду: карор буй теша дlа а къастийна, Везачу Элана хьалха цlена хуьлуьйту гүллакхаш

дарна муьтлахь хилалур болу а, Цуьнан билггал бакъдерг ма-
дарра длакхайкхо йиш йолу а божарий, зударий?

ИЙСАЦА ЙИНА СУЬЙРЕ

Юха а, вешан пайхамараллин васт долуш хьалхах!уттучу,
Лаодика-гIаларчу динан тобанехьа доьрзур вай. Иийса луьра
лоь цу динан тобанна, ткъа цул тIаьхьа некъан хьехам:
«Эмгаре а хилий дохко вала». Иза цу адамех бен хьакхалуш
дац, я Иза вайга бохуш ву? ТIеоьцур ду те вай Цуьнан нисдар,
я, исраилхой хилла долу, изза сонтаниш долуш дуьсур ду те?

Иийсас кхин дIа боху: «Со, неларах пIелг а бетташ, лаьтташ
ву. Сан аз а хезна, неI дIайиллинчун цIа чу вер ву Со. Цуьнца
цхьаьна хIума юур ю Ас, ткъа иза Соьца шуьне хуур ву»
(Довз. 3:20). Ма лаьа сунa, шуна, тIаьхьарчу заманан динан
тобанехьа дерзийна долу, Цуьнан дешнаш хозийла! Иза
кхайкхамаш беш а, хьохуш а болчаьрга бохуш ву: «Нагахь
цхьа-хьанна а Сан аз хазахь». Цу гIуллакхо дог ца дохода
те шун? Там хиларшка безам хиларна а, ваьшна са хиларна
а тIехула вай, Цуьнан деган деттадалар ца хаззал болчу
барамехь, цIена доцуш хилла дIахIиттина те Цунна? Вай
оццул кIорге бехделла те дуьненан марздаларшкахь а,
лаамашкахь а, Цуьнан аз хеза бохуш, чIагI а деш, ткъа ма-
дарра аьлча, Цуьнан деган мохь хьекхарна вуно генахь
лаьтташ долу, халкъ хилла дIахIоьттина те?

Нагахь шуна дагадаглахь, Иийсас динан тобанна Шегара
цIандина деши а, бакъахьара гIуллакхаш даран билгало
еш долу, кIайн духарш а, Цунна санна, гойла хилархьама,
бIаьргIашна хьакхар а эца тIедиллина дара. Изза Iедал
вайна Ешал-ЯхIун тоьшаллехь а гойла ду. Цо, Делан нисвар
тIеэцархьама, ша муьтлахьвинчул тIаьхьа, цунна цIанвар хилира.
ТIаккха цунна чохь бакъахьара я цIена гIуллакхаш дан даггара

лаам летира. Тіаккха иза Деле кхайкхира, адамаш біаързе а долуш, билггал бакъдерг гуш ца хиларх лаьцна! Царна хъакхар оьшура. Ешал-Яхлу Далла хьалха муьтлахь а хилла, Цуьнан нисвар а, цланвар а тіе а эцна, дуьнен чу бакъахъара глұллакхаш діакхехъа кийча хиларан бахъана долуш, Деле цуьнан біаргашна дуьхъалара дуьхъало діаяккхаелира.

Юха а ладогийша Іийсан дешнашка: «Со, неларах плелг а бетташ, лаьтташ ву. Сан аз а хезна, неі діайиллинчун ціа чу вер ву Со. Цуьнца цхьаьна хлума юур ю Ас, ткъа иза Соьца шуьне хуур ву». Кху дешнаша шалха маьна хьош ду. Цкъа-делахь, кхузахь шех лаьцна къамел діадодуш йолу динан тоба, Веза Эла шолгіа схъаварал хьалха йолчу Динан тобанан билгало ю, тіаккха цундела Цо кхузахь вайга Шен юхаварах лаьцна боху. Инжилан Лакас діаяздинчу декъехь Іийсас царна гергга долу изза дешнаш олу:

Юкъ а ехкий, гуттар а глұллакх дан кийча хила, шайн стогарш а латийна хилийта, зуда ялийначу сакъера ваханчуьра шайн хлусамда ціа варе хьоьжучу ялхойн санна. Хлусамдас, ціа а веана, неі тоьхча, цунна иза оцу сохъта діаелла кийчча хир бу уьш. Декъала бу, хлусамда ціа кхачча, сема болу ялхой. Билггала боху шуьга, цо ша а, ялхойн духар а дуьйхина, уьш шуьнна гонах а ховшийна, оьшург тіе а дахъаш, царна глұллакх дийр ду. (Лака 12:35-37)

Вайн Олахо вайна глұллакхдеш хир ву, абаденна Цунна глұллакхдан дезаш дерш билггал вай доллушехь. Иза билггал бакъдолчу маьнехь ялхо ву. Иза вайна цхьа а хлума декхарийлахь вац, вай Цунна оцу хенахь члогла дукха хлума декхарийлахь доллушехь. Иза Цунна тешаме болчарна глұллакх дан лууш ву. Цо вайна Іахаран брачни тойнан хенахь глұллакх дийр ду.

ШолгIа-делахь, «цIа чу вер ву Со. Цуьнца цхьаьна хIума юур ю Ас» дешнашца Иийсан дагахь дерг дуьххьалдIа бракан той а доцуш, амма Цо ма-дара йолу манна лур ю вайна бохург ду, ткъа иза цхьа кхин хIума доцуш, Цунах лаьцна довзийтинарг ду. Цо дIакхайкхад: «Со стигалара охьадеана дахаран бепиг ду» (Яхьъя 6:51). Иза, вай шеца дехаш долу, Делан Дийна Дош ду (хь. Кар. 8:2, 3).

Ярми-ЯхIуc иштта ядо цунах лаьцна:

Хьан дешнаш соьга схьакхечира, аса уьш сайн кийрахь дIадехики. Оцу дешнаша со ирс долуш вина, сан дага чохь самукъадалар а кхоьल्लीна, хIунда аьлча со Хьан долахь ма ву, массо а ницкьийн волу Веза Дела. (Ярми-ЯхIу 15:16)

Ярми-ЯхIу, Ешал-ЯхIу санна, кхин а цхьа стаг вара Делан цIанварх чекхваьлла волу, тIаккха, Муса санна, иза кху дуьненан системан тIеийзоран балахьоьгуш вацара. Цо ша дуьненах дIакъастийна, Веза Эла вовзархьама. Цуьнан воккхавер Делан дош дара, изза цуьнан кхача а бара. Цо тIерабевллачарна, Делан даг чуьра араболу, хаам кхайкхабарна тIехула, иза лаьल्लीна лелош а вара, цунна тIаьхьабевлла лелаш а бара.

Со вист мосазза хуьлу, Аса, мохь а бетташ, кхойкху: «Къизалла а, хIаллакхийлар а хир ду». Везачу Элера болу и хаам ас барна, наха со сийсаз а во, сох массо а дийнахь кхаьрда. ТIаккха аса сайга элира: «Вицвийр ву аса Веза Эла, бийр бац аса Цуьнан цIарах хаамаш». Амма сан кийрахь Цуьнан дош, цIе санна, догура, сан даьлахкашхь дIахьулийна цIе санна, иза летара. Со хIоьттинера иза сайгахь сецо гIерташ, соьга иза кхин сеца а ца лора. (Ярми-ЯхIу 20:8, 9)

Хих Чекхдоху Яхъъя а вара иштта, Делан дашах хьбогах волу стаг. Цо ша дуьненах а, динан шалхаллах а дІакъастийнера. Цунна, динан дайн кхечу берашца цхъаьна, Ярушалаймехъ хьиехар хьалха лаьтташ дара, цул тІаьхьа иза куьйгалла ден дарж дІалаца дезаш вара. Амма иза, дериг адамо цунна Іалашоне диллинарг дІа а тесна, Далла муьтІахъ хилира. ГІум-аренгахъ цуьнга Везачу Элера дош деара. Хих Чекхдохучу Яхъъяс адамашка Делан дог кхачадора. Іийсас цунах лаьцна аьлла: «Яхъъя богуш а, къегаш а болу стогар санна вара шуна. Ткъа шуна кІеззиг йолчу ханна цуьнан серлонгахъ хазахетар хила лиира» (Яхъъя 5:35).

Вай, Муса а, Ешал-ЯхІу а, Ярми-ЯхІу а, Хих Чекхдоху Яхъъя а, ПахІал а кхин болу дуккха берш санна, Цуьнан сийлаллин цІераца дага тІекхайкхина ду. Амма иза цкъа а хир дац, нагахъ вай кху дуьненан лаамаш дІа ца тасахъ. Вай кху дуьненахъ зератхой хила тІекхайкхина ду. Даггара там хилар, вай Делан Дашо, цунах лаьцна ойла яро дийнахъ а, буьйсанна а дІалаьцна хиллал, хьулделла хилча бен, догІур дац вайна. ТІаккха Делан цІе къеггина летар ю вайна чохъ а, вайна тІехула а. Стеган а, зудчун а вовшашка безам баханчу хенахъ, уьш дийнахъ а, буса а вовших лаьцна ойланаш еш хилийта тІетело ца беза. ХІора мукъачу минотехъ церан ойланаш вовшийн дІалаьцна ю.

Малъакис тІаьхьарчу заманан динан тобанан шина тайпаначу адамиин кепех лаьцна пайхамаралла дора. Уьш а, вуьйш а, вайна шех лаьцна хьалхарчу кортошкахъ хиьначу, цІанбарехула чекхбевр бу. Хьалхарнаш леткъамаш беш хир бу, иштта а бохуш: «ХІун пайда бу Цо тІедехкина декхарш вай кхочушдаран, массо а ницкъийн Везачу Элана хьалха вай сингаттаман духарш лелоран? Иштта, харцонаш лелораш беркатехъ Іаш бу, ткъа Дела зуьйш берш а дийна буьсубу бу»

(Мал. 3:14, 15, юхадийцина авторо). Кхечара кхечу тайпана боху:

Тлаккха Везачу Эле ларамах буьзна болчара вовшашка олура, ткъа Везачу Элана, тидам бича, цара аьлларг хезира. Цунна хьалха дагалацаман тептар тӀехь дӀаязъеш яра Везачу Эле ларамах буьзначеран а, Цуьнан цӀе лоручеран а цӀераш (Малъаки 3:16).

Уьш Цуьнан дош иттта дезаш хиларна, царна цхьа а баланаш хьегар новкъарло яц. Кхин дӀа пайхамаро хиндолчух лаьцна боху:

Гур ду шуна, Аса бекхам бо де тӀекхочур ду, ткъа иза йогу пеш санна хир ду. Тлаккха кураллаш еш берш а, харцонаш лелош берш а – берриш а ча санна хир бу, уьш тӀедогӀун долчу дийно багор бу, – боху массо а ницкъийн Везачу Эло, – церан я орам, я гаьннаш дуьтур дац. Ткъа Соьга ларамах дуьзна долчу шуна тӀехула нийсо тӀейоуьйту малх гӀоттур бу, цуьнан зӀаьнаршкахь дарба хир ду. Шу, божала чуьра арахецна долу эсий санна, кхиссалур ду. Iесанаш аша хьоьшур бу, Ас бекхам бечу дийнахь шун когаш кӀел уьш чан санна хир болу дела», – боху массо а ницкъийн Везачу Эло (Малъаки 4:1-3).

Цо «бакъдолчун КӀантах» лаьцна ца боху, амма «бакъдолчун Маьлхах» лаьцна боху. Малх — иза йоккха цӀеран горгал ю. Билггал иштта гучувер ву Iийса, Цунах кхоьруш болчарна тӀаьхьарчу заманахь. Цара Цуьнан сийлаллах ойла йора, Цуьнан некъашка болчу цӀеначу безамо меттахбохуш а бара уьш. Цуьнан сийлаллин цӀе царна тӀехула хьалайолуш ю, тлаккха боданехь болчарна гуш а хир ю. Хьалха цкъа а ца хиллачу тайпана, массарна а лепаш долу а къуьданахь бахьанехь тӀаьххьара а вуно дукха а

долчу адамийн синош Далла тедерзар хир ду. Церан дегнаш Цуьнан Дашаца иракарахиттош ду, тлаккха цхьана а бодане эшалур дац уьш.

Цунах лаьцна вайна, Иза денвеллачул тлаьхьа, шина муридан Ийсаца цхьаьнакхетаро дагадоуьйту:

Цу дийнахь цигахь хиллачех ши стаг вара Ярушалаймера цхьайтта чаккхарма генахь йолчу Іаммас-эвла воьдуш. Цу шиммо оцу хиллачу хІуманех лаьцна дуьйцура. Юха и шиь кьамел деш схьавогІуш, тIевеана Іийса цаьрца дIаволавелира (Лака 24:13-15).

Іалелай! Уьш хала хенаш ловш бара, амма хIетте а Делан хІуманех лаьцна дуьйцуш бара. Цара вовшашца кьамел дечу хенахь, царна юххе веара Іийса. Вай вовшашца кхерамах а, Везачу Элан безамах а лаьцна дуьйцуьчу хенахь, Иза вайна герга вогІу. Жимма дехьо доьшу вай: «Муса-пайхамарна тIера дIаволавелла, массо а пайхамарша Шех лаьцна Делан Йозанаш тIехь аьлларг царна дийцира Іийсас» (Лак. 24:27).

Иза ма-дара дезде дара! Ма лаьара-кх суна Веза Эла суна хьалха алсамчу серлонгахь дIавеллавалар. Иза сан хьогах долчу синна малдар санна ду. Мурдаш шайн ойланашца дагабуьйлуш болчу хенахь, Цо герга а веана, церан бIаьргаш дIабиллира, царна Цунах лаьцна Дезачу Йозанашкахь аьлларг гойла хилийтархьама: «Дала цу шина стагана Іийса вовзийтира. Амма Іийса царна ца гуш хилира» (Лак. 24:31). Дада, тхан бIаргаш дIа а деллий, Іийса гайтар лохьа тхуна!

«Уьш вовшашка хетта буьйлабелира: «Вай новкьа догІуш, кьамел деш а, Цо Делан Йозанан маьІна дуьйцуш а дегнаш айаделла догуш дацара вайн? – бохуш.» (Лак. 24:32). Мусан дог а летта, гар маца хийцаделира? Цунна Делан дош Цуьнан гергахь хиларехь хезначу хенахь. Мусана Цуьнан

сийлалле гергахьхиларехь Везачу Элан дош хаза магийнарг хIун дара? Шен даг чохь Мисарах дIа а къаьстина, ша вовза оццул хьогах Волчунна муьтIахь хиларан лаам бара. Цо шена Мисаран ерриге а хазнал, Дала леррина Къобалвинчун кIезиг вар боккха бахам хилар сийлалле лерира, цо даггара долу совIат лough дела. Ма сатуьйсу аса, Делах хьогах хиларо шун са а кIорггера меттахьхьадийриг хиларх!

ЦАРНА ЦУЪНАН ЮЪХЪ ГУР Ю

*Уъш кІайдарг а, айп а доцуш Цунна
хьалхахІуъттур бу, сийлаллин алунан цІераца
догучу дегнашца.*

Вайн гІоли долу денош хІинца а хьалха ду. Дала Шена дийнна халкъ лардеш ду. Уъш Цуънан деган кхайкхар хезаш а, Цуънан юъхъана хьалха сийлаллехъ лелаш а хир бу. Цара даггара ийманехъ берш васте берзош хир бу — Цуънан аз а хезаш, тІаккха ойла карчар доцуш цунна муьтІахъ хуьлуш берш. Уъш кІайдарг а, айп а доцуш Цунна хьалхахІуъттур бу, сийлаллин алунан цІераца догучу дегнашца. Дела цаьрца эмгаралле ма-хиллара, иштта уъш а хир бу эмгаралле Цуънан терго еш. Цу халкъехула Цо Шен сийлалла гойтур ю дайначу а, хІаллакхуьлуш долчу а дуьненна.

Дала, Ша лоруш болчарна, ден долчух йолу билгало, вайна, ИбрахІиман кІентан кІант волчу, Якъубан дахарехъ гойла ю. Везачу Эло цуьнга аьлла: «Бетал цІе йолчу меттиге хьала а валий, хьайн вешех Іесавах хьо ведда воглучу хенахъ хьуна Ша гайтина волчу Далла лерина сагІа доккху меттиг

кечъе цигахъ» (Дол. 35:1). Бетал бохучун «Делан ца» маына ду. Якъуб цигахъ Делаца хинцале хьалха вовшахкхеттера. Хинца Везачу Эло юха а кхойкхуш вара иза: «Якъуб, герга вола Сүна, тлаккха Аса а изза дийр ду». Якъуба вист а хилла шен цахъ болчарна тедиллира:

Шен доьзале а, шеца болчаьрга а Якъуба элира:
«Длакхийса шайгахъ болу хийра цлуш, цлан а лой, тѳера бедар а хийца. Цул тлаьхъа новкъа довла кечло, вай Бетала глур ду. Халачу дийнахъ сан доина жоп а делла, со миччанхъа а вахача, соьца хилла волчу Далла лерина сагла доккху меттиг кечийир ю ас цигахъ (Доладалар 35:2, 3).

Уьш «шайгахъ болу хийра цлуш» длакхийса безаш бара. Дагадоглий шуна, цлу — иза, вай вешан ницкъ а, безам а ийисана чул алсам дѳалуш йолу хлума ю. Лаодика-гѳаларчу динан тобанехъ болчу наха цлу-деланашна Іамалъяр бахъана долуш, довр доцу глутлакхаш дарна оьшуш долу дегнаш догуш хилар дѳадаьллера (хъ. Ковл. 3:5). Якъубан «цлан а лой, тѳера бедар а хийца» тѳедилларо цѳандаларан а, нийса духар духаран а мехала хилар кхин цкъа а тѳечѳагѳдо. Ийса оццу дешнашца гергга вистхуьлу Лаодика-гѳаларчу динан тобане.

Якъуб берриге шен доьзалца Далла герга веара. «Юха уьш новкъа бевлира. Дала кхерам тѳеси́ра царна гонах йолчу гѳаланашкарчу нахана тѳе, цундела зуламна Якъубан берашна тлаьхъа цхъа а ца велира» (Дол. 35:5). Делах кхераран Іадоро уьш оццул дѳалаьцна хилар, царна новкъахъ дуьхьалнислуш йолчу, гонахарчу гѳаланашка дѳехьадаьллера. Вай ваьш Везачу Элана хьовсочу хенахъ, Цуьнан гергахьхиларан олалла вайца тлаьхьадогѳлуш хуьлу, тлаккха иза гонаха болчарна гуш хуьлий дѳахлутту.

ДАЛЛА «БОВХКИНАРШ»

Чарльз Финней кхоччуш ша Далла «вохкина» стаг вара. Хъажийна хилар цуънан дахарехъ долччул лакхахъ лаьтташ дара. Иза, цо цлоналлах а, сийлаллах а кхайкхам бечу хенахъ, цуънца дара. Цкъа иза кхо эзар гергга адамо болх бечу фабрикехъ хилира. Цуънан долахо а, дукках болу белхалой а клелхъарбевлла бацара. Финней цига клелхъардовларх лаьцна кхайкхам бан веанера, цхъана зудчунна иза вевзинера тлаккха цо цуънан адресе иза сийсазвоккху цхъа хлума элира. Кхуззахъ иза Делан Юрадаккхаран ницкъо оццул кхочушъярна, иза гонаха болчарна дехъаделира. Вуйш болх а сацийна, иза теян гюьртира. Масех минот дӀаьълча, берриг а болх сецнера, ткъа белхалой а, ша долахо а Чарльз Финнеян Делан Дашах лаьцначу кхайкхамо дӀалаьцна нисбеллера. Цхъа ши сахът дӀадаьлча царех дукках болчара клелхъардовлар тӀеэцнера. Делан гергахъ хиларо, духар долуш санна, хьулвинера Финней, тлаккха иза керстанашна санна, иштта деланийхошна а гуш дара.

ТӀаьхъарчу иттаннаш шерашкахъ динан тобанна иштта олалла стенна ца тоьа те? ТӀехъехачу хенахъ беламца сийсазйохура дуьнено вайн динан тоба: «Тлаккха, мичахъ ву те шун Дела?» Нагахъ вай лаьхкина лелор лайнехъ а, бакъхъараллина тӀера наггахъ дара иза. Долччул сих-сиха вайна вешан бехкана а, дуьненан леларна а тӀера тӀаьхъабевлла лела. Мухха делахъ а со, Везачу Эло эххар а кхоччуш Цунна лерина долу халкъ доладоккхург хиларх, теша. Сан дог цу лаамах догуш ду. Ткъа шуьниг? Везачу Элан гергахъхилар берриге шен ницкъехъ оцу адамашна чохъ санна, иштта царна гонаха а гуш хир ду. Ширачу хенашкахъ санна, Делах Кхераро дузур ду Цуънан бераш.

Ерриге а книгин йохалла со Мусан а, исраилхойн клентийн а

масаллина тівеоързура. Хьалхарчу тівьхьено Мисаран лаамаш ца битира. Делахь а тівьхьайоглүчу тівьхьене, глүм-аренгахь хало хьегарх чекхъяьллачул тівьхьа, ша Везачу Элана лерина хилийтира. Уьш Нунин клантана Юшалан тівьхьахиттина адамаш дара. Нунин клантана Юшалан тептар тівьхь вайна цхьана доьзалх бен ца хьакхабелла болу, муьтлвхь цахиларан а, цлү-динах тешаран а беккъя цхьа хилам го, тлвккха цунна цхьааллехь дерг халкъ дуьхьалделира (хь. Юш. 7).

Исраилхой Йордан-хих дехьа а бевлла, шайн мостагашца лата кечбеллачу хенахь, Муса кху дешнашца вистхилира:

Ладогла, исраилхой: шу хинца Йордан-хина дехьадовла дохкуш ду, стигал хьалаккхаччал лекха члаглонаш чохь йолу яккхий глаланаш йолу а, шун халкъял дукха долу а, ницкъ болу а халкъяш долу латта шайн дола даккхархьама. Оцу лаьттан халкъяшна юкъяхь ницкъ болу а, доккха дегл долу а лаьнакхэхой бу. Царах лаьцна шуна хууш а ду, хезна а ду иштта олуш: „Мила ву лаьнакхэхошна дуьхьал латталур волуш?“ Ткъя хинца хаа ду шуна: шун Веза Дела ву шуна хьалхаваьлла, цлөро санна, дерриг а длакхоллург волу. Цо уьш хлаллак а бина, шуна хьалха охьабохкур бу. Аш уьш сихха дла а лохкур бу, хлаллак а бийр бу, Везачу Эло шайга ма-аллара. (Карлабаьккхинарг 9:1-3)

Нунин клентан Юшалан тівьхьенах тера дуй теша вай? Дала вай, дуьненна дуьхьаллатта ницкъ лун болу, декъялаллица кхачамалле дархьама, ишттачу цлөналлехь лела лаам буй те вайн? Хуьлийла иза вайн дола!

ТОЛАМ БОККХУШ ЙОЛУ ДИНАН ТОБА

Дуьхьарлера Динан тоба сийлаллин Делан гегахьхиларехь лелаш яра. Цо дола дора, тлвккха глшлош

егайора. Хъанаса а, Шаппирас а, харцонехъ а болуш, Кипа волчу шайн сагла деанера тлаккха кхуззахъ и шиъ делла дладелира. Везачу Элан гергахъ хилар оццул гуш а, нуьцкъала а хиларна, Дезачу Йозанашкахъ вайна хлара го:

Наха уьш лоруш белыхъ а, хийрачех цхъа а царна юкъа ваха ца хлуттура. Амма Везачу Элах тешна болу божарий а, зударий а алсамбуьйлура царна юкъахъ. Наха шайн цомгуш берш маьнгешна а, гоьнашна а тлехъ урамашка арабохура, тлехволучу Кипин ИндагI мукъана а царна тледожийта. (Векалийн 5:13-15)

Тахана дерриг а кхечу тайпана лаьтташ ду. Вайн кхерар я Делан цле ца хиларна тлехула, Iехор атта билггал бакъдолчуьнца изло. Цу шиннан Iожалло юкъараллига Деле а, Цуьнан халкъе а ладаме терго яйтира, тлаккха дуккха долу адамаш Делан Пачхьалкхе чу девлира (хъ. Век. 5:16). Делах хьогах болчарна, ийманехъ болчарна юкъахъ гора, ткъа шалханчаш Iадорехъ царех дIабовдура.

Дуьххьарлера Динан тоба толамехъ ехаш яра. Лаудика-гIаларчу динан тобанна Iийсас, тахана вайна а актуальни долу, ваIда дина: «Толам а баьккхина, Сайн Ден Iаршана уллохъ долчу паччахьан гIанта тIе Со охьахааре терра, толам баьккхинчунна бакъо лур ю Ас Сайн Iаршана уллохъ долчу паччахьан гIанта тIе охьахаа» (Довз. 3:21).

Довзийтинарг цле йолчу тептар тлехъ динан тобанна уггаре ладаме Iораяккхар хилира, амма иштта цунна уггаре доккха сатийсар а хилира. Назмаалархочо Везачу Эле доьхура, ша Делан цийнан нелсагIехъ витахъара бохуш. Ткъа Iийсас вай Шен цIа, Iаршашка, кхайкхина а ца Iаш, амма Цуьнца цхъаьна паччахьан гIанта тIе охьахийшина хила лаьа! Хила тарло, хIинца вай гIолехъ кхетар ду ПахIалан дешнех:

Нагахь санна вай баланаш ловш делахь, Цуьнца цхьаьна паччахьалла деш а хир ду вай. Нагахь санна вай Цунах дIакъастахь, тIаккха Иза а вайх дIакъавстар ву. (2 Тимапига 2:12)

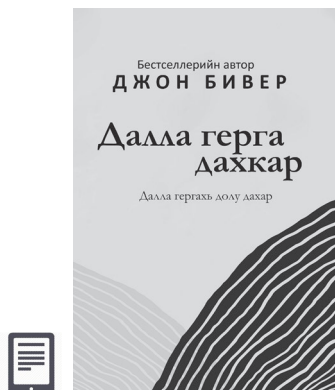
Иийса Веза Эла хилар даре деш волчуьнга, Иза дIа муха тасалур ву? Жоп вайна кху байтехь карор ду: «Шайна Дела вевза олу цара, амма шаьш лелош дерг бахьана долуш Цунах дIабоьрзу уьш» (Тит. 1:16). ТIаккха юха а го вайна, гIуллакхаша даре дарал чIогIа боху. ПахIала иракарахIиттадо вай: «Нагахь садеттахь, Цуьнца паччахьалла дийр ду».

Сийлалло чекхдовллалц даха кийча хилар тардолуьйту. Вайн, дуьхьал а лаьттина, толам баккхархьама, Дала вайна Шен ниIмат лург хиларх лаьцна, декъалалле сатийсар ду! ТIаккха вай, Дала шайна ваIда деш долу, толамбаккхархой хир ду: «Цигахь Делан юьхь а гур ю царна. Цуьнан це а хир ю церан хьаьжнашна тIехь. Буйса а кхин хир яц цигахь. Кхин оьшур яц цигахь я стогаран, я малхан серло, хIунда аьлча Везачу Дала Ша лур ю царна серло. Цара, паччахьаша санна, олалла дийр ду ерриг а тIейогIучу заманахь» (Довз. 22:4, 5).

Мусана долччул дукха Цуьнан юьхь ган лаьара. Толамна тIекхиьначунна, Цуьнан юьхь гур ю, абаденна Цуьнца паччахьалла дийр долу дела. Аша хIара книга дIалаьцна ю, цу юкъалаьцна шун кIорггера лаам болу дела, ткъа кхин а, кхуьнца — Везачу Элан уггаре а сийлахь тIекхайкхар долу дела. И дерриг а схьа а эций, алунах це а латийте, Цунна тIера хьажар дIа ма даккха. ТIаккха вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Иийсан ниIмат хуьлийла шуьца шортонехь. Амин.

ДАЛЛА ГЕРГА ДАХКАР

Далла гергахь долу дахар

Делан Дешо юха а юха а, Далла вайца юххера юкъаметтигаш хила лууш хилар, дIахьедо. Вай Цунна герга догIучу хенахь, вайна, Цуьнан Деза Са кхузахь хилар уггаре а ницкъ болуш а, дог деттадолуьйтуш а, вай цкъа мацца а лайна хилла долу, хийцалуш зедалар хилар, карадо. Хала ду цхьа хIума лаар, цуьнан доцуш хилар шуна ур-атталла хууш а дацахь. Халахетахь а, вайх дуккха болчара гуттара а санна долчу хьекъалан динах тоам бо, Далла гергахь хиларан доккхаден сингаттам юххехула а болуьйтуш. Вай Делан возалла тергал а ца деш, вешан дахаран цIандар а доцуш, Иза тIеэцархьама, Иза Синца дузург хиларх, сатуьйсу. Делахь а, вай Делаца юххера уьйр хиларна кхоьллина ду. Иза дуьнненан Кхоллархочун тамашена тIекхайкхар ду – дуьххьалдIа дешнашкахула а, ламасташкахула а геннара Iамалъярхьама а доцуш, ткъа, оццул маьIна долуш а, юххера а тIекере хилархьама, шуна Цуьнан дог а девзар ду, ткъа Цунна – шуьниг девзар ду.

ТIекхочийла ду:

MessengerX.com-хь

ВЕЗА ВОККХАЧУН КУЙГА КІЕЛАХЬ

Аша мацца а кыйсам латтийний хьаькамна я баьччанна, шашь цунна реза доцчу хенахь, жоп муха дала деза, бохуш? Аша мацца а хьаттийний шайга, аша цаьрга ладогла деза а дезий те, аьлла?

Кху юха болх бинчу а, карладаьккхинчу а арахецарехь Джона Бивера керлачу тлахьенна, Дала, олалла делла долчу адамашкахула луш долчу, лардаларан дозанех лаьцна хьоьху. Джона, мостагчо вай муха лехадю дуйцу, вайн билггал бакъдолу хьажийна хилар Дала хиттийна болчу баьччанашна генахь карадойла хиларх теша а тешуьйтуш. И дарца цо вайн, Делан долу а, Цо векалдеш долу а олалла кьасто хьуьнар харцхьадоккху. Вай хила деззачу кепара баьччаллин терго муха ян еза хьехарца, Джона, олаллин клел долчу дахаро вайна тоам латтор а, лардар а, хиндолчунна сатийсар а стенна хьалхахлоттадо, гойту.

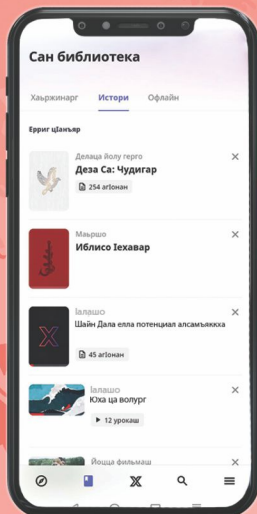
Текхочийла ду:

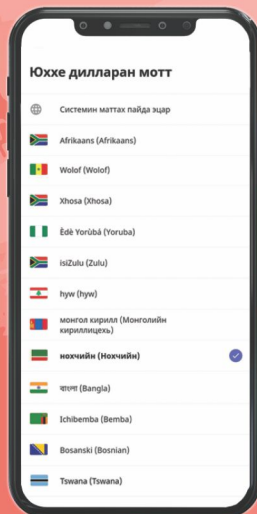
MessengerX.com-хь

X MessengerX

Дешаре некъ хІоранна а, массанхъа а

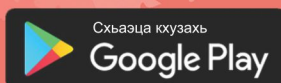
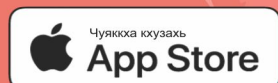

- **130 меттанашкахъ сов маъхза**
- Юххедиллар а, онлайн а санна тІекхочийла ду
- Шун синан лакхалле хъалакхиарна хъажийна хІуманаш
- Шайн историга а, дешаран некъе а хъовса

Messenger дешарна гІирсийн кхоччуш
библиотека схъаэца – электронни книгаш
а, видео а, аудио хъехамаш а,
аудиокнигаш а, Делан Йозанаш а...
Хъовса а хъовса, еша а еша, ла а догла
берриге а шайн гІирсаш тІехъ.

MessengerX.com

Дерриге а дуьненахъ App Store-ехъ а, Google Play-ехъ а тІекхочийла ду

ЙОГУШ ЮЙ ТЕ ШУН ДАГ ЧОХЪ ЕЗА ЦІЕ?

Ийсас цкъа а синан лакхалле к'одалла т'е ца оьцур — Цо даггара хиларе кхойкхура. Амма, вайн Цуьнца йолу юкъаметтиг дагна латкъа ц'е мичара схьаоьцур ю? Цо цкъа а, Ша вай и дан кечдина доцург, т'е ца дуьллу вайна. Нагахь шуна, Цуьнца ма-дарра даггара юкъаметтигаш т'екхуьйла доцуш ю, аьлла, хетахь, кху книгано оила карчор ю шун.

Дуьнен чохь г'араваьлла динан яздархо а, хьехархо а волчу Джон Биверо кхайкхам бо, Делаца т'ехула йолу юкъаметтиг а йитина, дийна а, онда а йолу юкъаметтиг хиларе. «Алунан дог» ц'е йолу книга, шуна шайна чохь Деле даггара хилар лато а, лардан а г'ло ден долчу к'орггера довзийтарийн а, хьек'алаллечу хьехамийн а шорто йолуш ю. Иза еша а еший, Делан сийлаллин ц'ераца шайн синан к'оргенаш ц'ан а яй, Дезачу Синна шаьш хийцадан магаде.

Делаца болчу шайн новкъахь шу миччанхьа хилча а, нагахь аша х'лара дешнаш доллучу дагца т'езэцахь, цара шун дахар хуьйцур ду. Х'лара книга — Делаца алсамо к'орггерачу а, дийначу а з'ене г'ертачу, х'лоранна а ю.

ДЖОН БИВЕР — дуьненаюк'ара кхайкхамхо а, бестселлерийн автор а ву, Делан Даше шен компромисс йоцчу тергонца г'араваьлла а ву. Иза дуьненаюк'ара бестселлерийн автор ву: цуьнан книгаш миллионни тиражашкахь д'асайоьлхуш а, 130 сов меттанашкахь гочдина а ю. Джон а, цуьнан зуда, Лиза а «Мессенджер Интернэшнл» динан г'уллакхдаран кхоллархой бу, цуьнан лалашо — вайн дуьне хуьйцуш болу, компромисс йоцу, Дала леррина К'обалвинчунна т'аьхьах'иттинарш ирах'иттор ю.

MessengerX

Маьхза чуяккхарна а, видеона а,
хьовса **MessengerX.com-e**

Алсак хал лавий шуна:
К'уьзашь Сопиромашь Е.

Messenger
INTERNATIONAL

Х'лара книга — авторера сов'лат
ду Йохна магош дац.

